

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2024

INSETE

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής
προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2024

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2021 – 2027
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ:

- Η παρούσα μελέτη αποτελεί αποκλειστική πνευματική ιδιοκτησία του ΙΝΣΕΤΕ.
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, υπό τον όρο της ρητής αναφοράς της πηγής προέλευσης.
- Αν και έχει επιδειχθεί η δέουσα επιμέλεια ως προς τον έλεγχο των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν και των εκτιμήσεων που παρουσιάζονται στην παρούσα μελέτη, το Ινστιτούτο ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ) και οι συγγραφείς της μελέτης δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τυχόν αποκλίσεις των πληροφοριών που αναφέρονται στην μελέτη ή για τυχόν παραλείψεις. Οι εκτιμήσεις και πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα μελέτη δίδονται για ενημερωτικούς και μόνο σκοπούς και όχι για εμπορικούς, επενδυτικούς, νομικούς ή άλλους σκοπούς. Η χρήση ή στήριξη στην μελέτη από οποιοδήποτε μέρος και τυχόν αποφάσεις που βασίζονται σε αυτήν αποτελούν αποκλειστική υπευθυνότητα αυτών που χρησιμοποιούν την μελέτη. Το ΙΝΣΕΤΕ και οι συγγραφείς της μελέτης δε φέρουν καμιά ευθύνη ή υποχρέωση για ζημίες που μπορεί να προκύψουν σε οποιοδήποτε, ως αποτέλεσμα αποφάσεων που τυχόν ληφθούν βασισμένες στην παρούσα μελέτη».

INSETE

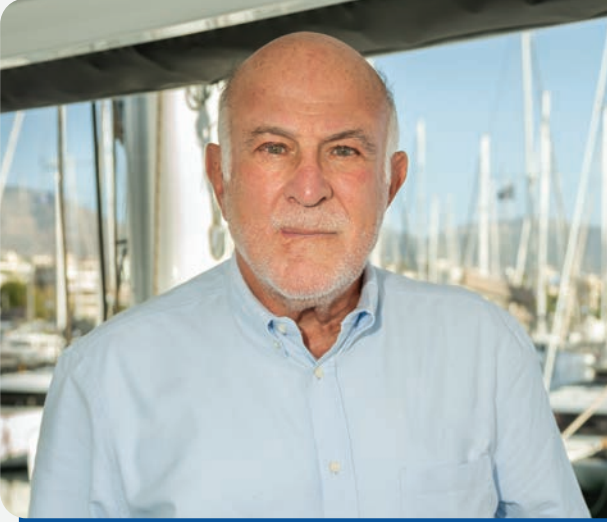
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3-6
ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ	8
ΟΡΙΣΜΟΙ	9
ΜΕΡΟΣ 1 : ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2024	11
ΣΥΝΟΨΗ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 2024 ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	12
Απολογισμός 2024	12
Προκλήσεις – βραχυχρόνιες και μεσομακροχρόνιες	14
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2024	16
Η μεγάλη εικόνα – η χώρα συνολικά και οι διαφορές μεταξύ Περιφερειών	16
Οι διαφορές μεταξύ Περιφερειών	18
Μεταβολή στην Εποχικότητα	20
Δείκτες Δαπάνης και Διάρκειας Παραμονής	21
Η αλλαγή στο market mix εθνικοτήτων με αύξηση αυτών μεγαλύτερης δαπάνης	22
Αξιοσημείωτες εξελίξεις σε ΗΠΑ, Γαλλία και Ην. Βασίλειο	24
Η ανερχόμενη σημασία της κρουαζιέρας	24
Αξιολόγηση Ποιότητας και Εμπειρία Επισκεπτών	25
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	26
Ακραία καιρικά φαινόμενα & υποδομές	26
Πιστοποιήσεις βιωσιμότητας	27
Απασχόληση και δεξιότητες	28
Φορολογική Ανταγωνιστικότητα	30
Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη	34
Εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος	35
Η στάση των Ελλήνων απέναντι στον τουρισμό: Αναγνώριση της συμβολής και αίτημα για βιώσιμη ισορροπία	36
Χρηματοδότηση	37
Οι αρνητικές επιπτώσεις της έλλειψης χωροταξικού σχεδιασμού και της Εκτός Σχεδίου Δόμησης στον τουρισμό	38
ΜΕΡΟΣ 2 : ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2024	40
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	41
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	44
1.1 Διοικητικά Στοιχεία	45
1.2 Μεταφορικές Υποδομές	46
1.2.1 Αεροδρόμια	46
1.2.2 Λιμένες	48

1.2.3 Οδικοί άξονες	49
1.3 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2020-2024	51
1.4 Ηλικιακή Κατανομή, 2020 και 2024	53
1.5 Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός στην Ελλάδα ανα Περιφέρεια, 2020 και 2024	54
1.6 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2018-2022	56
1.6.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	56
1.6.2 Κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	58
1.6.3 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2024	59
1.7 Απασχόληση, 2023-2024	60
1.7.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	61
1.7.2 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	63
1.7.3 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	66
1.7.4 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	69
1.7.5 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024	73
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	76
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2024	77
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων	80
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων	80
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2011-2021	81
2.5 Δυναμικό Καταλυμάτων Βραχυχρόνιας Μίσθωσης, Ιούλιος 2024	84
2.6 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2024	86
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	90
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί	91
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	92
3.3 Γαλάζιες Σημαίες	94
3.4 Μαρίνες	95
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι	96
3.6 Σπηλαιολογία	97
3.7 Γκολφ	98
3.8 Καζίνο	99
3.9 Καταδυτικοί προορισμοί	100
3.10 Πεζοπορία	101
3.11 Ποδήλατο Βουνού - Downhill	102
3.12 Αναρριχητικά πεδία	103
3.13 Ορειβατικά Καταφύγια	104
3.14 Χιονοδρομικά Κέντρα	105
3.15 Canoe – Kayak – Rafting – Θαλάσσιο Kayak	106
3.16 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός	107

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	109
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2023-2024	110
4.2 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις ανά Χώρα Προέλευσης top-15 χώρες προέλευσης, 2023-2024	113
4.3 Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2023-2024	116
4.4 Οδικές Αφίξεις, 2023-2024	119
4.5 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2023-2024	121
4.6 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2023-2024	123
4.7 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2023-2024	125
4.7.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	126
4.7.2 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	128
4.8 Επισκέπτες σε Μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2023-2024	130
4.9 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2023-2024	132
4.10 Εισπράξεις σε Μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024	134
4.11 Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024	136
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2023-2024	138
5.1 Αφίξεις και εισπράξεις εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα τα έτη 2023-2024	139
5.1.1 Αφίξεις εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα ανά μήνα και ανά μέσο μεταφοράς	140
5.1.2 Εισπράξεις εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα ανά μήνα	142
5.1.3 Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας ανά τρίμηνο	144
5.1.4 Εισπράξεις επιβατών κρουαζιέρας ανά τρίμηνο	145
5.2 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2023-2024	146
5.2.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	147
5.2.2 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	149
5.2.3 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	151
5.3 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024	153
5.3.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	153
5.3.2 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	155
5.3.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	157
5.4 Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης διάρκειας Παραμονής- Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2023-2024	160
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	161
5.4.2 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	164

5.4.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	166
5.4.4 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	167
5.5 Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2023-2024	168
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	168
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	171
5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	173
5.6 Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε Καμπινγκ, 2023-2024	174
5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	174
5.6.2 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	176
5.6.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	178
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	179
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2023	180
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2023-2024	183
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	183
6.2.2 GRI – Σύννεφο ετικετών (The Topic Cloud) στην Ελλάδα	185
6.2.3 Κατηγορίες θετικών αναφορών στην Ελλάδα	186
6.2.4 Κατηγορίες αρνητικών αναφορών στην Ελλάδα	187
7 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΦΗΜΗ της ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΙΜΗΝΟ, 2024	189
7.1 Βαθμολογία Εμπειρίας στην Ελλάδα Ανά Περιφέρεια, Κατηγορία Σχολίου και Τρίμηνο, 2024	190
7.2 Net Sentiment Scores στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, κατηγορία Σχολίου και Τρίμηνο, 2024	192
8 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	195
9 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	197
9.1. Στρατηγικές κατευθύνσεις σε Εθνικό επίπεδο	198
9.2 Στόχοι για το 2030	203

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

“

Σ

ήμερα, μετά από πολλές διακυμάνσεις και κρίσεις, μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι έχουμε χτίσει ένα ισχυρό τουριστικό brand. Το 2024 καταγράφηκαν 36 εκατομμύρια αφίξεις και 21,6 δισεκατομμύρια ευρώ εισπράξεις, ενώ για το 2025 εκτιμάται ότι τα αντίστοιχα μεγέθη θα αγγίξουν τα 40 εκατομμύρια αφίξεις και τα 23 δισεκατομμύρια ευρώ.

Το ζητούμενο, όμως, δεν είναι μόνο οι αριθμοί. Το έργο μας δεν μετριέται μόνο με αριθμούς. Γι' αυτό και στο επίκεντρο του σχεδιασμού μας βρίσκονται ως σταθερές προτεραιότητες η ποιότητα του τουριστικού προϊόντος, η ανθρωποκεντρική προσέγγιση, η ανάδειξη νέων περιοχών, η διάχυση των ωφελειών και η κοινωνική συνοχή.

Παράλληλα, υπογραμμίζουμε διαρκώς την ανάγκη να διατηρήσουμε την αυθεντικότητα των προορισμών μας, την ταυτότητα της χώρας μας και τη βιωσιμότητα του τουριστικού προϊόντος. Κατεύθυνση είναι το μέτρο: ένα πλαίσιο που συνδυάζει δείκτες βιωσιμότητας και οδηγεί σε ένα νέο, ισορροπημένο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης.

Οι προκλήσεις είναι πολυεπίπεδες. Ο τουρισμός καλείται να διαχειριστεί τόσο μακροχρόνιες τάσεις όσο και ζητήματα που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση: η κλιματική αλλαγή, το δημογραφικό, οι μεταναστευτικές ροές, τα θέματα στέγασης, οι εργασιακές σχέσεις και το έλλειμμα εργατικού δυναμικού.

Σε αυτό το περιβάλλον, ιδιαίτερα κρίσιμο αναδεικνύεται το θεσμικό πλαίσιο. Οι πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες και οι ασάφειες, ιδίως σε θέματα χωροταξίας και καθημερινής λειτουργίας των επιχειρήσεων, δημιουργούν αδυναμία συμμόρφωσης καθώς και αίσθημα απογοήτευσης.

Και πάνω απ' όλα, υπάρχει ο μεγαλύτερος κίνδυνος: ο εφησυχασμός. Η διαμόρφωση της πεποίθησης ότι, επειδή ο τουρισμός «πάει καλά», δεν χρειάζεται σχεδιασμός, πολιτική προτεραιότητα και σοβαρός, συστηματικός διάλογος είναι μια λανθασμένη αντίληψη με μακροπρόθεσμες συνέπειες.

Ο ελληνικός τουρισμός δεν είναι απλώς ένας παραγωγικός τομέας ώστε να αντιμετωπίζεται συγκυριακά. Αποτελεί στρατηγικό πλεονέκτημα της χώρας. Η φιλοξενία και ο τουρισμός είναι έννοιες αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τον Έλληνα και την ταυτότητά του.

Με συνεργασίες και συνέργειες μπορούμε να τον κάνουμε ακόμη πιο δυνατό, βιώσιμο και ανθεκτικό για τις επόμενες δεκαετίες. ”

Γιώργος Βερνίκος, Πρόεδρος INSETI

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ

“

Το 2024 αποτέλεσε μία ακόμη χρονιά ισχυρών επιδόσεων για τον ελληνικό τουρισμό. Ωστόσο, η διατήρηση της αναπτυξιακής πορείας του τομέα και της υψηλής του θέσης στην παγκόσμια αγορά δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη. Προϋποθέτει ένα τουριστικό «προϊόν» ανθεκτικό, βιώσιμο και διεθνώς ανταγωνιστικό, καθώς και προορισμούς που ανταποκρίνονται ουσιαστικά στις προσδοκίες όχι μόνο των επισκεπτών, αλλά κυρίως των ιδίων των κατοίκων τους. Υπό αυτό το πρίσμα, η ανταγωνιστικότητα, η ανθεκτικότητα και η βιωσιμότητα συνιστούν την αναγκαία συνθήκη για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού.

Πέρα από τις ιδιωτικές υποδομές διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών, καθοριστικής σημασίας παραμένει η επάρκεια και η ποιότητα των δημόσιων υποδομών, όπως η ύδρευση, η αποχέτευση, η ενέργεια, η διαχείριση απορριμμάτων, οι μεταφορές και οι υπηρεσίες υγείας. Παράλληλα, κομβικό ζήτημα αποτελεί η ασάφεια των χρήσεων γης, ιδίως στις εκτός σχεδίου περιοχές, η οποία απορρέει από την έλλειψη ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού

Οι δημόσιες υποδομές, άλλωστε, είναι εκείνες που σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν τόσο την ποιότητα ζωής των κατοίκων όσο και την ποιότητα και την ελκυστικότητα κάθε προορισμού – στοιχείο που αποτελεί τη βασική επιλογή του επισκέπτη, πριν από τις επιμέρους αποφάσεις για διαμονή, εστίαση και δραστηριότητες. Η κλιματική αλλαγή προσθέτει

νέες απαιτήσεις και προτεραιότητες, καθώς τα συχνότερα και εντονότερα καιρικά φαινόμενα αναδεικνύουν τις αδυναμίες των υφιστάμενων υποδομών.

Η επέκταση της σαιζόν και η ανάδειξη νέων προορισμών που θα απορροφήσουν ένα μέρος της ζήτησης από τους πιο δημοφιλείς, εκτός από τα παραπάνω προσκρούουν επίσης και στην υπερβάλλουσα φορολόγηση του προϊόντος. Η ανορθολογική φορολόγηση σε συνδυασμό με τα αυξημένα κόστη λειτουργίας επιβαρύνουν τις πιο αδύναμες επιχειρήσεις ιδιαίτερα – αλλά όχι μόνο – στους λιγότερο δημοφιλείς προορισμούς, οδηγούν σε συρρίκνωση της σαιζόν, αποδυναμώνουν τα κίνητρα για επενδύσεις και καθλώνουν τις αποδοχές των εργαζομένων.

Για να διατηρήσουμε και να αναπτύξουμε τις δυνατότητες του τομέα πρέπει να υπερβούμε τον εφησυχασμό πως ο τουρισμός, ότι και να γίνει, θα συνεχίσει να επενδύει και να αποδίδει. Το τουριστικό οικοσύστημα για να διατηρήσει την ισχυρή του θέση και να διευρύνει την δραστηριότητά του στον χώρο και στον χρόνο, χρειάζεται στρατηγική, σχέδιο, οργάνωση, διακυβέρνηση προορισμών και υποδομές.

Έτσι, οι τοπικές κοινωνίες θα μπορούν να λειτουργούν ομαλά, να εξελίσσονται και ταυτόχρονα να μη χάνουν την ταυτότητά τους. Η συζήτηση οφείλει να γίνεται χωρίς προκαταλήψεις: οι τοπικές κοινωνίες δεν μπορούν ούτε να «παγώσουν στον χρόνο» ούτε να στερηθούν το δικαίωμα της ανάπτυξης. Μπορούν, όμως, να ευημερούν διαφυλάσσοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους – την κλίμακα, την αρχιτεκτονική, το τοπίο – στοιχεία που διαφοροποιούν κάθε προορισμό και ενισχύουν τη μακροχρόνια ελκυστικότητά του.

Ο ρόλος του του INSETE διαχρονικά – όπως η μελέτη «Ελληνικός Τουρισμός 2030 | Σχέδια Δράσης», αλλά και η παρούσα Ετήσια Έκθεση, η οποία εκδίδεται για τρίτη συνεχόμενη χρονιά – είναι να τροφοδοτεί την Πολιτεία, τις Περιφέρειες και Δήμους καθώς και τις επιχειρήσεις με τεκμηρίωση για τη χάραξη στρατηγικής και εξειδίκευσης πολιτικών. Μέσα από την αξιοποίηση πλήθους δεδομένων και αναλύσεων που καλύπτουν το σύνολο της τουριστικής δραστηριότητας, επιδιώκουμε να συμβάλουμε σε έναν πιο ώριμο, τεκμηριωμένο και παραγωγικό δημόσιο διάλογο για το μέλλον του ελληνικού τουρισμού. ”

Ηλίας Κικίλιας, Γενικός Διευθυντής INSETE

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού: ορίζονται ως οι αφίξεις από πτήσεις που πραγματοποιούνται εντός της χώρας.

Αφίξεις: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.

Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).

Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.

Αφίξεις σε κάμπινγκ: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.

Απασχολούμενοι: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.

Διανυκτερεύσεις: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα διάφορα καταλύματα – περιλαμβάνονται και οι διανυκτερεύσεις σε φίλους και συγγενείς ή σε ιδιόκτητα σπίτια/εξοχικές κατοικίες.

Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).

Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ.

Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις: ορίζονται ως οι επιβάτες οι οποίοι ταξιδεύουν από μια τρίτη χώρα με προορισμό της Ελλάδα. Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.

Εισπράξεις: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική, ούτε τυχόν δαπάνες που έχει κάνει ο επισκέπτης και εισπράττονται από επιχειρήσεις στο εξωτερικό (π.χ. προμήθεια tour operator) αλλά ούτε και δαπάνες για διαρκή καταναλωτικά αγαθά, υψηλής αξίας κοσμήματα κλπ.

Επισκέψεις: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια Άφιξη και δύο Επισκέψεις.

Ίδια Κεφάλαια: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Καθαρά Πάγια: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.

ΚΠΦ: Κέρδος προ Φόρων.

ΚΠΦΤΑ: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

Κύκλος Εργασιών: είναι τα έσοδα χωρίς ΦΠΑ που έχει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.

Μακροπρόθεσμα Δάνεια: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η **Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη** αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).

Μέση Διάρκεια Παραμονής: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.

ΠΟΠ: Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,

ΠΓΕ: Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΜΕΡΟΣ 1

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2024

ΣΥΝΟΨΗ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 2024 ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2024

Με μια ματιά: Το 2024 αποτέλεσε έτος νέων ιστορικών επιδόσεων για τον ελληνικό τουρισμό, με ρεκόρ αφίξεων και εισπράξεων, τα οποία όμως δεν συνοδεύτηκαν από αντίστοιχη αύξηση στις διανυκτερεύσεις που παραμένουν χαμηλότερα από τα επίπεδα του 2019. Η Αττική ενίσχυσε καθοριστικά τη συμμετοχή της, οδηγώντας την άνοδο κυρίως στις εισπράξεις, ενώ παράλληλα καταγράφηκαν σημαντικές αλλαγές στο market mix, ειδικά από αγορές υψηλής δαπάνης, εξέλιξη που ενίσχυσε τα έσοδα. Το 2024 επίσης, καταγράφηκε αλλαγή στην εποχικότητα (μείωση των διανυκτερεύσεων στο Q3 και σημαντική αύξηση στα υπόλοιπα τρίμηνα) και ισχυρή άνοδος από την κρουαζιέρα.

Ειδικότερα:

Η θετική πορεία του 2023 συνεχίστηκε και το 2024, με τον εισερχόμενο τουρισμό να καταγράφει νέες μέγιστες τιμές τόσο στις αφίξεις όσο και στα έσοδα, ξεπερνώντας τα επίπεδα του 2023 που μέχρι πρότινος αποτελούσε την χρονιά με την καλύτερη τουριστική επίδοση της χώρας.

Συγκεκριμένα, το 2024:

1. οι εισπράξεις από τον εισερχόμενο τουρισμό (χωρίς κρουαζιέρα) ανήλθαν σε € 20,6 δισ., αυξημένες κατά +4,0 % έναντι του 2023 (€ 19,7 δισ.). Περιλαμβανομένων των εσόδων από την κρουαζιέρα οι εισπράξεις ανήλθαν σε € 21,6 δισ., αυξημένες κατά +5,0% έναντι του 2023 (€ 20,6 δισ.).
2. οι αφίξεις από τον εισερχόμενο τουρισμό (χωρίς κρουαζιέρα) ανήλθαν σε 36,0 εκατ. το 2024, αυξημένες κατά +10,0% έναντι του 2023 (32,7 εκατ.). Λαμβάνοντας υπόψη και την κρουαζιέρα, οι αφίξεις ανήλθαν σε 40,7 εκατ. το 2024, αυξημένες κατά +13,0% έναντι του 2023 (36,1 εκατ.).
3. Εκτός από την Αττική, μεγάλη κερδισμένη με μεγάλες διψήφιες αυξήσεις και στα τρία μεγέθη είναι και η Ήπειρος ενώ μικρότερες αυξήσεις και στα τρία μεγέθη παρουσιάζουν η Κρήτη και οι Ιόνιοι Νήσοι. Από τις υπόλοιπες Περιφέρειες, αύξηση εισπράξεων, παρά τη μείωση των διανυκτερεύσεων, παρουσιάζουν το Νότιο Αιγαίο, η Στερεά Ελλάδα και η Δυτική Ελλάδα. Το Βόρειο Αιγαίο, παρά τη μείωση των επισκέψεων, παρουσιάζει αύξηση διανυκτερεύσεων και εισπράξεων. Το αντίθετο ισχύει για την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Πελοπόννησο, Θεσσαλία και Δυτική Μακεδονία που παρουσιάζουν σημαντικές μειώσεις και στα 3 μεγέθη. Η Κεντρική Μακεδονία παρά την αύξηση των επισκέψεων, καταγράφει μείωση διανυκτερεύσεων και εισπράξεων.

- 4.** Η επίτευξη των νέων υψηλών τιμών σε αφίξεις και εισπράξεις το 2024 δεν συνοδεύτηκε από αντίστοιχες αυξήσεις διανυκτερεύσεων που υπολείπονται αυτών του 2019.
- 5.** Η Αττική εμφανίζει τη σημαντικότερη συμβολή στη συνολική μεταβολή και στα τρία μεγέθη, ιδιαίτερα δε στις Εισπράξεις που σχεδόν έχουν διπλασιαστεί. Συγκεκριμένα, το μερίδιο της Αττικής στις μεταβολές που παρατηρούνται μεταξύ 2019 και 2024 είναι 106% του συνόλου στις αφίξεις (+2,9 εκατ. στην Αττική έναντι +2,7 εκατ. συνολικά), 74% στις εισπράξεις (+€ 2,2 δισ. έναντι +€ 2,9 δισ. συνολικά), ενώ στις διανυκτερεύσεις η Αττική παρουσιάζει αύξηση +13,8 εκατ. έναντι μείωσης -1,4 εκατ. συνολικά αλλά και σημαντικής μείωσης τόσο στις Μη Τουριστικές (-7,9 εκατ.) όσο και στις Άλλες Τουριστικές Περιφέρειες (-7,3 εκατ.).
- 6.** Η συνολική εικόνα, κρύβει σημαντική μεταβολή στα χαρακτηριστικά της εποχικότητας: ενώ οι διανυκτερεύσεις στο σύνολο είναι πρακτικά αμετάβλητες (-1%) μεταξύ 2019 και 2024, υπάρχει σημαντική μείωση (-11%) στο Q3 και σημαντική αύξηση στα υπόλοιπα τρίμηνα (+13%). Αυτό έχει σημαντική επίπτωση στα συνολικά έσοδα, δεδομένου ότι το Q3 είναι το τρίμηνο με την μεγαλύτερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση.
- 7.** Σε όλα τα τρίμηνα του 2024 αλλά και στο έτος συνολικά, παρατηρείται σημαντική αύξηση (+17%) στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) σε σχέση με το 2019. Αντίθετα και ίσως και λόγω της αύξησης της ΜΔΔ, παρατηρείται σημαντική μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής (ΜΔΠ, -7%), με εξαίρεση τα Q1 και Q4 που έχουν θετική μεταβολή. Ως αποτέλεσμα των μεταβολών στην ΜΔΔ και στην ΜΔΠ, η μεταβολή της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη είναι θετική σε όλα τα τρίμηνα και 8% για το σύνολο του έτους.
- 8.** Σημαντικό ρόλο στην αύξηση των εισπράξεων παρά την υστέρηση των διανυκτερεύσεων έπαιξε η αλλαγή στο market mix των εθνικοτήτων που επισκέπτονται την Ελλάδα με αύξηση του top-5 (Γερμανία, Ην. Βασίλειο, ΗΠΑ, Γαλλία, Ιταλία) που έχουν υψηλή δαπάνη, εξέλιξη που κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στη βελτίωση του brand της χώρας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Συγκεκριμένα, το top-5 από πλευράς εισπράξεων παρουσίασε μεταξύ 2019 και 2024 μεγάλη αύξηση αφίξεων (3,7 εκατ.) που αντιστοιχεί στο 81% της συνολικής αύξησης (4,6 εκατ.). Παράλληλα, παρουσίασε αύξηση διανυκτερεύσεων (16,9 εκατ.) έναντι μείωσης (-1,4 εκατ.) για το σύνολο της χώρας. Ως αποτέλεσμα, οι εισπράξεις του top-5 αυξήθηκαν € 2,1 δισ., συμβάλλοντας κατά 73% στην συνολική αύξηση των € 2,9 δισ. Το δε μερίδιο τους στις εισπράξεις αυξήθηκε από 50% το 2019 σε 53% το 2024. Αντίθετα, εντυπωσιακή είναι η μείωση αφίξεων (-1,0 εκατ.) και διανυκτερεύσεων (-3,8 εκατ.) από τη Βουλγαρία, χώρα χαμηλής δαπάνης.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ – ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ

- 9.** Η συνολική αύξηση των εισπράξεων από ΗΠΑ, περιλαμβανομένης της κρουαζιέρας, ανέρχεται σε € 746 εκατ. που αντιπροσωπεύει το 22% της συνολικής αύξησης των εισπράξεων κατά € 3,4 δισ. (περιλαμβανομένης της κρουαζιέρας).
- 10.** Σημαντικό ρόλο θα έχουν και οι αγορές Γαλλίας και Ην. Βασιλείου που, μετά την εκτόξευσή τους τα χρόνια της πανδημίας, έκαναν διόρθωση το 2024 σε σχέση με το 2023.
- 11.** Η κρουαζιέρα παρουσίασε πολύ μεγάλη ανάπτυξη μεταξύ 2019 και 2024 που κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται και στην προσθήκη μεγάλου αριθμού απευθείας συνδέσεων μεταξύ του ΔΑΑ και αεροδρομίων στις ΗΠΑ. Τα έσοδα από την κρουαζιέρα, που παραδοσιακά κυμαίνονταν περί τα € 500 εκατ. και το 2019 ήταν € 499 εκατ., το 2024 υπερέβησαν το € 1 δισ. Αντίστοιχα οι αφίξεις από 2,7 εκατ το 2019 ανήλθαν σε 4,7 εκατ. το 2024.
- 12.** Η εμπειρία των τουριστών από τα ξενοδοχεία, τα αξιοθέατα και την εστίαση είναι πολύ υψηλή με ιδιαίτερα υψηλή βαθμολογία στο προσωπικό και την εξυπηρέτηση.
- 13.** Η κλιματική αλλαγή και κυρίως ο τρόπος με τον οποίον εκδηλώνεται στην Ελλάδα, δηλαδή με υπερβολική ζέστη και ακραία καιρικά φαινόμενα όπως ο Ιανός ή ο Daniel κλπ., επηρεάζει σημαντικά τόσο τη ζήτηση με μετατόπιση της εποχικότητας από το τρίτο σε άλλα τρίμηνα, όσο και την προσφορά με την ανάγκη που δημιουργείται για επενδύσεις σε πιο ανθεκτικές υποδομές και μονώσεις αλλά και αυξημένες ενεργειακές ανάγκες.
- 14.** Συναφές προς το προηγούμενο θέμα είναι το θέμα της περιβαλλοντικής πιστοποίησης των ξενοδοχείων, όπου η Ελλάδα παρουσιάζει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά πιστοποιημένων ξενοδοχείων σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, ιδιαίτερα δε στις περιοχές που η πιστοποίηση δεν απαιτείται από τους Tour Operators.
- 15.** Η φιλοξενία και το υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης που παρέχουν οι εργαζόμενοι στον τουρισμό διαχρονικά αποτελούν το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Καθώς, οι δεξιότητες εξελίσσονται ραγδαία με τις νέες τεχνολογίες και την Τεχνητή Νοημοσύνη να μεταμορφώνουν τον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων είναι μείζονος σημασίας η έγκαιρη και αποτελεσματική προσαρμογή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στις σύγχρονες τάσεις.
- 16.** Ο υψηλός ΦΠΑ και το ανορθολογικό Τέλος Κλιματικής Αλλαγής επιβαρύνουν σημαντικά την τιμή και συνεπώς την ανταγωνιστικότητα του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος, ιδιαίτερα των μονάδων εκείνων που έχουν μικρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ή/και χαρακτηριστικά commodity.

Επιδεινώνοντας την λειτουργική κερδοφορία τους, οδηγούνται σε μικρότερη σεζόν και σε αδυναμία λειτουργίας σε περιοχές που δεν είναι ανεπτυγμένες τουριστικά, και αντίκεινται στην στρατηγική για επέκταση του τουρισμού τόσο χρονικά όσο και χωρικά.

17. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του ελληνικού τουρισμού, μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την υιοθέτηση ενός Στρατηγικού Οδικού Χάρτη που περιλαμβάνει την εφαρμογή μιας σειράς πρωτοβουλιών αναγνωρίζοντας 5 βασικούς πυλώνες δράσης και να επιταχυνθεί με την παράλληλη δημιουργία ενός αποτελεσματικού πλαισίου υποστήριξης των επιχειρήσεων προς αυτήν την κατεύθυνση. Οι 5 πυλώνες που θα συμβάλλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και τη συνολική αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα την επόμενη μέρα, συνοψίζονται στη δημιουργία ενός Data Hub - ψηφιακού κόμβου δεδομένων, στη συγκρότηση ψηφιακής ταυτότητας, στην ανάπτυξη έξυπνων προορισμών και επιχειρήσεων και στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων. Επίσης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης τόσο στη ζήτηση (πχ AI-based travel planners) όσο και στην προσφορά (πχ βελτιστοποίηση διαδικασιών, εξατομικευμένες εμπειρίες)

18. Ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος θα πρέπει να λάβει υπόψη του, εκτός από τον πολιτιστικό τουρισμό και τον συνεδριακό (ανάπτυξη Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου) και την ανερχόμενη τάση για live tourism που βασίζεται σε mega events – πολιτιστικά, αθλητικά – π.χ. ο Μαραθώνιος της Αθήνας ή το world tour Eras της Taylor Swift.

19. Ο τουρισμός αναγνωρίζεται ευρέως ως βασικός πυλώνας της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης, αλλά και ως ο τομέας που έχει καταγράψει τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή πρόοδο στη χώρα τις τελευταίες δεκαετίες. Παράλληλα, ενισχύεται η κοινωνική αντίληψη ότι η περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη οφείλει να υλοποιείται με όρους βιωσιμότητας και ισορροπίας, ώστε να διασφαλίζεται η μακροχρόνια οικονομική απόδοση χωρίς να υπονομεύεται η ποιότητα ζωής και το περιβάλλον.

20. Το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα δεν έχει πρόσβαση στον τραπεζικό τομέα καθώς δεν θεωρείται “bankable”. Το θέμα είναι ιδιαίτερης σημασίας για τις μικρότερες επιχειρήσεις που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο να έχει και να διατηρήσει ο ελληνικός τουρισμός την αυθεντικότητά του. Ενδιαφέρον best practice που αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα είναι η περίπτωση της Tourismus Bank στην Αυστρία που εστιάζει στις μικρές επιχειρήσεις και συνέβαλε στην ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος της Αυστρίας παράλληλα με τη διατήρηση και ενδυνάμωση των μικρών επιχειρήσεων.

21. Τέλος, η χώρα χρειάζεται επειγόντως σαφή, ευέλικτο και αποτελεσματικό χωροταξικό σχεδιασμό που θα υπηρετεί τον διττό στόχο του ασφαλούς αναπτυξιακού περιβάλλοντος σε πλαίσια αειφορίας, ιδιαίτερα καθώς το ποσοστό της οικονομικά αξιοποιήσιμης γης είναι σημαντικά μικρότερο από ότι σε 4 μεσογειακές χώρες και από τον Μ.Ο. της Ευρώπης. Με δεδομένη τη σημασία των προορισμών, η πρόκληση συνίσταται στη συγκρότηση και εφαρμογή στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης ανά προορισμό.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2024

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΑ – Η ΧΩΡΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ για τον εισερχόμενο τουρισμό (πλην κρουαζιέρας) οι αφίξεις (36,0 εκατ.) και οι εισπράξεις (€ 20,6 δισ.) διαμορφώθηκαν σε νέα υψηλά επίπεδα, ενώ οι διανυκτερεύσεις υστερούν ακόμα το 2024 σε σύγκριση με το 2019 (-0,6%, από 232 εκατ. το 2019 σε 231 εκατ. το 2024), αν και εμφάνισαν αύξηση σε σύγκριση με το 2023 (+1,4%, από 228 εκατ. το 2023 σε 231 εκατ. το 2024). Η ΜΚΔ εμφάνισε αύξηση την περίοδο 2019-2024 κατά +1,6% (από € 564,0 το 2019 σε € 572,8 το 2024) λόγω της αύξησης της ΜΔΔ κατά +17,2% (από € 76,1 το 2019 σε € 89,1 το 2024) αφού η ΜΔΠ εμφάνισε για την ίδια περίοδο μείωση κατά -13,3% (από 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2024).

Πίνακας 1: Βασικά μεγέθη εισερχόμενου τουρισμού, 2019-2024

	2019	2023	2024	% Δ 2019-2024
Εισπράξεις (εκ. €)	17.680	19.746	20.592	16,5%
Διαν/σεις (χιλ.)	232.464	227.938	231.038	-0,6%
Αφίξεις (χιλ.)	31.348	32.735	35.951	14,7%
Μέση Διάρκεια Παραμονής	7,4	7,0	6,4	-13,3%
ΜΚΔ	564,0	603,2	572,8	1,6%
Δαπάνη/Διαν/ση	76,1	86,6	89,1	17,2%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Επίσης ο μέσος όρος Επισκέψεων ανά Άφιξη¹ έχει μειωθεί από 1,17 το 2019 σε 1,09 το 2024. Ως αποτέλεσμα, παρά το ότι οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 14,7%, οι επισκέψεις (39,4 εκατ.) αυξήθηκαν κατά μόλις 7,4%.

Πίνακας 2: Αριθμός επισκέψεων ανά Περιφέρεια, 2019-2024

Περιφέρειες	2019		2023		2024		Δ23/19	Δ24/23	Δ24/19
Αττική	5.923	16%	7.889	22%	8.785	22%	33%	11%	48%
Άλλες Τουριστικές	21.990	60%	22.426	62%	23.984	61%	2%	7%	9%
Μη Τουριστικές	8.730	24%	5.821	16%	6.586	17%	-33%	13%	-25%
Σύνολο	36.643	100%	36.136	100%	39.355	100%	-1%	9%	7%
Σύνολο Αφίξεων	31.348		32.735		35.951		4%	10%	15%
Επισκέψεις / Άφιξη	1,17		1,10		1,09		-6%	-1%	-6%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

¹ Οι Επισκέψεις στις Περιφέρειες υπερβαίνουν τις Αφίξεις στη χώρα καθώς ένας αφικνούμενος επισκέπτης μπορεί να επισκεφθεί περισσότερες από μια Περιφέρειες.

Αναφορικά με τις διανυκτερεύσεις, η Περιφέρεια Αττικής φαίνεται να αυξάνει το μερίδιο της (από 15% το 2019 σε 21% το 2024) σε αντίθεση με τις Άλλες Τουριστικές Περιφέρειες (από 69% το 2019 σε 67% το 2024) και τις Μη Τουριστικές Περιφέρειες (από 16% το 2019 σε 13% το 2024) που μειώνεται. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Αττικής έχει καταστεί σημαντικός πόλος έλξης για τουρισμό πόλης (City Break), προϊόν που δεν εμφανίζει εποχικότητα όπως το κυρίαρχο προϊόν Ήλιος & Θάλασσα.

Πίνακας 3: Αριθμός διανυκτερεύσεων ανά Περιφέρεια, 2019-2024

Περιφέρειες	2019		2023		2024		Δ23/19	Δ24/23	Δ24/19
Αττική	34.028	15%	44.348	19%	47.818	21%	30%	8%	41%
Άλλες Τουριστικές	160.978	69%	155.668	68%	153.682	67%	-3%	-1%	-5%
Μη Τουριστικές	37.458	16%	27.922	12%	29.538	13%	-25%	6%	-21%
Σύνολο	232.464	100%	227.938	100%	231.038	100%	-2%	1%	-1%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Η εικόνα στις εισπράξεις είναι πιο έντονη, με την Περιφέρεια Αττικής να εμφανίζει αύξηση των μεριδίων της την περίοδο 2019-2024 (από 15% το 2019 σε 23% το 2024) ενώ αντίθετα μείωση εμφάνισαν οι Άλλες Τουριστικές (από 73% το 2019 σε 67% το 2024) και οι Μη Τουριστικές (από 12% το 2019 σε 10% το 2024) Περιφέρειες.

Πίνακας 4: Αριθμός εισπράξεων ανά Περιφέρεια, 2019-2024

Περιφέρειες	2019		2023		2024		Δ23/19	Δ24/23	Δ24/19
Αττική	2.592	15%	3.787	19%	4.751	23%	46%	25%	83%
Άλλες Τουριστικές	12.937	73%	14.091	71%	13.726	67%	9%	-3%	6%
Μη Τουριστικές	2.151	12%	1.869	9%	2.115	10%	-13%	13%	-2%
Σύνολο	17.680	100%	19.746	100%	20.592	100%	12%	4%	16%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Διαιρώντας τη χώρα σε τρεις ενότητες, Αττική, Άλλες Τουριστικές Περιφέρειες (δλδ. Ιόνιο, Κρήτη, Ν. Αιγαίο και Κεντρική Μακεδονία) και Μη Τουριστικές Περιφέρειες (οι υπόλοιπες) προκύπτουν σημαντικές και ενδιαφέρουσες διαφοροποιήσεις:

Η Αττική «οδηγεί την κούρσα» και στα τρία μεγέθη, ιδιαίτερα δε στις Εισπράξεις που σχεδόν έχουν διπλασιαστεί. Συγκεκριμένα, το μερίδιο της Αττικής στις μεταβολές που παρατηρούνται μεταξύ 2019 και 2024 είναι 106% του συνόλου στις αφίξεις (+2,9 εκατ. στην Αττική έναντι +2,7 εκατ. συνολικά), 74% στις εισπράξεις (+€ 2,2 δισ. στην Αττική έναντι +€ 2,9 δισ. συνολικά), ενώ στις διανυκτερεύσεις η Αττική παρουσιάζει αύξηση +13,8 εκατ. έναντι μείωσης -1,4 εκατ. συνολικά αλλά και σημαντικής μείωσης τόσο στις Μη Τουριστικές (-7,9 εκατ.) όσο και στις Άλλες Τουριστικές Περιφέρειες (-7,3 εκατ.).

Αναφορικά με τις Επισκέψεις και τις Εισπράξεις, οι Άλλες Περιφέρειες (Τουριστικές και Μη) συνολικά παρουσιάζουν μικρότερες μεταβολές (+/-) σε σχέση με το 2019. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η υστέρηση της αύξησης των εισπράξεων στις Άλλες Τουριστικές Περιφέρειες σε σχέση με τον Πληθωρισμό του ΔΤΚ και του αποπληθωριστή ΑΕΠ, πόσο μάλλον της μείωσης των εισπράξεων για τις Μη Τουριστικές Περιφέρειες. Το στοιχείο αυτό συνάδει και με τις διαπιστώσεις πολλών επιχειρηματιών και φορέων ότι η γενική / συνολική εικόνα είναι πολύ διαφορετική από αυτήν που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι.

Πίνακας 5: Μεταβολή επισκέψεων, διανυκτερεύσεων και εισπράξεων και συμμετοχή της κάθε Περιφέρειας, 2019-2024

Μεταβολή στις Επισκέψεις (χιλ.) - συμμετοχή κάθε Περιφέρειας			
Περιφέρειες	Δ23/19	Δ24/23	Δ24/19
Αττική	1.965	896	2.862
Άλλες Τουριστικές	437	1.558	1.995
Μη Τουριστικές	-2.910	765	-2.144
Σύνολο	-507	3.219	2.712

Μεταβολή στις Διανυκτερεύσεις (χιλ.) - συμμετοχή κάθε Περιφέρειας			
Περιφέρειες	Δ23/19	Δ24/23	Δ24/19
Αττική	10.320	3.470	13.789
Άλλες Τουριστικές	-5.310	-1.985	-7.295
Μη Τουριστικές	-9.536	1.615	-7.920
Σύνολο	-4.526	3.100	-1.426

Μεταβολή στις Εισπράξεις (εκατ.) - συμμετοχή κάθε Περιφέρειας			
Περιφέρειες	Δ23/19	Δ24/23	Δ24/19
Αττική	1.195	964	2.159
Άλλες Τουριστικές	1.154	-365	789
Μη Τουριστικές	-283	247	-36
Σύνολο	2.066	845	2.912

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω μεταβολών, παρατηρείται μια σημαντική αύξηση του μεριδίου της Αττικής μεταξύ 2019 και 2024 και στα τρία βασικά μεγέθη (επισκέψεις +6 π.μ., διανυκτερεύσεις +6 π.μ., εισπράξεις +8 π.μ.).

Ευρύτερα, οι σημαντικότερες μεταβολές σημειώθηκαν μεταξύ 2019 και 2023 (δηλαδή πριν και μετά την πανδημία COVID), ενώ οι μεταβολές μεταξύ 2023 και 2024 είναι πιο ήπιες.

Πίνακας 6: Ποσοστιαίες μεταβολές ανά βασικό μέγεθος και Περιφέρεια, 2019-2024

%Δ 2024/2019	Επισκέψεις	Διανυκτερεύσεις	Εισπράξεις
Αττική	48%	41%	83%
Νότιο Αιγαίο	10%	-4%	10%
Κεντρική Μακεδονία	4%	-24%	-34%
Κρήτη	13%	8%	27%
Ιόνιοι Νήσοι	13%	4%	4%
Ήπειρος	99%	35%	51%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	-62%	-44%	-12%
Πελοπόννησος	-16%	-17%	-11%
Θεσσαλία	-13%	-18%	-32%
Δυτική Ελλάδα	-25%	-36%	1%
Στερεά Ελλάδα	-22%	-25%	22%
Βόρειο Αιγαίο	-19%	6%	19%
Δυτική Μακεδονία	-34%	-48%	-38%
Ελλάδα	7%	-1%	16%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεοασία INSETE - Intelliaence

Από την ανάλυση των στοιχείων ανά Περιφέρεια προκύπτει ότι οι Περιφέρειες που παρουσιάζουν αύξηση και στα τρία μεγέθη είναι η Αττική, η Κρήτη, οι Ιόνιοι Νήσοι (μικρή) και η Ήπειρος. Από τις υπόλοιπες, αύξηση εσόδων, παρά τη μείωση των διανυκτερεύσεων, παρουσιάζουν το Νότιο Αιγαίο, η Δυτική Ελλάδα και η Στερεά Ελλάδα. Το Βόρειο Αιγαίο, παρά τη μείωση των επισκέψεων, παρουσιάζει αύξηση διανυκτερεύσεων και εισπράξεων. Το αντίθετο ισχύει για την Κεντρική Μακεδονία. Οι υπόλοιπες Περιφέρειες παρουσιάζουν σημαντικές μειώσεις και στους τρεις δείκτες.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ

Η συνολική εικόνα κρύβει άλλη μια μεγάλη μεταβολή στα χαρακτηριστικά της εποχικότητας. Δηλαδή ενώ οι διανυκτερεύσεις στο σύνολο είναι πρακτικά αμετάβλητες (-1%) μεταξύ 2019 και 2024, υπάρχει σημαντική μείωση (-11%) στο Q3 και σημαντική αύξηση στα υπόλοιπα τρίμηνα (+13%). Αυτό έχει σημαντική επίπτωση στα συνολικά έσοδα, δεδομένου ότι το Q3 είναι το τρίμηνο με τις μεγαλύτερες δαπάνες κατά κεφαλή και ανά διανυκτέρευση.

Πίνακας 7: Εποχικότητα ανά βασικό μέγεθος και τρίμηνο, 2019-2024

	2019		2023		2024	
	Q3	Q1,Q2,Q4	Q3	Q1,Q2,Q4	Q3	Q1,Q2,Q4
Επισκέψεις (σε χιλ.)	20.505	16.138	19.515	16.620	20.309	19.046
Διανυκτερεύσεις (σε χιλ.)	136.094	96.370	126.899	101.039	121.708	109.329
Εισπράξεις (σε εκατ. €)	10.481	7.199	11.505	8.242	11.077	9.515
	%Δ 2023/2019		%Δ 2024/2023		%Δ 2024/2019	
	Q3	Q1,Q2,Q4	Q3	Q1,Q2,Q4	Q3	Q1,Q2,Q4
Επισκέψεις	-5%	3%	4%	15%	-1%	18%
Διανυκτερεύσεις	-7%	5%	-4%	8%	-11%	13%
Εισπράξεις	10%	14%	-4%	15%	6%	32%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETTE - Intelligence

Η μείωση στις διανυκτερεύσεις του τρίτου τριμήνου μεταξύ 2024 και 2019 είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στις Επισκέψεις, λόγω μείωσης της Μέσης Διάρκειας Παραμονής. Παρ' όλ' αυτά οι Εισπράξεις αυξάνονται λόγω αύξησης της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση. Είναι δε πολύ πιθανό η μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής να οφείλεται και στην αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση, καθώς βέβαια και στην αύξηση του μεριδίου της Αττικής (δλδ. κατά κύριο λόγο της Αθήνας) για διακοπές city break που είναι συντομότερες και λιγότερο δαπανηρές από τις διακοπές για Ήλιο και Θάλασσα.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

Σε όλα τα τρίμηνα του 2024 αλλά και στο έτος συνολικά, παρατηρείται σημαντική αύξηση στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) σε σχέση με το 2019. Αντίθετα και ίσως και λόγω της αύξησης του κόστους των διακοπών όπως απεικονίζεται στην αύξηση της ΜΔΔ (+17% για το 2024 σε σχέση με το 2019), παρατηρείται σημαντική μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής (ΜΔΠ, -7%), με εξαίρεση τα Q1 και Q4 που εμφανίζουν θετική μεταβολή. Ως αποτέλεσμα των μεταβολών στην ΜΔΔ και στην ΜΔΠ, η μεταβολή της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (ΜΔΕ), σε σχέση με το 2019, είναι θετική σε όλα τα τρίμηνα και 8% για το σύνολο του έτους.

Πίνακας 8: Βασικοί Δείκτες και % μεταβολή τους, 2019-2024

2024	Q1	Q2	Q3	Q4	Έτος
ΜΔΔ	70	89	91	91	89
Δ2024/2019	13%	15%	18%	23%	17%
ΜΔΕ	388	542	545	476	523
Δ2024/2019	15%	4%	7%	30%	8%
ΜΔΠ	5,5	6,1	6,0	5,2	5,9
Δ2024/2019	2%	-9%	-10%	5%	-7%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Αξιοσημείωτη είναι η μικρή αλλά σημαντική αλλαγή συσχετισμών μεταξύ Q3 και Q4 που συνόδευσε την μετατόπιση της ζήτησης που παρατηρήθηκε το 2024 από το Q3 στο Q4. Συγκεκριμένα η αύξηση της ΜΔΔ ήταν λίγο μεγαλύτερη στο Q4 ενώ η ΜΔΠ εμφάνισε αύξηση στο Q4 έναντι μείωσης στο Q3. Συνεπώς, η μεταβολή της ΜΔΕ είναι θετική σε όλα τα τρίμηνα και 8% στο σύνολο του έτους. Η εξέλιξη αυτή ταιριάζει με την υπόθεση εργασίας ότι η υπερβολική ζέστη του καλοκαιριού οδήγησε μέρος των επισκεπτών να μεταθέσουν τις διακοπές τους από το Q3 στο Q4.

Δεδομένου ότι το Q3 έχει την υψηλότερη δαπάνη (που ίσχυε σε μεγαλύτερο βαθμό το 2019), η μείωση επισκέψεων και διανυκτερεύσεων στο Q3 «συγκράτησε» την αύξηση των εισπράξεων.

Η ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟ MARKET MIX ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΑΥΞΗΣΗ ΑΥΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Σημαντικό ρόλο στην αύξηση των εισπράξεων παρά την υστέρηση των διανυκτερεύσεων έπαιξε η αλλαγή στο market mix των εθνικοτήτων που επισκέπτονται την Ελλάδα με αύξηση του μεριδίου αυτών που έχουν υψηλή δαπάνη, εξέλιξη που κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στη βελτίωση του brand της χώρας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Συγκεκριμένα, οι πέντε μεγαλύτερες αγορές από πλευράς εισπράξεων (Γερμανία, Ην. Βασίλειο, ΗΠΑ, Γαλλία, Ιταλία) παρουσίασαν μεταξύ 2019 και 2024 μεγάλη αύξηση αφίξεων (3,7 εκατ.) που αντιστοιχεί στο 81% της συνολικής αύξησης (4,6 εκατ.).

Παράλληλα, παρουσίασαν αύξηση διανυκτερεύσεων (16,9 εκατ.) έναντι μείωσης (-1,4 εκατ.) για το σύνολο της χώρας. Αντίθετα, εντυπωσιακή είναι η μείωση αφίξεων (-1,0 εκατ.) και διανυκτερεύσεων (-3,8 εκατ.) από τη Βουλγαρία, χώρα χαμηλής δαπάνης.

Πίνακας 9: Μεταβολή στον αριθμό των επισκέψεων, διανυκτερεύσεων, ΜΚΔ και ΜΔΔ, 2019-2024

Χώρα Προέλευσης	Δ24/19		2024	
	Αφίξεις	Διανυκτερεύσεις	ΜΔΔ	ΜΚΔ
Γερμανία	1.376	9.568	79	685
Ηνωμένο Βασίλειο	1.046	2.890	95	695
ΗΠΑ	368	2.311	107	1.024
Γαλλία	451	977	90	632
Ιταλία	473	1.153	89	605
Ολλανδία	224	597	89	699
Πολωνία	488	1.531	92	487
Βέλγιο	332	2.212	80	635
Ρουμανία	30	-2.225	84	396
Αυστρία	218	629	95	682
Ελβετία	135	387	94	730
Τουρκία	119	97	105	359
Αλβανία	232	1.026	93	344
Κύπρος	-176	-2.787	77	545
Βουλγαρία	-959	-3.832	57	107
Σερβία	-360	-6.077	77	289
Αυστραλία	-159	-2.506	92	1.068
Βόρεια Μακεδονία	640	-706	33	35
Ρωσία	-567	-5.956	119	971
Λοιπές χώρες	691	-715	96	708
Σύνολο	4.603	-1.426	89	573

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Οι πέντε αγορές αυτές έχουν Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη (ΜΚΔ) και Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) μεγαλύτερες των αντίστοιχων ΜΚΔ και ΜΔΔ σε εθνικό επίπεδο.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω μεταβολών, οι εισπράξεις από το top-5 αυξήθηκαν κατά € 2,1 δισ., συμβάλλοντας κατά 73% στην συνολική αύξηση των € 2,9 δισ. Το δε μερίδιο των πέντε μεγαλύτερων αγορών στις εισπράξεις αυξήθηκε από 50% το 2019 σε 53% το 2024.

Πίνακας 10: Αριθμός εισπράξεων και % μεταβολή ανά χώρα προέλευσης, 2019-2024

Εισπράξεις (εκατ. €)	2019		2023		2024		Δ23/19		Δ24/23		Δ24/19	
Γερμανία	2.959	17%	3.571	18%	3.702	18%	612	30%	131	15%	743	26%
Ηνωμένο Βασίλειο	2.564	15%	3.294	17%	3.160	15%	730	35%	-135	-16%	596	20%
ΗΠΑ	1.189	7%	1.374	7%	1.584	8%	185	9%	210	25%	395	14%
Γαλλία	1.090	6%	1.425	7%	1.260	6%	336	16%	-166	-20%	170	6%
Ιταλία	1.009	6%	1.078	5%	1.225	6%	70	3%	147	17%	217	7%
Ολλανδία	534	3%	752	4%	728	4%	218	11%	-24	-3%	194	7%
Πολωνία	416	2%	583	3%	653	3%	167	8%	69	8%	236	8%
Βέλγιο	453	3%	481	2%	584	3%	28	1%	103	12%	131	4%
Ρουμανία	483	3%	476	2%	558	3%	-7	-0%	82	10%	75	3%
Αυστρία	462	3%	583	3%	546	3%	122	6%	-37	-4%	85	3%
Ελβετία	462	3%	542	3%	493	2%	79	4%	-49	-6%	31	1%
Τουρκία	326	2%	296	1%	436	2%	-30	-1%	140	17%	110	4%
Αλβανία	212	1%	401	2%	405	2%	188	9%	5	1%	193	7%
Κύπρος	465	3%	295	1%	341	2%	-170	-8%	45	5%	-124	-4%
Βουλγαρία	338	2%	246	1%	312	2%	-92	-4%	65	8%	-27	-1%
Σερβία	356	2%	268	1%	193	1%	-88	-4%	-75	-9%	-163	-6%
Αυστραλία	371	2%	460	2%	192	1%	90	4%	-269	-32%	-179	-6%
Βόρεια Μακεδονία	114	1%	82	0%	55	0%	-33	-2%	-27	-3%	-59	-2%
Ρωσία	433	2%	32	0%	16	0%	-401	-19%	-17	-2%	-418	-14%
Λοιπές χώρες	3.443	19%	3.506	18%	4.150	20%	63	3%	644	76%	707	24%
Σύνολο	17.680	100%	19.746	100%	20.592	100%	2.066	100%	845	100%	2.912	100%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Τέλος, η παρατηρούμενη αύξηση του μεριδίου του top-5 συμβάλει στην αύξηση του μεριδίου των ξενοδοχείων 4* και 5* εις βάρος των υπολοίπων, αφού οι αγορές αυτές καταλύουν σε μεγαλύτερο ποσοστό σε ξενοδοχεία 4* και 5* απ' ότι οι υπόλοιπες αγορές.

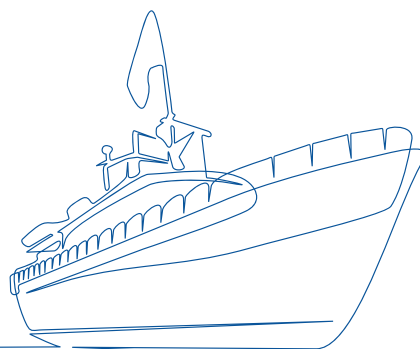
ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ, ΓΑΛΛΙΑ ΚΑΙ ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Αναφορικά με τις εισπράξεις από τις επιμέρους χώρες είναι αξιοσημείωτες:

- Η μεγάλη αύξηση από ΗΠΑ (+€395 εκατ.), μεταξύ 2019 και 2024, στην οποία θα πρέπει να προστεθεί και το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης των εισπράξεων (+€502 εκατ.) από κρουαζιέρα (βλ. επ.). Κάνοντας την υπόθεση εργασίας ότι το 70% της αύξησης των εισπράξεων από κρουαζιέρα προέρχεται από την αγορά των ΗΠΑ, δηλαδή € 351 εκατ., η συνολική αύξηση των εισπράξεων από ΗΠΑ ανέρχεται σε € 746 εκατ. που αντιπροσωπεύει το 22% της συνολικής αύξησης των εισπράξεων κατά € 3,4 δισ. (δλδ. 2,9 δισ. από τον εισερχόμενο τουρισμό και € 502 εκατ. από την κρουαζιέρα).
- Η μείωση που παρατηρήθηκε στην Βρετανική και περισσότερο στην Γαλλική αγορά το 2024/2023 μετά την εκτόξευση τους κατά τα χρόνια του κορωνοϊού. Στην μεν αγγλική αγορά η μείωση αυτή μπορεί να αποδοθεί κυρίως σε μείωση διανυκτερεύσεων ενώ στη γαλλική σε συνδυασμό μείωσης ΜΔΔ και Μέσης Διάρκειας Παραμονής.

Η ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ

Η κρουαζιέρα παρουσίασε πολύ μεγάλη ανάπτυξη μεταξύ 2019 και 2024 που κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται και στην προσθήκη μεγάλου αριθμού απευθείας συνδέσεων μεταξύ του ΔΑΑ και αεροδρομίων στις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, τα έσοδα από την κρουαζιέρα, που παραδοσιακά κυμαίνονταν περί τα € 500 εκατ. και το 2019 ήταν € 499 εκατ., το 2024 εκτοξεύτηκαν στο € 1 δισ. Αντίστοιχα οι αφίξεις για κρουαζιέρα από 2,7 εκατ το 2019 ανήλθαν σε 4,7 εκατ. το 2024. Η Μέση Δαπάνη ανά επιβάτη ανήλθε σε € 211 το 2024 έναντι € 188 το 2019.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Ξενοδοχεία

Η Ελλάδα καταλαμβάνει σταθερά την πρώτη θέση μεταξύ των ανταγωνιστικών χωρών (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Κύπρος, Τουρκία) στο γενικό δείκτη ικανοποίησης (GRI) των ξενοδοχείων με πολύ υψηλή βαθμολογία που κυμαίνεται στην πλειονότητα των Περιφερειών μεταξύ 85% και 90%.

Περιφέρεια	2023	2024
Ήπειρος	90,8%	90,8%
Κυκλάδες	90,3%	90,7%
Δυτική Μακεδονία	90,0%	90,2%
Πελοπόννησος	88,3%	88,4%
Θεσσαλία	86,8%	87,9%
Κρήτη	86,8%	87,6%
Κεντρική Μακεδονία	87,0%	87,4%
Βόρειο Αιγαίο	86,1%	86,9%
Στερεά Ελλάδα	86,8%	86,5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,4%	86,3%
Δωδεκάνησα	85,0%	84,9%
Ιόνια Νησιά	84,3%	84,4%
Αττική	83,8%	84,3%
Δυτική Ελλάδα	83,7%	83,5%
GRI	86,6%	86,9%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Εστίαση & Αξιοθέατα

Αντίστοιχα υψηλή είναι η βαθμολογία που λαμβάνει τόσο η χώρα συνολικά, όσο και η κάθε μια από τις Περιφέρειες, στην αξιολόγηση της Εστίασης και των Αξιοθέατων.

Σταθερά πολύ υψηλή βαθμολογία λαμβάνουν το Προσωπικό και η Εξυπηρέτηση σε σχεδόν όλες τις Περιφέρειες και όλα τα τρίμηνα.

Περιφέρεια	Προσωπικό				Σχέση Ποιότητας-Τιμής				Υγιεινή				Βιώσιμο Ταξίδι			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9,0	8,7	8,7	8,9	8,9	8,8	8,6	8,7	Μ.Δ.	7,6	8,8	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,9	Μ.Δ.
Αττική	9,5	9,4	9,5	9,5	9,1	9,1	9,1	9,1	8,3	8,4	8,2	8,7	9,2	8,9	9,0	9,0
Βόρειο Αιγαίο	Μ.Δ.	9,1	8,7	9,8	Μ.Δ.	9,2	8,5	9,4	Μ.Δ.	Μ.Δ.	7,9	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Δυτική Ελλάδα	9,7	9,6	9,3	9,1	9,2	9,4	9,3	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	10,0	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Δωδεκάνησα	9,4	9,6	9,4	9,6	9,4	9,1	8,9	9,1	Μ.Δ.	8,0	8,0	8,0	Μ.Δ.	8,0	8,1	8,5
Ήπειρος	9,6	9,7	9,4	9,8	Μ.Δ.	8,5	9,1	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,2	Μ.Δ.
Θεσσαλία	9,8	9,5	9,4	9,7	9,3	8,9	8,4	9,0	Μ.Δ.	8,0	8,0	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,5	Μ.Δ.
Ιόνια Νησιά	9,8	9,7	9,5	9,6	9,2	9,2	8,9	9,1	Μ.Δ.	8,3	7,6	7,3	Μ.Δ.	8,3	8,4	8,0
Κεντρική Μακεδονία	9,4	9,4	9,2	9,3	9,3	9,0	8,5	8,9	9,3	8,8	8,8	8,4	Μ.Δ.	9,1	9,1	8,6
Κρήτη	9,4	9,6	9,4	9,5	9,2	9,1	8,9	9,1	6,7	8,1	7,5	7,6	8,0	8,5	7,8	8,0
Κυκλάδες	9,6	9,5	9,4	9,5	9,1	8,7	8,6	9,0	Μ.Δ.	8,6	8,8	7,7	Μ.Δ.	8,2	7,2	7,2
Πελοπόννησος	9,6	9,4	9,5	9,3	9,2	9,2	9,2	9,3	Μ.Δ.	8,3	7,9	Μ.Δ.	Μ.Δ.	7,3	6,9	Μ.Δ.
Στερεά Ελλάδα	9,6	9,7	9,3	9,0	9,2	9,5	9,2	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	5,8	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Ελλάδα	9,5	9,5	9,4	9,5	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,3	8,1	8,1	9,0	8,4	8,2	8,5

Πηγή: TCI Research - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Η βαθμολογία που παρουσιάζεται στον πίνακα βασίζεται σε αναφορές στο διαδικτυακό

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ακολουθεί σύντομη αναφορά στις κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τουρισμός στην Ελλάδα στο άμεσο αλλά και στο μεσομακροπρόθεσμο μέλλον.

ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η κλιματική αλλαγή και κυρίως ο τρόπος με τον οποίον εκδηλώνεται στην Ελλάδα, δηλαδή με υπερβολική ζέστη και ακραία καιρικά φαινόμενα όπως ο Ιανός ή ο Daniel κλπ., επηρεάζει σημαντικά τόσο τη ζήτηση όσο και την προσφορά.

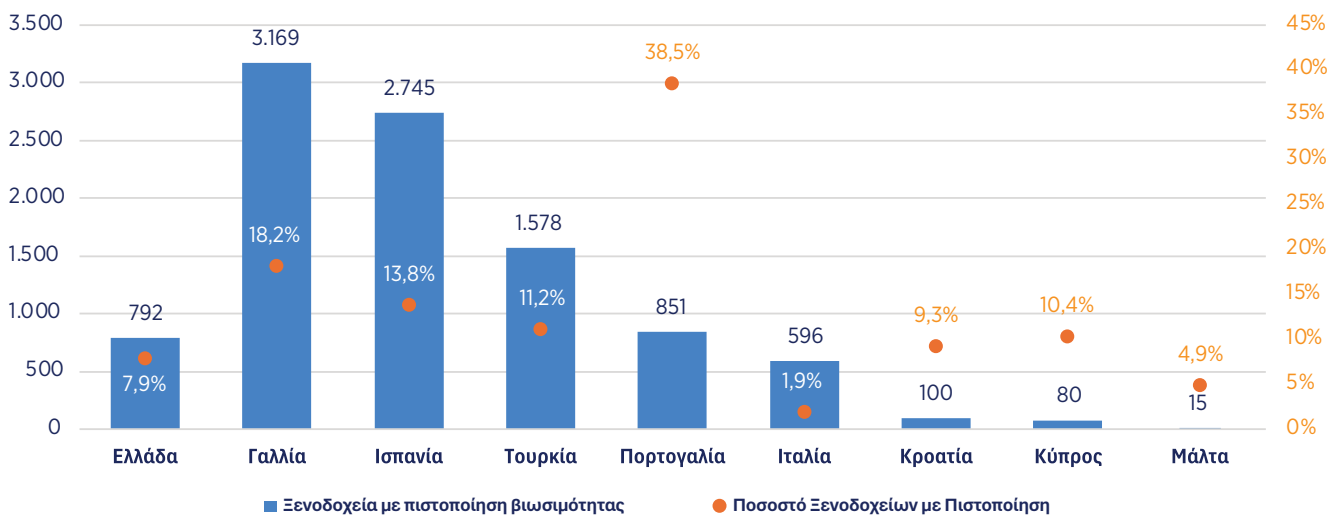
Αναφορικά με τη ζήτηση, φαίνεται πως η σημαντικότερη επίπτωση είναι η μετατόπιση του timing των διακοπών ώστε να αποφευχθεί η υπερβολική ζέστη τους καλοκαιρινούς μήνες.

Αναφορικά με την προσφορά, διακρίνουμε σε ενεργειακές ανάγκες και ανάγκες μονώσεων που έχουν δημιουργηθεί από την υπερβολική ζέστη αφενός και, αφετέρου, στις ανάγκες για υποδομές (δημόσιες και ιδιωτικές) με πολύ μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στα ακραία καιρικά φαινόμενα. Οι ανάγκες αυτές συνεπάγονται σημαντικά αυξημένο κατασκευαστικό κόστος.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

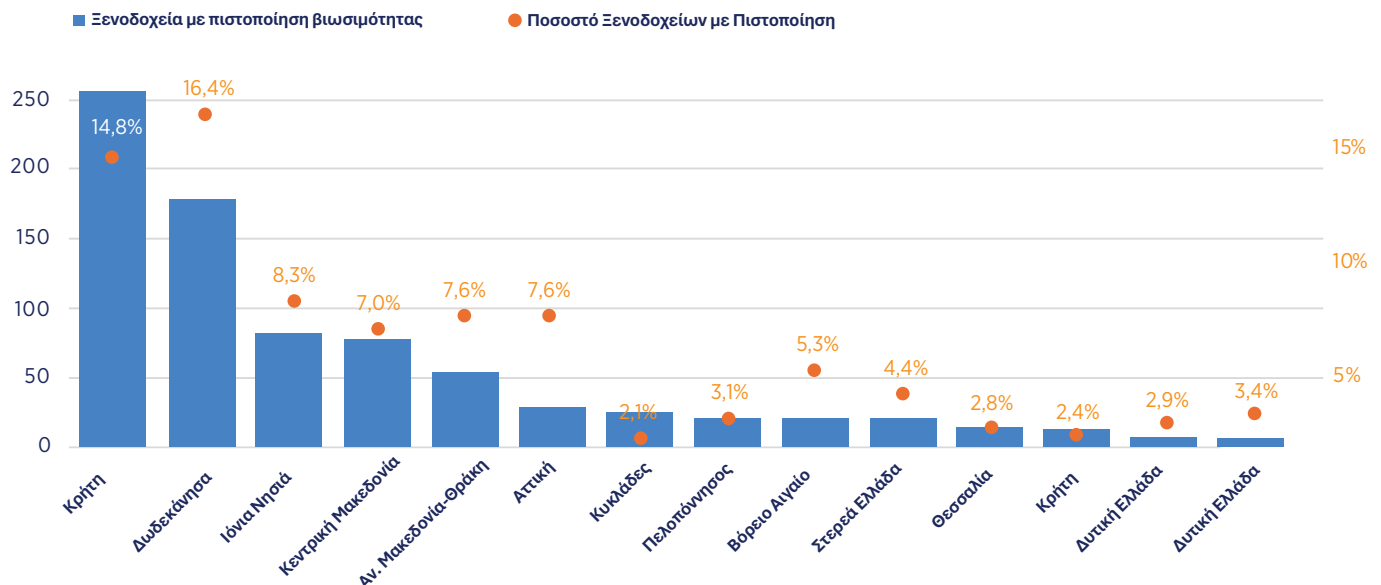
Συναφές προς το προηγούμενο θέμα είναι το θέμα της περιβαλλοντικής πιστοποίησης των ξενοδοχείων, όπου η Ελλάδα παρουσιάζει ένα από τα χαμηλότερα % (η ● κουκίδα) πιστοποιημένων ξενοδοχείων σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

Διάγραμμα 1: Πλήθος και % ξενοδοχείων με πιστοποίηση βιωσιμότητας ανά χώρα*

Περαιτέρω, το μεγαλύτερο % πιστοποιήσεων φαίνεται να υπάρχει στην Κρήτη και τα Δωδεκάνησα, που μάλλον οφείλεται στην έντονη δραστηριοποίηση των tour operators στα νησιά αυτά και τις απαιτήσεις που επιβάλλουν στα ξενοδοχεία με τα οποία συνεργάζονται.

Διάγραμμα 2: Πλήθος και % ξενοδοχείων με πιστοποίηση βιωσιμότητας ανά Περιφέρεια*

Ο εμπλουτισμός του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και η προσέλκυση των νεότερων περιβαλλοντικά πιο ευαίσθητων γενεών προϋποθέτει μεγάλη αύξηση των πιστοποιήσεων.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Η σημερινή κατάσταση αναφορικά με την απασχόληση

Το 2024, η απασχόληση στον τουριστικό τομέα κατέγραψε άνοδο 4,8% σε σύγκριση με το 2023, φτάνοντας τους 401.000 εργαζόμενους, ενώ στο τρίτο τρίμηνο (Q3) καταγράφηκε ιστορικό ρεκόρ με 451.400 απασχολούμενους – ο υψηλότερος αριθμός από την έναρξη της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού. Με βάση την υπόθεση ότι τα καταλύματα και η εστίαση απορροφούν περίπου το 63,3% της τουριστικής δαπάνης, εκτιμάται ότι στην αιχμή της σεζόν, ο τουρισμός δημιούργησε έως και 713.140 θέσεις εργασίας, δηλαδή το 16,5% της συνολικής απασχόλησης στη χώρα. Επιπλέον, αναμένεται περαιτέρω αύξηση των θέσεων απασχόλησης στον τομέα των καταλυμάτων και της εστίασης, καθώς και ευρύτερα των θέσεων υψηλής ειδίκευσης στον τουρισμό μέχρι το 2030.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά την πανδημία Covid, καταγράφονται σημαντικές ελλείψεις θέσεων προσωπικού στον τουρισμό στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς. Μεγάλο ποσοστό ξενοδοχείων εμφάνισαν ελλείψεις, τόσο σε βασικές ειδικότητες και θέσεις όσο και σε διοικητικές θέσεις. Ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων του τομέα στην Ελλάδα, μόλις το 24% των εργαζομένων στα ξενοδοχειακά καταλύματα είναι απόφοιτοι τουριστικών σχολών, με την πλειοψηφία αυτών να απασχολείται σε ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων.

Επιτακτική η ανάγκη για έγκαιρη και αποτελεσματική προσαρμογή της τουριστικής εκπαίδευσης στις σύγχρονες τάσεις

Η Ελλάδα γενικά κατατάσσεται χαμηλά στο τομέα των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, με χαμηλές επιδόσεις στους τρεις πυλώνες του Ευρωπαϊκού Δείκτη Δεξιοτήτων και στους δείκτες επαγγελματικής εκπαίδευσης και διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, όπως διαπιστώνεται στη μελέτη.

Ειδικότερα, ο τουρισμός επηρεάζεται σημαντικά από τους τρέχοντες κοινωνικούς και τεχνολογικούς μετασχηματισμούς. Οι μετασχηματισμοί αυτοί και η ραγδαία εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης αποτελούν καίριες προκλήσεις, διαμορφώνουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα και δημιουργούν την ανάγκη για ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες του τομέα.

Η εμφάνιση της πανδημίας, παράλληλα, αποτέλεσε μια μεγάλη πρόκληση καθώς η ανάκαμψη του τουρισμού απαιτούσε εκπαίδευση και κατάρτιση, σε τομείς όπως η αυτοματοποίηση, η ανάλυση δεδομένων, η ασφάλεια των δεδομένων και οι συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής.

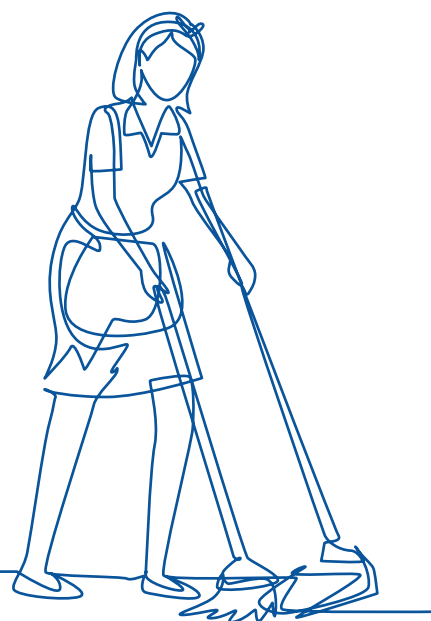
Αν επιπρόσθετα ληφθούν υπόψη, η υψηλή αξία του ανθρώπινου δυναμικού ως ισχυρού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τον ελληνικό τουρισμό, σε έναν κόσμο που διαρκώς απαιτεί προσωποποιημένες υπηρεσίες, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για έγκαιρη και αποτελεσματική προσαρμογή της εκπαίδευσης και κατάρτισης στις σύγχρονες τάσεις με έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Οι ανάγκες επαγγελματικής κατάρτισης (reskilling/upskilling) του ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό

Σε αυτό το πλαίσιο, το ΙΝΣΕΤΕ σε συνεργασία με την Deloitte έχει εκπονήσει τη μελέτη: [«Οι ανάγκες επαγγελματικής κατάρτισης \(reskilling/upskilling\) του ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό»](#). Με βάση τη μελέτη αναγνωρίζονται 49 ειδικότητες και επαγγέλματα που εκτιμάται ότι είναι κατά προτεραιότητα σημαντικά για την ενίσχυση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουρισμού και πρέπει να αποτελέσουν τις εθνικές προτεραιότητες επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι ειδικότητες που αναγνωρίστηκαν ως σημαντικές αντιστοιχήθηκαν με 99 πεδία κρίσιμων γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχο τη διαμόρφωση του κατάλληλου εκπαιδευτικού περιεχομένου που απαιτείται να έχουν τα προγράμματα κατάρτισης στον τουριστικό τομέα.

Το συνεκτικό αυτό πλαίσιο με τις ανάγκες κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων βασίζεται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς και πρέπει να αποτελέσει κομβικό σημείο αναφοράς ως προς τη δημιουργία προγραμμάτων με στόχο τη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στον τουριστικό τομέα. Η σημασία του ανθρώπινου δυναμικού άλλωστε είναι καθοριστική ιδιαίτερα όταν οι διεθνείς μετρήσεις επιβεβαιώνουν την υψηλή κατάταξη της Ελλάδας στον τομέα της φιλοξενίας και τις υψηλές επιδόσεις στην φιλικότητα και την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Αν και η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, έχει βελτιώσει σημαντικά τη θέση της ως προς τη φορολογική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων γενικά, δεν συμβαίνει το ίδιο και με τη φορολογία στον τουριστικό τομέα, λόγω υψηλού ΦΠΑ διαμονής και Τέλους Ανθεκτικότητας καθώς και μη μισθολογικού κόστους, ιδιαίτερα για τους υψηλότερους μισθούς. Η υπερβάλλουσα φορολογική πίεση που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά ξενοδοχεία έναντι των ανταγωνιστών τους έχει σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική βιωσιμότητα κυρίως των πιο αδύναμων επιχειρήσεων, που με μεγάλη συχνότητα απαντώνται – ιδιαίτερα αλλά όχι αποκλειστικά – στους λιγότερο δημοφιλείς προορισμούς, στη συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου σε σχέση με τις δυνατότητες της χώρας και στην πίεση για υψηλότερες τιμές ώστε να καλύπτονται οι φόροι και τα υπόλοιπα λειτουργικά κόστη. Παράλληλα, αποδυναμώνονται τα κίνητρα για αύξηση των αποδοχών και παραγωγικές επενδύσεις στον πιο ανταγωνιστικό και εξωστρεφή τομέα της ελληνικής οικονομίας και ταυτόχρονα γίνονται ακριβά τα ξενοδοχεία της χώρας για τους κατοίκους της.

Το ΙΝΣΕΤΕ έχει εκπονήσει δύο αλληλένδετες μελέτες για τη φορολογική ανταγωνιστικότητα της χώρας. Συγκεκριμένα, ανέθεσε στην PwC τη [«Μελέτη καταγραφής και συγκριτικής αξιολόγησης του φορολογικού πλαισίου που διέπει τις τουριστικές επιχειρήσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς»](#), προκειμένου να καταγράψει και να αξιολογήσει τη φορολογική ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας σε σχέση με βασικούς ανταγωνιστές της στον τουρισμό – Ιταλία, Ισπανία, Κροατία, Τουρκία, Κύπρο και Πορτογαλία. Σε συνδυασμό και με την επακόλουθη μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ με θέμα [«Η Επίπτωση των Υψηλών Φορολογικών Συντελεστών στα Ξενοδοχεία»](#), προκύπτουν συνοπτικά τα εξής:

1. Ενώ η Ελλάδα έχει βελτιώσει σημαντικά τη συνολική της ανταγωνιστικότητα στην εταιρική φορολογία στο σύνολο της οικονομίας, ανεβαίνοντας στην 3η θέση από την 6η που κατείχε το 2015, η εικόνα για την φορολογική ανταγωνιστικότητα του τουρισμού είναι δυσμενέστερη με κατάταξη στην 5η θέση αν ληφθούν υπόψη φόροι που πλήττουν κυρίως τη λειτουργία της επιχείρησης και την 4η θέση αν ληφθούν επιπρόσθετα και φόροι που αφορούν τους επενδυτές. Η χαμηλότερη κατάταξη του τουρισμού σε σχέση με τη συνολική οικονομία επιβεβαιώνει το γεγονός ότι ένας από τους πλέον δυναμικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας υποβάλλεται σε υπερβάλλουσα φορολογική πίεση, παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο πεδίο της εταιρικής φορολογίας στη συνολική οικονομία της χώρας.

2. Για το ελληνικό ξενοδοχείο συγκεκριμένα, λόγω των υψηλών συντελεστών ΦΠΑ, του Τέλους Ανθεκτικότητας και του υψηλού μη μισθολογικού κόστους, τα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων (ΚΠΦΤΑ) είναι σημαντικά λιγότερα από τις δαπάνες για φόρους και εισφορές (αντιστοιχούν μόλις στο 56,9% των δαπανών αυτών), ενώ στην Πορτογαλία τα ΚΠΦΤΑ αντιστοιχούν στο 111,9% των ίδιων φόρων και εισφορών και στην Κύπρο είναι σχεδόν τριπλάσια (171,1%). Ακόμα, το ελληνικό ξενοδοχείο έχει τα χαμηλότερα ΚΠΦΤΑ σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες που εξετάζονται και, ενδεικτικά, λαμβάνει έως και 38,4% λιγότερα ΚΠΦΤΑ σε σχέση με την Κύπρο.

Είναι απαραίτητο, ωστόσο, να τονιστεί ότι η φορολογική ανταγωνιστικότητα δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τους επιμέρους συντελεστές της εταιρικής φορολογίας. Το κόστος συμμόρφωσης με τις ρυθμιστικές και κανονιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το διοικητικό και θεσμικό περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργούν οι επιχειρήσεις μιας οικονομίας, διαδραματίζει επίσης έναν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο. Σύμφωνα με πρόσφατη [έκθεση του TMF Group](#), που εξετάζει την πολυπλοκότητα των επιχειρηματικών διαδικασιών (Business Complexity) σε 79 χώρες που καλύπτουν το 94% του παγκόσμιου ΑΕΠ, η Ελλάδα κατατάσσεται στην πρώτη, χειρότερη θέση. Αυτό το υψηλό κόστος ρυθμιστικής και κανονιστικής συμμόρφωσης που αφορά στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας επιβαρύνει σημαντικά τις επιχειρήσεις και επιπροστίθεται στην υπερβάλλουσα φορολογική πίεση των τουριστικών επιχειρήσεων..

Η ίδια εικόνα αναδύεται και από την αξιολόγηση του [Travel & Tourism Development Index 2024](#) του World Economic Forum. Ενώ στη συνολική κατάταξη ο ελληνικός τουρισμός βρίσκεται στην 21η θέση διεθνώς, στο πεδίο του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Business Environment) η χώρα μας κατατάσσεται στην 52η θέση.

Η υπερβάλλουσα φορολόγηση των ξενοδοχείων

Εστιάζοντας στον ξενοδοχειακό κλάδο και ειδικότερα σε ένα απλό μοντέλο λειτουργίας ξενοδοχειακής μονάδας 4*, στην αγορά μαζικού τουρισμού στην Ελλάδα και στις υπό μελέτη ανταγωνίστριες χώρες, προκύπτει ότι με τους υφιστάμενους φορολογικούς συντελεστές στην Ελλάδα, και με τις ίδιες τιμές και κόστη λειτουργίας, τα ελληνικά ξενοδοχεία έχουν τα χαμηλότερα ΚΠΦΤΑ σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες που εξετάζονται και έως και 38,4% λιγότερα σε σχέση με την Κύπρο που διαθέτει την υψηλότερη φορολογική ανταγωνιστικότητα από όλες τις χώρες που εξετάζει η μελέτη.

Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη ένα συνολικό ημερήσιο κόστος δίκλινου δωματίου στα 150 ευρώ (περιλαμβανομένων όλων των τελών/φόρων), με το 90% της τιμής πακέτου να αφορά στη διαμονή και το 10% στην εστίαση, και λαμβάνοντας υπόψη τον μέσο όρο του υψηλότερου και χαμηλότερου φόρου ή τέλους διαμονής για τις χώρες της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και της Κροατίας προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Η ελληνική ξενοδοχειακή επιχείρηση έχει το χαμηλότερο καθαρό έσοδο και έως 11,5% λιγότερα από την αντίστοιχη κυπριακή.
- Εφαρμόζοντας τις ίδιες παραμέτρους (τιμή διανυκτέρευσης €100, συμμετοχή διαμονής και εστίασης 75/25) με [παρόμοια μελέτη βασισμένη στο φορολογικό πλαίσιο του 2015](#), η θέση της ελληνικής ξενοδοχειακής επιχείρησης έχει επιδεινωθεί, εισπράττοντας 15,9% λιγότερα από την κυπριακή, έναντι -9,1% με τα δεδομένα του 2015.
- Το συνολικό ύψος των φόρων και του μη μισθολογικού κόστους στην Ελλάδα (€ 44,7, 29,8% επί της τιμής) είναι σχεδόν διπλάσιο έναντι της Κύπρου (€ 24,1, 16,1% της τιμής).
- Στην Ελλάδα τα Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων (ΚΠΦΤΑ) είναι περίπου 38,4% χαμηλότερα έναντι της Κύπρου, με αποτέλεσμα η αυξημένη φορολογική επιβάρυνση να ανεβάζει το λειτουργικό «νεκρό σημείο», δηλαδή το σημείο στο οποίο τα έσοδα καλύπτουν τα λειτουργικά κόστη, και να περιορίζει τη δυνατότητα λειτουργίας πέραν της υψηλής περιόδου.
- Ενδεικτικά, το νεκρό σημείο ενός ξενοδοχείου στην Ελλάδα ανέρχεται σε € 124,6, έναντι € 108,7 της Κύπρου, δηλαδή περίπου 15% υψηλότερα. Κατά συνέπεια, επηρεάζεται η διάρκεια της τουριστικής περιόδου, καθώς το ξενοδοχείο εξωθείται να ανοίγει αργότερα και να κλείνει νωρίτερα, περιμένοντας να λειτουργήσει μόνο όταν οι τιμές είναι αρκετά υψηλές για να καλύπτονται τα κόστη και η φορολογία.
- Ο εργαζόμενος στην Ελλάδα λαμβάνει το 63,5% του ποσού που κοστίζει στην επιχείρηση έναντι 76,7% στην Κύπρο. Ωστόσο, σημειώνεται ότι συγκριτικά με την προαναφερθείσα μελέτη με το φορολογικό πλαίσιο του 2015, παρατηρείται σημαντική βελτίωση στο τι εισπράττει ο εργαζόμενος σε σχέση με το τι πληρώνει η επιχείρηση (από 50% το 2015 σε 64% το 2025).
- Σε Κύπρο και Πορτογαλία η λειτουργική κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ) υπερβαίνει τη συνεισφορά της επιχείρησης στο κράτος σε φόρους και ασφαλιστικές εισφορές (171,1% και 111,9% αντίστοιχα) ενώ το αντίθετο συμβαίνει σε Ελλάδα (56,9%), Ιταλία (69,8%), Κροατία (82,5%), Ισπανία (85,5%) και Τουρκία (91,6%), με την χώρα μας να είναι στη δυσμενέστερη θέση.
- Στην Ελλάδα - και την Ιταλία - η φορολογική και ασφαλιστική επιβάρυνση απορροφά δυσανάλογα μεγάλο μέρος της παραγόμενης αξίας.
- Τα ελληνικά ξενοδοχεία για να μπορούν να αμείβουν τους εργαζομένους τους όπως τα κυπριακά, το κόστος δωματίου για τον πελάτη θα πρέπει να είναι € 171 όταν στην Κύπρο θα είναι €150, δηλαδή 14% υψηλότερο. Αντίστοιχα, προκειμένου το λειτουργικό κέρδος (ΚΠΦΤΑ) στα ξενοδοχεία στην Ελλάδα να είναι στα ίδια επίπεδα με της Κύπρου, το κόστος δωματίου για τον πελάτη πρέπει να είναι € 219,5 όταν αντίστοιχα στην Κύπρο θα είναι € 150 - δηλαδή 46,3% υψηλότερο. Συμπερασματικά, η υψηλή φορολογία επιβαρύνει ιδιαίτερα την θέση των μονάδων που δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Υπερβάλλουσα φορολόγηση: πλήγμα στη βιωσιμότητα των «αδύναμων» και όξυνση της εποχικότητας

Η εισαγωγή του νέου αυξημένου «Τέλους Ανθεκτικότητας στην Κλιματική Κρίση» από την 1η Ιανουαρίου 2025, που αντικατέστησε το «Τέλος Διανυκτέρευσης», εντείνει την άνιση κατανομή φορολογικών βαρών στα ξενοδοχεία. Παρά τη διαφοροποίηση ανά χρονική περίοδο (υψηλότερες χρεώσεις Απρίλιο–Οκτώβριο, χαμηλότερες Νοέμβριο–Μάρτιο), η σταθερή επιβολή του ανά διανυκτέρευση πλήττει ιδιαίτερα τα καταλύματα χαμηλότερων χρεώσεων, καθώς και προορισμών με μειωμένη τουριστική ζήτηση πλήττοντας ταυτόχρονα ένα βασικό στήριγμα των τοπικών οικονομιών.

Η υπερβάλλουσα φορολόγηση με άλλα λόγια, έχει σοβαρές επιπτώσεις στη βιωσιμότητα, κυρίως των αδύναμων επιχειρήσεων – εκείνων χωρίς ισχυρό ίδιο brand ή εκείνων που δραστηριοποιούνται – ιδιαίτερα αλλά όχι αποκλειστικά – σε λιγότερο τουριστικά ανεπτυγμένους προορισμούς – και κατ' επέκταση στις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες. **Συγκεκριμένα οδηγεί σε:**

- Σημαντική απώλεια ανταγωνιστικότητας έναντι χωρών με πιο ευέλικτο και φιλικό φορολογικό πλαίσιο, με επακόλουθο ...
- ... τη συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου, ιδιαίτερα στις πιο αδύναμες περιοχές και επιχειρήσεις ...
- ... λόγω της ανάγκης για υψηλότερες τιμές ώστε να καλύπτονται τα λειτουργικά κόστη, καθώς ...
- ... οι επιχειρήσεις λειτουργούν περισσότερο για να καλύπτουν φόρους και εισφορές παρά για την ενίσχυση των αποδοχών των εργαζομένων ή το επιχειρηματικό κέρδος.
- Το αποτέλεσμα είναι η αποδυνάμωση των κινήτρων για εργασία και παραγωγικές επενδύσεις στον πιο ανταγωνιστικό τομέα της ελληνικής οικονομίας,

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Η [μελέτη που εκπόνησε η Accenture για λογαριασμό του ΙΝΣΕΤΕ](#) σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό του ελληνικού τουρισμού εντόπισε 5 βασικούς πυλώνες και 12 δράσεις και τις αντίστοιχες ψηφιακές τεχνολογίες:

Πίνακας 11: Οι βασικοί πυλώνες του ψηφιακού μετασχηματισμού του ελληνικού τουρισμού

#	ΠΥΛΩΝΑΣ	ΥΠΟ-ΔΡΑΣΕΙΣ				ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ
1.	 DATA HUB					
2.	 ΕΞΥΠΝΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ	2.1 Πλατφόρμα Προορισμού	2.2 Εφαρμογή Προορισμού	2.3 Έξυπνα Αξιοθέατα	2.4 Βιώσιμοι Προορισμοί	
3.	 ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ					
4.	 ΕΞΥΠΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	4.1 Ψηφιακοί Βοηθοί	4.2 Ψηφιακές Λειτουργίες	4.3 Έξυπνα Καταλύματα		
5.	 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ					
 Data Analytics Cloud Τεχνητή Νοημοσύνη Internet of Things (IoT) Βιομετρική Blockchain Εκτεταμένη Πραγματικότητα						

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) αναδεικνύεται σε καταλυτική δύναμη για τον σύγχρονο τουρισμό, αλλάζοντας τόσο τον τρόπο με τον οποίο οι προορισμοί και οι επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται τη ζήτηση, όσο και τον τρόπο με τον οποίο παρέχουν υπηρεσίες και εμπειρίες. Πρόσφατες μελέτες υπογραμμίζουν ότι η TN όχι μόνο βελτιστοποιεί την ερευνητική και επιχειρησιακή λειτουργία των οργανισμών, αλλά ενισχύει και την ποιότητα της ταξιδιωτικής εμπειρίας με τρόπους που μέχρι πρόσφατα θεωρούνταν ανέφικτοι.

Ενδεικτικά, στη ζήτηση, η TN αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο οι ταξιδιώτες αναζητούν, σχεδιάζουν και επιλέγουν προορισμούς. Η χρήση AI-based travel planners αυξάνεται ραγδαία, ενώ οι προσδοκίες για προσωποποίηση και αβίαστη εμπειρία είναι πλέον υψηλότερες από ποτέ. Η TN δημιουργεί νέα μοτίβα ζήτησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση ταξιδιώτη-προορισμού. Στην προσφορά, η TN αναβαθμίζει λειτουργίες marketing, έρευνας αγοράς, διαχείρισης δεδομένων και επιχειρησιακών διαδικασιών. Επιτρέπει στους οργανισμούς να λειτουργούν πιο έξυπνα, βιώσιμα και αποτελεσματικά (π.χ. dynamic pricing, βελτιστοποίηση προσωπικού, αυτοματοποιημένη ανάλυση και παραγωγή περιεχομένου, βελτιστοποίηση στη διαχείριση ενέργειας, νερού, αποβλήτων)

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Η ανάγκη για εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, που θα δημιουργήσει και τις προϋποθέσεις για την χωρική και χρονική επέκταση του τουρισμού, αλλά και θα βελτιώσει την ελκυστικότητα της εργασίας στον τομέα, συχνά εστιάζεται σε δυο κύριους πυλώνες: την αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων και την ενίσχυση του συνεδριακού τουρισμού μέσω της δημιουργίας ενός σύγχρονου μεγάλου Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου στην Αθήνα.

Μια τάση που αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια είναι ο live tourism, δηλαδή ο τουρισμός που βασίζεται σε events – πολιτιστικά ή αθλητικά. Κορυφαίο παράδειγμα live tourism αποτελεί η τourνέ Eras της Taylor Swift που [υπολογίζεται ότι έφερε τεράστια οικονομικά οφέλη στις πόλεις που την φιλοξένησαν](#). Ο live tourism είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στην γενιά Z – σε [συνέδριο της PATA](#) αναφέρθηκε ότι είναι main driver για το 10% της γενιάς αυτής και με ανερχόμενη τάση. Η Ελλάδα, με εξαίρεση τον Μαραθώνιο της Αθήνας, έχει πολύ μικρή συμμετοχή στην αγορά αυτή αλλά και αρκετές δυνατότητες με βάση τις αθλητικές εγκαταστάσεις και τους πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Τα συμπεράσματα πρόσφατων ερευνών αποτυπώνουν με σαφήνεια μια σύνθετη και ώριμη στάση της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στον τουρισμό, η οποία συνδυάζει τη γενικευμένη αναγνώριση της οικονομικής του σημασίας (περίπου 8 στους 10 ερωτηθέντες) με προβληματισμούς για τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και χωρικές του επιπτώσεις.

Κοινός παρονομαστής όλων των ερευνών είναι ότι ο τουρισμός αναγνωρίζεται ευρέως ως βασικός πυλώνας της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης, αλλά και ως ο τομέας με τη μεγαλύτερη πρόοδο στη χώρα τις τελευταίες δεκαετίες. Ταυτόχρονα, όμως, ενισχύεται η αντίληψη ότι η τουριστική ανάπτυξη συνδέεται με αύξηση του κόστους ζωής, των ενοικίων και πιέσεις στην κατοικία, ιδίως σε περιοχές με υψηλή τουριστική ένταση, όπως το κέντρο της Αθήνας και οι δημοφιλείς προορισμοί.

Οι στάσεις των κατοίκων εμφανίζουν διαφοροποιήσεις: στις πιο τουριστικές περιοχές η αποδοχή συνυπάρχει με το αίτημα για ελεγχόμενη περαιτέρω ανάπτυξη, ενώ στις λιγότερο τουριστικές περιοχές η εικόνα είναι πιο θετική. Παράλληλα, αν και ο «υπερτουρισμός» δεν βιώνεται ακόμη ως γενικευμένο πρόβλημα, καταγράφονται ανησυχίες ότι μπορεί να προκύψει στο μέλλον αν ο τουρισμός αναπτυχθεί χωρίς έλεγχο και σχεδιασμό.

Συνολικά, οι Έλληνες εμφανίζονται θετικοί αλλά εκφράζουν την ανάγκη για ένα πιο βιώσιμο και ισόρροπο τουριστικό μοντέλο, που θα διασφαλίζει την οικονομική συνεισφορά του τουρισμού, την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα του τομέα χωρίς να υπονομεύει την ποιότητα ζωής και το περιβάλλον.

Με άλλα λόγια, η πρόκληση είναι κατά πόσον ένας τουριστικός προορισμός θα μπορέσει να συγκροτήσει μια στρατηγική, σε ποιο βαθμό η στρατηγική αυτή θα είναι προς μια βιώσιμη ανάπτυξη και κατά πόσο θα μπορέσει να την εφαρμόσει. Αυτό απαιτεί μια διαφορετική στρατηγική σε συνδυασμό με διαχείριση, ώστε να λειτουργούν ικανοποιητικά οι τοπικές κοινωνίες και να μη χάνουν την ταυτότητά τους. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο ο τουρισμός δεν μπορεί παρά να είναι σύμμαχος / leader στην υιοθέτηση σχεδίων και κανόνων για όλα τα θέματα που ανακύπτουν.

Το ΙΝΣΕΤΕ στο στρατηγικό σχέδιο «Ελληνικός Τουρισμός 2030 | Σχέδια Δράσης» έθεσε τις κατευθύνσεις ώστε η τουριστική ανάπτυξη να επιτευχθεί με ισόρροπο και βιώσιμο τρόπο. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη μελέτη έχουν καταγραφεί 1911 προτάσεις που αποσκοπούν στην βελτίωση της βιωσιμότητας των προορισμών και την ψηφιοποίηση. Από αυτές οι 402 (21%) αφορούν σε επενδύσεις ευρύτερης ωφέλειας (μεταφορές, αστικές αναπλάσεις κλπ.), οι 963 (50%) είναι πιο στοχευμένες σε υποδομές για τον τουρισμό, οι 365 (19%) αφορούν σε έργα ψηφιοποίησης και οι 181 (9,5%) σε δράσεις εκπαίδευσης / κατάρτισης και επιχειρηματικότητας.

Eteron – Ινστιτούτο για την Έρευνα και την Κοινωνική Αλλαγή (2024). Κοινωνικές αντιλήψεις και στάσεις απέναντι στον τουρισμό στην Ελλάδα: Ευρήματα από την έρευνα [Staycation Nation](#).

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) (2024). Ο τουρισμός στην Ελλάδα. Προκλήσεις, ευκαιρίες και βιώσιμες προοπτικές. [Παρουσίαση στο ετήσιο συνέδριο ΣΕΤΕ](#).

Prorata & ENA (2024). [Έρευνα κοινής γνώμης | Γ' Ελληνική Δημοκρατία: Κεκτημένα & προκλήσεις](#).

Δήμος Αθηναίων (2024) [Τα αποτελέσματα της Μελέτης Φέρουσας Τουριστικής Ικανότητας της Αθήνας](#).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα δεν έχει πρόσβαση στον τραπεζικό τομέα καθώς δεν θεωρείται “bankable”. Το θέμα είναι ιδιαίτερης σημασίας για τις μικρότερες επιχειρήσεις που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο να έχει και να διατηρήσει ο ελληνικός τουρισμός την αυθεντικότητά του.

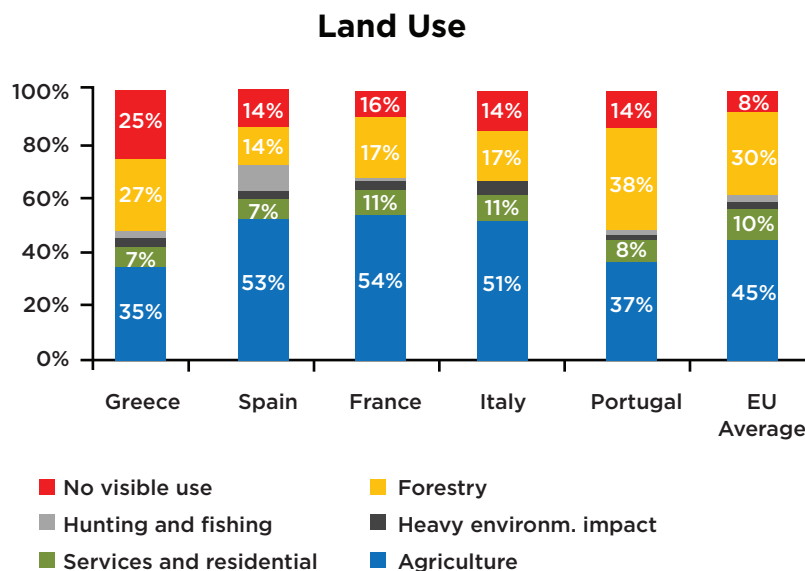
Ενδιαφέρον benchmark αποτελεί η Αυστρία που ξεκίνησε με μονοθεματικό τουρισμό βασισμένο στο χιόνι (όπως αντίστοιχα η Ελλάδα στον Ήλιο και τη Θάλασσα) και με τα χρόνια δημιούργησε ένα σύνθετο τουριστικό προϊόν διατηρώντας ως βάση την μικρή (οικογενειακή) επιχείρηση. Σημαντικό ρόλο σε αυτό διαδραμάτισε η Tourismus Bank, ιδιοκτησίας κατά 25% εκάστη των 4 συστημικών τραπεζών της Αυστρίας, που ειδικεύεται στην χρηματοδότηση δανείων χαμηλού ύψους ενώ τα μεγαλύτερα δάνεια χειρίζονται οι τράπεζες μόνες τους. Παράλληλα μέσω της TB διοχετεύονται προς τον τουρισμό οι σχετικοί πόροι από ΕΕ, ενώ η TB είναι σε στενή συνεργασία με τον Αυστριακό Οργανισμό Τουρισμού για την κατάρτιση και χρηματοδότηση προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις νέες τάσεις της αγοράς. Έτσι, η TB προσφέρει τεχνογνωσία στις μικρές επιχειρήσεις και, μέσω της Βάσης Δεδομένων που έχει δημιουργήσει, διασφαλίζει χαμηλά NPL ratios.

ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΟΜΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η χώρα χρειάζεται επειγόντως σαφή, ευέλικτο και αποτελεσματικό χωροταξικό σχεδιασμό που θα υπηρετεί τον διττό στόχο του ασφαλούς αναπτυξιακού περιβάλλοντος σε πλαίσια αειφορίας, ιδιαίτερα καθώς το ποσοστό της οικονομικά αξιοποιήσιμης γης (αναπτυξιακή γή) είναι σημαντικά μικρότερο από ότι σε 4 μεσογειακές χώρες και από τον Μ.Ο. της Ευρώπης ³.

Διάγραμμα 3: Χρήσεις γης ανά κατηγορία και χώρα

Περαιτέρω, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (περί το 35%) των εκτός πόλεων και οικισμών περιοχών έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000. Το ποσοστό αυτό είναι από τα υψηλότερα μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στο δίκτυο Natura. Αν σε αυτές τις περιοχές προστεθούν (εξαιρουμένων των επικαλύψεων) άλλες περιοχές προστασίας όπως οι δασικές περιοχές (άνω του 63%), οι αρχαιολογικές, τα ρέματα, οι παραλίες, η αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας κλπ., περιορίζεται σημαντικά η διαθέσιμη αναπτυξιακή γη της χώρας. Η δε πραγματικά διαθέσιμη αναπτυξιακή γη περιορίζεται ακόμα περισσότερο αν ληφθεί υπόψη και το μικρό μέγεθος κλήρων των αγροτικών-γεωργικών περιοχών που απομένουν διαθέσιμοι.

³ Mylonas P., Voumvaki F., Savva M and Koutouzou A. (2014). Land: An asset with great potential for Greece, but with significant development challenges, National Bank of Greece. National Bank of Greece

Είναι, συνεπώς, προφανές ότι η αξιοποίηση της διαθέσιμης αναπτυξιακής γης στην Ελλάδα απαιτείται να γίνεται με τρόπο ορθολογικό που συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, παράλληλα με την προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος.

Επί δεκαετίες όμως, οι διαδικασίες του χωρικού σχεδιασμού αποδείχθηκαν στην πλειονότητά τους ατελέσφορες, κυρίως λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών σχεδίασης και έγκρισης των διαφόρων επιπέδων χωροταξικών σχεδίων, των ασαφειών, και των μεταξύ τους συγκρούσεων και επικαλύψεων. Ως αποτέλεσμα ο χωρικός σχεδιασμός, όποτε και όπου είχε ολοκληρωθεί, συνήθως αποδεικνυόταν ανεπίκαιρος και αναχρονιστικός, λόγω της εν τω μεταξύ συχνά ταχείας ανάπτυξης περιοχών με άναρχο τρόπο. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στις περιοχές της λεγόμενης «εκτός σχεδίου δόμησης», πλήττοντας κατά κύριο λόγο την ελληνική ύπαιθρο και οδηγώντας στον κατακερματισμό της διαθέσιμης γης για επενδύσεις, μέσω της διασποράς ποικίλων και πολλές φορές ασύμβατων μεταξύ τους χρήσεων (εξοχική κατοικία, κατοικία οικονομίας διαμοιρασμού, βιοτεχνία, εμπόριο, αποθήκες, μάντρες οικοδομικών υλικών κ.λπ.). Με τον τρόπο αυτό υποβαθμίζεται το φυσικό περιβάλλον που -πέραν της ευρύτερης σημασίας για την καθημερινότητα των πολιτών της χώρας- αποτελεί και σημαντικό πόρο για την τουριστική δραστηριότητα, ενώ, μέσω της διάσπαρτης δόμησης σε μεγάλη έκταση, επιβαρύνεται η λειτουργία και η οικονομική ανταποδοτικότητα των υποδομών, των δικτύων και των δημοτικών υπηρεσιών.

Εντέλει, ενώ η υπάρχουσα νομοθεσία είναι μονοσήμαντα εστιασμένη στην προστασία του περιβάλλοντος υπό την στενή έννοια διατήρησης της υπάρχουσας κατάστασης, τελικά δεν επιτυγχάνει ούτε αυτόν τον στόχο, ενώ παράλληλα συχνά επιδεινώνει τις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας.

ΜΕΡΟΣ 2

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2024

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας email στο Regionreports@insete.gr.

Το περιεχόμενο της έκθεσης αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στο σύνολο της χώρας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλή ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, κάμπινγκ),
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξη της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

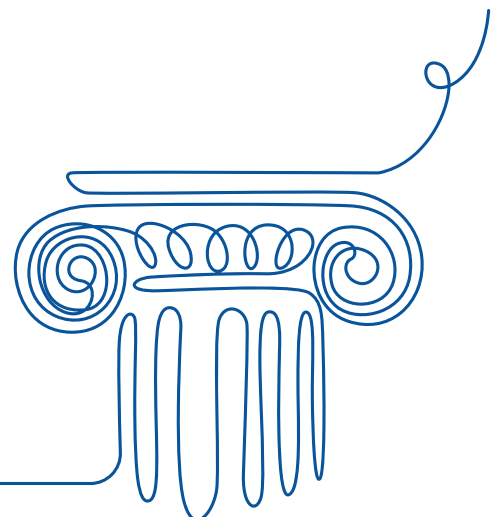
⁴ Η παρούσα έκθεση, αποτελεί συνέχεια του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333, που συντάχθηκε και υλοποιήθηκε από την ομάδα έργου του Ινστιτούτου του ΣΕΤΕ.

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας, Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καμπινγκ,
- καταγραφή της συνολικής φήμης ανά κατηγορία εμπειρίας,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

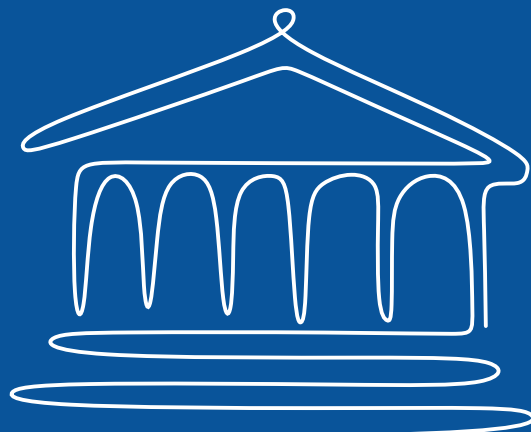
Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Ελλάδας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και εισπράξεων για τον εισερχόμενο τουρισμό και για τον τουρισμό κρουαζιέρας από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων και εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων και τις κατηγορίες θετικών/αρνητικών αναφορών από την Review Pro,
- στοιχεία για την συνολική φήμη της Ελλάδας ανά κατηγορία εμπειρίας από την TCI Research,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Ελλάδα διοικητικά χωρίζεται σε 13 Περιφέρειες και 74 Περιφερειακές Ενότητες. Αναλυτικότερα:

- Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, η οποία αποτελείται από 6 Περιφερειακές Ενότητες (Δράμας, Καβάλας, Θάσου, Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου),
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία αποτελείται από 7 Περιφερειακές Ενότητες (Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής),
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η οποία αποτελείται από 4 Περιφερειακές Ενότητες (Κοζάνης, Γρεβενών, Καστοριάς και Φλώρινας),
- Περιφέρεια Ηπείρου, η οποία αποτελείται από 4 Περιφερειακές Ενότητες (Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρέβεζας),
- Περιφέρεια Θεσσαλίας, η οποία αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες (Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας, Σποράδων και Τρικάλων),
- Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η οποία αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες (Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ιθάκης και Λευκάδας),
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η οποία αποτελείται από 3 Περιφερειακές Ενότητες (Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας),
- Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η οποία αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες (Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας),
- Περιφέρεια Αττικής, η οποία αποτελείται από 8 Περιφερειακές Ενότητες (Βορείου Τομέα Αθηνών, Δυτικού Τομέα Αθηνών, Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Νοτίου Τομέα Αθηνών, Πειραιώς, Νήσων, Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής),
- Περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες (Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας),
- Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, η οποία αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες (Λέσβου, Ικαρίας, Λήμνου, Σάμου και Χίου),
- Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, η οποία αποτελείται από 13 Περιφερειακές Ενότητες (Άνδρου, Μήλου, Θήρας, Κέας-Κύθνου, Μυκόνου, Νάξου, Σύρου, Τήνου, Πάρου, Καλύμνου, Καρπάθου, Κω και Ρόδου),
- Περιφέρεια Κρήτης η οποία αποτελείται από 4 Περιφερειακές Ενότητες (Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνης και Χανίων).

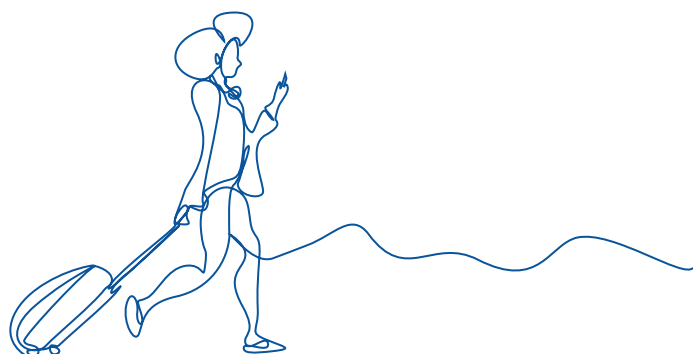
1.2 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

1.2.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Ελλάδα διαθέτει στην επικράτεια της 39 αεροδρόμια που υποδέχονται αεροπορικές πτήσεις, εκ των οποίων βάσει της κατηγοριοποίησης από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), τα 15 χαρακτηρίζονται ως Διεθνή αεροδρόμια (Ελευθέριος Βενιζέλος στην Αθήνα, Νίκος Καζαντζάκης στο Ηράκλειο, Διαγόρας στην Ρόδο, Μακεδονία στην Θεσσαλονίκη, Ιωάννης Καποδίστριας στην Κέρκυρα, Ιωάννης Δασκαλογιάννης στα Χανιά, Ιπποκράτης στην Κω, Διονύσιος Σολωμός στην Ζάκυνθο, Άννα Πολάτου στην Κεφαλονιά, Αρίσταρχος ο Σάμιος στη Σάμο, Μέγας Αλέξανδρος στην Καβάλα, Οδυσσέας Ελύτης στη Μυτιλήνη, Ήφαιστος στη Λήμνο, Καπετάν Βασίλης Κωνσταντακόπουλος στην Καλαμάτα και Δημόκριτος στην Αλεξανδρούπολη), τα 20 ως Εθνικά (Αεροδρόμιο Σαντορίνης, Αεροδρόμιο Μυκόνου, Αεροδρόμιο Ακτίου, το Αεροδρόμιο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης στην Σκιάθο, Αεροδρόμιο Αράξου, Αεροδρόμιο Βασιλεύς Πύρρος στα Ιωάννινα, Αεροδρόμιο Νέας Αγχιάλου στον Βόλο, Αεροδρόμιο Καρπάθου, Αεροδρόμιο Πάρου, Αεροδρόμιο Αριστοτέλης στην Καστοριά, Αεροδρόμιο Φίλιππος στην Κοζάνη, Αεροδρόμιο Όμηρος στην Χίο, Αεροδρόμιο Ίκαρος στην Ικαρία, Αεροδρόμιο Σκύρου, Αεροδρόμιο Αλέξανδρος Αριστοτέλους Ωνάσης στα Κύθηρα, Αεροδρόμιο Δημήτριος Βικέλας στην Σύρο, Αεροδρόμιο Νάξου, Αεροδρόμιο Μήλου, Αεροδρόμιο Καλύμνου και Αεροδρόμιο Αστυπάλαιας) και τα 4 ως Δημοτικά αεροδρόμια (Αεροδρόμιο Κάσου, Αεροδρόμιο Καστελόριζου, Αεροδρόμιο Λέρου και Αεροδρόμιο Σητείας).

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τον Δεκέμβριο του 2015 η Fraport σε συμφωνία με την Ελληνική Κυβέρνηση ανέλαβε την διαχείριση των αεροδρομίων του Ακτίου, της Ζακύνθου, της Θεσσαλονίκης, της Καβάλας, της Κέρκυρας, της Κεφαλονιάς, της Κω, της Μυκόνου, της Μυτιλήνης, της Ρόδου, της Σάμου, της Σαντορίνης, της Σκιάθου και των Χανίων. Η εταιρεία στα πλαίσια αξιοποίησης των αεροδρομίων προχώρησε σε αναβάθμιση των υποδομών τους, βελτιώνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες, αυξάνοντας παράλληλα και την μεταφορική τους ικανότητα. Οι αναβαθμισμένες υποδομές των αεροδρομίων παραδόθηκαν στο σύνολο τους στα τέλη του 2020.

Για λεπτομερή καταγραφή των αεροπορικών υποδομών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Χάρτης 1: Διεθνείς Αερολιμένες της Ελλάδας

1. Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος
2. Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης
3. Αεροδρόμιο Ρόδου
4. Αεροδρόμιο Ηρακλείου
5. Αεροδρόμιο Κέρκυρας
6. Αεροδρόμιο Κω
7. Αεροδρόμιο Αλεξανδρούπολης
8. Αεροδρόμιο Μυτιλήνης
9. Αεροδρόμιο Λήμνου
10. Αεροδρόμιο Χανίων
11. Αεροδρόμιο Κεφολονιάς
12. Αεροδρόμιο Ζακύνθου
13. Αεροδρόμιο Σάμου
14. Αεροδρόμιο Καβάλας
15. Αεροδρόμιο Καλαμάτας

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ)

Χάρτης 2: Εθνικά & Δημοτικά Αεροδρόμια της Ελλάδας

1. Αεροδρόμιο Αστυπάλαιας
2. Αεροδρόμιο Ιωαννίνων
3. Αεροδρόμιο Χίου
4. Αεροδρόμιο Μυκόνου
5. Αεροδρόμιο Σκιάθου
6. Αεροδρόμιο Κοζάνης
7. Αεροδρόμιο Καστοριάς
8. Αεροδρόμιο Καρπάθου
9. Αεροδρόμιο Σαντορίνης
10. Αεροδρόμιο Κυθήρων
11. Αεροδρόμιο Μήλου
12. Αεροδρόμιο Σκύρου
13. Αεροδρόμιο Νέας Αγχιάλου
14. Αεροδρόμιο Ακτίου
15. Αεροδρόμιο Πάρου
16. Αεροδρόμιο Σύρου
17. Αεροδρόμιο Αράξου
18. Αεροδρόμιο Νάξου
19. Αεροδρόμιο Καλύμνου
20. Αεροδρόμιο Ικαρίας
21. Αεροδρόμιο Καστελλόριζου
22. Αεροδρόμιο Κάσου
23. Αεροδρόμιο Λέρου
24. Αεροδρόμιο Σητείας

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ)

1.2.2 Λιμένες

Σε ότι αφορά τις λιμενικές υποδομές, η Ελλάδα διαθέτει 16 λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος και 109 λιμένες εθνικής ή τοπικής σημασίας. Οι 16 λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος είναι τα λιμάνια Πειραιώς, Ραφήνας, Ελευσίνας, Λαυρίου, Αλεξανδρούπολης, Καβάλας, Πάτρας, Ηγουμενίτσας, Μυτιλήνης, Βόλου, Θεσσαλονίκης, Ηρακλείου, Σούδας Χανίων, Κέρκυρας, Μυκόνου και Ρόδου.

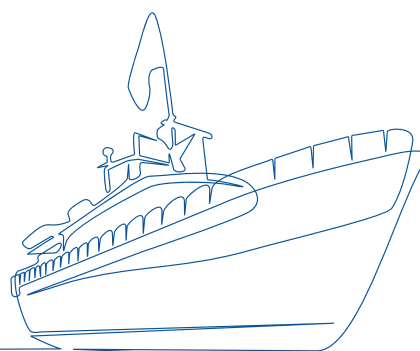
Για λεπτομερή καταγραφή των λιμενικών υποδομών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Χάρτης 3: Λιμενικές υποδομές διεθνούς ενδιαφέροντος της Ελλάδας

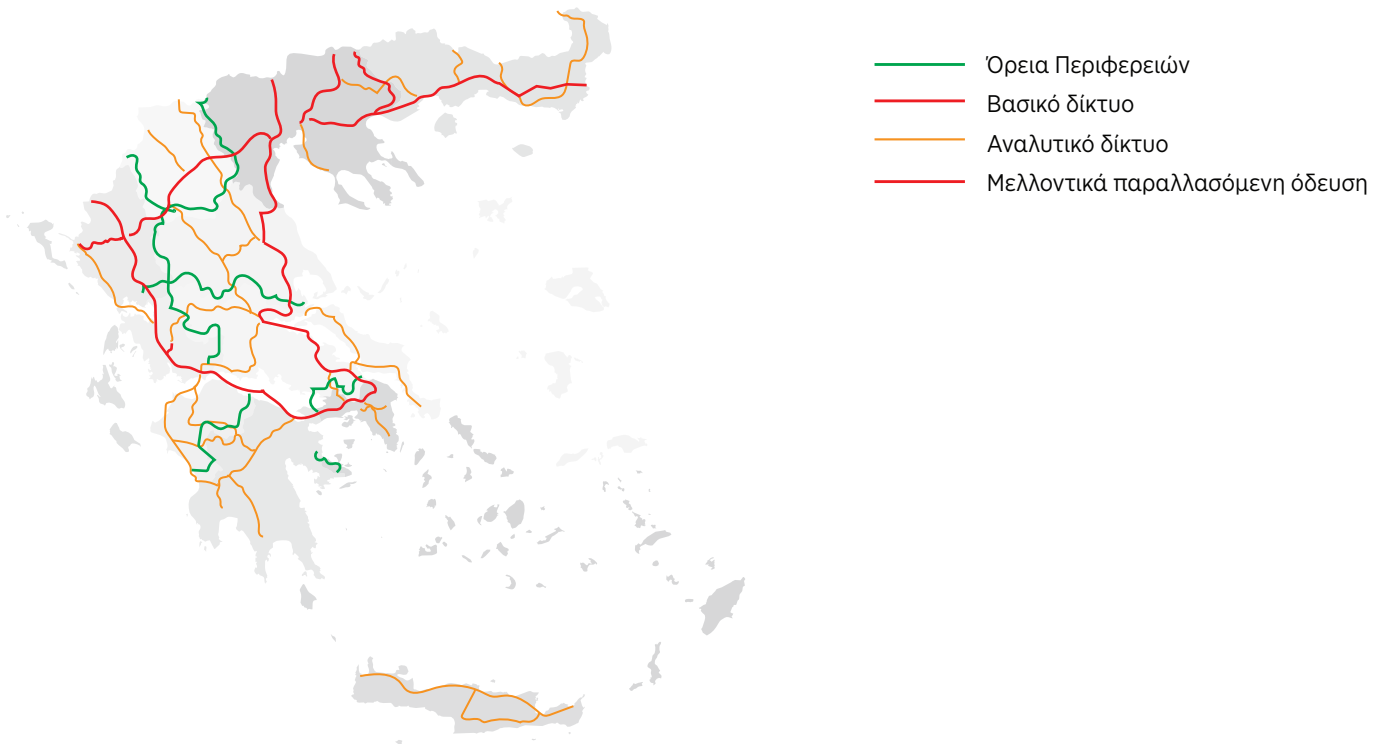
1. Λιμάνι Πειραιά
2. Λιμάνι Ροφήνας
3. Λιμάνι Ελευσίνας
4. Λιμάνι Λαυρίου
5. Λιμάνι Αλεξανδρούπολης
6. Λιμάνι Καβάλας
7. Λιμάνι Πάτρας
8. Λιμάνι Ηγουμενίτσας
9. Λιμάνι Μυτιλήνης
10. Λιμάνι Βόλου
11. Λιμάνι Θεσσαλονίκης
12. Λιμάνι Ηρακλείου
13. Λιμάνι Σούδας Χανίων
14. Λιμάνι Κέρκυρας
15. Λιμάνι Μυκόνου
16. Λιμάνι Ρόδου

Πηγή: Επεξεργασία INSETI Intelligence

1.2.3 Οδικοί άξονες

Χάρτης 4: Οδικοί άξονες της Ελλάδας

Πηγή: ΔΡΟΜΟΣ consulting

Οι σύγχρονες μετακινήσεις κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη δημιουργίας σύγχρονου οδικού δικτύου που θα μείωνε τις αποστάσεις και θα ενίσχυε τις τοπικές κοινωνίες. Οι σημαντικότεροι οδικοί άξονες της Ελλάδας είναι:

- **Εγνατία Οδός ή Αυτοκινητόδρομος Α2**, αποτελεί τον μεγαλύτερο αυτοκινητόδρομο της Ελλάδας με μήκος 670 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 90. Διασχίζει ολόκληρη τη Βόρεια Ελλάδα, από τα δυτικά στα ανατολικά: ξεκινάει από την Ηγουμενίτσα στην Ήπειρο, διέρχεται από πολλές σημαντικές πόλεις της Μακεδονίας, με κυριότερη την Θεσσαλονίκη, συνεχίζει ανατολικά στην Θράκη, περνώντας από την Αλεξανδρούπολη και καταλήγει στα Ελληνοτουρκικά σύνορα στους Κήπους,
- **Αυτοκινητόδρομος Α1 ή ΑΘΕ (Αθήνας-Θεσσαλονίκη-Ευζώνοι)**, ο αυτοκινητόδρομος έχει μήκος 550 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Διαδρομής E75. Ο συγκεκριμένος οδικός άξονας είναι ο κυριότερος της Ελλάδας, διασχίζοντας τη χώρα κατακόρυφα συνδέοντας την Αθήνα με τις περιοχές της Θεσσαλίας και της Μακεδονίας. Ξεκινάει από το Νέο Φάληρο στην Αττική και συνεχίζει βόρεια για να καταλήξει στον συνοριακό σταθμό των Ευζώνων,
- **Ολυμπία Οδός ή Αυτοκινητόδρομος Α8**, ο αυτοκινητόδρομος έχει μήκος 205 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 94 από τα διόδια της Μάνδρας μέχρι τον κόμβο Τρίπολης και από εκεί, μέχρι τη σύνδεση της με τον Α5, αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 65. Ξεκινάει από την Ελευσίνα και καταλήγει στο Ρίο της Πάτρας, όπου ενώνεται με τον Αυτοκινητόδρομο 5,

• **Ιονία Οδός ή Αυτοκινητόδρομος Α5**, ο αυτοκινητόδρομος έχει μήκος 196 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 55 από την Τσακώνα (κόμβος με Α7) μέχρι και τον Α/Κ Αμβρακίας (κόμβος με Αυτοκινητόδρομο 52). Από εκεί έως τη σύνδεση του με την Εγνατία Οδό, στον κόμβο Πεδινής, αποτελεί την Ευρωπαϊκή Οδό 951 (Ε951). Τέλος, από τον κόμβο Πεδινής μέχρι τα σύνορα Κακαβιάς αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Οδού 853 (Ε853). Ο αυτοκινητόδρομος σε πλήρη ολοκλήρωση, θα διασχίζει κατακόρυφα την Δυτική Ελλάδα και την Ήπειρο από τον ανισόπεδο κόμβο Τσακώνας στη συμβολή με τον Αυτοκινητόδρομο 7, έως την Κακαβιά στα βόρεια σύνορα Ελλάδας-Αλβανίας. Ο άξονας Πάτρα-Πύργος-Τσακώνα βρίσκεται υπό-κατασκευή,

• **Αττική Οδός ή Αυτοκινητόδρομος Α6**, είναι ένας κλειστός αυτοκινητόδρομος που αποτελεί το περιφερειακό οδικό δίκτυο του Μητροπολιτικού Κέντρου της Αθήνας και κόμβο σύνδεσης των δύο κύριων αυτοκινητοδρόμων που ενώνουν την Αθήνα με την υπόλοιπη Ελλάδα, Αυτοκινητόδρομος Α1 προς τη Θεσσαλονίκη και Α8 προς την Πελοπόννησο. Το συνολικό μήκος του είναι 70 χλμ., ξεκινώντας από την Ελευσίνα (το τμήμα Διεθνής Αερολιμένας Ελευθέριος Βενιζέλος-Ελευσίνα ορίζεται ως άξονας Διαπεριφερειακής Σημασίας) καταλήγοντας στα Σπάτα, ενώ αποτελεί και τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 94.

• **Ο Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Πελοποννήσου ή Α7**, έχει μήκος 155 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού Ε65. Ο αυτοκινητόδρομος ξεκινάει από την Ολυμπία Οδό (πλησίον της Κορίνθου) και καταλήγει στην πόλη της Καλαμάτας. Οι πόλεις που συνδέει είναι η Κόρινθος, η Τρίπολη, η Μεγαλόπολη, η Καλαμάτα και η Σπάρτη.

• **Ο Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας ή Α3** (γνωστός και ως Ε65), έχει μήκος 181 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού Ε65. Ο αυτοκινητόδρομος είναι μερικώς ολοκληρωμένος (στα μέσα του 2026 αναμένεται να ολοκληρωθεί) και θα συνδέει την Ανατολική με τη Δυτική Ελλάδα ενώ οι περιοχές οι οποίες θα επωφεληθούν με την ολοκλήρωση του είναι η Φθιώτιδα, η Καρδίτσα, τα Τρίκαλα και τα Γρεβενά. Σε πλήρη ολοκλήρωση, θα ξεκινά στα νότια από ημικόμβο επί του Αυτοκινητοδρόμου Α.Θ.Ε., στο ύψος της Ανθήλης και θα καταλήγει σε ανισόπεδο κόμβο με την Εγνατία Οδό στο Κηπούρειο Γρεβενών.

Ο αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας αποτελείται από τα παρακάτω τμήματα:

Νότιο τμήμα: από ΠΑΘΕ έως Α/Κ Ξυνιάδας, μήκους 32 χλμ. (ολοκλήρωση έργων),

Κεντρικό τμήμα: από Α/Κ Ξυνιάδας έως Α/Κ Τρικάλων, μήκους 79 χλμ.

(ολοκλήρωση έργων) και

Βόρειο τμήμα: από Α/Κ Τρικάλων έως Εγνατία Οδός, μήκους 70 χλμ. (έργα υπό εξέλιξη). Το Βόρειο τμήμα κατά την διάρκεια της κατασκευής του χωρίστηκε σε δύο τμήματα: Τρίκαλα-Καλαμπάκα και Καλαμπάκα-Γρεβενά/Εγνατία Οδός. Το τμήμα Τρίκαλα-Καλαμπάκα ολοκληρώθηκε και εγκαινιάστηκε στις 23 Απριλίου 2024 μαζί με το υπόλοιπο νότιο τμήμα του Ε65. Το υπόλοιπο τμήμα μέχρι τα Γρεβενά, στα μέσα του 2026 αναμένεται να ολοκληρωθεί.

Για λεπτομερή περιγραφή των οδικών αξόνων ανά Περιφέρεια, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#)

1.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2020-2024

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπολογιζόμενου πληθυσμού που δημοσιεύει η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2020-2024 σημείωσε μείωση κατά -3% (από 10,7 εκατ. το 2020 σε 10,4 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2020-2024, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (+1%, από 3,7 εκατ. το 2020 σε 3,8 εκατ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2020 σε 1,8 εκατ. το 2024), Θεσσαλίας (-5%, από 715 χιλ. το 2020 σε 679 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-2%, από 651 χιλ. το 2020 σε 640 χιλ. το 2024), Κρήτης (-2%, από 637 χιλ. το 2020 σε 622 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 599 χιλ. το 2020 σε 562 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (-7%, από 572 χιλ. το 2020 σε 532 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-9%, από 556 χιλ. το 2020 σε 505 χιλ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (-6%, από 348 χιλ. το 2020 σε 327 χιλ. το 2024), Ηπείρου (-4%, από 333 χιλ. το 2020 σε 321 χιλ. το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (-7%, από 265 χιλ. το 2020 σε 247 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (-12%, από 230 χιλ. το 2020 σε 201 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (-1%, από 203 χιλ. το 2020 σε 201 χιλ. το 2024).

Πίνακας 12: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020-2024

Περιφέρεια	2020	2024	%Δ 2020 - 2024
Αττική	3.738.901	3.784.565	1%
Κεντρική Μακεδονία	1.872.102	1.778.896	-5%
Θεσσαλία	715.115	678.747	-5%
Δυτική Ελλάδα	651.065	640.243	-2%
Κρήτη	636.504	622.491	-2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	598.613	561.834	-6%
Πελοπόννησος	572.151	531.598	-7%
Στερεά Ελλάδα	556.002	505.073	-9%
Νότιο Αιγαίο	347.512	327.246	-6%
Ήπειρος	333.265	321.108	-4%
Δυτική Μακεδονία	264.670	247.270	-7%
Βόρειο Αιγαίο	229.516	201.007	-12%
Ιόνια Νησιά	203.149	200.642	-1%
Ελλάδα	10.718.565	10.400.720	-3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETI Intelligence

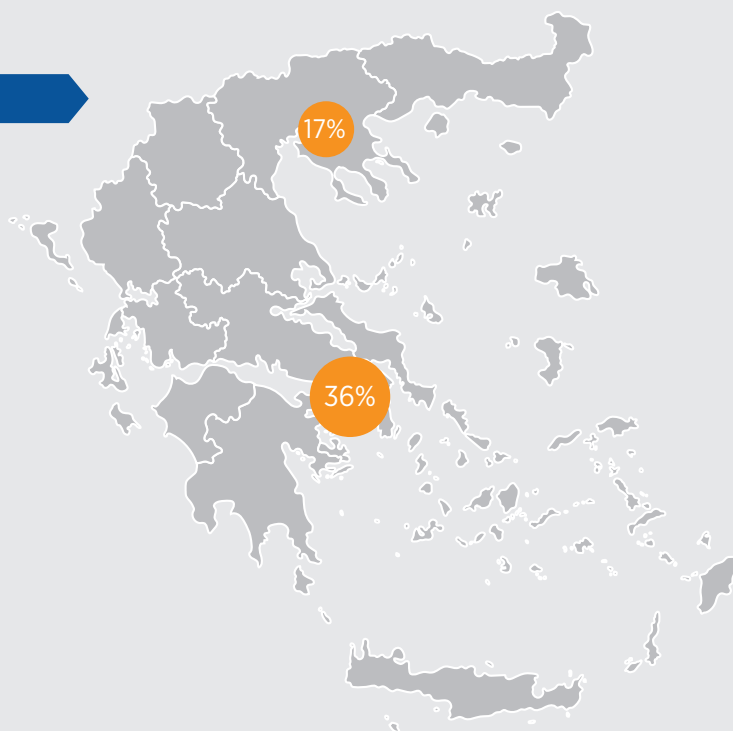
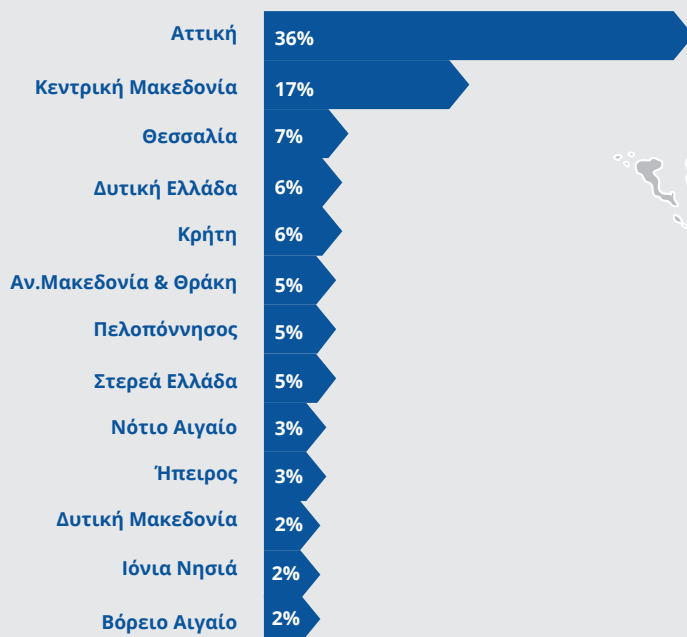
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2024, παρατηρούμε ότι το 53% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

36%

17%

36%

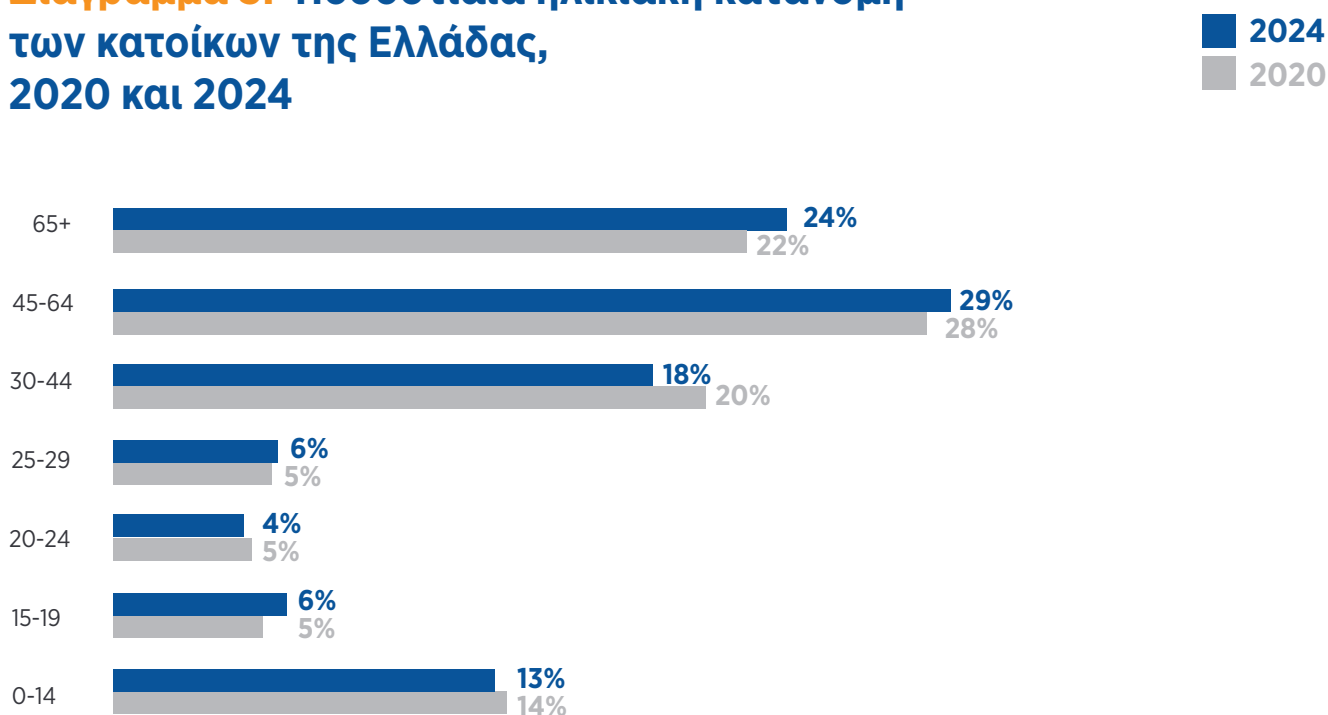

1.4 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2020 ΚΑΙ 2024

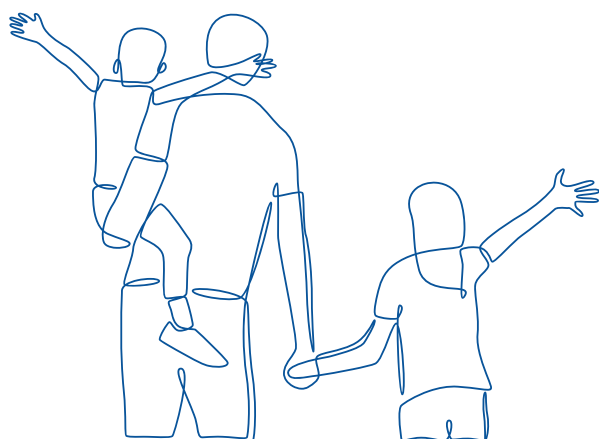
Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2020-2024, με αύξηση των μεριδίων στις ηλικίες άνω των 45+ ετών και μείωση στις ηλικίες 0-44 ετών. Ειδικότερα, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-3%) και 30-44 ετών (-11%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+7%), 25-29 ετών (+2%), 45-64 ετών (+1%) και 65+ ετών (+5%).

Σε ότι αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιακών ομάδων για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30-44 ετών (18%), 0-14 ετών (13%), 15-19 ετών (6%), 25-29 ετών (6%) και 20-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2020 και 2024

Πηγή : ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2020 ΚΑΙ 2024

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 86% και 87% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2020 και 2024 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 51% και 53% αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2020 να κυμαίνεται μεταξύ 84%-87% ενώ για το 2024 μεταξύ 84%-88%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2020-2024 βελτίωση του, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας και Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2024 καταγράφεται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (56%) και Αττικής, Κρήτης και Ιονίων Νήσων με 55% αντίστοιχα ενώ το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (47%), Ηπείρου (48%) και Δυτικής Μακεδονίας (49%). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Στερεά Ελλάδα (50%), Δυτική Ελλάδα, Αν. Μακεδονία & Θράκη και Βόρειο Αιγαίο με 51% αντίστοιχα, Κεντρική Μακεδονία (53%) και Πελοπόννησο (54%).

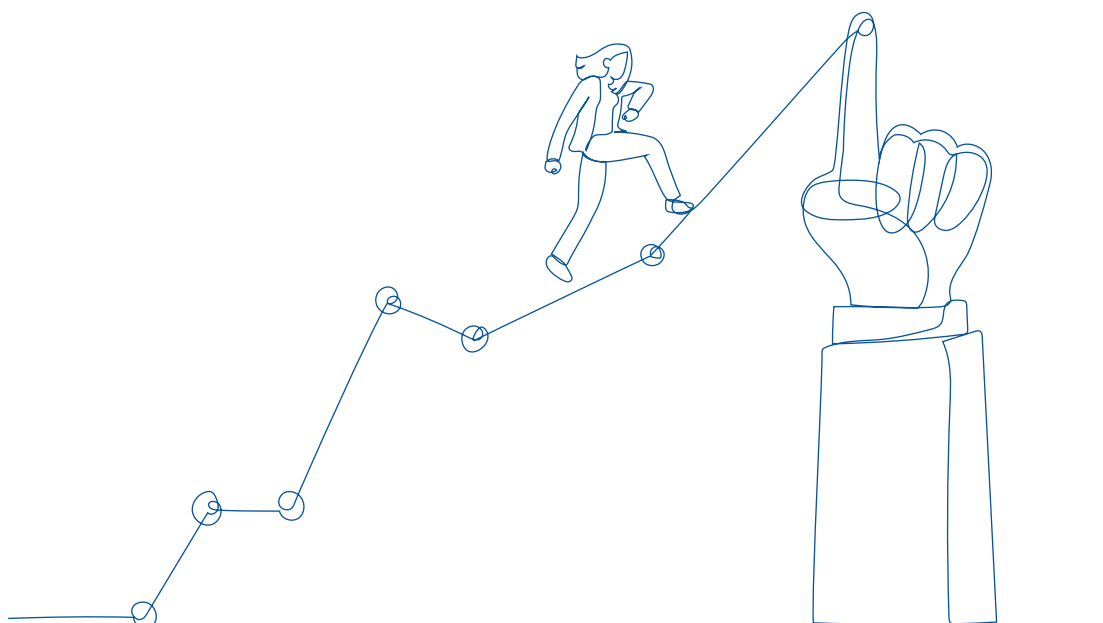
Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής (37% και για τα δύο έτη) και Κεντρικής Μακεδονίας (17% και 18% αντίστοιχα), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 13: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020 και 2024

	2020			2024		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% Κατανομή Ενεργού Πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% Κατανομή Ενεργού Πληθυσμού
Αττική	86%	53%	37%	87%	55%	37%
Κεντρική Μακεδονία	86%	49%	17%	87%	53%	18%
Δυτική Ελλάδα	86%	49%	6%	87%	51%	6%
Θεσσαλία	86%	49%	7%	87%	47%	6%
Κρήτη	84%	54%	6%	85%	55%	6%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	86%	49%	5%	87%	51%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	87%	54%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	50%	5%	87%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	84%	52%	3%	84%	56%	3%
Ήπειρος	87%	46%	3%	88%	48%	3%
Δυτική Μακεδονία	87%	47%	2%	87%	49%	2%
Ιόνια Νησιά	86%	50%	2%	86%	55%	2%
Βόρειο Αιγαίο	85%	53%	2%	86%	51%	2%
Ελλάδα	86%	51%	100%	87%	53%	100%

Πηγή : ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

1.6 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2018-2022

1.6.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της Ελλάδας την περίοδο 2021-2022 κατέγραψε αύξηση κατά +13% (από € 184,6 δισ. το 2021 σε € 207,9 δισ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή την περίοδο 2021-2022: Αττικής (+11%, από € 89,8 δισ. το 2021 σε € 100,0 δισ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από € 25,3 δισ. το 2021 σε € 29,1 δισ. το 2022), Κρήτης (+17%, από € 9,0 δισ. το 2021 σε € 10,5 δισ. το 2022), Θεσσαλίας (+7%, από € 9,8 δισ. το 2021 σε € 10,5 δισ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+14%, από € 8,8 δισ. το 2021 σε € 10,1 δισ. το 2022), Πελοποννήσου (+18%, από € 8,3 δισ. το 2021 σε € 9,8 δισ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+14%, από € 8,0 δισ. το 2021 σε € 9,1 δισ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+11%, από € 6,9 δισ. το 2021 σε € 7,7 δισ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (+16%, από € 5,7 δισ. το 2021 σε € 6,6 δισ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+13%, από € 3,8 δισ. το 2021 σε € 4,3 δισ. το 2022), Ηπείρου (+10%, από € 3,8 δισ. το 2021 σε € 4,1 δισ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+16%, από € 2,9 δισ. το 2021 σε € 3,4 δισ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (+11%, από € 2,4 δισ. το 2021 σε € 2,7 δισ. το 2022).

Πίνακας 14: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2018-2022 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2018	2019	2020	2021	2022	%Δ 2021-2022
Αττική	86.222	89.077	81.341	89.769	99.982	11%
Κεντρική Μακεδονία	24.970	25.440	23.229	25.319	29.052	15%
Κρήτη	9.080	9.319	7.942	8.956	10.483	17%
Θεσσαλία	9.166	9.448	8.712	9.809	10.471	7%
Στερεά Ελλάδα	8.340	8.441	8.125	8.827	10.074	14%
Πελοπόννησος	8.278	8.458	7.707	8.321	9.828	18%
Δυτική Ελλάδα	7.938	8.105	7.395	8.021	9.141	14%
Αν.Μακεδονία & Θράκη	6.804	6.851	6.268	6.913	7.664	11%
Νότιο Αιγαίο	6.138	6.369	4.981	5.694	6.620	16%
Δυτική Μακεδονία	4.256	4.041	3.519	3.803	4.280	13%
Ήπειρος	3.780	3.823	3.465	3.765	4.148	10%
Ιόνια Νησιά	3.170	3.256	2.581	2.931	3.388	16%
Βόρειο Αιγαίο	2.473	2.552	2.275	2.447	2.722	11%
Ελλάδα	180.616	185.181	167.540	184.575	207.854	13%

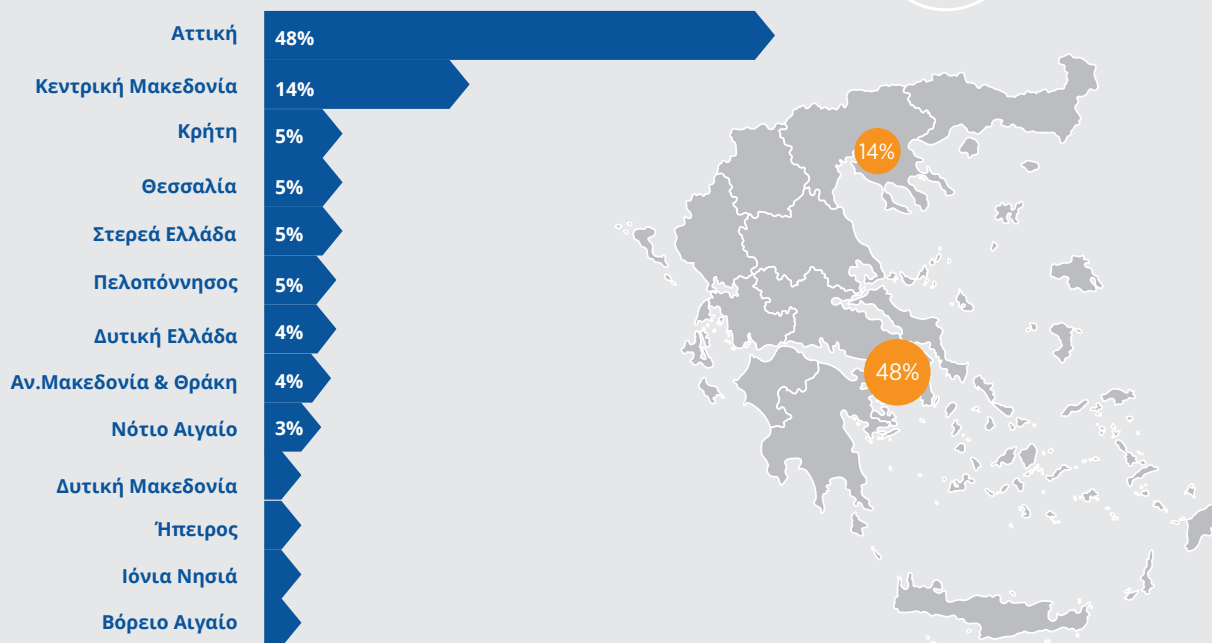
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

⁵ Τα μακροοικονομικά στοιχεία είναι προσωρινά και υπόκεινται σε αναθεώρηση

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 62% του ΑΕΠ της.

Διάγραμμα 6: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

1.6.2 Κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Την περίοδο 2021-2022, το κατά Κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας σημείωσε αύξηση κατά +13% (από € 17.347 το 2021 σε € 19.647 το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Αττικής (+12%, από € 24.110 το 2021 σε € 27.008 το 2022), Νοτίου Αιγαίου (+17%, από € 16.429 το 2021 σε € 19.211 το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+15%, από € 16.013 το 2021 σε € 18.381 το 2022), Πελοποννήσου (+19%, από € 14.668 το 2021 σε € 17.424 το 2022), Ιονίων Νήσων (+16%, από € 14.533 το 2021 σε € 16.901 το 2022), Κρήτης (+18%, από € 14.115 το 2021 σε € 16.618 το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+13%, από € 14.564 το 2021 σε € 16.486 το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από € 13.670 το 2021 σε € 15.777 το 2022), Θεσσαλίας (+7%, από € 13.868 το 2021 σε € 14.891 το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+15%, από € 12.448 το 2021 σε € 14.268 το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από € 11.663 το 2021 σε € 13.005 το 2022), Ηπείρου (+11%, από € 11.415 το 2021 σε € 12.650 το 2022) και Βορείου Αιγαίου (+12%, από € 10.718 το 2021 σε € 11.989 το 2022).

Πίνακας 15: Κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018-2022 (σε €)

Περιφέρεια	2018	2019	2020	2021	2022	%Δ 2021-2022
Αττικής	22.997	23.814	21.762	24.110	27.008	12%
Νότιο Αιγαίο	17.924	18.421	14.328	16.429	19.211	17%
Στερεά Ελλάδα	15.006	15.183	14.649	16.013	18.381	15%
Πελοπόννησος	14.381	14.753	13.503	14.668	17.424	19%
Ιόνια Νησιά	15.522	15.997	12.729	14.533	16.901	16%
Κρήτης	14.316	14.659	12.475	14.115	16.618	18%
Δυτική Μακεδονία	15.875	15.202	13.363	14.564	16.486	13%
Κεντρική Μακεδονία	13.318	13.583	12.452	13.670	15.777	15%
Θεσσαλία	12.724	13.179	12.228	13.868	14.891	7%
Δυτική Ελλάδα	12.077	12.410	11.397	12.448	14.268	15%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.332	11.434	10.503	11.663	13.005	12%
Ήπειρος	11.316	11.464	10.432	11.415	12.650	11%
Βόρειο Αιγαίο	11.445	11.328	9.919	10.718	11.989	12%
Ελλάδα	16.828	17.272	15.660	17.347	19.647	13%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6.3 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2024

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2024 ήταν της τάξης του 12,7% ή € 30,2 δισ. Τα υψηλότερα μερίδια εισπράξεων από τον εισερχόμενο τουρισμό σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (28%), Αττικής (23%), Κρήτης (22%) και Ιονίων Νήσων (10%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 83% των εισπράξεων της χώρας εκ των οποίων οι 3 αποτελούν αμιγώς τουριστικές Περιφέρειες.

Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Συγκεκριμένα, ελλείπει στοιχείων για την περιφερειακή κατανομή της συνολικής τουριστικής δαπάνης, η εκτίμηση της γίνεται προσεγγιστικά βάσει της κατανομής των εισπράξεων του εισερχόμενου τουρισμού, όπως αποτυπώνονται από την Έρευνα Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Πίνακας 16: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2024

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2024	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2024 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2024*- σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2022 - σε €
Νοτίου Αιγαίου	28%	8.347	7.567	110%	19.211
Αττικής	23%	6.973	114.277	6%	27.008
Κρήτης	22%	6.705	11.982	56%	16.618
Ιονίων Νήσων	10%	2.911	3.873	75%	16.901
Κεντρικής Μακεδονίας	7%	2.181	33.206	7%	15.777
Ηπείρου	2%	578	4.741	12%	12.650
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2%	566	8.760	6%	13.005
Πελοποννήσου	2%	545	11.233	5%	17.424
Δυτικής Ελλάδας	1%	383	10.448	4%	14.268
Θεσσαλίας	1%	352	11.968	3%	14.891
Στερεάς Ελλάδας	1%	322	11.515	3%	18.381
Βορείου Αιγαίου	1%	289	3.111	9%	11.989
Δυτικής Μακεδονίας	0%	69	4.892	1%	16.486
Σύνολο Χώρας	100%	30.221	237.573	12,7%	19.647

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2022

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.7 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ⁶, 2023-2024

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2023-2024. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, **σημειώνουμε τα εξής:**

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

⁶ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.7.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2023-2024 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +2% (από 4,2 εκατ. το 2023 σε 4,3 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση απασχόλησης, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-1%, από 260 χιλ. το 2023 σε 259 χιλ. το 2024) και Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 215 χιλ. το 2023 σε 212 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+2%, από 1,6 εκατ. το 2023 σε 1,6 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%, από 703 χιλ. το 2023 σε 727 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+2%, από 254 χιλ. το 2023 σε 260 χιλ. το 2024), Κρήτης (+2%, από 254 χιλ. το 2023 σε 258 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (+4%, από 222 χιλ. το 2023 σε 230 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 222 χιλ. το 2023 σε 226 χιλ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 132 χιλ. το 2023 σε 136 χιλ. το 2024), Ηπείρου (+2%, από 122 χιλ. το 2023 σε 125 χιλ. το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (+5%, από 94 χιλ. το 2023 σε 99 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+3%, από 76 χιλ. το 2023 σε 78 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (+3%, από 76 χιλ. το 2023 σε 78 χιλ. το 2024).

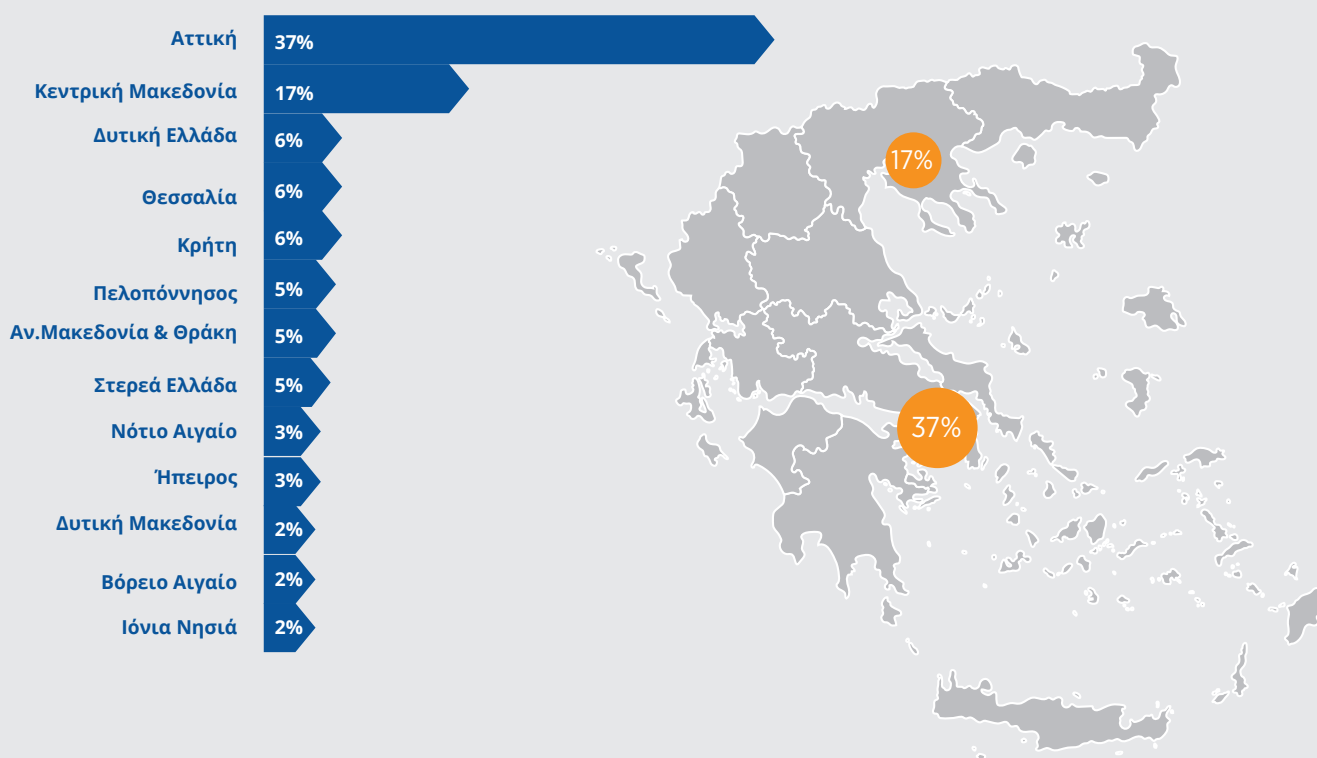
Πίνακας 17: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	1.563.782	1.588.024	2%
Κεντρική Μακεδονία	703.299	727.216	3%
Δυτική Ελλάδα	254.077	260.059	2%
Θεσσαλία	260.123	258.624	-1%
Κρήτη	253.501	258.463	2%
Πελοπόννησος	221.607	229.646	4%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	222.467	225.729	1%
Στερεά Ελλάδα	214.962	212.468	-1%
Νότιο Αιγαίο	132.029	136.282	3%
Ήπειρος	122.039	124.534	2%
Δυτική Μακεδονία	94.028	98.533	5%
Βόρειο Αιγαίο	75.798	78.224	3%
Ιόνια Νησιά	75.748	78.151	3%
Σύνολο	4.193.460	4.275.953	2%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας και Κρήτης με 6% αντίστοιχα, Πελοποννήσου, Αν. Μακεδονίας & Θράκης και Στερεάς Ελλάδας με 5% αντίστοιχα, Νοτίου Αιγαίου και Ηπείρου με 3% αντίστοιχα και Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων με 2% αντίστοιχα.

Διάγραμμα 7: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2024

1.7.2 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2023-2024, οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 3,9 εκατ. το 2023 σε 4,0 εκατ. το 2024) ενώ οι μερικής μείωση κατά -10% (από 313 χιλ. το 2023 σε 280 χιλ. το 2024). Αναφορικά με την πλήρη απασχόληση, όλες οι Περιφέρειες κατεγραψαν αύξηση: Αττική (+3%, από 1,5 εκατ. το 2023 σε 1,5 εκατ. το 2024), Κεντρική Μακεδονία (+3%, από 651 χιλ. το 2023 σε 670 χιλ. το 2024), Δυτική Ελλάδα (+1%, από 235 χιλ. το 2023 σε 237 χιλ. το 2024), Θεσσαλία (+2%, από 231 χιλ. το 2023 σε 237 χιλ. το 2024), Κρήτη (+4%, από 235 χιλ. το 2023 σε 245 χιλ. το 2024), Πελοπόννησο (+6%, από 204 χιλ. το 2023 σε 216 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+1%, από 203 χιλ. το 2023 σε 204 χιλ. το 2024), Στερεά Ελλάδα (+3%, από 199 χιλ. το 2023 σε 205 χιλ. το 2024), Νότιο Αιγαίο (+1%, από 122 χιλ. το 2023 σε 123 χιλ. το 2024), Ήπειρο (+1%, από 112 χιλ. το 2023 σε 113 χιλ. το 2024), Δυτική Μακεδονία (+8%, από 85 χιλ. το 2023 σε 92 χιλ. το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+4%, από 69 χιλ. το 2023 σε 71 χιλ. το 2024) και Ιόνια Νησιά (+4%, από 73 χιλ. το 2023 σε 75 χιλ. το 2024).

Αναφορικά με τους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2023-2024, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-19%, από 100 χιλ. το 2023 σε 81 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (-24%, από 29 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024), Κρήτης (-30%, από 19 χιλ. το 2023 σε 13 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (-20%, από 18 χιλ. το 2023 σε 14 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-55%, από 16 χιλ. το 2023 σε 7 χιλ. το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (-27%, από 9 χιλ. το 2023 σε 7 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 7 χιλ. το 2023 σε 7 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (-17%, από 3 χιλ. το 2023 σε 3 χιλ. το 2024) να καταγράφουν μείωση ενώ οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+9%, από 52 χιλ. το 2023 σε 57 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+21%, από 19 χιλ. το 2023 σε 23 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 20 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+27%, από 10 χιλ. το 2023 σε 13 χιλ. το 2024) και Ηπείρου (+17%, από 10 χιλ. το 2023 σε 12 χιλ. το 2024) αύξηση.

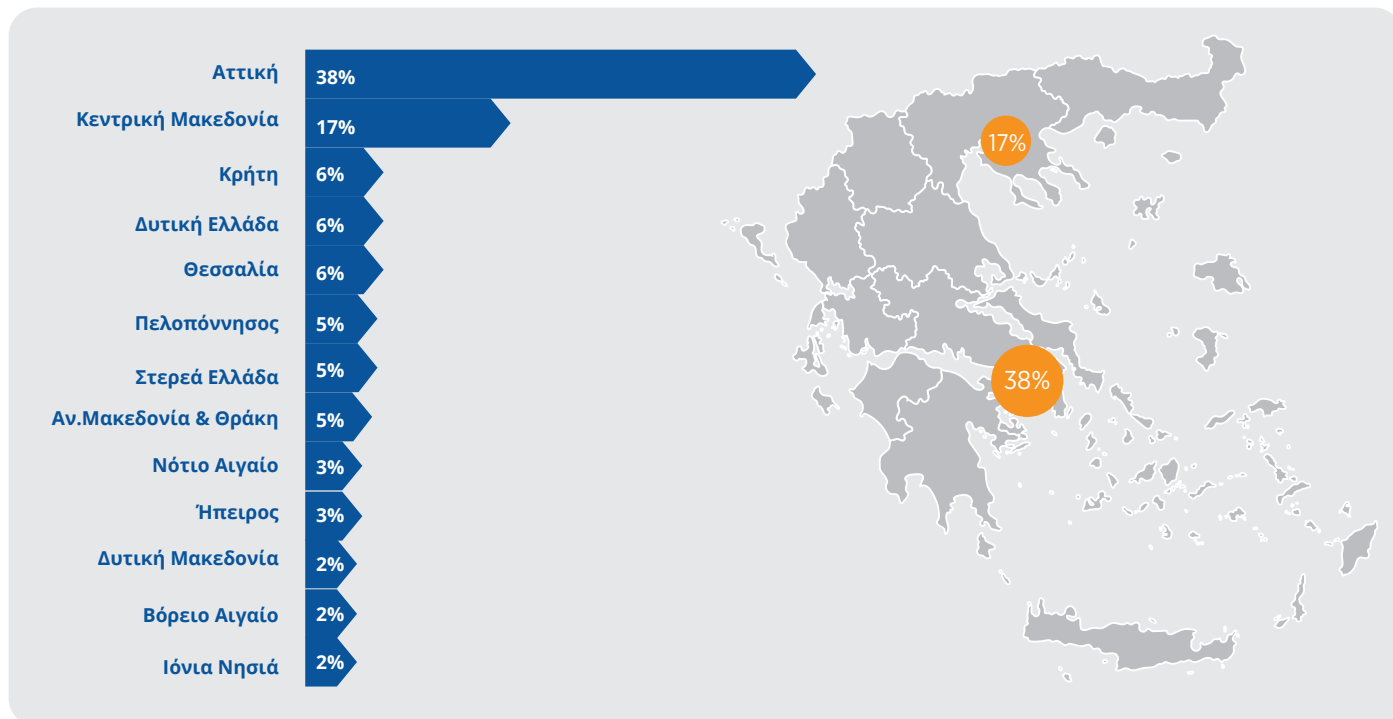
Πίνακας 18: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2023-2024

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττικής	Πλήρης	1.463.436	1.507.125	3%
	Μερική	100.345	80.899	-19%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	651.350	670.390	3%
	Μερική	51.949	56.826	9%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	235.189	237.182	1%
	Μερική	18.888	22.877	21%
Θεσσαλίας	Πλήρης	231.218	236.799	2%
	Μερική	28.906	21.825	-24%
Κρήτης	Πλήρης	234.937	245.425	4%
	Μερική	18.564	13.038	-30%
Πελοποννήσου	Πλήρης	204.020	215.550	6%
	Μερική	17.587	14.096	-20%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	202.504	203.763	1%
	Μερική	19.963	21.967	10%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	198.806	205.181	3%
	Μερική	16.156	7.287	-55%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	121.743	123.193	1%
	Μερική	10.286	13.089	27%
Ηπείρου	Πλήρης	111.870	112.613	1%
	Μερική	10.169	11.921	17%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	84.638	91.656	8%
	Μερική	9.390	6.877	-27%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	68.587	71.126	4%
	Μερική	7.211	7.098	-2%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	72.547	75.480	4%
	Μερική	3.201	2.670	-17%
Ελλάδα	Πλήρης	3.880.845	3.995.482	3%
	Μερική	312.616	280.471	-10%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

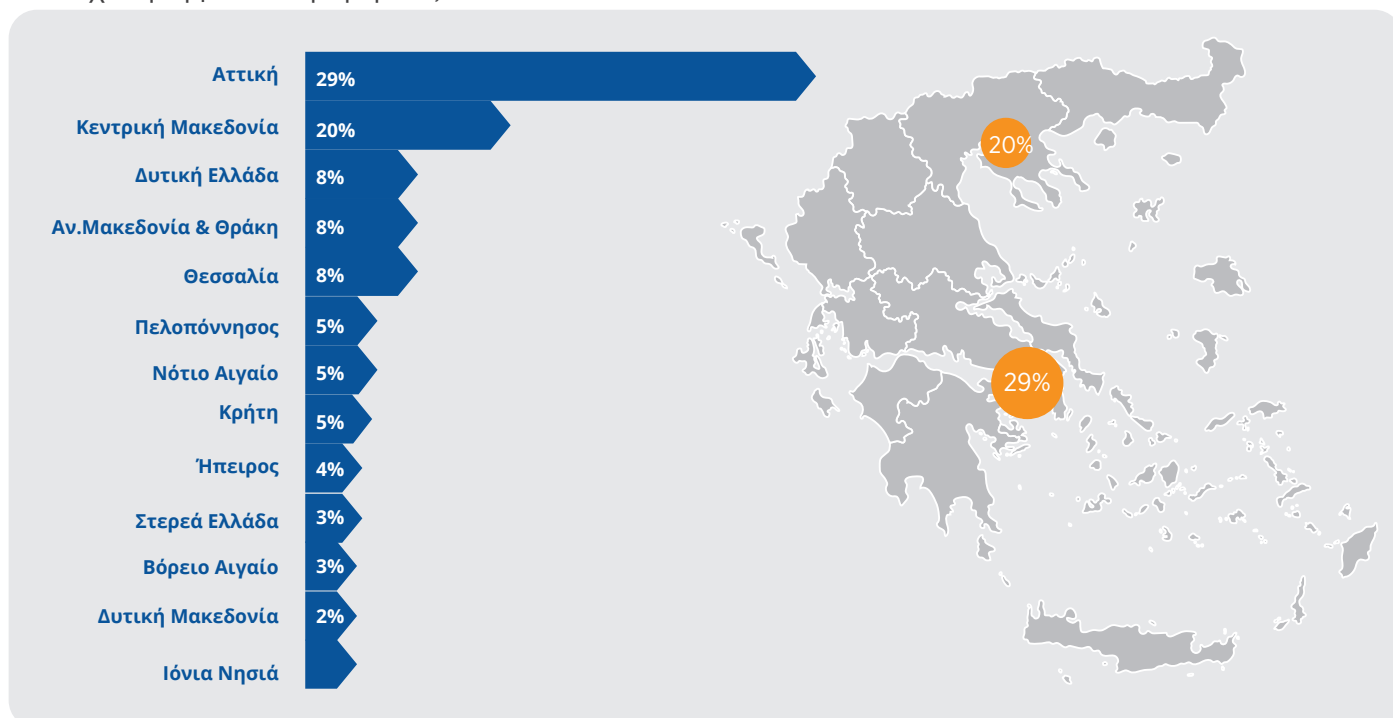
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας και Κρήτης με 6% αντίστοιχα, Πελοποννήσου, Αν. Μακεδονίας & Θράκης και Στερεάς Ελλάδας με 5% αντίστοιχα, Νοτίου Αιγαίου και Ηπείρου με 3% αντίστοιχα, Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων με 2% αντίστοιχα.

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2024

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (29%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Δυτικής Ελλάδας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης και Θεσσαλίας με 8% αντίστοιχα, Πελοποννήσου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης με 5% αντίστοιχα, Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας και Βορείου Αιγαίου με 3% αντίστοιχα, Δυτικής Μακεδονίας (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2024

1.7.3 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Την περίοδο 2023-2024, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +2% (από 2,4 εκατ. το 2023 σε 2,4 εκατ. το 2024) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +3% (από 1,8 εκατ. το 2023 σε 1,8 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση στους άνδρες απασχολούμενους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 135 χιλ. το 2023 σε 134 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+0,2%, από 854 χιλ. το 2023 σε 856 χιλ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 404 χιλ. το 2023 σε 414 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+2%, από 156 χιλ. το 2023 σε 159 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (+2%, από 153 χιλ. το 2023 σε 156 χιλ. το 2024), Κρήτης (+2%, από 145 χιλ. το 2023 σε 148 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (+5%, από 127 χιλ. το 2023 σε 133 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+2%, από 131 χιλ. το 2023 σε 134 χιλ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 80 χιλ. το 2023 σε 81 χιλ. το 2024), Ηπείρου (+0,5%, από 70 χιλ. το 2023 σε 70 χιλ. το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (+7%, από 54 χιλ. το 2023 σε 58 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+4%, από 45 χιλ. το 2023 σε 46 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (+3%, από 44 χιλ. το 2023 σε 45 χιλ. το 2024).

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-4%, από 107 χιλ. το 2023 σε 103 χιλ. το 2024) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 80 χιλ. το 2023 σε 78 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+3%, από 709 χιλ. το 2023 σε 732 χιλ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+5%, από 299 χιλ. το 2023 σε 313 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+2%, από 98 χιλ. το 2023 σε 101 χιλ. το 2024), Κρήτης (+2%, από 109 χιλ. το 2023 σε 110 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (+2%, από 95 χιλ. το 2023 σε 97 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 91 χιλ. το 2023 σε 92 χιλ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+6%, από 52 χιλ. το 2023 σε 55 χιλ. το 2024), Ηπείρου (+4%, από 52 χιλ. το 2023 σε 54 χιλ. το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από 40 χιλ. το 2023 σε 41 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+2%, από 31 χιλ. το 2023 σε 32 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (+3%, από 32 χιλ. το 2023 σε 33 χιλ. το 2024).

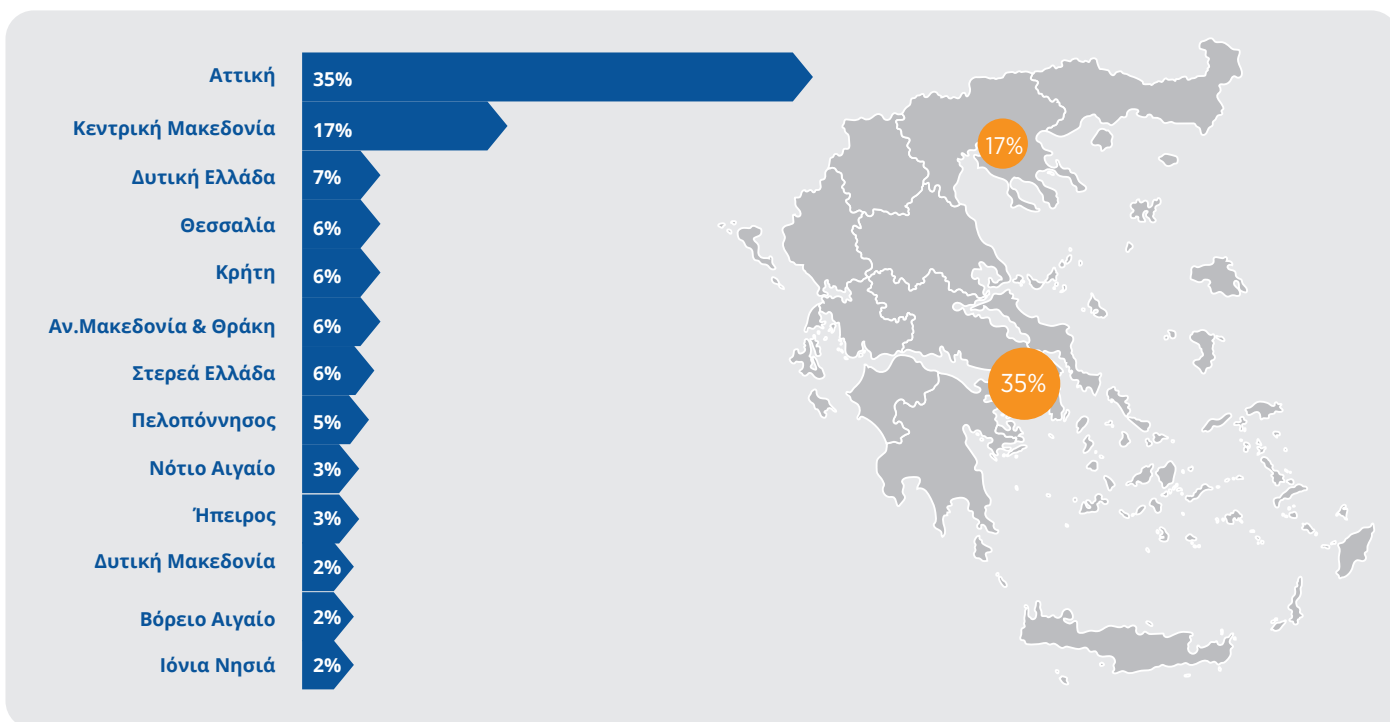

Πίνακας 19: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2023-2024

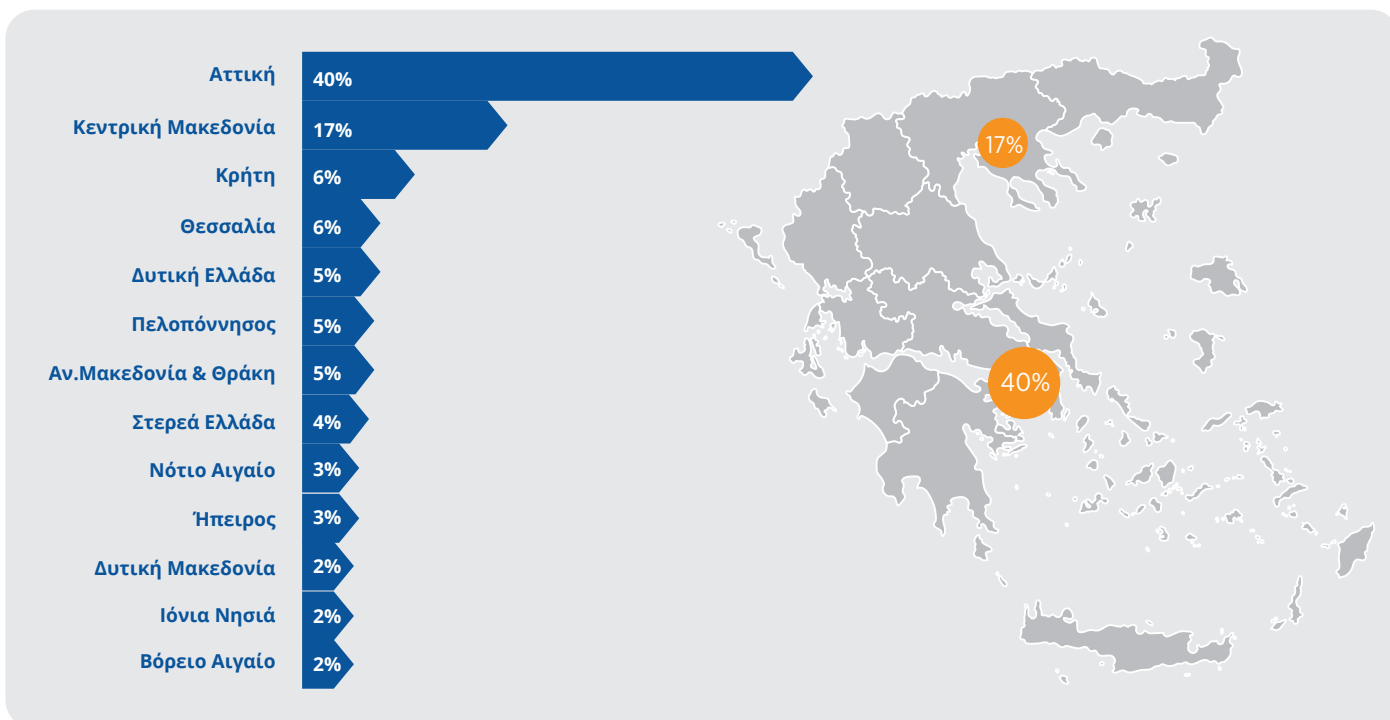
Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	Άνδρες	854.476	856.025	0%
	Γυναίκες	709.306	731.999	3%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	404.101	413.874	2%
	Γυναίκες	299.198	313.342	5%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	155.621	159.478	2%
	Γυναίκες	98.455	100.581	2%
Θεσσαλία	Άνδρες	153.025	155.667	2%
	Γυναίκες	107.098	102.957	-4%
Κρήτη	Άνδρες	144.788	148.052	2%
	Γυναίκες	108.714	110.411	2%
Πελοπόννησος	Άνδρες	126.913	132.942	5%
	Γυναίκες	94.694	96.704	2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	131.484	134.063	2%
	Γυναίκες	90.983	91.666	1%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	135.064	133.995	-1%
	Γυναίκες	79.898	78.473	-2%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	79.828	80.935	1%
	Γυναίκες	52.201	55.347	6%
Ήπειρος	Άνδρες	69.807	70.131	0%
	Γυναίκες	52.233	54.403	4%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	53.799	57.761	7%
	Γυναίκες	40.229	40.772	1%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	44.707	46.438	4%
	Γυναίκες	31.091	31.785	2%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	43.809	45.304	3%
	Γυναίκες	31.939	32.847	3%
Ελλάδα	Άνδρες	2.397.422	2.434.664	2%
	Γυναίκες	1.796.038	1.841.289	3%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (35%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Θεσσαλίας, Κρήτης, Αν. Μακεδονίας & Θράκης και Στερεάς Ελλάδας με 6% αντίστοιχα, Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου και Ηπείρου με 3% αντίστοιχα και Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων με 2% αντίστοιχα.

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2024

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2024, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (40%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Κρήτης και Θεσσαλίας με 6% αντίστοιχα, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Αν. Μακεδονίας & Θράκης με 5% αντίστοιχα, Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου και Ηπείρου με 3% αντίστοιχα και Δυτικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων και Βορείου Αιγαίου με 2% αντίστοιχα.

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2024

1.7.4 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Την περίοδο 2023-2024, όλες οι ηλικιακές ομάδες εμφάνισαν αύξηση απασχολούμενων, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-2%, από 1,1 εκατ. το 2023 σε 1,0 εκατ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες: 15-24 ετών (+2%, από 193 χιλ. το 2023 σε 197 χιλ. το 2024), 25-34 ετών (+1%, από 798 χιλ. το 2023 σε 810 χιλ. το 2024), 45-54 ετών (+2%, από 1,2 εκατ. το 2023 σε 1,3 εκατ. το 2024) και 55+ ετών (+7%, από 898 χιλ. το 2023 σε 964 χιλ. το 2024).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2023-2024, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-21%, από 14 χιλ. το 2023 σε 11 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (-14%, από 3 χιλ. το 2023 σε 3 χιλ. το 2024), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-6%, από 13 χιλ. το 2023 σε 12 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-2%, από 52 χιλ. το 2023 σε 51 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (-2%, από 45 χιλ. το 2023 σε 44 χιλ. το 2024) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 41 χιλ. το 2023 σε 40 χιλ. το 2024), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 54 χιλ. το 2023 σε 51 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 55 χιλ. το 2023 σε 52 χιλ. το 2024) και Ηπείρου (-5%, από 31 χιλ. το 2023 σε 29 χιλ. το 2024), για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (-4%, από 78 χιλ. το 2023 σε 75 χιλ. το 2024) και για τις ηλικίες 55+ ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 22 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2023-2024, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+31%, από 3 χιλ. το 2023 σε 4 χιλ. το 2024), Κρήτης (+27%, από 14 χιλ. το 2023 σε 18 χιλ. το 2024) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+24%, από 10 χιλ. το 2023 σε 13 χιλ. το 2024), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+16%, από 16 χιλ. το 2023 σε 18 χιλ. το 2024) και Πελοποννήσου (+7%, από 38 χιλ. το 2023 σε 40 χιλ. το 2024), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+4%, από 51 χιλ. το 2023 σε 53 χιλ. το 2024) και Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 31 χιλ. το 2023 σε 33 χιλ. το 2024), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+6%, από 21 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024) και Ιονίων Νήσων (+6%, από 21 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+15%, από 19 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (+13%, από 58 χιλ. το 2023 σε 65 χιλ. το 2024) και Νοτίου Αιγαίου (+12%, από 27 χιλ. το 2023 σε 31 χιλ. το 2024).

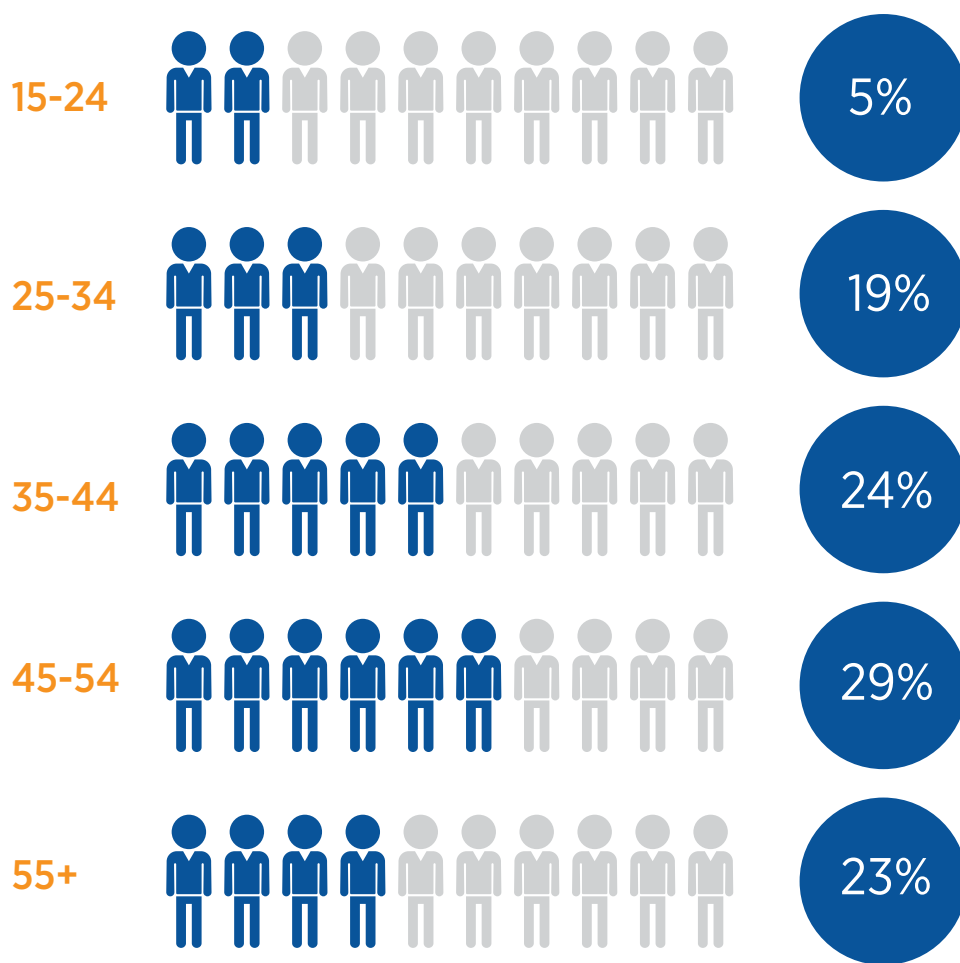
Πίνακας 20: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	15-24	72.401	67.404	-7%
	25-34	313.635	315.109	0%
	35-44	424.268	413.777	-2%
	45-54	452.983	463.622	2%
	55+	300.495	328.113	9%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	31.201	37.039	19%
	25-34	126.228	131.075	4%
	35-44	176.666	172.516	-2%
	45-54	220.258	227.309	3%
	55+	148.946	159.277	7%
Δυτική Ελλάδα	15-24	12.184	11.918	-2%
	25-34	51.788	50.821	-2%
	35-44	58.925	58.737	0%
	45-54	71.530	74.221	4%
	55+	59.649	64.363	8%
Θεσσαλία	15-24	13.663	10.832	-21%
	25-34	44.828	44.087	-2%
	35-44	66.010	63.459	-4%
	45-54	77.680	74.929	-4%
	55+	57.941	65.318	13%
Κρήτη	15-24	14.165	18.058	27%
	25-34	46.261	48.643	5%
	35-44	65.337	63.755	-2%
	45-54	72.633	71.970	-1%
	55+	55.106	56.036	2%
Πελοπόννησος	15-24	7.471	6.937	-7%
	25-34	37.553	40.233	7%
	35-44	50.720	52.551	4%
	45-54	64.809	66.041	2%
	55+	61.054	63.885	5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	10.170	12.569	24%
	25-34	43.019	43.698	2%
	35-44	54.428	50.527	-7%
	45-54	62.680	65.017	4%
	55+	52.170	53.917	3%

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2023	2024	%Δ 2023-2024
Στερεά Ελλάδα	15-24	8.408	8.795	5%
	25-34	40.528	39.553	-2%
	35-44	55.016	52.283	-5%
	45-54	63.009	63.690	1%
	55+	48.001	48.147	0%
Νότιο Αιγαίο	15-24	8.327	8.385	1%
	25-34	27.685	27.828	1%
	35-44	31.339	32.519	4%
	45-54	37.426	36.902	-1%
	55+	27.252	30.648	12%
Ήπειρος	15-24	3.820	3.930	3%
	25-34	20.661	20.630	0%
	35-44	30.843	29.285	-5%
	45-54	37.049	38.523	4%
	55+	29.665	32.165	8%
Δυτική Μακεδονία	15-24	3.418	4.476	31%
	25-34	15.610	18.142	16%
	35-44	21.619	21.487	-1%
	45-54	31.589	32.775	4%
	55+	21.791	21.653	-1%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.934	3.672	-7%
	25-34	17.806	18.157	2%
	35-44	16.935	16.648	-2%
	45-54	20.672	21.915	6%
	55+	16.451	17.832	8%
Ιόνια Νησιά	15-24	3.436	2.957	-14%
	25-34	12.694	11.959	-6%
	35-44	18.969	18.539	-2%
	45-54	21.229	22.432	6%
	55+	19.420	22.264	15%
Ελλάδα	15-24	192.597	196.972	2%
	25-34	798.298	809.934	1%
	35-44	1.071.077	1.046.083	-2%
	45-54	1.233.545	1.259.346	2%
	55+	897.942	963.618	7%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (29%) και 35-44 ετών (24%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (23%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (5%).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2024

1.7.5 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Την περίοδο 2023-2024, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -8% (από 522 χιλ. το 2023 σε 480 χιλ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν πτώση, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα (+5%, από 28 χιλ. το 2023 σε 29 χιλ. το 2024), τα Ιόνια Νησιά (+16%, από 13 χιλ. το 2023 σε 15 χιλ. το 2024) και το Νότιο Αιγαίο (+47%, από 10 χιλ. το 2023 σε 15 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-2%, από 162 χιλ. το 2023 σε 158 χιλ. το 2024), Κεντρική Μακεδονία (-8%, από 115 χιλ. το 2023 σε 107 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-3%, από 31 χιλ. το 2023 σε 29 χιλ. το 2024), Θεσσαλία (-26%, από 38 χιλ. το 2023 σε 29 χιλ. το 2024), Κρήτη (-20%, από 31 χιλ. το 2023 σε 24 χιλ. το 2024), Στερεά Ελλάδα (-15%, από 24 χιλ. το 2023 σε 20 χιλ. το 2024), Πελοπόννησο (-20%, από 24 χιλ. το 2023 σε 19 χιλ. το 2024), Ήπειρο (-24%, από 20 χιλ. το 2023 σε 15 χιλ. το 2024), Δυτική Μακεδονία (-26%, από 19 χιλ. το 2023 σε 14 χιλ. το 2024) και Βόρειο Αιγαίο (-29%, από 8 χιλ. το 2023 σε 6 χιλ. το 2024).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2024, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (7%), Πελοποννήσου (8%), Κρήτης (9%), Αττικής (9%) και Στερεάς Ελλάδας (9%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (10%), Θεσσαλίας (10%), Νοτίου Αιγαίου (10%), Ηπείρου (11%), Δυτικής Μακεδονίας (12%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (12%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Ιονίων Νήσων (16%).

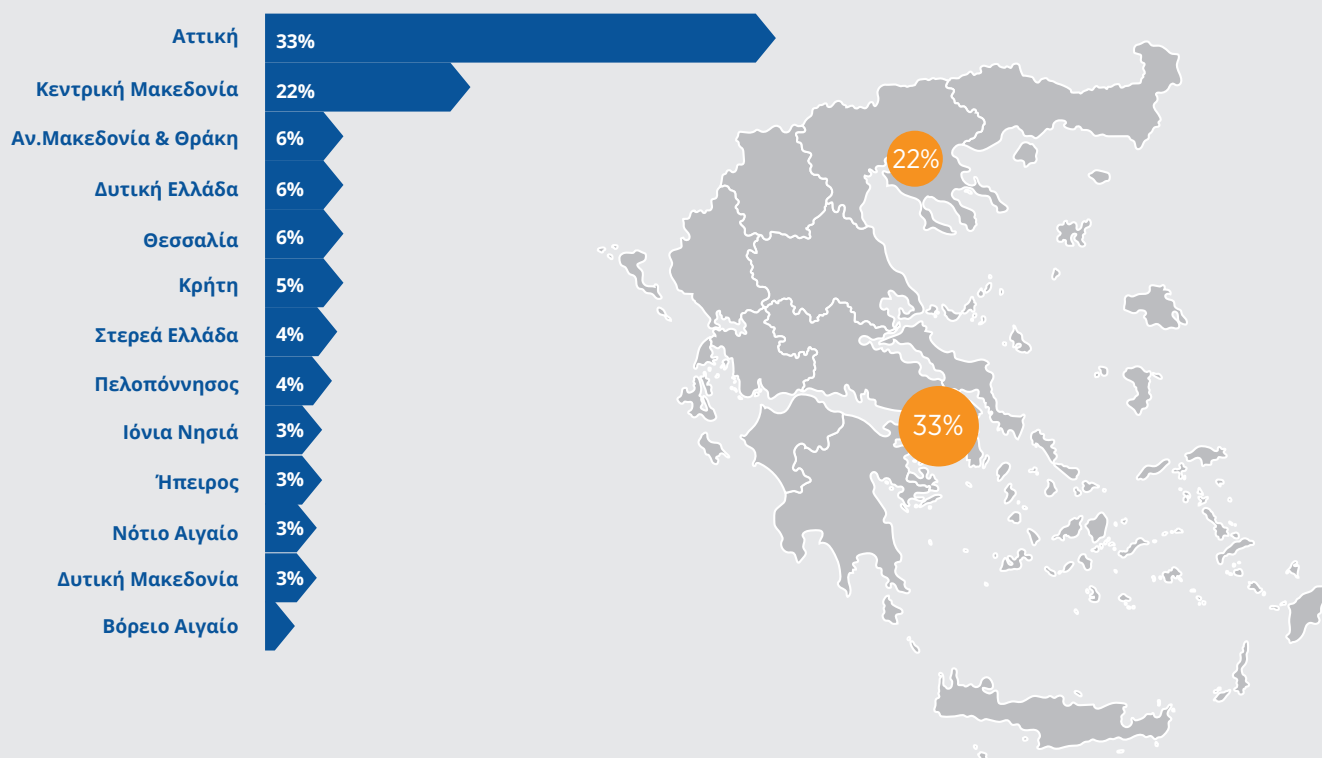
Πίνακας 21: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023		2024		%Δ 2023-2024
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	162	9%	158	9%	-2%
Κεντρική Μακεδονία	115	14%	107	13%	-8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	31	12%	29	12%	-3%
Δυτική Ελλάδα	28	10%	29	10%	5%
Θεσσαλία	38	13%	29	10%	-26%
Κρήτη	31	11%	24	9%	-20%
Στερεά Ελλάδα	24	10%	20	9%	-15%
Πελοπόννησος	24	10%	19	8%	-20%
Ιόνια Νησιά	13	15%	15	16%	16%
Ήπειρος	20	14%	15	11%	-24%
Νότιο Αιγαίο	10	7%	15	10%	47%
Δυτική Μακεδονία	19	17%	14	12%	-26%
Βόρειο Αιγαίο	8	10%	6	7%	-29%
Σύνολο	522	11%	480	10%	-8%

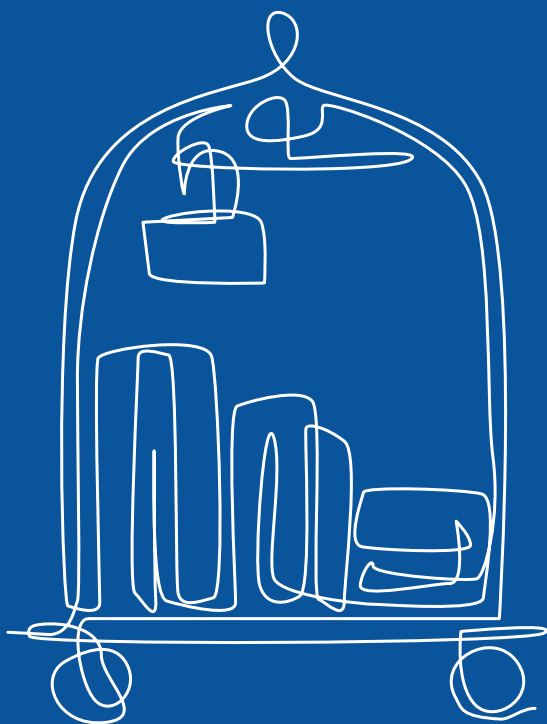
Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (33%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (22%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Πελοποννήσου (4%), Ιονίων Νήσων (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (3%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

2. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2024

Το ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά κατηγορία και ανά Περιφέρεια είναι το ακόλουθο:

Πίνακας 22: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	311	489	599	725	176	2.300
	Δωμάτια	37.546	38.902	20.710	18.238	2.663	118.059
	Κλίνες	78.801	79.076	40.883	35.015	5.272	239.047
Κρήτη	Μονάδες	177	372	419	517	158	1.643
	Δωμάτια	28.788	33.302	17.289	16.540	3.673	99.592
	Κλίνες	60.906	66.269	32.850	29.781	7.071	196.877
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	85	186	291	395	67	1.024
	Δωμάτια	12.329	14.929	13.683	11.752	1.417	54.110
	Κλίνες	25.604	29.846	27.249	22.868	2.739	108.306
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	69	140	308	286	324	1.127
	Δωμάτια	10.297	10.080	10.501	7.419	6.869	45.166
	Κλίνες	21.781	20.261	21.442	14.872	13.701	92.057
Αττική	Μονάδες	61	149	179	219	107	715
	Δωμάτια	8.887	10.746	7.237	6.579	2.195	35.644
	Κλίνες	17.343	20.772	13.923	12.107	4.789	68.934
Πελοπόννησος	Μονάδες	37	152	245	195	57	686
	Δωμάτια	3.634	5.322	6.455	4.085	734	20.230
	Κλίνες	8.094	10.794	12.833	7.769	1.439	40.929
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	7	55	166	217	48	493
	Δωμάτια	642	3.927	4.487	4.885	787	14.728
	Κλίνες	1.419	8.098	8.705	9.249	1.486	28.957
Θεσσαλία	Μονάδες	29	116	152	175	62	534
	Δωμάτια	1.686	4.161	3.877	3.870	1.070	14.664
	Κλίνες	3.532	8.313	7.605	7.488	2.182	29.120
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	12	40	134	145	43	374
	Δωμάτια	1.217	2.168	4.517	3.244	738	11.884
	Κλίνες	2.471	4.266	8.825	6.131	1.409	23.102
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	37	131	140	62	384
	Δωμάτια	1.316	2.135	4.051	2.937	993	11.432
	Κλίνες	2.728	4.439	8.036	5.799	1.862	22.864
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	8	48	109	89	19	273
	Δωμάτια	1.583	2.821	3.255	2.093	228	9.980
	Κλίνες	3.382	5.728	6.294	4.023	442	19.869
Ήπειρος	Μονάδες	21	101	179	116	16	433
	Δωμάτια	1.604	1.883	3.628	1.887	257	9.259
	Κλίνες	3.435	4.074	7.418	3.696	490	19.113
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	13	61	32	8	118
	Δωμάτια	99	329	1.370	680	137	2.615
	Κλίνες	219	712	2.900	1.436	412	5.679
Σύνολο	Μονάδες	835	1.898	2.973	3.251	1.147	10.104
	Δωμάτια	109.628	130.705	101.060	84.209	21.761	447.363
	Κλίνες	229.715	262.648	198.963	160.234	43.294	894.854

Η Ελλάδα το 2024 διέθετε 10.104 ξενοδοχειακές μονάδες με 447.363 δωμάτια και 894.854 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.809 ξενοδοχειακές μονάδες).

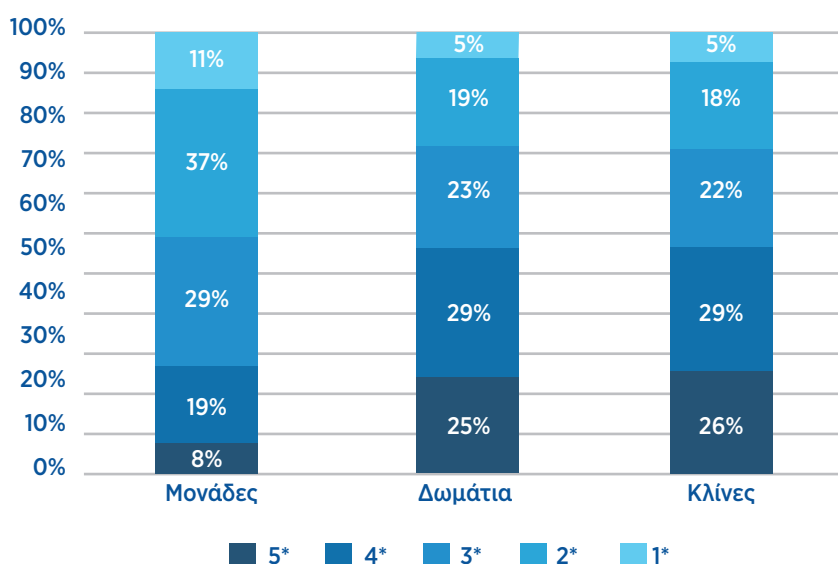
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (32%) και 3* (29%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (8%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (19%) και 1* (11%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανομημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 25%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 19% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 26%, 4* το 29%, 3* το 22%, 2* το 18% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 8% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 25% των δωματίων και το 26% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (37%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

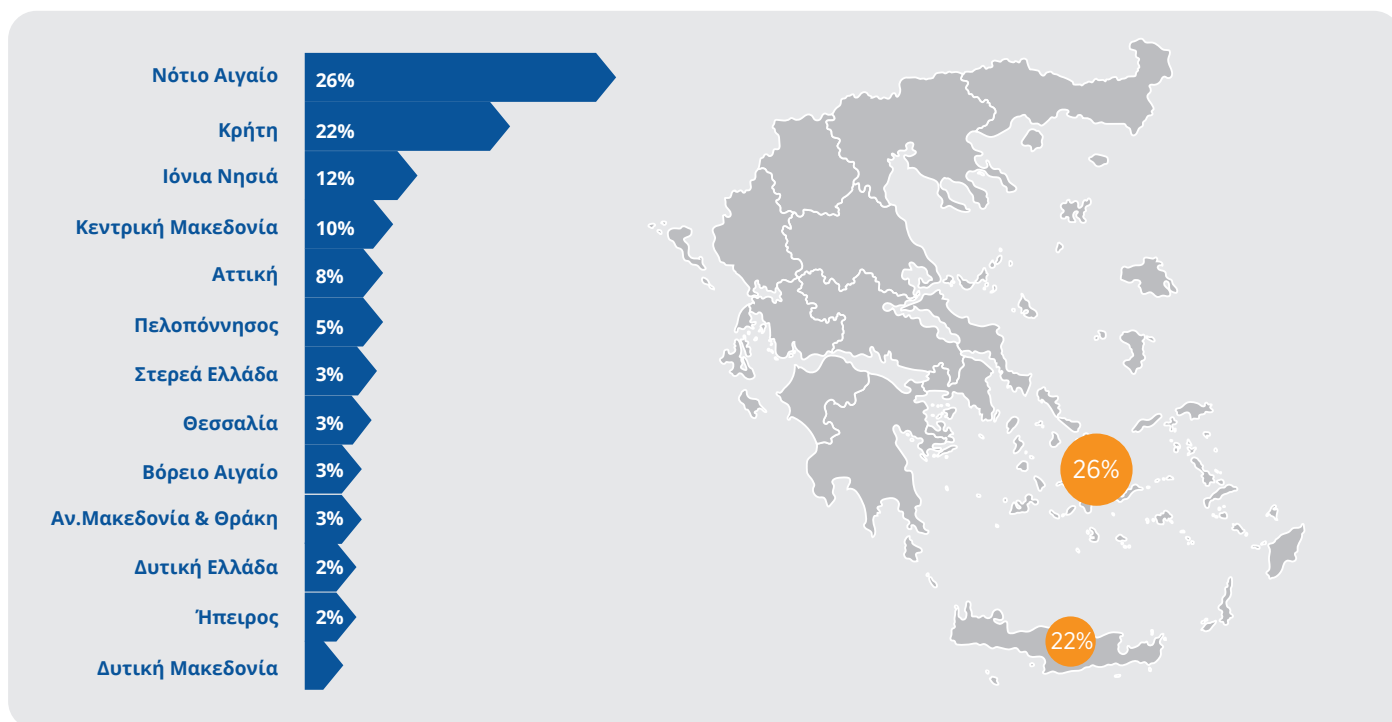
Διάγραμμα 14: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2024

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

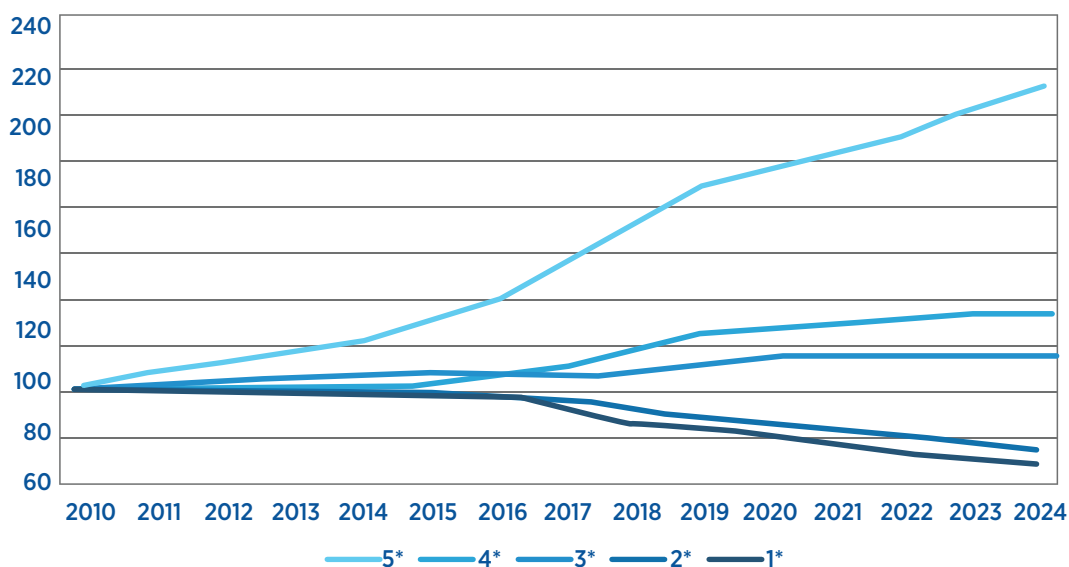
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν και το 2024 το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2024

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2024, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+115%), 4* (+28%) και 3* (+9%) και μείωση στα 2* (-31%) και 1* (-26%).

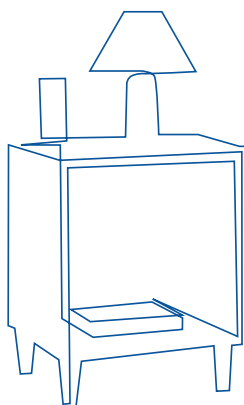
Διάγραμμα 16: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2024

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

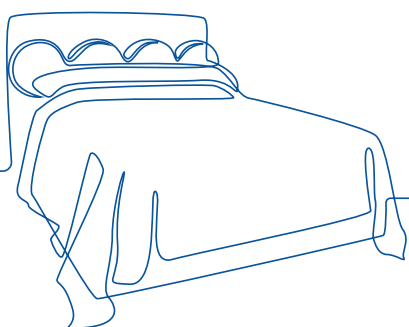
2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ

Για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων ανά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλούμε μεταβείτε [εδώ](#) σε εκθέσεις παλαιότερων ετών.

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ

Για το δυναμικό των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων ανά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλούμε μεταβείτε [εδώ](#) σε εκθέσεις παλαιότερων ετών.

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2011-2021

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

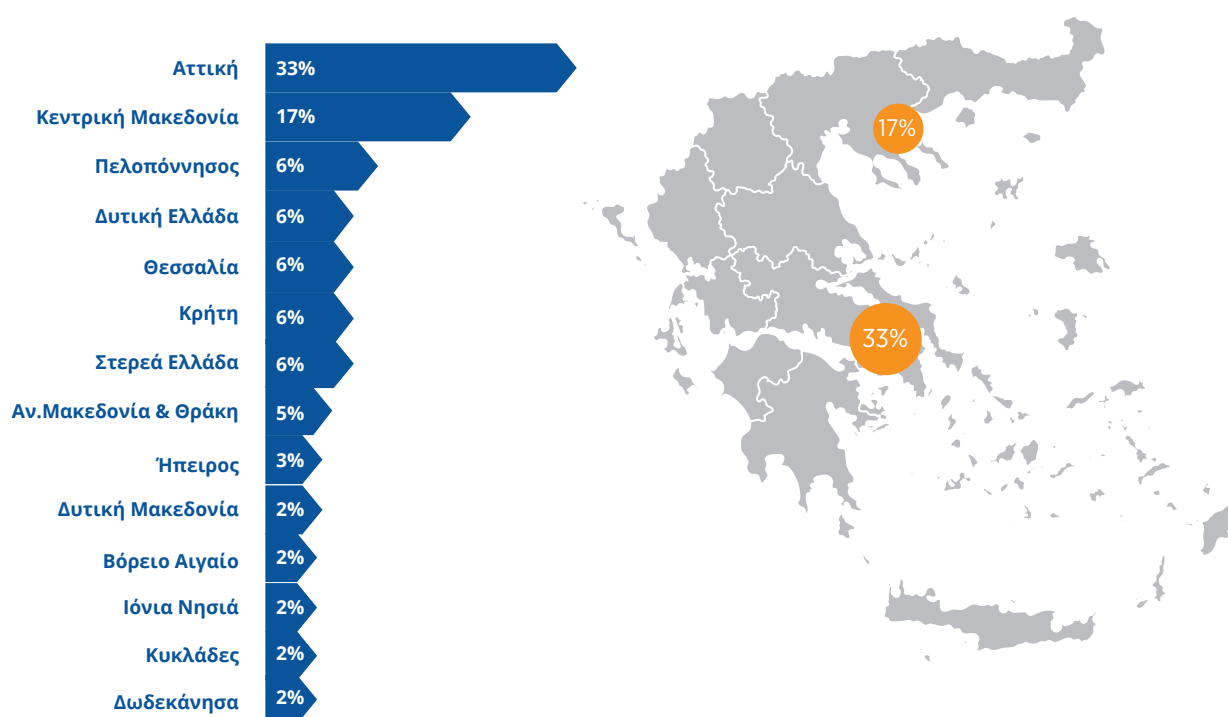
Σύμφωνα με την τελευταία δημοσιευμένη απογραφή κατοικιών, που διενεργήθηκε το 2021, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κανονικών κατοικιών της κατά +4% (από 6.371.901 το 2011 σε 6.596.757 το 2021). Σε απόλυτες τιμές, οι υψηλότερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+44.078 κατοικίες ή +2%), Κρήτης (+27.477 ή +7%), Κεντρικής Μακεδονίας (+23.353 κατοικίες ή +2%) και Δυτικής Ελλάδας (+22.786 κατοικίες ή +6%). Σε ότι αφορά τις κενές κατοικίες η αύξηση ανήλθε σε μόλις 1% (από 2,2 εκατ. το 2011 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ σημαντικά υψηλότερη ήταν η αύξηση στις εξοχικές και δευτερεύουσες κατοικίες (+10%, από 1,4 εκατ. το 2011 σε 1,5 εκατ. το 2021). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες αντιπροσώπευαν το 35% του συνόλου των κανονικών κατοικιών για το 2021 εκ των οποίων το 22% ήταν εξοχικές ή δευτερεύουσες κατοικίες.

Πίνακας 23: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

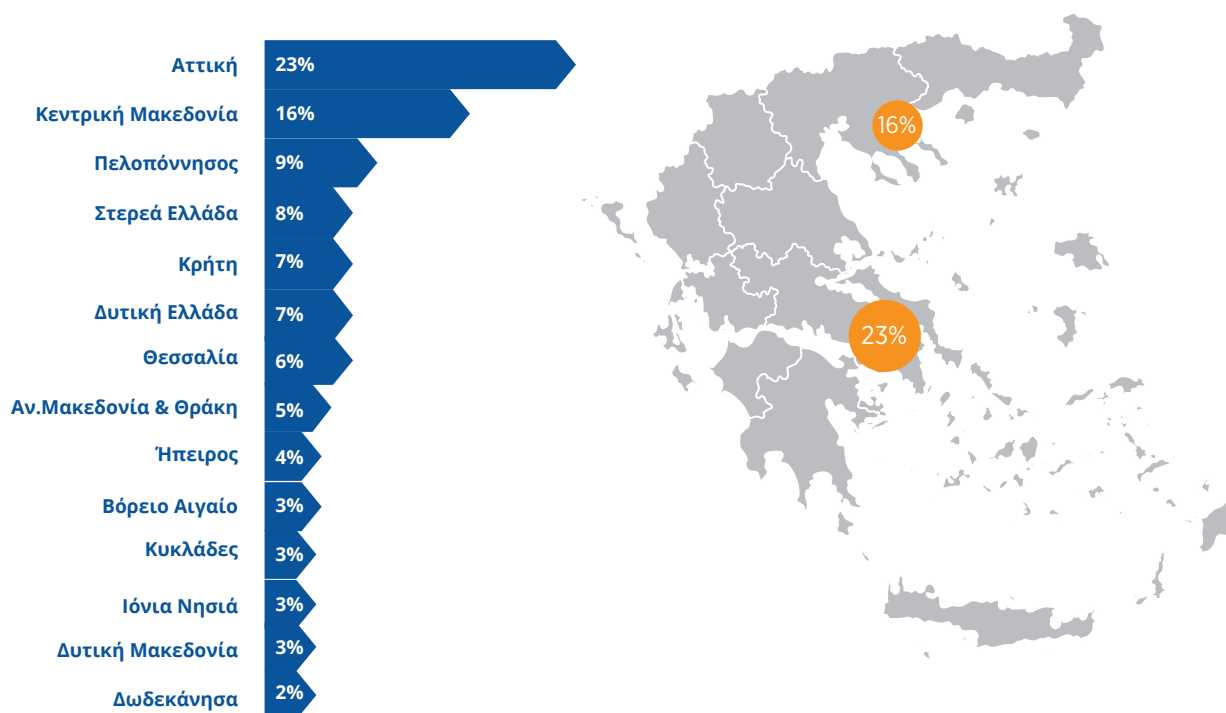
Περιφέρεια	Κανονικές κατοικίες 2021	Κενές κατοικίες 2021	Δευτερεύουσες κατοικίες 2021	Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου 2021	%Δ Κανονικών κατοικιών 2011-2021	%Δ Κενών 2011-2021	%Δ Εξοχικών & Δευτερεύουσων κατοικιών 2011-2021
Αττικής	2.162.821	526.159	270.845	13%	2%	-14%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.595	363.690	224.922	20%	2%	1%	12%
Πελοποννήσου	426.076	209.457	167.707	39%	4%	6%	13%
Δυτικής Ελλάδας	411.577	155.271	114.110	28%	6%	5%	13%
Θεσσαλίας	410.764	139.738	101.180	25%	4%	5%	15%
Κρήτης	408.720	159.129	95.360	23%	7%	14%	17%
Στερεάς Ελλάδας	376.580	173.443	137.556	37%	5%	10%	19%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	349.748	120.603	75.873	22%	3%	14%	17%
Ηπείρου	217.590	85.453	62.648	29%	6%	12%	17%
Δυτικής Μακεδονίας	160.986	60.329	36.997	23%	1%	9%	9%
Βορείου Αιγαίου	160.789	79.575	56.970	35%	6%	11%	13%
Ιονίων Νήσων	159.370	77.502	51.953	33%	-0%	-3%	19%
Κυκλάδες	127.339	78.978	59.203	46%	11%	16%	16%
Δωδεκάνησα	126.802	48.295	28.420	22%	10%	7%	18%
Ελλάδα	6.596.757	2.277.622	1.483.744	22%	4%	1%	10%

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κανονικών κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής (33%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%) αντιπροσώπευαν για το 2021 το 49% των κατοικιών της Ελλάδας.

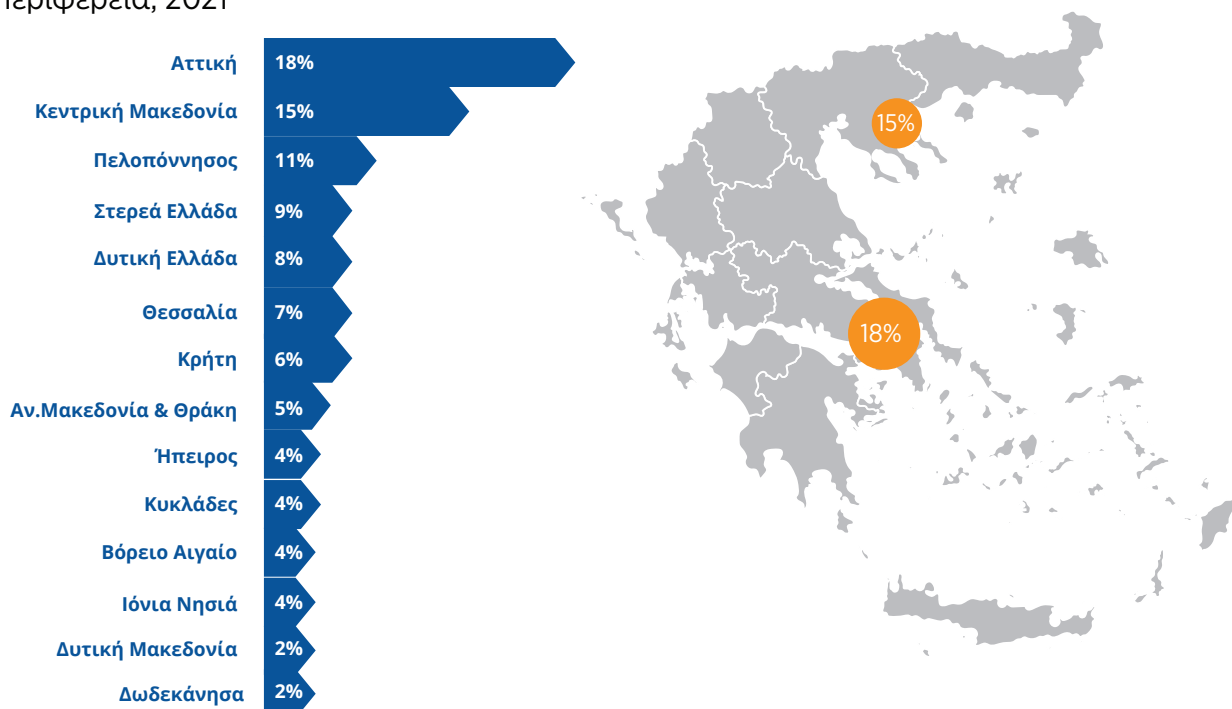
Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (18%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 45% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 49% των κατοικιών της Ελλάδας, το 39% των κενών κατοικιών εκ των οποίων το 33% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ⁷, ΙΟΥΛΙΟΣ 2024

Τα στοιχεία του δυναμικού των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης προέρχονται από την εταιρεία [Lighthouse](#) και αφορούν στον μήνα Ιούλιο του 2024 (ο μήνας που καταγράφεται το υψηλότερο δυναμικό καταλυμάτων). Η Lighthouse είναι εταιρεία η οποία παρακολουθεί και καταγράφει τις καταχωρήσεις καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στις πλατφόρμες Aribnb, Vrbo, Booking.com και TripAdvisor.

Πίνακας 24: Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, Ιούλιος 2024

Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες	Δωμάτια/ Μονάδες	Κλίνες/ Μονάδες
Νοτίου Αιγαίου	49.185	92.767	218.687	1,9	4,4
Κρήτης	34.131	68.251	163.344	2,0	4,8
Ιονίων Νησιών	34.158	66.658	151.662	2,0	4,4
Αττικής	31.790	51.890	128.821	1,6	4,1
Κεντρικής Μακεδονίας	26.636	47.443	116.116	1,8	4,4
Πελοποννήσου	15.159	28.457	68.910	1,9	4,5
Θεσσαλίας	10.827	18.560	44.798	1,7	4,1
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	9.180	17.005	39.635	1,9	4,3
Στερεάς Ελλάδας	5.721	11.198	26.757	2,0	4,7
Ηπείρου	5.572	9.200	22.123	1,7	4,0
Βορείου Αιγαίου	5.205	8.144	19.520	1,6	3,8
Δυτικής Ελλάδας	4.059	7.514	18.210	1,9	4,5
Δυτικής Μακεδονίας	573	908	2.413	1,6	4,2
Σύνολο	232.196	427.995	1.020.996	1,8	4,4

Πηγή :Transparent - Επεξεργασία INΣETE Intelligence

Η Ελλάδα τον Ιούλιο του 2024 διέθετε 232.196 καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης με 427.995 δωμάτια και 1.020.996 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, που δέχονται και τον υψηλότερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 76% των μονάδων, το 76% των δωματίων και το 76% των κλινών της χώρας.

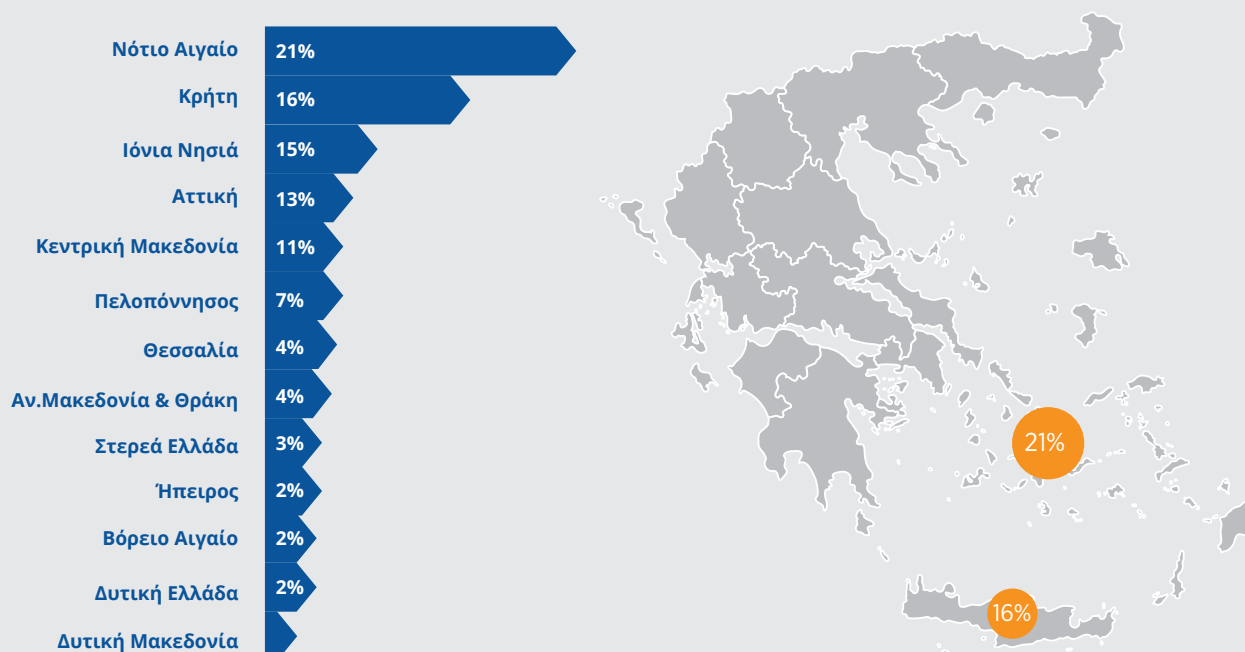
⁷ Στο δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης περιλαμβάνονται οι κατηγορίες: Διαμέρισμα, Bed & Breakfast, Σκάφος, Bungalow, Κάστρο, Σαλέ, Κοιτώνας, Glamping, Ξενώνας, Σπίτι, RV, Αρχοντικό, Βίλα και Λοιπά. Οι κατηγορίες Σκάφος, Glamping και RV αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 0,5% του δυναμικού.

Αναφορικά με το δείκτη δωμάτια/μονάδες οι υψηλότερες τιμές και υψηλότερες από τον εθνικό Μέσο Όρο (1,8) εμφανίζονται στις τουριστικές Περιφέρειες της Κρήτης (2,0), των Ιονίων Νήσων (2,0) και του Νοτίου Αιγαίου (1,9) και στις λιγότερο τουριστικές Περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδας (2,0), της Πελοποννήσου (1,9), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (1,9) και της Δυτικής Ελλάδας (1,9). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (1,8), Θεσσαλίας (1,7), Ηπείρου (1,7), Αττικής (1,6), Βορείου Αιγαίου (1,6) και Δυτικής Μακεδονίας (1,6).

Οι υψηλότερες τιμές στον δείκτη κλίνες ανά μονάδες και υψηλότερες από τον εθνικό Μέσο Όρο (4,4) καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (4,8), Στερεάς Ελλάδας (4,7), Πελοποννήσου (4,5), Δυτικής Ελλάδας (4,5), Νοτίου Αιγαίου (4,4) και Ιονίων Νήσων (4,4). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (4,4), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,3), Δυτικής Μακεδονίας (4,2), Αττικής (4,1), Θεσσαλίας (4,1), Ηπείρου (4,0) και Βορείου Αιγαίου (3,8).

Σε ότι αφορά τις κλίνες, το 76% του δυναμικού της χώρας εντοπίζεται στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας.

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των κλινών βραχυχρόνιας μίσθωσης της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, Ιούλιος 2024

2.6 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2024

Το δυναμικό κάμπινγκ της Ελλάδας ανά κατηγορία και ανά Περιφέρεια είναι το ακόλουθο:

Πίνακας 16: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	1	8	11	40	6	66
	Οικίσκοι	10	42	82	246	21	401
	Θέσεις	15	1.501	1.371	3.020	356	6.263
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	10	42	1	54
	Οικίσκοι	0	11	17	26	0	54
	Θέσεις	0	50	924	2.856	31	3.861
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	6	21	2	31
	Οικίσκοι	0	0	152	152	0	304
	Θέσεις	0	22	496	1.364	350	2.232
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	1	3	3	6	2	15
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	90	599	301	557	242	1.789
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	4	19	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	289	1.399	0	1.789
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	6	15	0	22
	Οικίσκοι	0	41	22	12	0	75
	Θέσεις	0	120	448	1.016	0	1.584
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	9	9	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	0	0	102
	Θέσεις	0	406	498	572	30	1.506
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	5	13	0	18
	Οικίσκοι	0	0	11	26	0	37
	Θέσεις	0	0	313	918	0	1.231
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	748	196	1.117
Κρήτη	Μονάδες	0	1	2	10	1	14
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	90	58	491	100	739
Αττική	Μονάδες	1	1	3	4	1	10
	Οικίσκοι	30	0	0	0	0	30
	Θέσεις	0	100	165	306	20	591
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	2	0	0	2
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	128	0	0	128
Σύνολο	Μονάδες	4	21	62	191	15	293
	Οικίσκοι	40	186	337	565	21	1.149
	Θέσεις	180	2.989	5.089	13.247	1.325	22.830

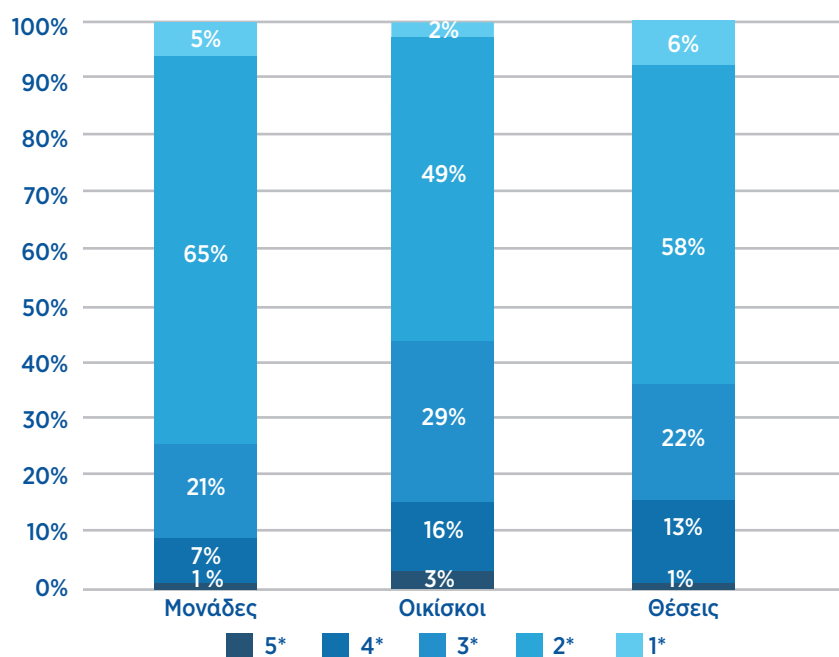
Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Η Ελλάδα το 2024 διέθετε 293 μονάδες κάμπινγκ με 1.149 οικίσκους και 22.830 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (65%) και 3* (21%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (7%), 1* (5%) και 5* (1%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 5* (3%), 4* (16%), 3* (29%), 2* (49%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (1%), 4* (13%), 3* (22%), 2* (58%) και 1* (6%).

Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το 2024 καταγράφονται τέσσερα 5* κάμπινγκ στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (Ενότητα Χαλκιδικής), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (Ενότητα Καβάλας), Θεσσαλίας (Ενότητα Μαγνησίας) και Αττικής (Ενότητα Ανατολικής Αττικής).

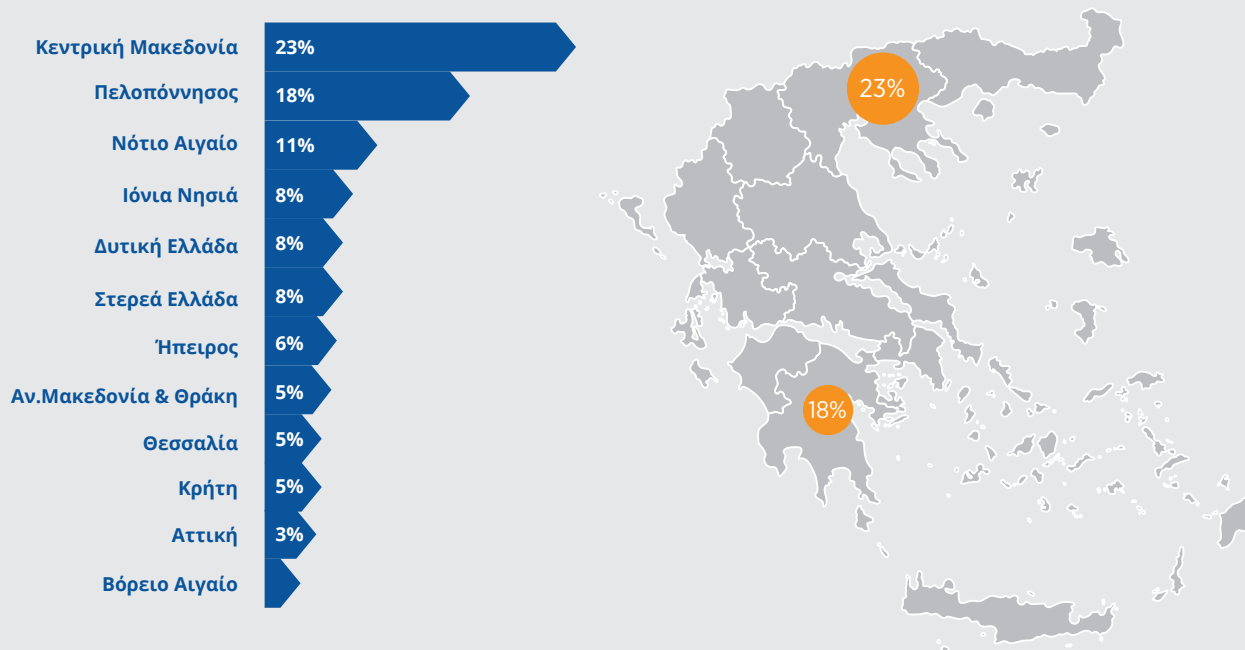
Διάγραμμα 21: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2024

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

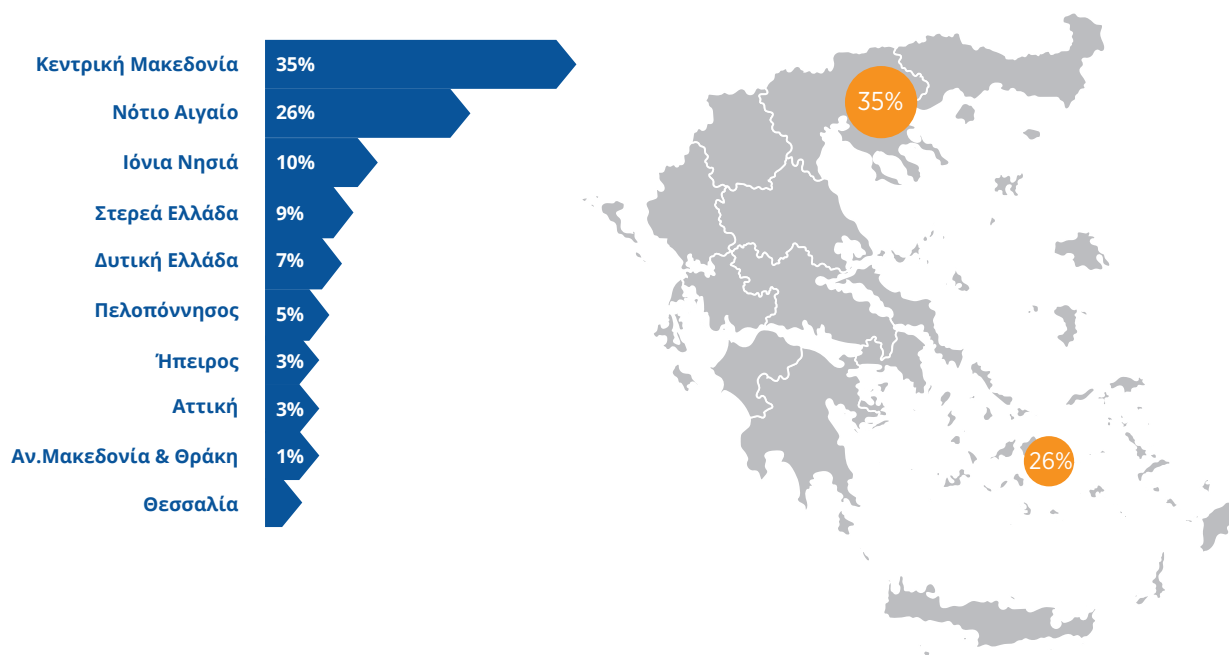
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2024 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (23%), Πελοποννήσου (18%) και Νοτίου Αιγαίου (11%) αντιπροσωπεύοντας το 52% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

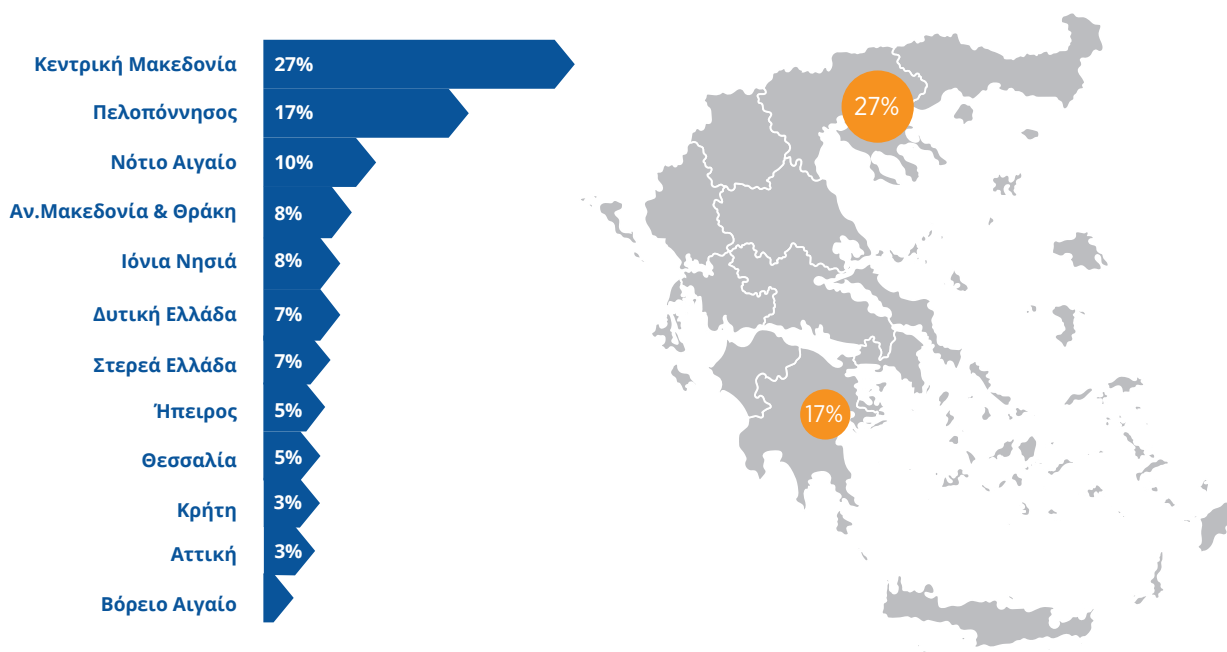
Όσον αφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (35%), Νοτίου Αιγαίου (26%), Ιονίων Νήσων (10%) και Στερεάς Ελλάδας (9%) να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 81% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (27%), Πελοποννήσου (17%) και Νοτίου Αιγαίου (10%) αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

3. ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΝ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 867 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί στην Ελλάδα. Για λεπτομερή καταγραφή των Παραδοσιακών Οικισμών ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 26: Παραδοσιακοί Οικισμοί ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Παραδοσιακοί Οικισμοί	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	34	4%
Αττική	24	3%
Βόρειο Αιγαίο	50	6%
Δυτική Ελλάδα	10	1%
Δυτική Μακεδονία	7	1%
Ήπειρος	78	9%
Θεσσαλία	77	9%
Ιόνια Νησιά	84	10%
Κεντρική Μακεδονία	22	3%
Κρήτη	99	11%
Κυκλάδες	163	19%
Δωδεκάνησα	55	6%
Πελοπόννησος	149	17%
Στερεά Ελλάδα	15	2%
Σύνολο	867	100%

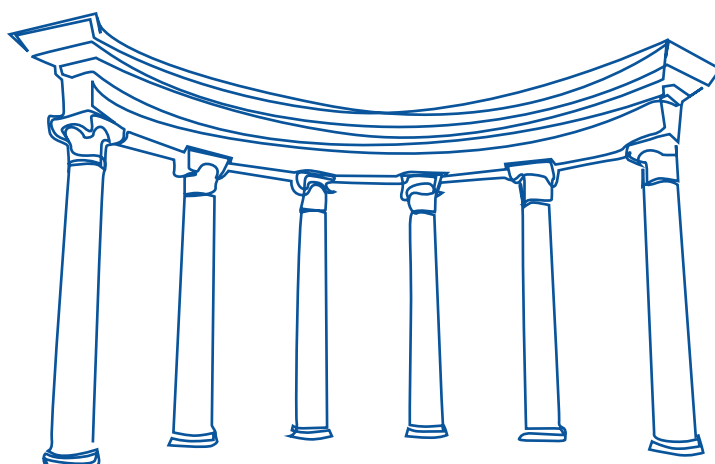
Πηγή : ΥΠΕΝ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

Η Ελλάδα αποτελεί το λίκνο και την κοιτίδα του δυτικού πολιτισμού με πλούσια Πολιτιστική και Θρησκευτική κληρονομιά. Πέρα από το Πολιτιστικό και Θρησκευτικό απόθεμα, στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Αρχαία Αθήνα γεννήθηκε ο θεσμός της Δημοκρατίας, ο οποίος εφαρμόζεται σε όλο τον δυτικό κόσμο μέχρι και σήμερα ενώ οι Ολυμπιακοί αγώνες που διοργανώνονται στις μέρες μας κάθε τέσσερα χρόνια ήταν θέσμος που ανάγεται από την Αρχαία Ελλάδα.

Σε ότι αφορά το Πολιτιστικό της απόθεμα, η Ελλάδα σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού διαθέτει στην επικράτεια της 535 Μουσεία και 1.696 Αρχαιολογικούς Χώρους που αποτελούν κάθε χρόνο πόλο έλξης εκατμμυρίων επισκεπτών τόσο από την Ελλάδα όσο και από το Εξωτερικό. Παράλληλα, η χώρα μας διαθέτει και 24 Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO (Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα στις Βάσσες 1986, Δελφοί 1987, Ακρόπολη Αθηνών 1987, Άγιον Όρος 1988, Μετέωρα 1988, Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης 1988, Επίδαυρος 1988, Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου 1988, Ολυμπία 1989, Μυστράς 1989, Δήλος 1990, Μονή Δαφνίου 1990, Μονή Οσίου Λουκά 1990, Νέα Μονή Χίου 1990, Πυθαγόρειο Σάμου 1992, Ηραίο Σάμου 1992, Βεργίνα 1996, Μυκήνες 1999, Τίρυνθα 1999, Ιστορικό Κέντρο της Πάτμου 1999, Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου στην Πάτμο 1999, Σπήλαιο της Αποκάλυψης στην Πάτμο 1999, Παλαιά Πόλη της Κέρκυρας 2007 και Φίλιπποι 2016).

Για λεπτομερή καταγραφή των Μουσείων, των Αρχαιολογικών Χώρων και των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 27: Μουσεία, Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO) ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Μουσεία	% κατανομή	Αρχαιολογικοί Χώροι	% κατανομή	Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO)	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	44	8%	93	5%	1	4%
Αττική	75	14%	143	8%	2	8%
Βόρειο Αιγαίο	43	8%	99	6%	3	13%
Δυτική Ελλάδα	22	4%	114	7%	2	8%
Δυτική Μακεδονία	24	4%	58	3%	-	
Ήπειρος	24	4%	109	6%	-	
Θεσσαλία	20	4%	109	6%	1	4%
Ιόνια Νησιά	29	5%	69	4%	1	4%
Κεντρική Μακεδονία	72	13%	148	9%	3	13%
Κρήτη	23	4%	111	7%	-	
Κυκλάδες	54	10%	80	5%	1	4%
Δωδεκάνησα	29	5%	166	10%	4	17%
Πελοπόννησος	33	6%	246	15%	4	17%
Στερεά Ελλάδα	43	8%	151	9%	2	8%
Σύνολο	535	100%	1.696	100%	24	100%

Πηγή : Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETI Intelligence

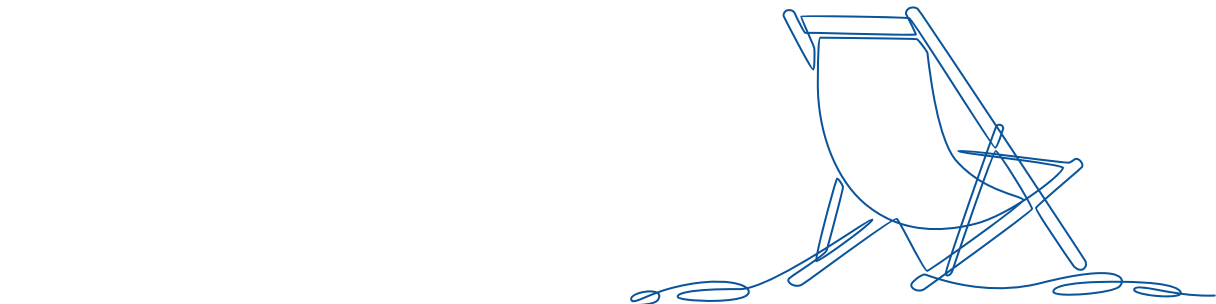
3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ

Η Ελλάδα από άκρη σε άκρη περιτριγυρίζεται από θάλασσα με το μήκος της ακτογραμμής της να φτάνει τα 15.147 χλμ. κατατάσσοντας την στην 9η θέση παγκοσμίως με τις μεγαλύτερες χώρες σε μήκος ακτογραμμής. Παράλληλα, το συγκριτικό πλεονέκτημα της θάλασσας, την έχει καταστήσει και έναν από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης για διακοπές Ήλιος & Θάλασσα με εκατομμύρια επισκέπτες να την επισκέπτονται κάθε χρόνο. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα το 2024 καταγράφηκαν 595 παραλίες με γαλάζιες σημαίες. Για λεπτομερή καταγραφή των Γαλάζιων Σημαιών ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 19: Γαλάζιες σημαίες ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Γαλάζιες σημαίες	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	24	4%
Αττική	15	3%
Βόρειο Αιγαίο	51	9%
Δυτική Ελλάδα	12	2%
Δυτική Μακεδονία	-	-
Ήπειρος	6	1%
Θεσσαλία	32	5%
Ιόνια Νησιά	46	8%
Κεντρική Μακεδονία	119	20%
Κρήτη	142	24%
Κυκλάδες	22	4%
Δωδεκάνησα	58	10%
Πελοπόννησος	39	7%
Στερεά Ελλάδα	29	5%
Σύνολο	595	100%

Πηγή : <https://www.blueflag.gr/awards/2022> - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.3 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 50 μαρίνες με δυναμικό 15.215 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 81 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 5.800 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Για λεπτομερή καταγραφή των Μαρινών, των Καταφυγίων ή Αγκυροβολίων τουριστικών σκαφών και των ξενοδοχειακών λιμένων ή τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 29: Χωροθετημένες μαρίνες, καταφύγια ή αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών και ξενοδοχειακοί ή τουριστικοί λιμένες ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Μαρίνες			Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών			Ξενοδοχειακοί Τουριστικοί Λιμένες		
	Αριθμός	Θέσεις	% κατανομή θέσεων	Αριθμός	Θέσεις	% κατανομή θέσεων	Αριθμός	Θέσεις	% κατανομή θέσεων
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	1	280	2%	3	184	3%	-	-	-
Αττική	7	2.996	20%	6	445	8%	-	-	-
Βόρειο Αιγαίο	4	997	7%	7	396	7%	-	-	-
Δυτική Ελλάδα	7	1.710	11%	6	549	9%	1	25	7%
Δυτική Μακεδονία	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ήπειρος	2	637	4%	2	216	4%	-	-	-
Θεσσαλία	1	350	2%	2	180	3%	-	-	-
Ιονία Νησιά	5	2.229	15%	15	1.136	20%	1	57	16%
Κεντρική Μακεδονία	4	1.215	8%	9	852	15%	-	-	-
Κρήτη	8	1.759	12%	6	356	6%	7	201	56%
Κυκλάδες	2	524	3%	6	308	5%	1	21	6%
Δωδεκάνησα	2	813	5%	12	612	11%	1	26	7%
Πελοπόννησος	5	1.439	9%	6	485	8%	-	-	-
Στερεά Ελλάδα	2	266	2%	1	81	1%	1	32	9%
Σύνολο	50	15.215	100%	81	5.800	100%	12	362	100%

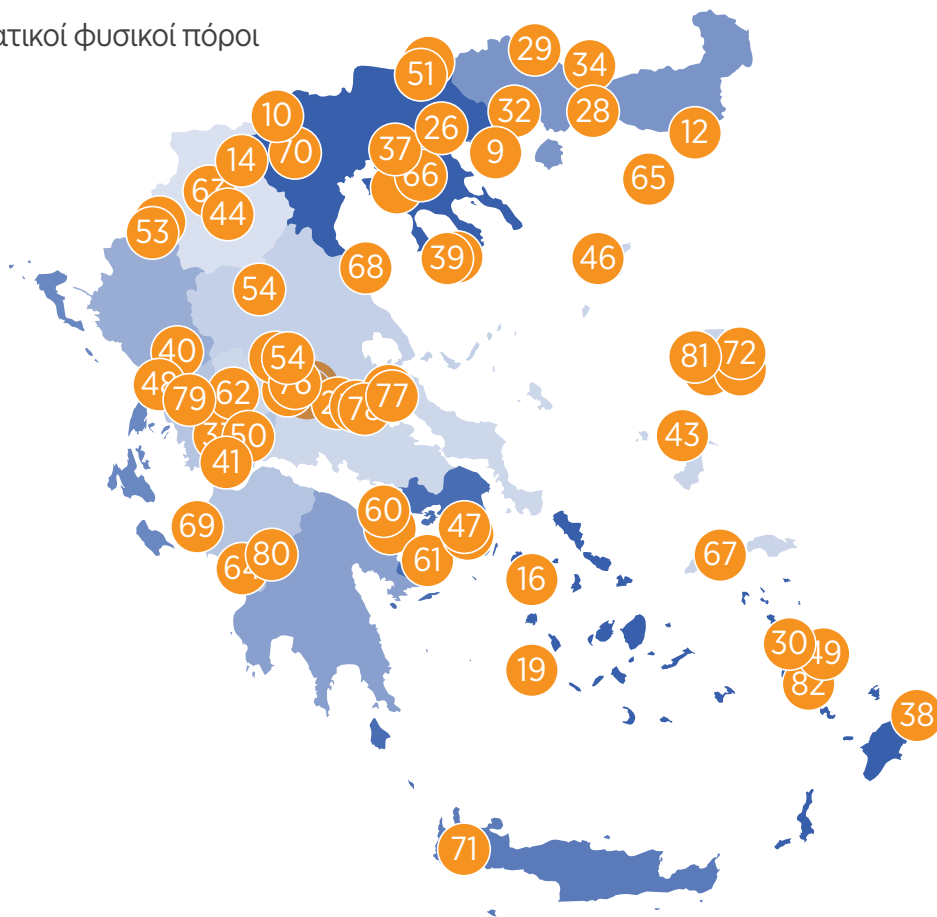
Πηγή: Υπουργείο Τουρισμού - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 82 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Για λεπτομερή καταγραφή των Ιαματικών Φυσικών Πόρων ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Χάρτης 5: Ιαματικοί φυσικοί πόροι

1. Νερό Θέρμαι Σύλλα, 2. Νερό πηγής Σουρωτή, 3. Νερό Γιάλτρων Αιδηψού, 4. Νερό Λουτρών Κυλλήνης, 5. Νερό Λουτρών Νέας Απολλωνίας, 6. Νερό πηγής Φρύνη – Γ. Σκουρτανιώτη, 7. Νερό πηγής Αναστασίου Παπαϊωάννου, 8. Νερό πηγής Ιωάννη και Νικόλαου Μπαλαλά Λουτρά Αιδηψού, 9. Νερό Λουτρών Ελευθερών, 10. Θερμή πηγή Λουτρακίου Αριδαίας-Αλμωπίας, 11. Νερό Κανίστρου Κασσάνδρας Χαλκιδικής, 12. Λουτρά Τραϊανούπολης, 13. Νερό Υπάτης, 14. Νερό γεώτρησης Αγραπιδιάς-Λιμνοχωρίου ΑΠ, 15. Νερό πηγής Αγ. Αναργύρων Κύθνου, 16. Νερό πηγής Κακάβου Κύθνου, 17. Νερό λίμνης Βουλιαγμένης, 18. Νερό γεώτρησης Δημαρχείου Μώλου, 19. Νερό Ιαματικών Λουτρών Λάκκου Αδάμαντα Μήλου, 20. Νερό πηγής Μπανιώτη-Χέλωβα Λυσιμαχίας, Ζωγόπουλου, 21. Νερό πηγής Λέπτας Βασιλάκου Λουτρών Αιδηψού, 22. Νερό πηγής Κομπόγιαννη Λουτρών Αιδηψού, 23. Νερό πηγής Γ1 Νταμάρια Αιδηψού, 24. Νερό πηγής Λουτρών Γερανίου Καϊάφα, 25. Νερό πηγής Λουτρών Θερμοπυλών, 26. Νερό πηγής Λουτρών Θερμών Νιγρίτας, 27. Νερό Θερμής πηγής Αγκίστρου Σερρών, 28. Νερό πηγής Ποταμιάς (γεώτρηση ΓΠ-1), 29. Πηγή Θερμιών Παρανεστίου Δράμας, 30. Νερό από πηγάδι Θερμών Καλύμνου, 31. Νερό πηγής Καλλυντικά Κονιαβίτη-Καμμένα Βούρλα, 32. Λουτρά Κρηνίδες Καβάλας Νερό & Πηλός, 33. Νερό Υδρογεώτρησης Ι-ΙΑΜ-1 Λουτρακίου Περαχώρας, 34. Νερό Λουτρών Θερμών Εχίνου, 35. Πηγή Μουρσιτιάνου ή Σώκου, 36. Νερό Λουτρών Ωραιοίς Ελένης, 37. Νερό Γεώτρησης Λαγκαδά Θεσ/νίκης, 38. Νερό Ιαματικής Πηγής Καλλιθέας Ρόδου, 39. Νερό πηγής Αγ. Παρασκευής Κασσάνδρας Χαλκιδικής, 40. Πηγή Χανόπουλου, 41. Πηλός Αγ. Τριάδας, 42. Πηγή Μανδρακίου, 43. Νερό πηγής Αγιασμάτων, 44. Πηγή Κιβωτού, 45. Πηγή Παλαιοβράχας, 46. Πηγή Θερμών Ηφαιστου, 47. Πηγή Αιζώνης, 48. Νερό πηγής Πρέβεζας, 49. Πηγή Εμπρός Θέρμη, 50. Πηγή Κόκκινο Στεφάνι Μυρτιάς, 51. Νερό Γεώτρησης Λουτρών Σιδηροκάστρου, 52. Πηγή Αμάραντου, 53. Πηγή Καβάσιλα, 54. Παναγιά, 55. Πηγή Σουλαντά, 56/ Λουτρά Σμοκόβου, 57. Πηγή Θέρμα Κόλπου Γέρας, 58. Πηγή Αγ. Νικολάου, 59. Πηγή Αγ. Αναργύρων, 60. Πηγή Λουτρακίου, 61. Πηγή Μεθάνων (Αι Πηγαι), 62. Πηγή Κρεμαστών, 63. Λουτρά Αμμουδάρας, 64. Γεώτρηση Γ3 Καϊάφα, 65. Ψαρόθερμα, 66. Πηγή Αγίων Αποστόλων Δουμιπών, 67. Απόλλωνας, 68. Κόκκινο Νερό, 69. Πηλός Λουτρών Κυλλήνης, 70. Πηγή Λουτροχωρίου, 71. Πηγή Τεμένια Τζανουδιανά Δήμου Καντάνου, 72. Θέρμα Άρτεμις Δήμου Θέρμης Λέσβου, 73. Δεξαμενή Γεωργαλά Καμένα Βούρλα, 74. Πηγή «Ιωάννη & Δημήτριου Διαμαντή», 75. Δήμου Ιστιαίας – Αιδηψού, 76. Πηγή Κλούβιο, Δήμου Μακρακώμης, 77. Πηγή «Ιαματική Γεώτρηση» Λουτρά, 78. Πλατυστόμου Δήμου Μακρακώμης, 79. Πηγή Άρτεμις Δήμου Ιστιαίας-Αιδηψού, 80. Πηγή «Ιπποκράτης» Πολιχνίτος Δήμου, 81. Δυτικής Λέσβου, 82. Φυσικός πόρος Άγιος Βάρβαρος, Τρύφου, 83. Αιτωλοακαρνανίας, 84. Λουτρά Δ.Ε. Ηραιοίς (Γορτυνία), 85. Νερό Δημοτικής Πηγής Δήμου Δ. Λέσβου, 86. Πηγή Λουτρών Παντελίδης «Ιπποκράτης», 87. Νίσυρος

3.6 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Στην Ελλάδα εντοπίζονται πλήθος σπηλαίων και καταβάρθρων, ως απόρροια της μακραίωνης γεωλογικής εξέλιξης, πολλά εκ των οποίων υπάρχουν ενδείξεις και αρχαιολογικά ευρήματα ότι κατοικήθηκαν από τους νεολιθικούς χρόνους. Τα σημαντικότερα σπήλαια της Ελλάδας καταγράφονται στον πίνακα κατωτέρω.

Για λεπτομερή καταγραφή των σπηλαίων ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 21: Καταγραφή σπηλαίων ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Σπήλαια	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	5	7%
Αττική	4	6%
Βόρειο Αιγαίο	17	25%
Δυτική Ελλάδα	1	1%
Δυτική Μακεδονία	1	1%
Ήπειρος	2	3%
Θεσσαλία	7	10%
Ιόνια Νησιά	2	3%
Κεντρική Μακεδονία	6	9%
Κρήτη	6	9%
Κυκλάδες	2	3%
Δωδεκάνησα	-	
Πελοπόννησος	4	6%
Στερεά Ελλάδα	10	15%
Σύνολο	67	100%

Πηγή : Google Search - Επεξεργασία Insete Intelligence

3.7 ΓΚΟΛΦ

Στην Ελλάδα καταγράφονται 10 γήπεδα γκολφ εκ των οποίων τα εννέα είναι 18 οπών και το ένα 9 οπών.

Για λεπτομερή καταγραφή των γκολφ ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 31: Καταγραφή γκολφ ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Γήπεδα Γκόλφ
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	-
Αττική	1
Βόρειο Αιγαίο	-
Δυτική Ελλάδα	-
Δυτική Μακεδονία	-
Ήπειρος	-
Θεσσαλία	-
Ιόνια Νησιά	1
Κεντρική Μακεδονία	1
Κρήτη	2
Κυκλάδες	-
Δωδεκάνησα	1
Πελοπόννησος	4
Στερεά Ελλάδα	-
Σύνολο	10

Πηγή : Google Search - Επεξεργασία Insete Intelligence

3.8 ΚΑΖΙΝΟ

Στην Ελλάδα συναντάται 9 επίγεια καζίνο, τα περισσότερα από τα οποία στεγάζονται σε εντυπωσιακά και επιβλητικά κτίρια.

Για λεπτομερή καταγραφή των καζίνο ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 32: Καταγραφή καζίνο ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Καζίνο
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	1
Αττική	1
Βόρειο Αιγαίο	-
Δυτική Ελλάδα	1
Δυτική Μακεδονία	-
Ήπειρος	-
Θεσσαλία	-
Ιόνια Νησιά	1
Κεντρική Μακεδονία	2
Κρήτη	-
Κυκλάδες	1
Δωδεκάνησα	1
Πελοπόννησος	1
Στερεά Ελλάδα	-
Σύνολο	9

Πηγή : Google Search - Επεξεργασία Insete Intelligence

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

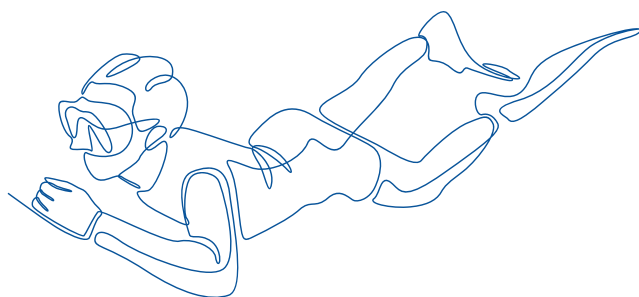
Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού](#) απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων.

Για λεπτομερή καταγραφή των καταδυτικών προορισμών ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 33: Καταγραφή καταδυτικών προορισμών ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Καταδυτικοί προορισμοί	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	-	
Αττική	16	18%
Βόρειο Αιγαίο	4	4%
Δυτική Ελλάδα	9	10%
Δυτική Μακεδονία	-	
Ήπειρος	1	1%
Θεσσαλία	3	3%
Ιόνια Νησιά	7	8%
Κεντρική Μακεδονία	11	12%
Κρήτη	7	8%
Κυκλάδες	15	16%
Δωδεκάνησα	9	10%
Πελοπόννησος	2	2%
Στερεά Ελλάδα	7	8%
Σύνολο	91	100%

Πηγή : Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ

Η Ελλάδα με εκατοντάδες βουνά και μερικές χιλιάδες νησιά προσφέρει από τα πιο πλούσια και αυθεντικά πεδία στην Ευρώπη. Ο πεζοπόρος έχει να διαλέξει ανάμεσα στα μεγάλα Ευρωπαϊκά Μονοπάτια, όπως το E4 και το E6, τα Ευρωπαϊκά πιστοποιημένα δίκτυα, όπως το Menalon Trail, το Nestos-Rodopi Trail, το Long Pelion Trail, το Apollo Trail, το Epirus Trail, το Ursa Trail, το αγωνιστικό Ursa Trail και το Zagori Race, τα τοπικά οργανωμένα πεζοπορικά δίκτυα, όπως τα μονοπάτια της Σίφνου και του Πηλίου καθώς και πληθώρα από σηματοδοτημένα μονοπάτια, που οδηγούν σε κορυφές, χωριά, μνημεία και φάρους.

Για λεπτομερή καταγραφή των πεζοπορικών διαδρομών ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 34: Πεζοπορικές διαδρομές ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Πεζοδρομικές διαδρομές	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	87	5%
Αττική	158	9%
Βόρειο Αιγαίο	91	5%
Δυτική Ελλάδα	41	2%
Δυτική Μακεδονία	60	3%
Ήπειρος	94	5%
Θεσσαλία	202	11%
Ιονία Νησιά	90	5%
Κεντρική Μακεδονία	150	8%
Κρήτη	69	4%
Κυκλάδες	249	14%
Δωδεκάνησα	154	9%
Πελοπόννησος	175	10%
Στερεά Ελλάδα	156	9%
Σύνολο	1.776	100%

Πηγή : Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.11 ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΒΟΥΝΟΥ - DOWNHILL

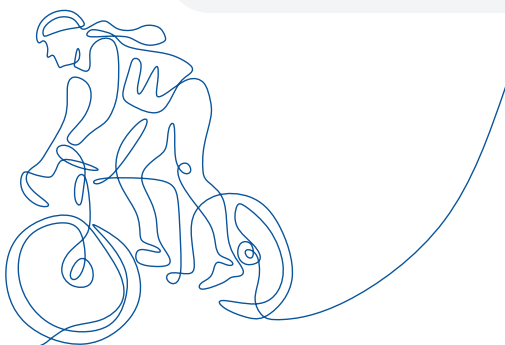
Η Ελλάδα προσφέρει πληθώρα επιλογών για ποδήλατο βουνού, για όλους του τύπους αναβατών (αρχάριους και έμπειρους αναβάτες) καθώς και διαδρομές για downhill (κατάβαση βουνού για πιο έμπειρους αναβάτες), με τις σημαντικότερες διαδρομές ανά Περιφέρεια να καταγράφονται στον πίνακα κατωτέρω.

Για λεπτομερή καταγραφή των διαδρομών για ποδήλατο βουνού και για downhill ανά Περιφέρεια παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 35: Καταγραφή διαδρομών για Ποδήλατο Βουνού και Downhill ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Ποδήλατο Βουνού	% κατανομή	Downhill	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	1		-	
Αττική	18	24%	15	79%
Βόρειο Αιγαίο	-		-	
Δυτική Ελλάδα	8	11%	-	
Δυτική Μακεδονία	1	1%	-	
Ήπειρος	7	9%	1	5%
Θεσσαλία	7	9%	-	
Ιονία Νησιά	1	1%	-	
Κεντρική Μακεδονία	17	23%	1	5%
Κρήτη	-		1	5%
Κυκλάδες	-			
Δωδεκάνησα	-			
Πελοπόννησος	12	16%	1	5%
Στερεά Ελλάδα	4	5%	-	
Σύνολο	76	100%	19	100%

Πηγή : Google Search - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.12 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Η Ελλάδα προσφέρει πληθώρα επιλογών αναρρίχησης, με τις σημαντικότερες αναρριχητικές διαδρομές⁴ ανά Περιφέρεια να καταγράφονται στον πίνακα κατωτέρω.

Για λεπτομερή καταγραφή των αναρριχητικών διαδρομών ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 36: Καταγραφή αναρριχητικών διαδρομών ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Αναρριχητικά πεδία	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	14	7%
Αττική	14	7%
Βόρειο Αιγαίο	17	8%
Δυτική Ελλάδα	6	3%
Δυτική Μακεδονία	14	7%
Ήπειρος	6	3%
Θεσσαλία	19	9%
Ιόνια Νησιά	-	
Κεντρική Μακεδονία	17	8%
Κρήτη	11	5%
Κυκλάδες	7	3%
Δωδεκάνησα	66	32%
Πελοπόννησος	9	4%
Στερεά Ελλάδα	4	2%
Σύνολο	204	100%

Πηγή: <https://www.sportsmag.gr/spots/anarritikes-diadromes>
Επεξεργασία INSETI Intelligence

⁴ Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα [sportsmag.gr](https://www.sportsmag.gr)

3.13 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Στην Ελλάδα υπάρχουν 93 ορειβατικά καταφύγια⁹ εκ των οποίων κάποια είναι ανοικτά ένα διάστημα μέσα στον χρόνο ή όλο τον χρόνο, όπως τα δύο καταφύγια της Πάρνηθας, τα 4 καταφύγια του Ολύμπου, το καταφύγιο της Αστράκας, το καταφύγιο των Βαρδουσίων και το καταφύγιο Καλλέργη στα Λευκά Όρη. Τα υπόλοιπα καταφύγια είναι κατά κανόνα κλειστά και διατίθενται μετά από συνεννόηση με το διαχειριστή.

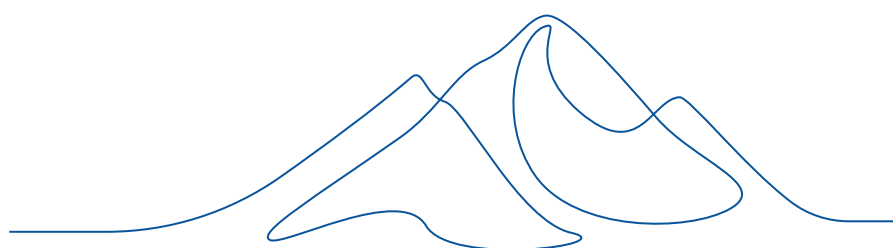
Για λεπτομερή καταγραφή των ορειβατικών καταφυγίων ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 37: Καταγραφή ορειβατικών καταφυγίων ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Ορειβατικά καταφύγια	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	8	9%
Αττική	3	3%
Βόρειο Αιγαίο	1	1%
Δυτική Ελλάδα	3	3%
Δυτική Μακεδονία	10	11%
Ήπειρος	7	8%
Θεσσαλία	11	12%
Ιόνια Νησιά	-	
Κεντρική Μακεδονία	21	23%
Κρήτη	9	10%
Κυκλάδες	-	
Δωδεκάνησα	-	
Πελοπόννησος	5	5%
Στερεά Ελλάδα	15	16%
Σύνολο	93	100%

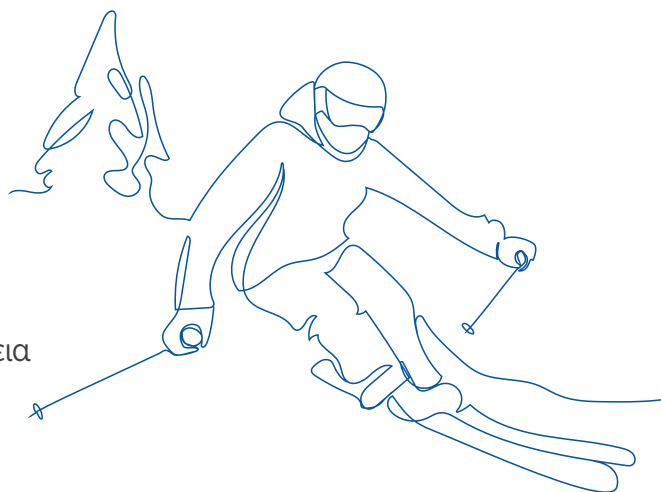
Πηγή : Google Search - Επεξεργασία INSETI Intelligence

⁹ Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoguide.gr

3.14 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Ελλάδα διαθέτει 18 χιονοδρομικά κέντρα. Για λεπτομερή καταγραφή των χιονοδρομικών κέντρων ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 38: Καταγραφή χιονοδρομικών κέντρων ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Χιονοδρομικά κέντρα	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	1	6%
Αττική	-	
Βόρειο Αιγαίο	-	
Δυτική Ελλάδα	1	6%
Δυτική Μακεδονία	3	17%
Ήπειρος	1	6%
Θεσσαλία	3	17%
Ιόνια Νησιά	-	
Κεντρική Μακεδονία	5	28%
Κρήτη	-	
Κυκλάδες	-	
Δωδεκάνησα	-	
Πελοπόννησος	2	11%
Στερεά Ελλάδα	2	11%
Σύνολο	18	100%

Πηγή : Google Search - Επεξεργασία INSETI Intelligence

3.15 CANOE – KAYAK – RAFTING – ΘΑΛΑΣΣΙΟ KAYAK

Η Ελλάδα διαθέτει επίσης και 29 διαδρομές canoe-kayak, 33 rafting και 34 θαλάσσιου kayak. Για λεπτομερή καταγραφή των διαδρομών canoe-kayak, rafting και θαλάσσιου kayak ανά Περιφερειακή Ενότητα, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 39: Καταγραφή διαδρομών canoe-kayak/rafting ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Canoe-Kayak	% κατανομή	Rafting	% κατανομή	Kayak	% κατανομή
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	2	7%	2	6%	-	
Αττική	-		-		2	6%
Βόρειο Αιγαίο	-		-		-	
Δυτική Ελλάδα	2	7%	2	6%	-	
Δυτική Μακεδονία	6	21%	8	24%	-	
Ήπειρος	8	28%	9	27%	2	6%
Θεσσαλία	3	10%	4	12%	-	
Ιόνια Νησιά	-		-		6	18%
Κεντρική Μακεδονία	3	10%	1	3%	3	9%
Κρήτη	-		-		3	9%
Κυκλάδες	-		-		5	15%
Δωδεκάνησα	-		-		6	18%
Πελοπόννησος	2	7%	4	12%	4	12%
Στερεά Ελλάδα	3	10%	3	9%	3	9%
Σύνολο	29	100%	33	100%	34	100%

Πηγή : Google Search - Επεξεργασία Insete Intelligence

3.16 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & τροφίμων, η ΕΕ έχει αναγνωρίσει 386 προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ που παράγονται στην Ελλάδα.

Για λεπτομερή καταγραφή των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ ανά περιοχή, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

Πίνακας 40: Προϊόντα ΠΟΠ & ΠΓΕ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Οίνοι	Ελαιόλαδα-Ελιές	Τυριά	Λαχανικά-Ξηροί Καρποί-Όσπρια	Προϊόντα Αρτοποιίας-Ζαχαροπλαστικής	Ψαριά νωπά-Μαλάκια & Μαλακόστρακα
Αν.Μακεδονία & Θράκη	11	3	9	3	-	-
Αττική	18	1	7	3	-	-
Βόρειο Αιγαίο	8	3	4	1	-	-
Δυτική Ελλάδα	12	1	5	2	-	1
Δυτική Μακεδονία	8	-	25	4	-	-
Ήπειρος	4	2	19	-	-	-
Θεσσαλία	12	1	25	2	-	-
Ιόνια Νησιά	11	3	-	3	-	-
Κεντρική Μακεδονία	17	3	26	3	-	-
Κρήτη	13	13	10	2	1	-
Κυκλάδες	7	-	4	4	-	-
Δωδεκάνησα	5	1	1	1	1	-
Πελοπόννησος	13	8	7	6	-	-
Στερεά Ελλάδα	14	4	10	4	-	-
Σύνολο	153	43	152	38	2	1

Πηγή : Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Περιφέρεια	Άλλα προϊόντα Ζωικής προέλευσης	Γόμες-Ρητίνες	Αιθέρια Έλαια	Άλλα Προϊόντα ΠΟΠ-ΠΓΕ	Σύνολο
Αν.Μακεδονία & Θράκη	-	-	-	-	26
Αττική	-	-	-	-	29
Βόρειο Αιγαίο	2	2	1	-	21
Δυτική Ελλάδα	-	-	-	-	21
Δυτική Μακεδονία	-	-	-	1	38
Ήπειρος	-	-	-	-	25
Θεσσαλία	2	-	-	-	42
Ιόνια Νησιά	-	-	-	-	17
Κεντρική Μακεδονία	-	-	-	-	49
Κρήτη	1	-	-	-	40
Κυκλάδες	-	-	-	-	15
Δωδεκάνησα	-	-	-	-	9
Πελοπόννησος	1	-	-	-	35
Στερεά Ελλάδα	1	-	-	-	33
Σύνολο	7	2	1	1	400

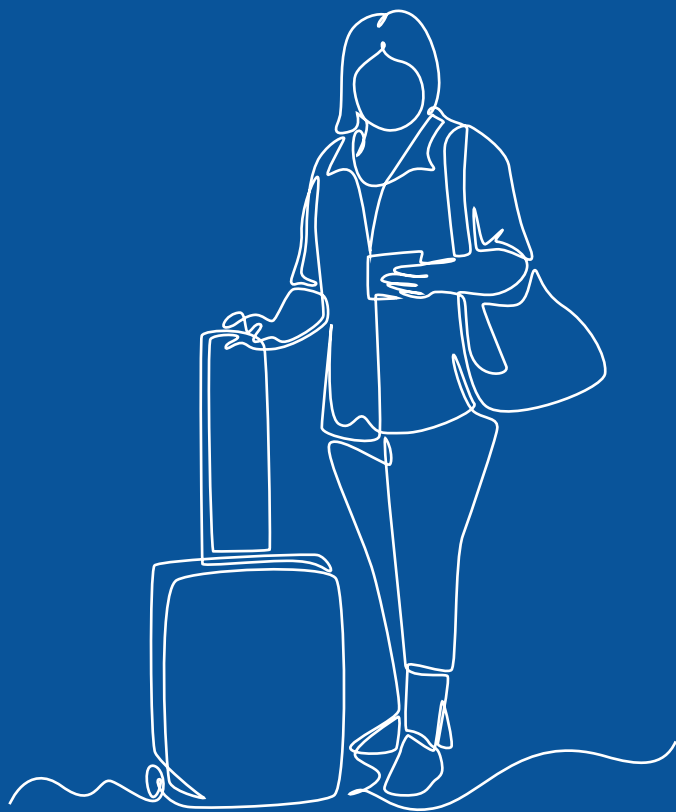
Σε ότι αφορά τον Οινοτουρισμό, οι σημαντικότερες διαδρομές που απαντώνται στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια είναι:

- **Αν. Μακεδονία & Θράκη:** Διαδρομή του Κρασιού του Διονύσου,
- **Ήπειρος:** Διαδρομή του Κρασιού της Ηπείρου,
- **Βόρειο Αιγαίο:** Διαδρομή του Κρασιού της Λήμνου,
- **Δυτική Μακεδονία:** Διαδρομή του Κρασιού των Λιμνών,
- **Θεσσαλίας:** Διαδρομή του Κρασιού των Θεών του Ολύμπου,
- **Κεντρική Μακεδονία:** Διαδρομή του Κρασιού της Θεσσαλονίκης, Διαδρομή του Κρασιού της Χαλκιδικής, Διαδρομή του Κρασιού της Νάουσας, Διαδρομή του Κρασιού της Πέλλας-Γουμένισσας,
- **Πελοπόννησος:** Διαδρομή του Κρασιού της Μαντίνας,
- **Στερεά Ελλάδα:** Διαδρομή του Κρασιού του Ελικών, Διαδρομή του Κρασιού του Κιθαιρώνα, Διαδρομή του Κρασιού του Τελέθριου, Διαδρομή του Κρασιού της Δίρφης, Διαδρομή του Κρασιού της Ριτσώνας, Διαδρομή του Κρασιού της Όχης, Διαδρομή του Κρασιού της Κοιλιάδας της Αταλάντης.

Για λεπτομερή καταγραφή των οινοτουριστικών διαδρομών και των αναγνωρισμένων ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνων, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#) στις Ετήσιες Εκθέσεις των Περιφερειών.

4. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2023-2024

Την περίοδο 2023-2024, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις εμφάνισαν αύξηση κατά +8% (από 24,1 εκατ. το 2023 σε 26,1 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν θετικό πρόσημο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 122 χιλ. το 2023 σε 116 χιλ. το 2024) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2 χιλ. το 2023 σε 2 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+12%, από 7,1 εκατ. το 2023 σε 7,9 εκατ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+8%, από 5,3 εκατ. το 2023 σε 5,7 εκατ. 2024), Κρήτης (+7%, από 5,0 εκατ. το 2023 σε 5,3 εκατ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+6%, από 3,2 εκατ. το 2023 σε 3,4 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 2,4 εκατ. το 2023 σε 2,4 εκατ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+3%, από 459 χιλ. το 2023 σε 473 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (+10%, από 255 χιλ. το 2023 σε 280 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+16%, από 201 χιλ. το 2023 σε 233 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (+14%, από 135 χιλ. το 2023 σε 153 χιλ. το 2024) και Ηπείρου (+93%, από 9 χιλ. το 2023 σε 17 χιλ. το 2024). Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν σημείωσε διεθνείς αεροπορικές αφίξεις τα έτη 2023 και 2024 στα αεροδρόμια της.

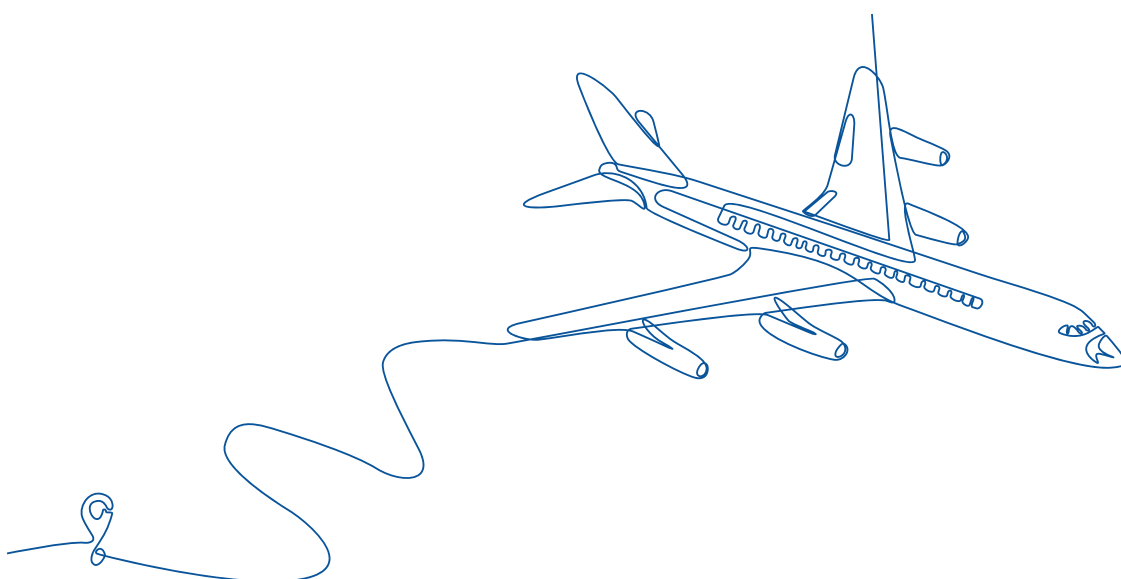
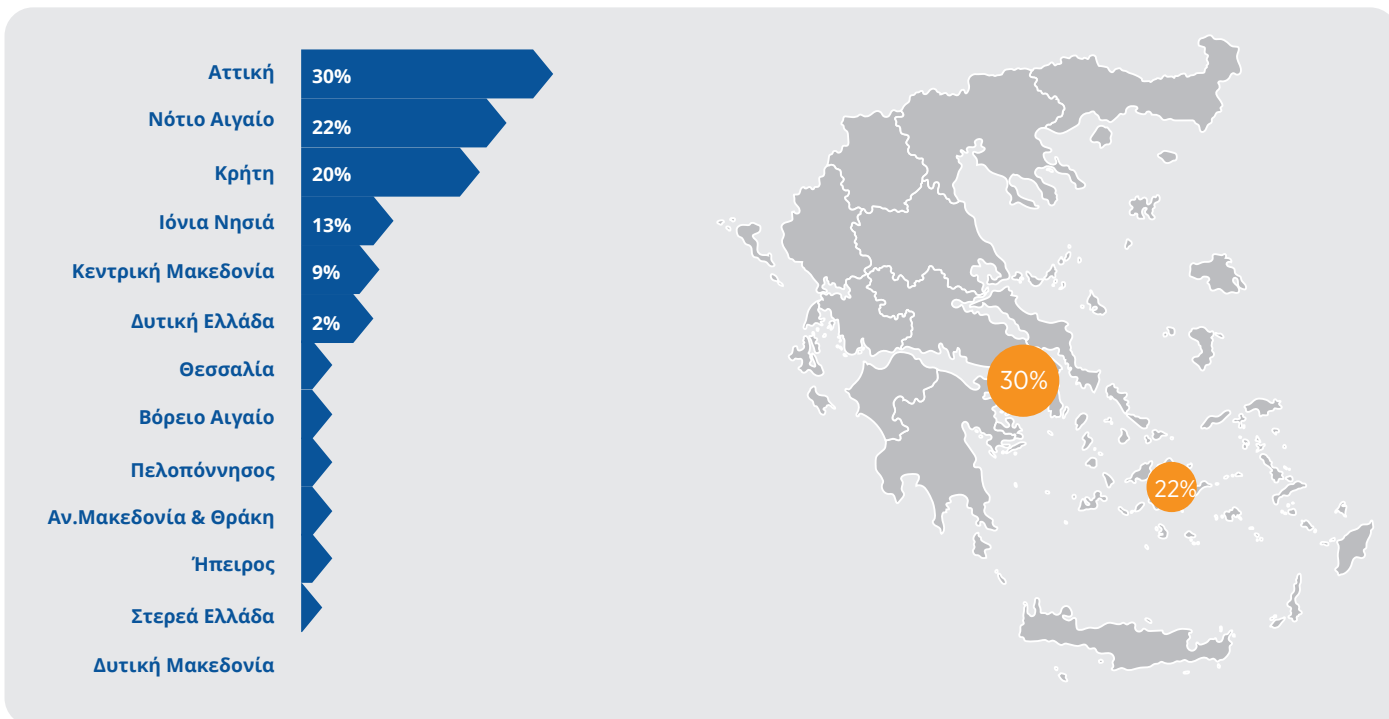
Πίνακας 41: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττικής	7.073.625	7.920.469	12%
Νοτίου Αιγαίου	5.319.157	5.723.097	8%
Κρήτης	5.010.526	5.348.538	7%
Ιονίων Νήσων	3.185.614	3.379.829	6%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.359.090	2.448.312	4%
Δυτικής Ελλάδας	459.496	473.439	3%
Θεσσαλίας	254.993	279.820	10%
Βορείου Αιγαίου	200.894	232.581	16%
Πελοποννήσου	135.160	153.483	14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	122.342	115.982	-5%
Ηπείρου	8.787	16.930	93%
Στερεάς Ελλάδας	2.038	1.998	-2%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	
Ελλάδα	24.131.722	26.094.478	8%

Πηγή : ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETI Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (30%), Νοτίου Αιγαίου (22%), Κρήτης (20%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2024 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 25: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

4.2 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΡ-15 ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, 2023-2024¹⁰

Την περίοδο 2023-2024, η διεθνής επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +10% (από 26,7 εκατ. το 2023 σε 29,3 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Ην. Βασίλειο (+7%, από 4,9 εκατ. το 2023 σε 5,3 εκατ. το 2024), Γερμανία (+9%, από 4,4 εκατ. το 2023 σε 4,8 εκατ. το 2024), Ιταλία (+13%, από 2,2 εκατ. το 2023 σε 2,5 εκατ. το 2024), Γαλλία (+5%, από 1,7 εκατ. το 2023 σε 1,7 εκατ. το 2024), Πολωνία (+18%, από 1,2 εκατ. το 2023 σε 1,4 εκατ. το 2024), Ολλανδία (+7%, από 1,1 εκατ. το 2023 σε 1,2 εκατ. το 2024), Κύπρος (+7%, από 944 χιλ. το 2023 σε 1,0 εκατ. το 2024), Ισραήλ (+3%, από 864 χιλ. το 2023 σε 893 χιλ. το 2024), Ελβετία (+12%, από 797 χιλ. το 2023 σε 889 χιλ. το 2024), Αυστρία (+7%, από 812 χιλ. το 2023 σε 870 χιλ. το 2024), Βέλγιο (+8%, από 654 χιλ. το 2023 σε 706 χιλ. το 2024), Τουρκία (+25%, από 534 χιλ. το 2023 σε 670 χιλ. το 2024), Δανία (+10%, από 564 χιλ. το 2023 σε 619 χιλ. το 2024), ΗΠΑ (+24%, από 492 χιλ. το 2023 σε 610 χιλ. το 2024), Ισπανία (+15%, από 521 χιλ. το 2023 σε 599 χιλ. το 2024) και Λοιπές (+10%, από 5,0 εκατ. το 2023 σε 5,5 εκατ. το 2024).

¹⁰ Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις περιλαμβάνουν και τους κατοίκους Ελλάδας που επιστρέφουν από το εξωτερικό, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος καταγράφει μόνο τους κατοίκους άλλων χωρών που επισκέπτονται την Ελλάδα.

Πίνακας 42: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις¹¹ στην Ελλάδα ανά χώρα προέλευσης (top-15), 2023-2024

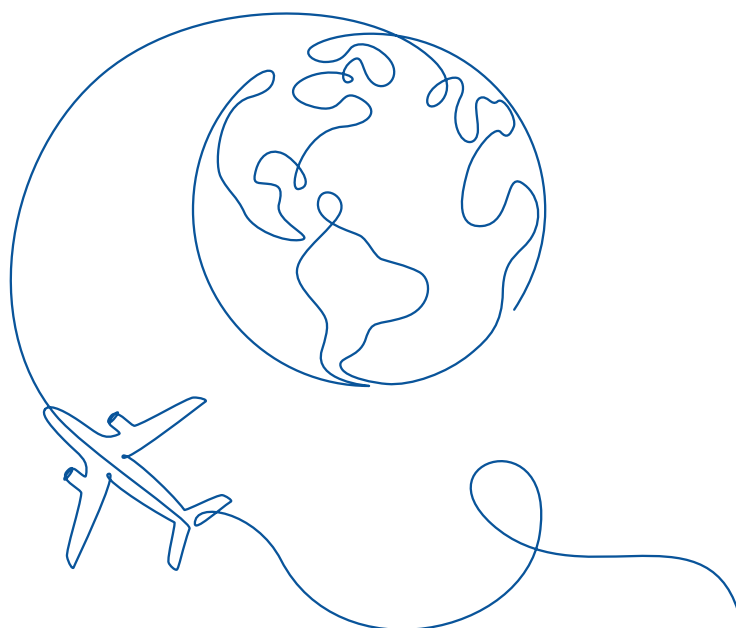
Χώρα Προέλευσης	2023	2024	%Δ 2023-2024
Ην. Βασίλειο	4.899.502	5.250.347	7%
Γερμανία	4.409.676	4.799.105	9%
Ιταλία	2.181.908	2.457.224	13%
Γαλλία	1.660.319	1.745.161	5%
Πολωνία	1.216.634	1.431.120	18%
Ολλανδία	1.146.341	1.226.752	7%
Κύπρος	944.016	1.007.350	7%
Ισραήλ	863.509	893.372	3%
Ελβετία	796.644	889.142	12%
Αυστρία	812.275	869.507	7%
Βέλγιο	653.518	706.414	8%
Τουρκία	534.490	669.785	25%
Δανία	563.787	618.893	10%
Ην. Πολιτείες Αμερικής	491.547	610.446	24%
Ισπανία	521.071	599.345	15%
Λοιπές	5.024.839	5.542.174	10%
Σύνολο	26.720.076	29.316.137	10%

Πηγή : ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Σε ότι αφορά τα μερίδια των διεθνών αεροπορικών αφίξεων ανά χώρα προέλευσης για το 2024, παρατηρούμε ότι η αγορά του Ην. Βασιλείου κατέχει το υψηλότερο ποσοστό με 18% και ακολουθούν οι αγορές της Γερμανίας (16%), της Ιταλίας (8%), της Γαλλίας (6%), της Πολωνίας (5%), της Ολλανδίας (4%), της Κύπρου (3%), του Ισραήλ (3%), της Ελβετίας (3%), της Αυστρίας (3%), του Βελγίου (2%), της Τουρκίας (2%), της Δανίας (2%), των ΗΠΑ (2%), της Ισπανίας (2%) και των Λοιπών (19%).

⁷ Τα στοιχεία των αεροπορικών αφίξεων αφορά στα αεροδρόμια Αγχιάλου, Αθήνας, Ακτίου, Αλεξανδρούπολης, Άραξου, Ζακύνθου, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καβάλας, Καλαμάτας, Καρπάθου, Κέρκυρας, Κεφαλονιάς, Κυθήρων, Κω, Λήμνου, Μυκόνου, Μυτιλήνης, Ρόδου, Σάμου, Σαντορίνης, Σκιάθου, Σκύρου, Χανίων και Χίου.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας, 2024

4.3 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2023-2024

Την περίοδο 2023-2024, οι αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού εμφάνισαν αύξηση κατά +7% (από 9,6 εκατ. το 2023 σε 10,4 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν θετικό πρόσημο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-2%, από 31 χιλ. το 2023 σε 30 χιλ. το 2024) και Στερεάς Ελλάδας (-31%, από 10 χιλ. το 2023 σε 7 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+7%, από 4,5 εκατ. το 2023 σε 4,8 εκατ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 1,8 εκατ. το 2023 σε 1,9 εκατ. το 2024), Κρήτης (+11%, από 1,2 εκατ. το 2023 σε 1,3 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 1,1 εκατ. το 2023 σε 1,2 εκατ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+4%, από 491 χιλ. το 2023 σε 510 χιλ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+8%, από 283 χιλ. το 2023 σε 305 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+8%, από 167 χιλ. το 2023 σε 180 χιλ. το 2024), Ηπείρου (+59%, από 27 χιλ. το 2023 σε 43 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (+1%, από 13 χιλ. το 2023 σε 13 χιλ. το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (+13%, από 3 χιλ. το 2023 σε 3 χιλ. το 2024) και Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 2 χιλ. το 2023 σε 3 χιλ. το 2024).

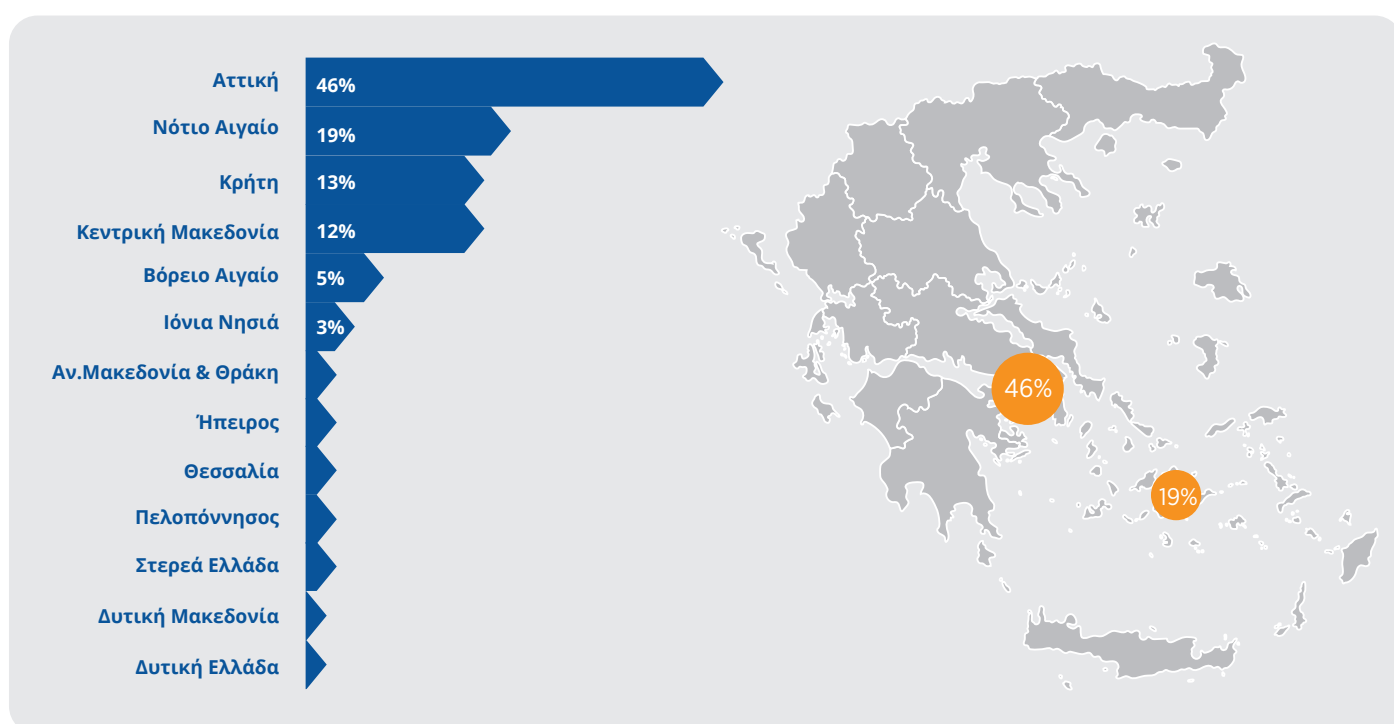
Πίνακας 43: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023 - 2024
Αττικής	4.502.623	4.813.930	7%
Νοτίου Αιγαίου	1.784.935	1.918.438	7%
Κρήτης	1.186.525	1.311.121	11%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.134.876	1.218.906	7%
Βορείου Αιγαίου	490.563	509.836	4%
Ιονίων Νήσων	283.046	305.122	8%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	167.054	180.324	8%
Ηπείρου	26.776	42.680	59%
Θεσσαλίας	30.588	29.985	-2%
Πελοποννήσου	13.182	13.363	1%
Στερεάς Ελλάδας	10.224	7.060	-31%
Δυτικής Μακεδονίας	2.683	3.034	13%
Δυτικής Ελλάδας	2.107	2.570	22%
Ελλάδα	9.635.182	10.356.369	7%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETI Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2024, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κρήτης (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2024 το 89% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 27: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

4.4 ΟΔΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2023-2024

Στην Ενότητα αυτή παρατίθεται η εισερχόμενη διεθνής οδική κίνηση που καταγράφεται από τους κατά τόπους μεθοριακούς σταθμούς. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η κίνηση αυτή διαχέεται και δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο στην Περιφέρεια εισόδου. Οι μεθοριακοί σταθμοί εντοπίζονται στις Βόρειες Περιφέρειες της Ελλάδας και καταγράφουν την είσοδο και την έξοδο από και προς τις γειτνιάζουσες με την Ελλάδα χώρες (Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία και Τουρκία).

Την περίοδο 2023-2024, η εισερχόμενη οδική κίνηση εμφάνισε αύξηση κατά +14% (από 10,4 εκατ. το 2023 σε 11,9 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+10%, από 5,3 εκατ. το 2023 σε 5,8 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+30%, από 3,0 εκατ. το 2023 σε 3,9 εκατ. το 2024), Δυτική Μακεδονία (+1%, από 1,2 εκατ. το 2023 σε 1,2 εκατ. το 2024) και Ήπειρο (+7%, από 974 χιλ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024).

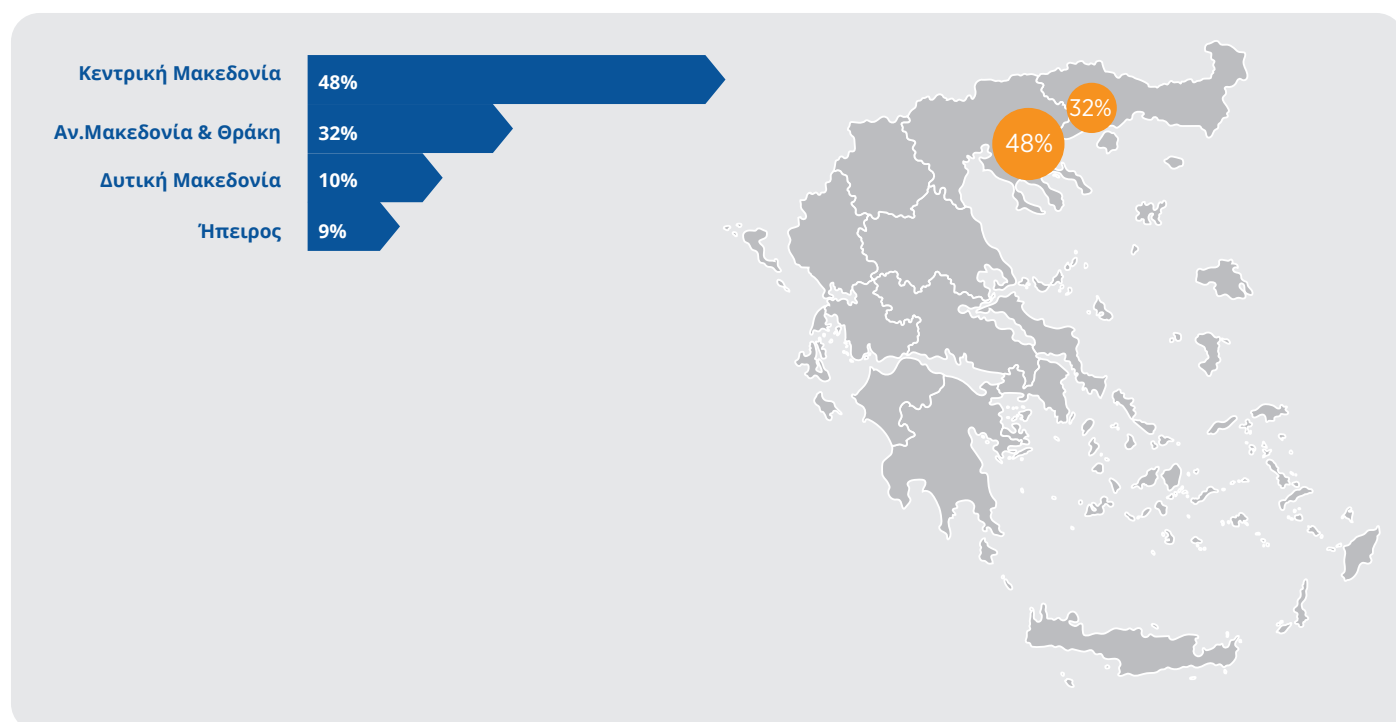
Πίνακας 44: Οδικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Κεντρικής Μακεδονίας	5.283.046	5.785.785	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2.966.685	3.869.560	30%
Δυτικής Μακεδονίας	1.212.659	1.224.076	1%
Ηπείρου	973.827	1.064.453	9%
Ελλάδα	10.436.217	11.943.874	14%

Πηγή : Μεθοριακοί Σταθμοί - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των οδικών αφίξεων για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Κεντρική Μακεδονία (48%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (32%), Δυτικής Μακεδονίας (10%) και Ηπείρου (9%).

Διάγραμμα 28: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών οδικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

4.5 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2023-2024

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2023-2024, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 72,0 εκατ. το 2023 σε 77,8 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Αττική (+8%, από 30,4 εκατ. το 2023 σε 32,8 εκατ. το 2024), Νότιο Αιγαίο (+3%, από 14,7 εκατ. το 2023 σε 15,2 εκατ. το 2024), Δυτική Ελλάδα (+28%, από 4,7 εκατ. το 2023 σε 6,0 εκατ. το 2024), Ιόνια Νησιά (+9%, από 5,4 εκατ. το 2023 σε 5,9 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+9%, από 4,9 εκατ. το 2023 σε 5,4 εκατ. το 2024), Κρήτη (+4%, από 2,9 εκατ. το 2023 σε 3,0 εκατ. το 2024), Στερεά Ελλάδα (+8%, από 2,2 εκατ. το 2023 σε 2,4 εκατ. το 2024), Ήπειρο (+4%, από 2,0 εκατ. το 2023 σε 2,1 εκατ. το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+2%, από 1,5 εκατ. το 2023 σε 1,5 εκατ. το 2024), Θεσσαλία (+11%, από 1,2 εκατ. το 2023 σε 1,3 εκατ. το 2024), Κεντρική Μακεδονία (+11%, από 1,0 εκατ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024) και Πελοπόννησος (+5%, από 1,1 εκατ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024).

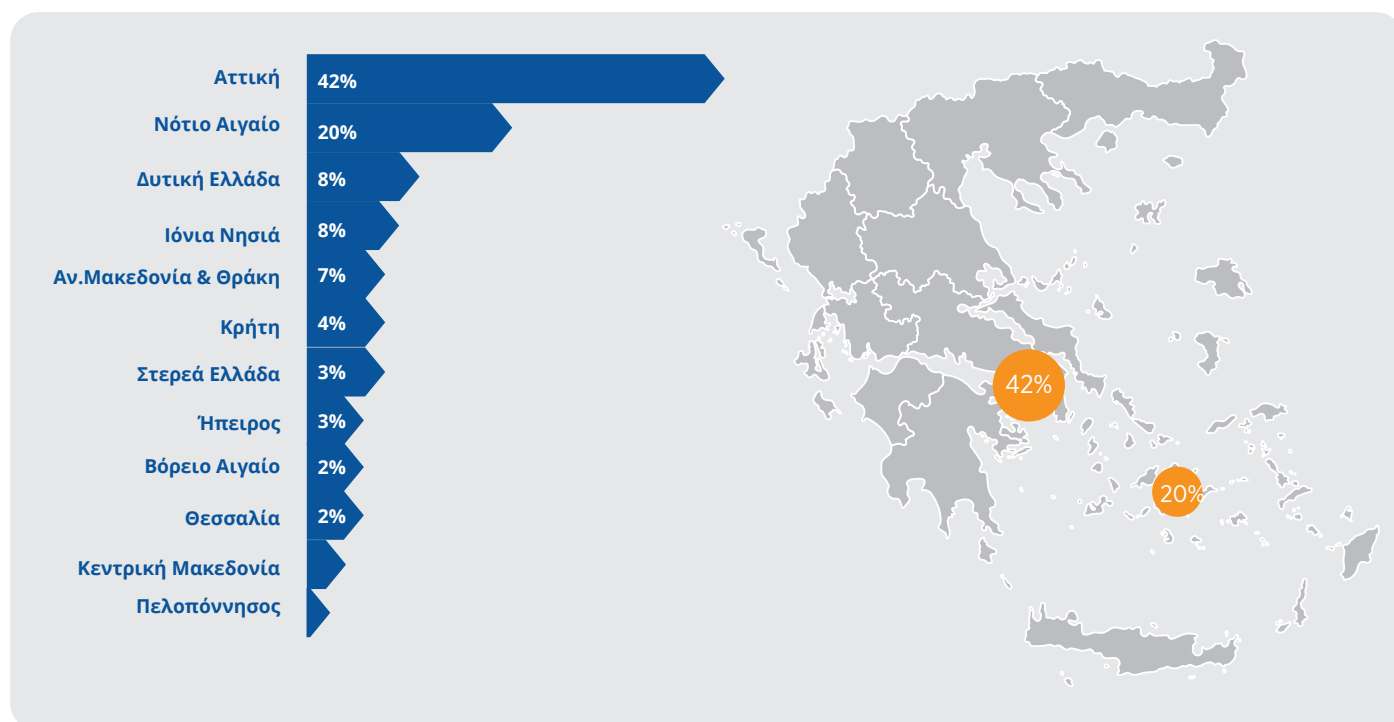
Πίνακας 45: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττικής	30.362.510	32.794.416	8%
Νοτίου Αιγαίου	14.741.018	15.224.450	3%
Δυτικής Ελλάδας	4.668.834	5.957.397	28%
Ιονίων Νήσων	5.427.303	5.924.131	9%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4.940.857	5.390.162	9%
Κρήτης	2.855.026	2.959.903	4%
Στερεάς Ελλάδας	2.188.645	2.363.976	8%
Ηπείρου	2.042.267	2.123.654	4%
Βορείου Αιγαίου	1.460.714	1.490.157	2%
Θεσσαλίας	1.212.949	1.344.113	11%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.008.048	1.122.499	11%
Πελοποννήσου	1.063.193	1.119.870	5%
Ελλάδα	71.971.364	77.814.728	8%

Πηγή :ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (42%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή, οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 62% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2024.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

4.6 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2023-2024

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν οριακή μείωση κατά -0,2% (από 1,8 εκατ. το 2023 σε 1,8 εκατ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-0,2%, από 958 χιλ. το 2023 σε 956 χιλ. το 2024) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-17%, από 368 χιλ. το 2023 σε 304 χιλ. το 2024) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+13%, από 492 χιλ. το 2023 σε 554 χιλ. το 2024) και τα Λοιπά λιμάνια (+9%, από 3 χιλ. το 2023 σε 4 χιλ. το 2024) αύξηση.

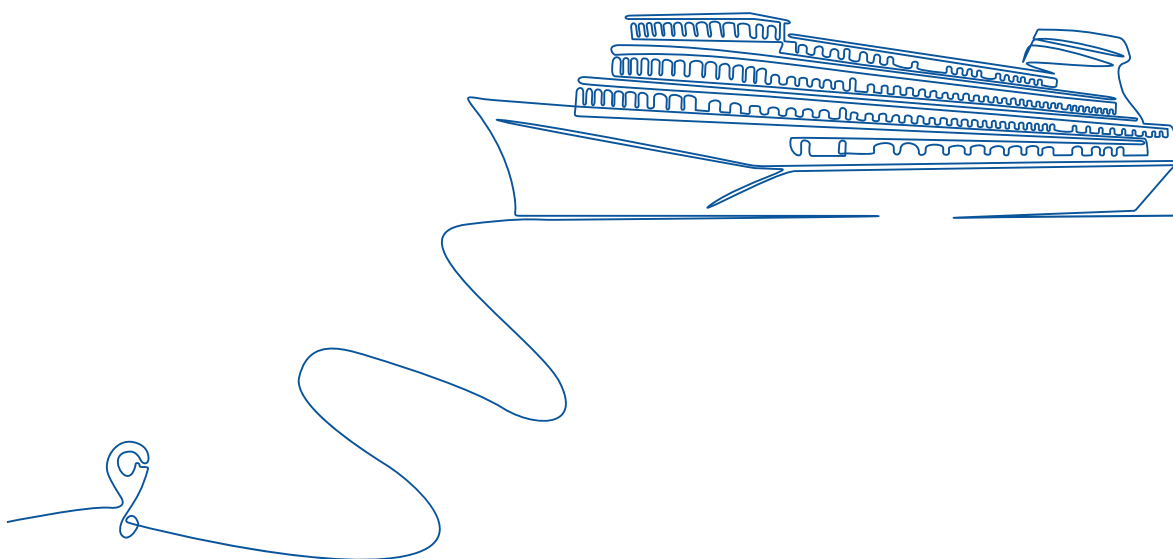
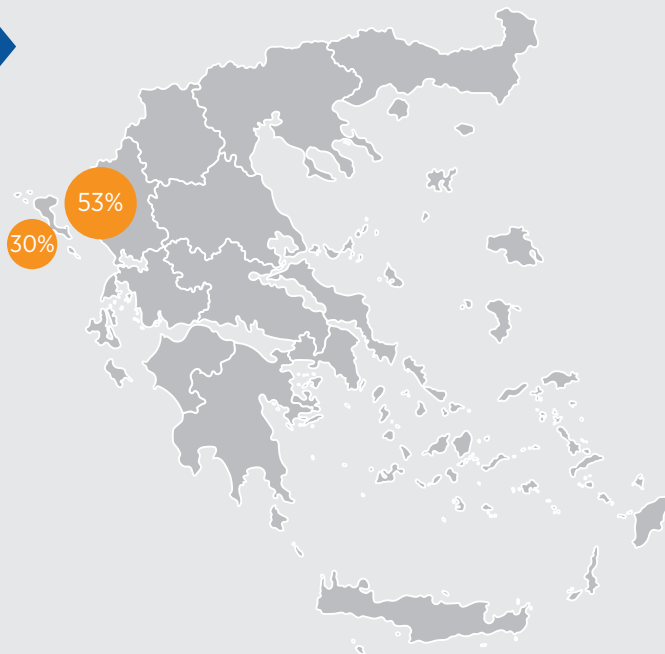
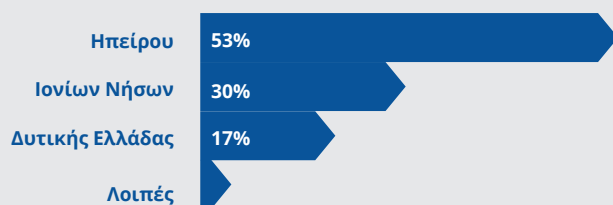
Πίνακας 46 Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Ηπείρου	958.387	956.020	-0%
Ιονίων Νήσων	492.445	554.060	13%
Δυτικής Ελλάδας	367.763	303.757	-17%
Λοιπές	3.444	3.771	9%
Ελλάδα	1.822.039	1.817.608	-0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (30%), Δυτικής Ελλάδας (17%) και Λοιπών (0,2%).

Διάγραμμα 30: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2024

4.7 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2023-2024

Τα στοιχεία κρουαζιέρας που παρατίθενται στην συγκεκριμένη ενότητα, προέρχονται από την [Ένωση Λιμένων Ελλάδος](#) η οποία καταγράφει στα επιμέρους λιμάνια μέλη της Ένωσης τον ελλιμενισμό κρουαζιερόπλοιων και τις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας. Οι αφίξεις επιβατών δεν θα πρέπει να συγκρίνονται με τις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας της Ενότητας 5.1.3 και αυτό διότι ενώ στα στοιχεία της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος καταγράφεται η άφιξη στα επιμέρους λιμάνια, η Τράπεζα της Ελλάδας καταγράφει τον εισερχόμενο τουρισμό κρουαζιέρας. Δηλαδή, ένας επιβάτης κρουαζιέρας στην Τράπεζα της Ελλάδος καταγράφεται ως μια άφιξη ενώ εάν αυτός ο επιβάτης αποβιβαστεί π.χ. στα λιμάνια της Μυκόνου, της Σαντορίνης και της Ρόδου η Ένωση Λιμένων Ελλάδος θα τον καταγράψει ως 3 αφίξεις στα προαναφερθέντα λιμάνια. Αυτός είναι και ο λόγος που οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα στοιχεία της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος υπερβαίνουν τις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας της Τράπεζας της Ελλάδος.

4.7.1 ΚΙΝΗΣΗ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από 5.230 το 2023 σε 5.490 το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-32%, από 63 το 2023 σε 43 το 2024) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-22%, από 36 το 2023 σε 28 το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+0,4%, από 2.529 το 2023 σε 2.538 το 2024), Αττική (+3%, από 946 το 2023 σε 977 το 2024), Ιόνια Νησιά (+19%, από 539 το 2023 σε 641 το 2024), Κρήτη (+6%, από 447 το 2023 σε 473 το 2024), Πελοπόννησος (+8%, από 258 το 2023 σε 278 το 2024), Δυτική Ελλάδα (+10%, από 219 το 2023 σε 241 το 2024), Στερεά Ελλάδα (+83%, από 46 το 2023 σε 84 το 2024), Κεντρική Μακεδονία (+19%, από 68 κρουαζιερόπλοια το 2023 σε 81 κρουαζιερόπλοια το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+7%, από 54 το 2023 σε 58 το 2024) και Ήπειρο (+92%, από 25 το 2023 σε 48 το 2024).

Πίνακας 47: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νοτίου Αιγαίου	2.529	2.538	0%
Αττικής	946	977	3%
Ιονίων Νήσων	539	641	19%
Κρήτης	447	473	6%
Πελοποννήσου	258	278	8%
Δυτικής Ελλάδας	219	241	10%
Στερεάς Ελλάδας	46	84	83%
Κεντρικής Μακεδονίας	68	81	19%
Βορείου Αιγαίου	54	58	7%
Ηπείρου	25	48	92%
Θεσσαλίας	63	43	-32%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36	28	-22%
Ελλάδα	5.230	5.490	5%

Πηγή : Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (46%), η Αττική (18%), τα Ιόνια Νησιά (12%) και η Κρήτη (9%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2024 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 31: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

4.7.2 ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΦΙΞΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν αύξηση κατά +13% (από 7,0 εκατ. το 2023 σε 7,9 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-38%, από 35 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+6%, από 3,2 εκατ. το 2023 σε 3,4 εκατ. το 2024), Αττική (+15%, από 1,6 εκατ. το 2023 σε 1,9 εκατ. το 2024), Ιόνια Νησιά (+16%, από 951 χιλ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024), Κρήτη (+32%, από 638 χιλ. το 2023 σε 845 χιλ. το 2024), Δυτική Ελλάδα (+3%, από 391 χιλ. το 2023 σε 402 χιλ. το 2024), Κεντρική Μακεδονία (+105%, από 61 χιλ. το 2023 σε 125 χιλ. το 2024), Πελοπόννησος (+31%, από 73 χιλ. το 2023 σε 95 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+107%, από 21 χιλ. το 2023 σε 44 χιλ. το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+22%, από 15 χιλ. το 2023 σε 18 χιλ. το 2024), Ήπειρο (+51%, από 7 χιλ. το 2023 σε 10 χιλ. το 2024) και Στερεά Ελλάδα (+120%, από 4 χιλ. το 2023 σε 10 χιλ. το 2024).

Πίνακας 48: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νοτίου Αιγαίου	3.164.389	3.360.674	6%
Αττικής	1.643.277	1.891.973	15%
Ιονίων Νήσων	950.878	1.104.260	16%
Κρήτης	638.176	845.163	32%
Δυτικής Ελλάδας	390.557	401.812	3%
Κεντρικής Μακεδονίας	60.900	125.000	105%
Πελοποννήσου	72.741	95.433	31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.052	43.538	107%
Θεσσαλίας	35.078	21.781	-38%
Βορείου Αιγαίου	15.006	18.336	22%
Ηπείρου	6.770	10.229	51%
Στερεάς Ελλάδας	4.326	9.510	120%
Ελλάδα	7.003.150	7.927.709	13%

Πηγή : Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (42%), η Αττική (24%), τα Ιόνια Νησιά (14%) και η Κρήτη (11%) δέχονται τον μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2024 το 91% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

4.8 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2023-2024

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσε αύξηση κατά +15% (από 5,8 εκατ. το 2023 σε 6,7 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (-0,3%, από 691 χιλ. το 2023 σε 689 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+5%, από 3,1 εκατ. το 2023 σε 3,2 εκατ. το 2024), Νότιο Αιγαίο (+10%, από 626 χιλ. το 2023 σε 689 χιλ. το 2024), Κρήτη (+23%, από 476 χιλ. το 2023 σε 584 χιλ. το 2024), Στερεά Ελλάδα (+84%, από 308 χιλ. το 2023 σε 568 χιλ. το 2024), Δυτική Ελλάδα (+137%, από 148 χιλ. το 2023 σε 350 χιλ. το 2024), Ιόνια Νησιά (+7%, από 158 χιλ. το 2023 σε 169 χιλ. το 2024), Πελοπόννησος (+12%, από 89 χιλ. το 2023 σε 99 χιλ. το 2024), Ήπειρος (+19%, από 72 χιλ. το 2023 σε 85 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+27%, από 51 χιλ. το 2023 σε 65 χιλ. το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+10%, από 49 χιλ. το 2023 σε 54 χιλ. το 2024), Θεσσαλία (+47%, από 37 χιλ. το 2023 σε 54 χιλ. το 2024) και Δυτική Μακεδονία (+7%, από 23 χιλ. το 2023 σε 25 χιλ. το 2024).

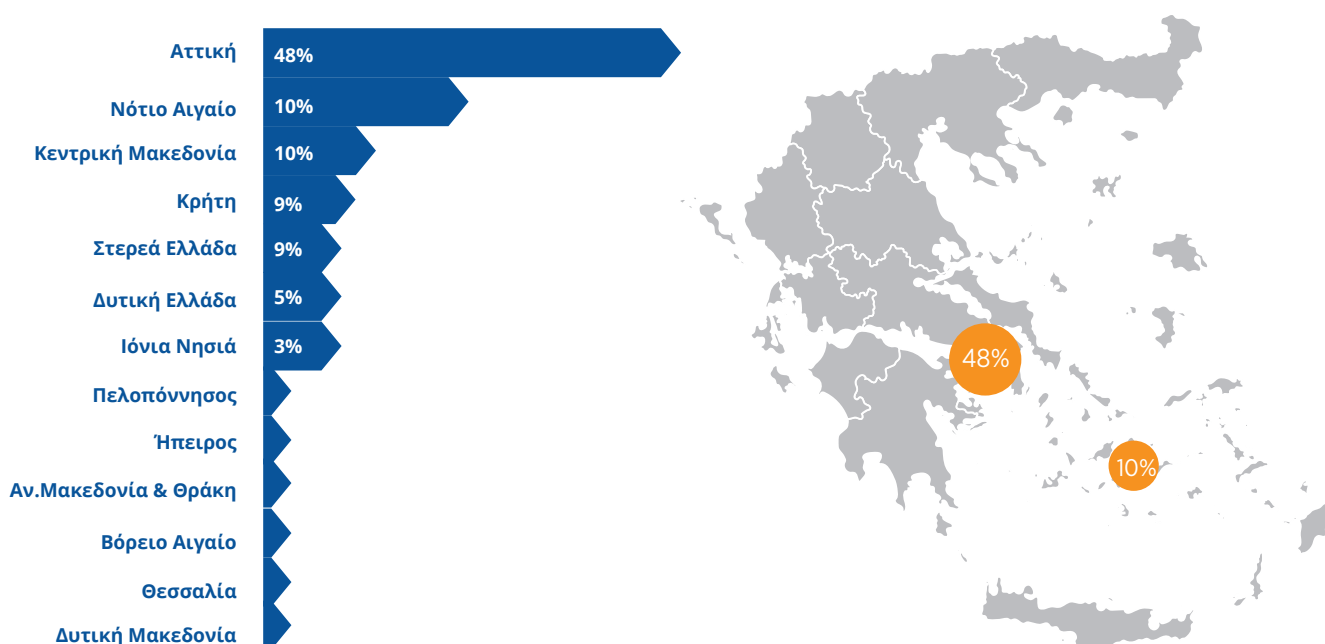
Πίνακας 49: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	3.074.559	3.221.240	5%
Νότιο Αιγαίο	626.493	689.314	10%
Κεντρική Μακεδονία	690.649	688.532	-0%
Κρήτη	476.275	584.290	23%
Στερεά Ελλάδα	307.753	567.573	84%
Δυτική Ελλάδα	147.941	350.486	137%
Ιόνια Νησιά	157.501	168.736	7%
Πελοπόννησος	88.676	98.979	12%
Ήπειρος	71.854	85.221	19%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	50.788	64.508	27%
Βόρειο Αιγαίο	49.318	54.246	10%
Θεσσαλία	36.664	53.789	47%
Δυτική Μακεδονία	23.341	24.886	7%
Ελλάδα	5.801.812	6.651.800	15%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2024 αντιπροσωπεύει τις μισές περίπου επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο και η Κεντρική Μακεδονία με 10% αντίστοιχα και η Κρήτη με την Στερεά Ελλάδα με 9% αντίστοιχα. Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2024.

Διάγραμμα 33: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

4.9 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2023-2024

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσε αύξηση κατά +4% (από 13,4 εκατ. το 2023 σε 14,0 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-30%, από 567 χιλ. το 2023 σε 398 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-39%, από 486 χιλ. το 2023 σε 296 χιλ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-0,5%, από 3 χιλ. το 2023 σε 3 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+11%, από 5,6 εκατ. το 2023 σε 6,2 εκατ. το 2024), Κρήτη (+3%, από 2,1 εκατ. το 2023 σε 2,1 εκατ. το 2024), Πελοπόννησος (+3%, από 2,0 εκατ. το 2023 σε 2,1 εκατ. το 2024), Νότιο Αιγαίο (+2%, από 1,6 εκατ. το 2023 σε 1,6 εκατ. το 2024), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 407 χιλ. το 2023 σε 538 χιλ. το 2024), Ιόνια Νησιά (+3%, από 401 χιλ. το 2023 σε 415 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+21%, από 103 χιλ. το 2023 σε 125 χιλ. το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+13%, από 97 χιλ. το 2023 σε 110 χιλ. το 2024), Ήπειρο (+2%, από 91 χιλ. το 2023 σε 93 χιλ. το 2024) και Θεσσαλία (+1%, από 16 χιλ. το 2023 σε 16 χιλ. το 2024).

Πίνακας 50: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	5.582.244	6.206.265	11%
Κρήτη	2.087.834	2.143.449	3%
Πελοπόννησος	1.996.069	2.062.381	3%
Νότιο Αιγαίο	1.571.668	1.604.340	2%
Κεντρική Μακεδονία	406.502	538.489	32%
Ιόνια Νησιά	400.954	414.566	3%
Δυτική Ελλάδα	567.426	398.008	-30%
Στερεά Ελλάδα	486.056	295.811	-39%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	103.236	124.699	21%
Βόρειο Αιγαίο	96.901	109.903	13%
Ήπειρος	90.802	92.600	2%
Θεσσαλία	16.202	16.403	1%
Δυτική Μακεδονία	3.046	3.032	-0%
Ελλάδα	13.408.940	14.009.946	4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 44% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη και η Πελοπόννησος με 15% αντίστοιχα και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2024.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

4.10 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (ΣΕ €), 2023-2024

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από € 35,7 εκατ. το 2023 σε € 43,7 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 2,4 εκατ. το 2023 σε € 2,3 εκατ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+11%, από € 24,0 εκατ. το 2023 σε € 26,6 εκατ. το 2024), Κρήτη (+26%, από € 2,9 εκατ. το 2023 σε € 3,6 εκατ. το 2024), Στερεά Ελλάδα (+169%, από € 1,3 εκατ. το 2023 σε € 3,6 εκατ. το 2024), Νότιο Αιγαίο (+8%, από € 3,3 εκατ. το 2023 σε € 3,6 εκατ. το 2024), Δυτική Ελλάδα (+284%, από € 705 χιλ. το 2023 σε € 2,7 εκατ. το 2024), Ιόνια Νησιά (+12%, από € 486 χιλ. το 2023 σε € 547 χιλ. το 2024), Πελοπόννησος (+9%, από € 185 χιλ. το 2023 σε € 201 χιλ. το 2024), Ήπειρος (+11%, από € 138 χιλ. το 2023 σε € 153 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+46%, από € 98 χιλ. το 2023 σε € 143 χιλ. το 2024), Βόρειο Αιγαίο (+17%, από € 110 χιλ. το 2023 σε € 129 χιλ. το 2024), Θεσσαλία (+14%, από 25 χιλ. το 2023 σε 29 χιλ. το 2024) και Δυτική Μακεδονία (+12%, από € 24 χιλ. το 2023 σε € 27 χιλ. το 2024).

Πίνακας 51: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	24.027.714	26.647.636	11%
Κρήτη	2.866.430	3.623.512	26%
Στερεά Ελλάδα	1.340.844	3.603.531	169%
Νότιο Αιγαίο	3.310.886	3.577.143	8%
Δυτική Ελλάδα	705.408	2.712.192	284%
Κεντρική Μακεδονία	2.395.355	2.294.323	-4%
Ιόνια Νησιά	486.363	547.075	12%
Πελοποννήσου	184.786	201.490	9%
Ήπειρος	137.803	153.240	11%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	98.094	142.951	46%
Βόρειο Αιγαίο	110.460	128.970	17%
Θεσσαλία	24.965	28.519	14%
Δυτική Μακεδονία	23.753	26.628	12%
Ελλάδα	35.712.861	43.687.210	22%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2024 αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 3/5 (61%) των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο, η Κρήτη και η Κεντρική Μακεδονία με 8% αντίστοιχα. Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2024.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

4.11 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (ΣΕ €), 2023-2024

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από € 122 εκατ. το 2023 σε € 128 εκατ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κρήτης (-1%, από € 15,9 εκατ. το 2023 σε € 15,8 εκατ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-48%, από € 4,0 εκατ. το 2023 σε € 2,1 εκατ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-49%, από € 3,6 εκατ. το 2023 σε € 1,8 εκατ. το 2024), Ηπείρου (-1%, από € 256 χιλ. το 2023 σε € 253 χιλ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 2 χιλ. το 2023 σε € 1 χιλ. το 2024) να σημειώνουν μείωση ενώ οι Περιφέρειες Αττικής (+11%, από € 71,6 εκατ. το 2023 σε € 79,4 εκατ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από € 12,1 εκατ. το 2023 σε € 12,3 εκατ. το 2024), Πελοποννήσου (+6%, από € 10,8 εκατ. το 2023 σε € 11,4 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+44%, από € 1,7 εκατ. το 2023 σε € 2,5 εκατ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+3%, από € 1,6 εκατ. το 2023 σε € 1,6 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+36%, από € 314 χιλ. το 2023 σε € 426 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+13%, από € 288 χιλ. το 2023 σε € 324 χιλ. το 2024) και Θεσσαλίας (+25%, από € 15 χιλ. το 2023 σε € 19 χιλ. το 2024) αύξηση.

Πίνακας 52: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024

Στερεά Ελλάδα			
Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττική	71.644.920	79.414.298	11%
Κρήτη	15.917.032	15.791.318	-1%
Νότιο Αιγαίο	12.089.083	12.296.334	2%
Πελοποννήσου	10.755.066	11.424.787	6%
Κεντρική Μακεδονία	1.713.657	2.468.790	44%
Δυτική Ελλάδα	4.024.786	2.103.991	-48%
Στερεά Ελλάδα	3.645.629	1.848.504	-49%
Ιόνια Νησιά	1.570.114	1.620.134	3%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	313.729	426.200	36%
Βόρειο Αιγαίο	287.841	324.350	13%
Ήπειρος	256.014	253.166	-1%
Θεσσαλία	15.449	19.339	25%
Δυτική Μακεδονία	1.736	1.381	-20%
Ελλάδα	122.235.056	127.992.592	5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2024 αντιπροσωπεύει το 62% των εισπράξεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (12%), το Νότιο Αιγαίο (10%) και η Πελοπόννησος (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 93% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2024.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2023-2024

Στις ενότητες 5.1.1 έως και 5.1.4 που ακολουθούν, παρουσιάζονται αναλυτικά για τα έτη 2023 και 2024, αφενός τα μεγέθη αφίξεων και εισπράξεων του εισερχόμενου τουρισμού και αφετέρου τα μεγέθη αφίξεων και εισπράξεων τως επισκεπτών κρουαζιέρας. Η συνολική εικόνα αφίξεων και εισπράξεων είναι η ακόλουθη:

Πίνακας 53: Τουριστικά μεγέθη εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2023-2024

Αφίξεις	2023	2024	%Δ 2023 2024
Εισερχόμενος τουρισμός	32.735.154	35.951.354	10%
Κρουαζιέρα	3.347.543	4.742.547	42%
Σύνολο	36.082.697	40.693.901	13%
Εισπράξεις			
Εισερχόμενος τουρισμός	19.746.255.245	20.591.707.142	4%
Κρουαζιέρα	847.388.611	1.000.652.190	18%
Σύνολο	20.593.643.855	21.592.359.332	5%

Πηγή: ΤτΕ – Επεξεργασία INSETI Intelligence,

5.1 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΑ ΕΤΗ 2023-2024

Τα στοιχεία που παραθέτονται στην Ενότητα 5.1 αποτελούν τα συνολικά μεγέθη για το σύνολο της χώρας (εισερχόμενος τουρισμός και κρουαζιέρα) τα οποία προέρχονται από την Έρευνα Συνόρων και δημοσιεύονται στα μηνιαία Δελτία Τύπου της Τράπεζας της Ελλάδος, δείτε [εδώ](#). Η Έρευνα των Συνόρων είναι δειγματοληπτική και διενεργείται σε ετήσια βάση στα σημεία εισόδου και εξόδου της χώρας. Τα στοιχεία εισπράξεων ανά μήνα για το 2023 είναι προσωρινά και υπόκεινται σε αναθεώρηση.

5.1.1 ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΜΗΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑ ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 σημείωσε αύξηση κατά +10% (από 32,7 εκατ. το 2023 σε 36,0 εκατ. το 2024). Επιμέρους, την περίοδο 2023-2024 όλοι οι μήνες σημείωσαν αύξηση: Ιανουάριος (+16%), Φεβρουάριος (+26%), Μάρτιος (+31%), Απρίλιος (+14%), Μάιος (+21%), Ιούνιος (+9%), Ιούλιος (+4%), Αύγουστος (+7%), Σεπτέμβριος (+7%), Οκτώβριος (+9%), Νοέμβριος (+24%) και Δεκέμβριος (+15%).

Αναφορικά με την εποχικότητα, ο κύριος όγκος αφίξεων παραδοσιακά εντοπίζεται από την έναρξη έως την λήξη της καλοκαιρινής περιόδου (Απρίλιος-Σεπτέμβριος) σημειώνοντας το 2023 το 79% και το 2024 το 78% των αφίξεων. Στο 1ο τρίμηνο καταγράφηκε για το 2023 και το 2024 το 6% των αφίξεων αντίστοιχα ενώ για το 4ο τρίμηνο το 15% και 16% των αφίξεων αντίστοιχα. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι σε σύγκριση με προ πανδημίας τόσο για το 2023 όσο και για το 2024 παρατηρείται άμβλυνση της εποχικότητας με αύξηση των μεριδίων στο 2ο και 4ο τρίμηνο και μείωση του 3ου τριμήνου. Οι κυριότεροι λόγοι του φαινομένου αυτού είναι:

- Η αύξηση του μεριδίου για διακοπές τουρισμού πόλης (City Break) που εμφανίζει μειωμένη εποχικότητα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Αθήνα έχει καταστεί διεθνής τουριστικός προορισμός για διακοπές τουρισμού πόλης,
- Η αύξηση της αεροπορικής συνδεσιμότητας με long haul αγορές που δεν εμφανίζουν τα ίδια χαρακτηριστικά εποχικότητας και προϊόντικής προτίμησης με τους Ευρωπαίους,
- Η άνοδος της θερμοκρασίας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες έχει προκαλέσει μετατόπιση της τουριστικής περιόδου εκτός των ιδιαίτερα θερμών μηνών Ιουλίου και Αυγούστου και, συνεπακόλουθα, και επιμήκυνση της σεζόν. Στους αμιγώς καλοκαιρινούς προορισμούς (Ιόνια Νησιά, Κρήτη και Νότιο Αιγαίο) παρατηρείται αύξηση της επισκεψιμότητας στο 2ο και 4ο τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με προ πανδημίας και
- Η αύξηση τους κόστους του τουριστικού πακέτου κατά τους καλοκαιρινούς μήνες που οδηγεί τους επισκέπτες σε εναλλακτικές επιλογές χαμηλής ζήτησης.

Σε ότι αφορά το μέσο μεταφοράς, παραδοσιακά το κύριο μέσο που επιλέγουν οι τουρίστες που επισκέπτονται την Ελλάδα είναι το αεροπλάνο και ακολουθεί το αυτοκίνητο, το πλοίο και το τρένο.

Ειδικότερα, την περίοδο 2023-2024, οι αφίξεις με:

- αεροπλάνο σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 23,8 εκατ. το 2023 σε 26,3 εκατ. το 2024),
- αυτοκίνητο αύξηση κατά +9% (από 8,3 εκατ. το 2023 σε 9,0 εκατ. το 2024),
- πλοίο μείωση κατά -9% (από 646 χιλ. το 2023 σε 587 χιλ. το 2024) και
- τρένο μείωση κατά -1% (από 5 χιλ. το 2023 σε 5 χιλ. το 2024).

Πίνακας 54: Αφίξεις ανά μήνα και ανά μέσο μεταφοράς τα έτη 2023-2024

Αφίξεις					
Μήνας	2023	Μερίδιο	2024	Μερίδιο	%Δ 2023-2024
Ιανουάριος	635.499	2%	737.261	2%	16%
Φεβρουάριος	572.590	2%	721.336	2%	26%
Μάρτιος	666.070	2%	873.951	2%	31%
Απρίλιος	1.372.599	4%	1.563.489	4%	14%
Μάιος	2.512.768	8%	3.047.826	8%	21%
Ιούνιος	4.302.224	13%	4.681.772	13%	9%
Ιούλιος	6.108.606	19%	6.356.998	18%	4%
Αύγουστος	6.478.763	20%	6.908.011	19%	7%
Σεπτέμβριος	5.141.359	16%	5.483.199	15%	7%
Οκτώβριος	3.143.108	10%	3.414.140	9%	9%
Νοέμβριος	1.036.070	3%	1.280.995	4%	24%
Δεκέμβριος	765.498	2%	882.376	2%	15%
Σύνολο	32.735.154	100%	35.951.354	100%	10%
Αεροπορικώς	23.787.742	73%	26.321.667	73%	11%
Οδικώς	8.295.941	25%	9.037.228	25%	9%
Σιδηρ/μικώς	5.228	0,02%	5.197	0,01%	-1%
Ακτοπλοϊκώς	646.244	2%	587.262	2%	-9%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

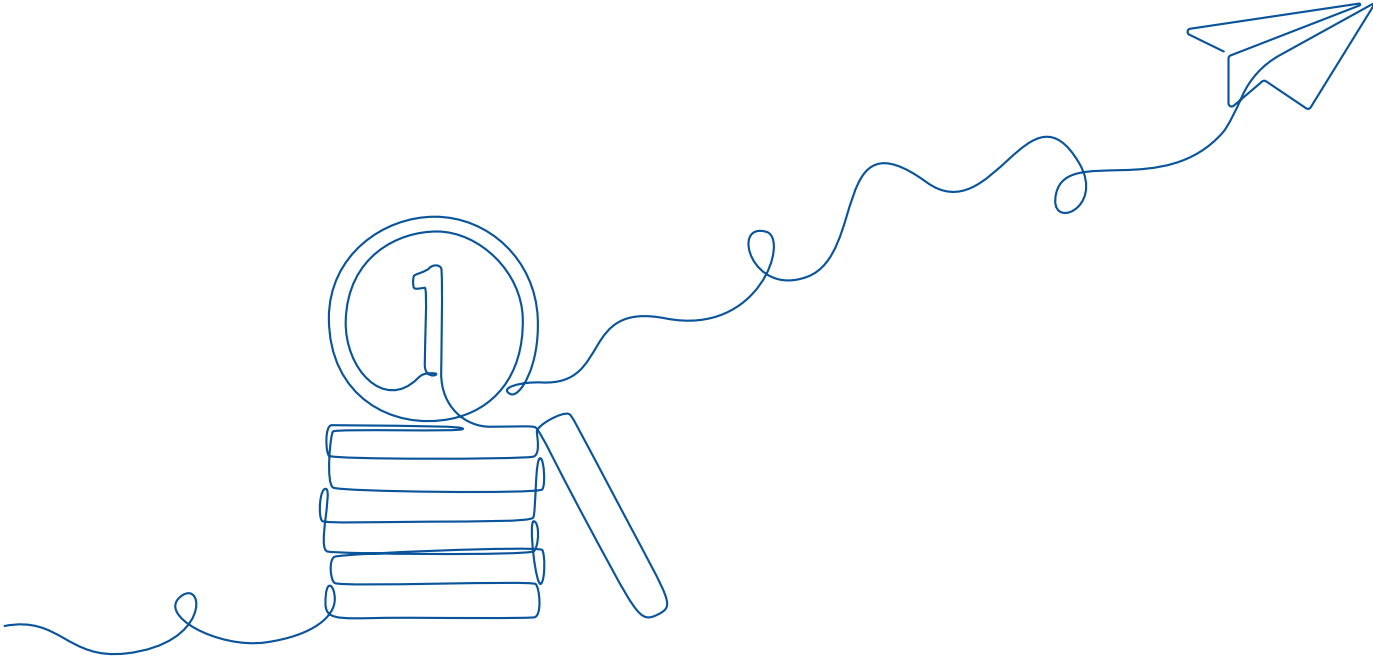
5.1.2 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΜΗΝΑ

Την περίοδο 2023-2024, οι εισπράξεις του εισερχόμενου τουρισμού κατέγραψαν αύξηση κατά +4% (από € 19,7 δισ. το 2023 σε € 20,6 δισ. το 2024). Επιμέρους, όλοι οι μήνες εμφάνισαν αύξηση, με εξαίρεση τους μήνες Ιούλιο (-5%) και Αύγουστο (-3%). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν τους μήνες Νοέμβριο (+49%), Μάρτιο (+35%), Δεκέμβριο (+34%) και Ιανουάριο (+27%). Σε ότι αφορά την εποχικότητα των εισπράξεων, ο κύριος όγκος εντοπίζεται από την έναρξη έως την λήξη της καλοκαιρινής περιόδου (Απρίλιος-Σεπτέμβριος), όπου σημειώνεται και ο υψηλότερος αριθμός αφίξεων, σημειώνοντας το 2023 το 85% και το 2024 το 82% των εισπράξεων. Στο 4ο τρίμηνο καταγράφηκε το 12% το 2023 και το 14% το 2024 των εισπράξεων του συνόλου της χώρας. Στο 1ο τρίμηνο οι εισπράξεις ήταν χαμηλές για όλα τα εξεταζόμενα έτη αντιπροσωπεύοντας μόλις το 4% και για τα δύο έτη.

Πίνακας 55: Εισπράξεις ανά μήνα τα έτη 2023-2024

Εισπράξεις (σε €)					
Μήνας	2023	Μερίδιο	2024*	Μερίδιο	%Δ 2023 2024
Ιανουάριος	216.478.674	1%	275.523.257	1%	27%
Φεβρουάριος	236.491.498	1%	289.174.091	1%	22%
Μάρτιος	263.370.262	1%	356.745.702	2%	35%
Απρίλιος	689.664.341	3%	800.574.684	4%	16%
Μάιος	1.730.945.594	9%	1.842.411.366	9%	6%
Ιούνιος	2.785.796.117	14%	2.988.357.036	14%	7%
Ιούλιος	4.085.581.178	21%	3.865.161.865	19%	-5%
Αύγουστος	4.224.134.099	21%	4.105.647.397	20%	-3%
Σεπτέμβριος	3.194.955.796	16%	3.418.763.891	16%	7%
Οκτώβριος	1.627.518.325	8%	1.956.539.359	9%	20%
Νοέμβριος	375.471.596	2%	561.302.537	3%	49%
Δεκέμβριος	315.847.763	2%	422.475.401	2%	34%
Σύνολο	19.746.255.245	100%	20.591.707.142	100%	4%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

5.1.3 ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ

Σε ότι αφορά την κρουαζιέρα, την περίοδο 2023-2024 οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας σημείωσαν αύξηση κατά +42% (από 3,3 εκατ. το 2023 σε 4,7 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλα τα τρίμηνα κατέγραψαν αύξηση: 1ο τρίμηνο (+71%, από 49 χιλ. το 2023 σε 83 χιλ. το 2024), 2ο τρίμηνο (+22%, από 1,0 εκατ. το 2023 σε 1,2 εκατ. το 2024), 3ο τρίμηνο (+65%, από 1,5 εκατ. το 2023 σε 2,5 εκατ. το 2024) και 4ο τρίμηνο (+20%, από 749 χιλ. το 2023 σε 901 χιλ. το 2024).

Αναφορικά με την εποχικότητα, η πλειοψηφία των αφίξεων εντοπίζεται στο 3ο τρίμηνο κάθε έτους. Ειδικότερα, στο 3ο τρίμηνο σημειώθηκε το 46% το 2023 και το 53% το 2024 των αφίξεων. Στο 2ο τρίμηνο καταγράφηκε το 31% το 2023 και το 26% το 2024 ενώ στο 4ο τρίμηνο το 22% το 2023 και το 19% το 2024 των αφίξεων. Στο 1ο τρίμηνο, η κρουαζιέρα είναι πρακτικά ανύπαρκτη σημειώνοντας το 1% το 2023 και το 2% το 2024.

Πίνακας 56: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας ανά τρίμηνο τα έτη 2023-2024

Αφίξεις					
	2023	Μερίδιο	2024	Μερίδιο	%Δ 2023 2024
Α' Τρίμηνο	48.729	1%	83.363	2%	71%
Β' Τρίμηνο	1.022.343	31%	1.244.500	26%	22%
Γ' Τρίμηνο	1.527.439	46%	2.513.384	53%	65%
Δ' Τρίμηνο	749.032	22%	901.300	19%	20%
Σύνολο	3.347.543	100%	4.742.547	100%	42%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

5.1.4 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ

Οι εισπράξεις από την κρουαζιέρα σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2023-2024 κατά +18% (από € 847,4 εκατ. το 2023 σε € 1,0 δισ. το 2024). Επιμέρους, όλα τα τρίμηνα κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση το 4ο τρίμηνο (-30%, από € 253 εκατ. το 2023 σε € 178 εκατ. το 2024). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα τρίμηνα: 1ο τρίμηνο (+29%, από € 19 εκατ. το 2023 σε € 24 εκατ. το 2024), 2ο τρίμηνο (+34%, από € 225 εκατ. το 2023 σε 302 εκατ. το 2024) και 3ο τρίμηνο (+42%, από € 350 εκατ. το 2023 σε € 497 εκατ. το 2024).

Σε ότι αφορά την εποχικότητα των εισπράξεων, η πλειοψηφία εντοπίζεται όπως είναι φυσιολογικό στο 3ο τρίμηνο κάθε έτους όπου παρατηρούνται και οι υψηλότερες ροές. Ειδικότερα, στο 3ο τρίμηνο σημειώθηκε το 41% το 2023 και το 50% το 2024 των εισπράξεων, στο 2ο τρίμηνο το 27% το 2023 και το 30% το 2024 και στο 4ο τρίμηνο το 30% το 2023 και το 18% το 2024. Στο 1ο τρίμηνο, η κρουαζιέρα είναι πρακτικά ανύπαρκτη σημειώνοντας το 2% των εισπράξεων και για τα δύο έτη.

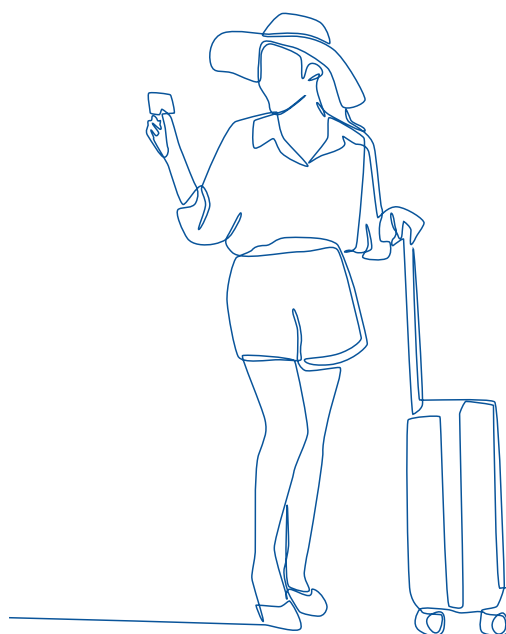
Πίνακας 57: Εισπράξεις επιβατών κρουαζιέρας ανά τρίμηνο τα έτη 2023-2024

Εισπράξεις (€)					
	2023	Μερίδιο	2024*	Μερίδιο	%Δ 2023 2024
Α' Τρίμηνο	18.664.250	2%	23.999.355	2%	29%
Β' Τρίμηνο	225.041.968	27%	301.800.000	30%	34%
Γ' Τρίμηνο	350.302.319	41%	497.057.740	50%	42%
Δ' Τρίμηνο	253.380.074	30%	177.795.095	18%	-30%
Σύνολο	847.388.611	100%	1.000.652.190	100%	18%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2023-2024

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹², ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών¹³. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

¹² Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

¹³ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

5.2.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 κατέγραψαν αύξηση κατά +9% (από 36,1 εκατ. το 2023 σε 39,4 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-2%, από 206 χιλ. το 2023 σε 201 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+11%, από 7,9 εκατ. το 2023 σε 8,8 εκατ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+9%, από 7,0 εκατ. το 2023 σε 7,6 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 6,6 εκατ. το 2023 σε 7,0 εκατ. το 2024), Κρήτης (+8%, από 5,5 εκατ. το 2023 σε 6,0 εκατ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+2%, από 3,4 εκατ. το 2023 σε 3,4 εκατ. το 2024), Ηπείρου (+20%, από 1,7 εκατ. το 2023 σε 2,1 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+13%, από 1,3 εκατ. το 2023 σε 1,4 εκατ. το 2024), Πελοποννήσου (+3%, από 732 χιλ. το 2023 σε 757 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (+12%, από 624 χιλ. το 2023 σε 698 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+9%, από 564 χιλ. το 2023 σε 614 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (+7%, από 494 χιλ. το 2023 σε 530 χιλ. το 2024) και Βορείου Αιγαίου (+40%, από 207 χιλ. το 2023 σε 291 χιλ. το 2024).

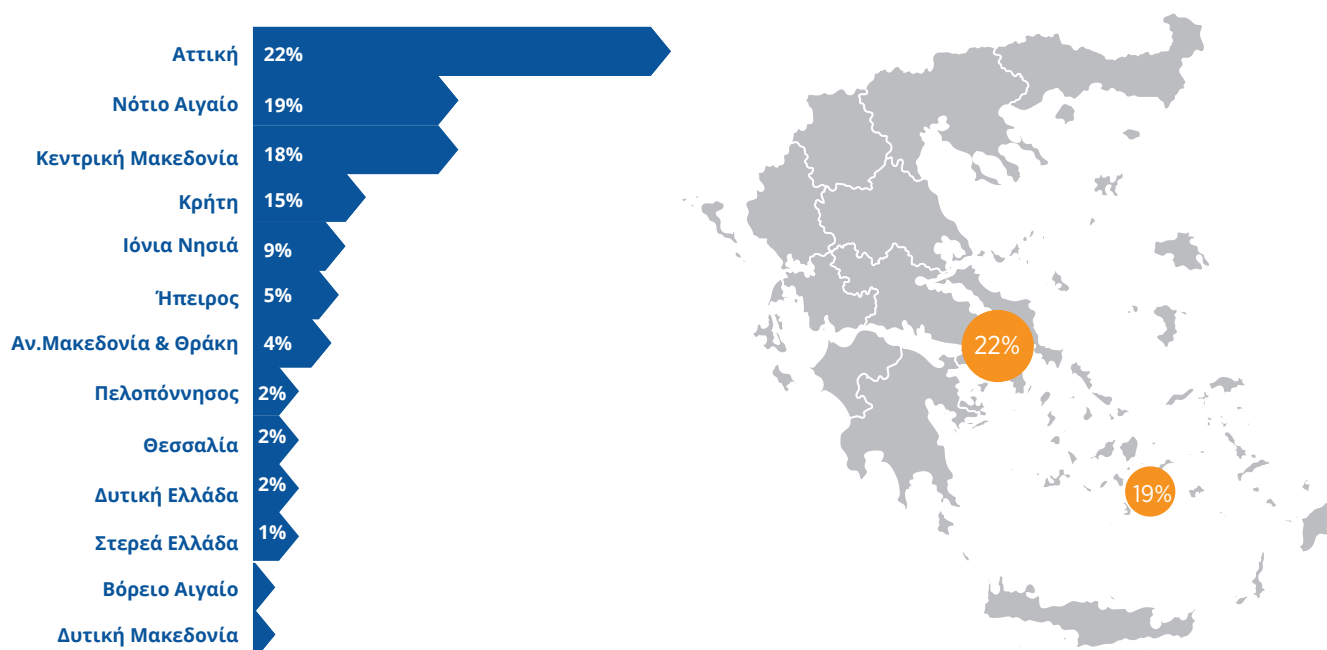
Πίνακας 58: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αττικής	7.889	8.785	11%
Νότιο Αιγαίο	6.961	7.564	9%
Κεντρική Μακεδονία	6.566	7.029	7%
Κρήτη	5.522	5.959	8%
Ιόνια Νησιά	3.378	3.433	2%
Ήπειρος	1.712	2.052	20%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.281	1.444	13%
Πελοπόννησος	732	757	3%
Θεσσαλία	624	698	12%
Δυτική Ελλάδα	564	614	9%
Στερεά Ελλάδα	494	530	7%
Βόρειο Αιγαίο	207	291	40%
Δυτική Μακεδονία	206	201	-2%
Ελλάδα	36.136	39.355	9%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSET - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2024 το 83% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5.2.2 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 κατέγραψαν αύξηση κατά +1% (από 227,9 εκατ. το 2023 σε 231,0 εκατ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 50,6 εκατ. το 2023 σε 51,3 εκατ. το 2024), Αττικής (+8%, από 44,3 εκατ. το 2023 σε 47,8 εκατ. το 2024), Κρήτης (+2%, από 45,8 εκατ. το 2023 σε 46,7 εκατ. το 2024), Ηπείρου (+25%, από 4,3 εκατ. το 2023 σε 5,4 εκατ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+51%, από 2,0 εκατ. το 2023 σε 3,1 εκατ. το 2024) και Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 2,7 εκατ. το 2023 σε 2,9 εκατ. το 2024) να καταγράφουν αύξηση ενώ οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από 32,3 εκατ. το 2023 σε 31,0 εκατ. το 2024), Ιονίων Νήσων (-8%, από 26,9 εκατ. το 2023 σε 24,7 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-2%, από 5,8 εκατ. το 2023 σε 5,7 εκατ. το 2024), Πελοποννήσου (-3%, από 5,5 εκατ. το 2023 σε 5,4 εκατ. το 2024), Θεσσαλίας (-1%, από 4,1 εκατ. το 2023 σε 4,0 εκατ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-10%, από 2,5 εκατ. το 2023 σε 2,2 εκατ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από 918 χιλ. το 2023 σε 785 χιλ. το 2024) μείωση.

Πίνακας 59: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νότιο Αιγαίο	50.643	51.269	1%
Αττικής	44.348	47.818	8%
Κρήτη	45.837	46.706	2%
Κεντρική Μακεδονία	32.272	31.026	-4%
Ιόνια Νησιά	26.915	24.681	-8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.835	5.746	-2%
Ήπειρος	4.320	5.391	25%
Πελοπόννησος	5.540	5.373	-3%
Θεσσαλία	4.077	4.030	-1%
Βόρειο Αιγαίο	2.037	3.071	51%
Δυτική Ελλάδα	2.742	2.922	7%
Στερεά Ελλάδα	2.454	2.221	-10%
Δυτική Μακεδονία	918	785	-15%
Ελλάδα	227.938	231.038	1%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSET - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (22%), την Αττική (21%), τη Κρήτη (20%), την Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2024.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5.2.3 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν αύξηση κατά +4% (από € 19,7 δισ. το 2023 σε € 20,6 δισ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+6%, από € 5,3 δισ. το 2023 σε € 5,7 δισ. το 2024), Αττικής (+25%, από € 3,8 δισ. το 2023 σε € 4,8 δισ. το 2024), Ηπείρου (+19%, από € 330 εκατ. το 2023 σε € 394 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+18%, από € 326 εκατ. το 2023 σε € 386 εκατ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+24%, από € 210 εκατ. το 2023 σε € 261 εκατ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (+32%, από € 166 εκατ. το 2023 σε € 219 εκατ. το 2024) και Βορείου Αιγαίου (+33%, από € 149 εκατ. το 2023 σε € 197 εκατ. το 2024) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-12%, από € 5,2 δισ. το 2023 σε € 4,6 δισ. το 2024), Ιονίων Νήσων (-3%, από € 2,0 δισ. το 2023 σε € 2,0 δισ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από € 1,5 δισ. το 2023 σε € 1,5 δισ. το 2024), Πελοποννήσου (-3%, από € 383 εκατ. το 2023 σε € 371 εκατ. το 2024), Θεσσαλίας (-5%, από € 253 εκατ. το 2023 σε € 240 εκατ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-7%, από € 51 εκατ. το 2023 σε € 47 εκατ. το 2024) μείωση

Πίνακας 60: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νότιο Αιγαίο	5.341	5.687	6%
Αττικής	3.787	4.751	25%
Κρήτη	5.196	4.569	-12%
Ιόνια Νησιά	2.039	1.984	-3%
Κεντρική Μακεδονία	1.515	1.486	-2%
Ήπειρος	330	394	19%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	326	386	18%
Πελοπόννησος	383	371	-3%
Δυτική Ελλάδα	210	261	24%
Θεσσαλία	253	240	-5%
Στερεά Ελλάδα	166	219	32%
Βόρειο Αιγαίο	149	197	33%
Δυτική Μακεδονία	51	47	-7%
Ελλάδα	19.746	20.592	4%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2024, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (28%), την Αττική (23%), την Κρήτη (22%), τα Ιόνια Νησιά (10%) και την Κεντρική Μακεδονία (7%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2024.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2023-2024

5.3.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 σημείωσε μείωση κατά -4% (από € 546 το 2023 σε € 523 το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (+13%, από € 480 το 2023 σε € 541 το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+14%, από € 373 το 2023 σε € 425 το 2024), Στερεάς Ελλάδας (+23%, από € 336 το 2023 σε € 414 το 2024) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+5%, από € 254 το 2023 σε € 267 το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (-19%, από € 941 το 2023 σε € 767 το 2024), Νοτίου Αιγαίου (-2%, από € 767 το 2023 σε € 752 το 2024), Βορείου Αιγαίου (-5%, από € 716 το 2023 σε € 677 το 2024), Ιονίων Νήσων (-4%, από € 604 το 2023 σε € 578 το 2024), Πελοποννήσου (-6%, από € 524 το 2023 σε € 491 το 2024), Θεσσαλίας (-15%, από € 406 το 2023 σε € 344 το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (-5%, από € 246 το 2023 σε € 234 το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (-8%, από € 231 το 2023 σε € 211 το 2024) και Ηπείρου (-1%, από € 193 το 2023 σε € 192 το 2024).

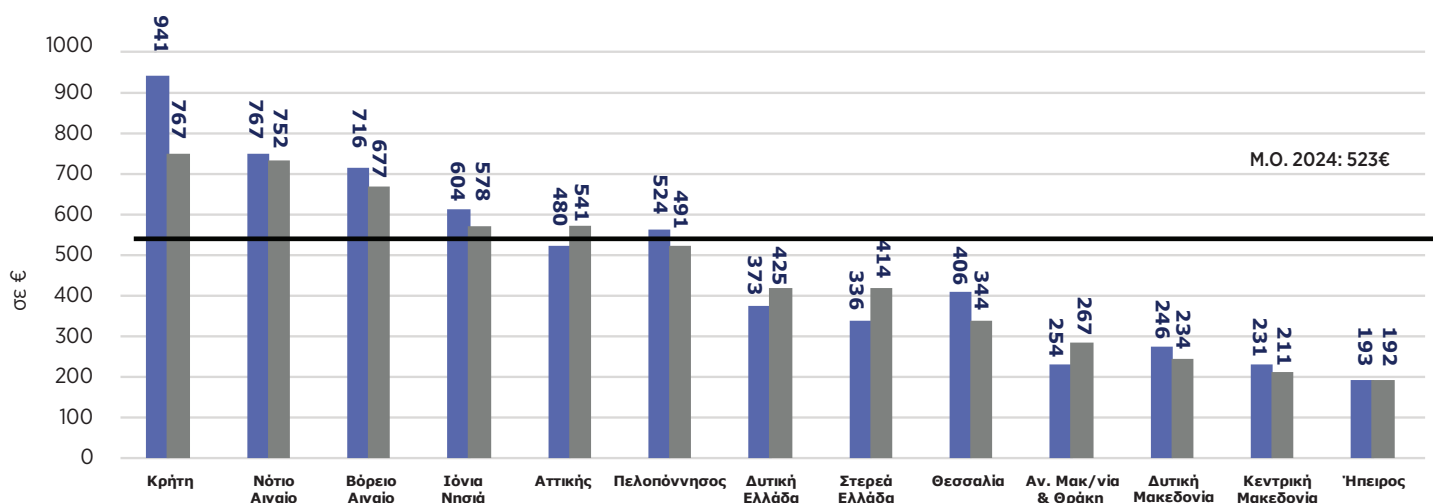
Πίνακας 61: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Κρήτη	941	767	-19%
Νότιο Αιγαίο	767	752	-2%
Βόρειο Αιγαίο	716	677	-5%
Ιόνιοι Νήσοι	604	578	-4%
Αττική	480	541	13%
Πελοπόννησος	524	491	-6%
Δυτική Ελλάδα	373	425	14%
Στερεά Ελλάδα	336	414	23%
Θεσσαλία	406	344	-15%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	254	267	5%
Δυτική Μακεδονία	246	234	-5%
Κεντρική Μακεδονία	231	211	-8%
Ήπειρος	193	192	-1%
Ελλάδα	546	523	-4%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα δύο έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Κρήτης (€ 941 το 2023 και € 767 το 2024), Νοτίου Αιγαίου (€ 767 το 2023 και € 752 το 2024), Βορείου Αιγαίου (€ 716 το 2023 και € 677 το 2024), Ιονίων Νήσων (€ 604 το 2023 και € 578 το 2024) και Αττικής (€ 541 το 2024) μόνο το 2024.

Διάγραμμα 40: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

■ 2023

■ 2024

5.3.2 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 87 το 2023 σε € 89 το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+5%, από € 105 το 2023 σε € 111 το 2024), Αττικής (+16%, από € 85 το 2023 σε € 99 το 2024), Στερεάς Ελλάδας (+46%, από € 68 το 2023 σε € 99 το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+17%, από € 77 το 2023 σε € 89 το 2024), Ιονίων Νήσων (+6%, από € 76 το 2023 σε € 80 το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+20%, από € 56 το 2023 σε € 67 το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από € 55 το 2023 σε € 60 το 2024) και Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από € 47 το 2023 σε € 48 το 2024) να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-14%, από € 113 το 2023 σε € 98 το 2024), Ηπείρου (-5%, από € 77 το 2023 σε € 73 το 2024), Πελοποννήσου (-0,05%, από € 69 το 2023 σε € 69 το 2024), Βορείου Αιγαίου (-12%, από € 73 το 2023 σε € 64 το 2024) και Θεσσαλίας (-4%, από € 62 το 2023 σε € 59 το 2024) μείωση.

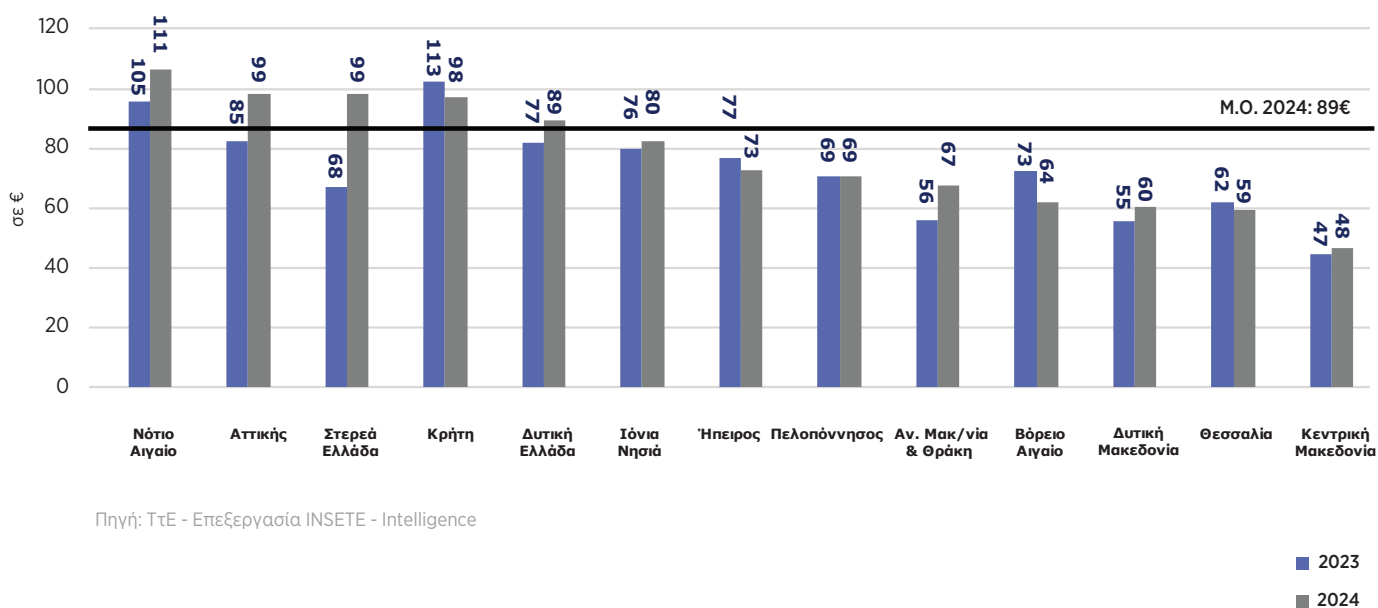
Πίνακας 62: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νότιο Αιγαίο	105	111	5%
Αττική	85	99	16%
Στερεά Ελλάδα	68	99	46%
Κρήτη	113	98	-14%
Δυτική Ελλάδα	77	89	17%
Ιόνιοι Νήσοι	76	80	6%
Ήπειρος	77	73	-5%
Πελοπόννησος	69	69	0%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	56	67	20%
Βόρειο Αιγαίο	73	64	-12%
Δυτική Μακεδονία	55	60	9%
Θεσσαλία	62	59	-4%
Κεντρική Μακεδονία	47	48	2%
Ελλάδα	87	89	3%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSET - Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα δύο έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (€ 105 το 2023 και € 111 το 2024) και Κρήτης (€ 113 το 2023 και € 98 το 2024).

Διάγραμμα 41: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2023-2024

5.3.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2023-2024 σημείωσε μείωση κατά -7% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,9 διανυκτερεύσεις το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 9,8 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 10,6 διανυκτερεύσεις το 2024) και Ηπείρου (+4%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτη (-6%, από 8,3 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2024), Ιόνια Νησιά (-10%, από 8,0 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2024), Πελοπόννησος (-6%, από 7,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 7,1 διανυκτερεύσεις το 2024), Νότιο Αιγαίο (-7%, από 7,3 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 6,8 διανυκτερεύσεις το 2024), Θεσσαλία (-12%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2024), Αττική (-3%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Δυτική Ελλάδα (-2%, από 4,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2024), Κεντρική Μακεδονία (-10%, από 4,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Στερεά Ελλάδα (-16%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-13%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2024) και Δυτική Μακεδονία (-13%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2024).

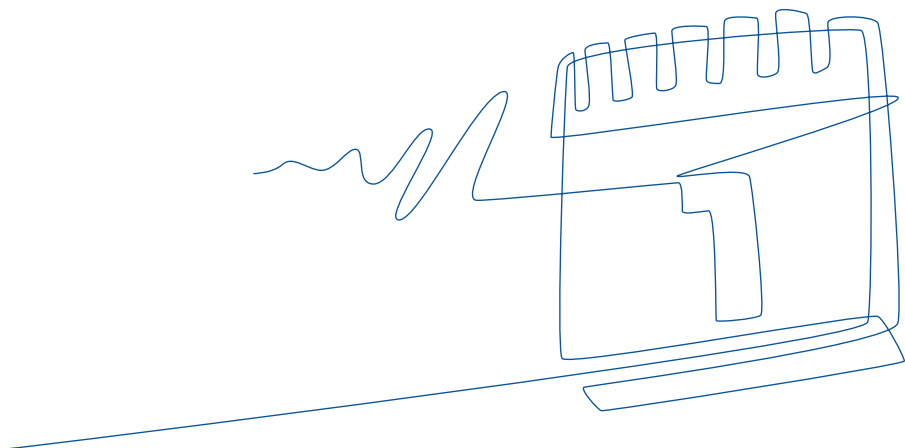
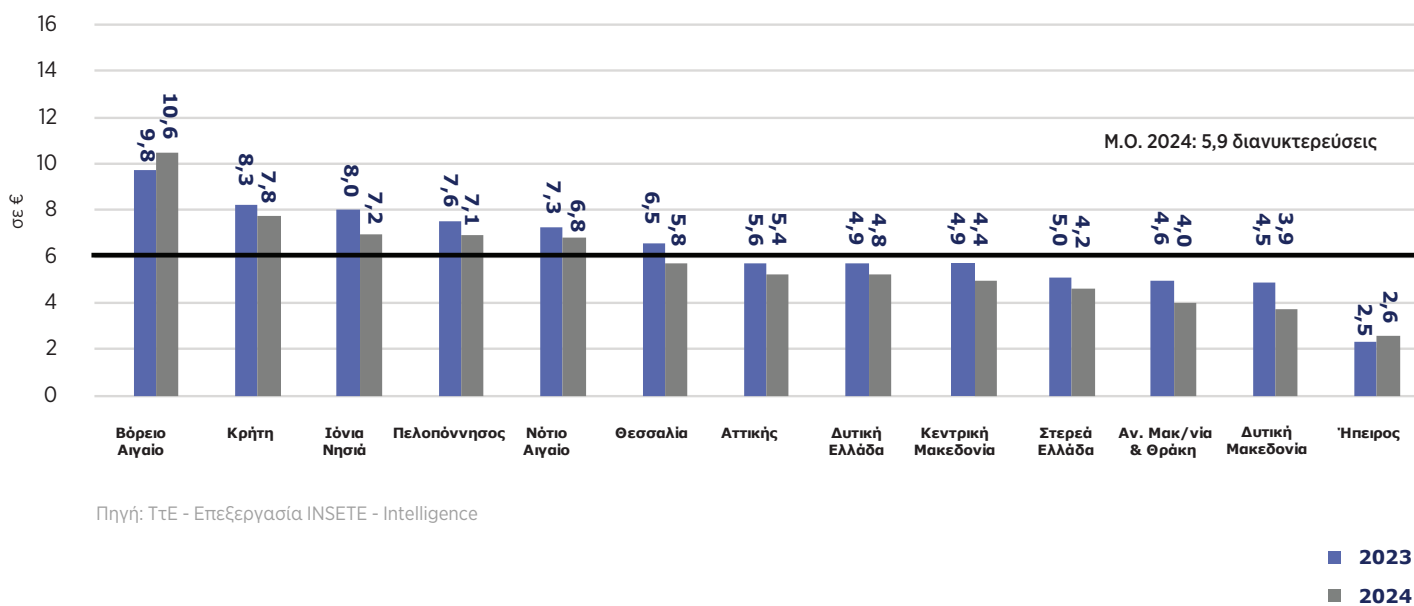
Πίνακας 63: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Βόρειο Αιγαίο	9,8	10,6	8%
Κρήτη	8,3	7,8	-6%
Ιόνιοι Νήσοι	8,0	7,2	-10%
Πελοπόννησος	7,6	7,1	-6%
Νότιο Αιγαίο	7,3	6,8	-7%
Θεσσαλία	6,5	5,8	-12%
Αττική	5,6	5,4	-3%
Δυτική Ελλάδα	4,9	4,8	-2%
Κεντρική Μακεδονία	4,9	4,4	-10%
Στερεά Ελλάδα	5,0	4,2	-16%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	4,6	4,0	-13%
Δυτική Μακεδονία	4,5	3,9	-13%
Ήπειρος	2,5	2,6	4%
Ελλάδα	6,3	5,9	-7%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (9,8 διανυκτερεύσεις το 2023 και 10,6 διανυκτερεύσεις το 2024), της Κρήτης (8,3 διανυκτερεύσεις το 2023 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2024), των Ιονίων Νήσων (8,0 διανυκτερεύσεις το 2023 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2024), της Πελοποννήσου (7,6 διανυκτερεύσεις το 2023 και 7,1 διανυκτερεύσεις το 2024) και του Νοτίου Αιγαίου (7,3 διανυκτερεύσεις το 2023 και 6,8 διανυκτερεύσεις το 2024) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα δύο έτη, της Θεσσαλίας (6,5 διανυκτερεύσεις το 2023 και 5,8 διανυκτερεύσεις το 2024) μόνο το 2023 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (5,6 διανυκτερεύσεις το 2023 και 5,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Δυτικής Ελλάδας (4,9 διανυκτερεύσεις το 2023 και 4,8 διανυκτερεύσεις το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (4,9 διανυκτερεύσεις το 2023 και 4,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Στερεάς Ελλάδας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2023 και 4,2 διανυκτερεύσεις το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,6 διανυκτερεύσεις το 2023 και 4,0 διανυκτερεύσεις το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2023 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2024) και Ηπείρου (2,5 διανυκτερεύσεις το 2023 και 2,6 διανυκτερεύσεις το 2024) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα δύο έτη.

Διάγραμμα 42: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2023-2024

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ- ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, 2023-2024

Τα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις πελατών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ της χώρας συγκεντρώνονται από την Έρευνα Κίνησης Καταλυμάτων Ξενοδοχειακού Τύπου και Κάμπινγκ που διενεργείται σε μηνιαία βάση από την ΕΛΣΤΑΤ, με τη συμπλήρωση ειδικού δελτίου από κάθε κατάλυμα, για κάθε μήνα λειτουργίας του. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα καταλύματα) της χώρας (NACE Rev. 2, 55.2), ως το έτος 2019 συγκεντρώνονταν από δειγματοληπτική έρευνα. Από το έτος αναφοράς 2020 λόγω των συνθηκών που διαμορφώθηκαν από την πανδημία της νόσου του κορονοϊού, η συλλογή των στοιχείων γίνεται από το σύνολο των καταλυμάτων που λειτούργησαν σε μηνιαία βάση. Οι πληροφορίες για τις μονάδες αναφοράς (καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, NACE Rev. 2, 55.1 & 55.3) προέρχονται από το μητρώο του ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, στο οποίο περιλαμβάνονται περίπου 10.000 ξενοδοχεία και 300 κάμπινγκ, ενώ για τα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια, NACE Rev. 2, 55.2) προέρχονται από το Στατιστικό Μητρώο καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της ΕΛΣΤΑΤ, το οποίο ενημερώνεται από τα στοιχεία του αντίστοιχου μητρώου του Υπουργείου Τουρισμού και περιλαμβάνει περίπου 27.000 καταλύματα. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναφέρονται στο 100% των συνολικών διαθέσιμων κλινών.

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2023-2024 κατέγραψαν αύξηση κατά +4% (από 28,5 εκατ. το 2023 σε 29,5 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-0,4%, από 844 χιλ. το 2023 σε 841 χιλ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-0,05%, από 153 χιλ. το 2023 σε 153 χιλ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+5%, από 5,9 εκατ. το 2023 σε 6,2 εκατ. το 2024), Κρήτη (+1%, από 5,4 εκατ. το 2023 σε 5,4 εκατ. το 2024), Αττική (+3%, από 5,2 εκατ. το 2023 σε 5,3 εκατ. το 2024), Κεντρική Μακεδονία (+5%, από 3,3 εκατ. το 2023 σε 3,4 εκατ. το 2024), Ιόνια Νησιά (+5%, από 2,5 εκατ. το 2023 σε 2,7 εκατ. το 2024), Πελοπόννησος (+4%, από 1,5 εκατ. το 2023 σε 1,5 εκατ. το 2024), Θεσσαλία (+4%, από 1,0 εκατ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024), Στερεά Ελλάδα (+1%, από 871 χιλ. το 2023 σε 876 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+9%, από 723 χιλ. το 2023 σε 786 χιλ. το 2024), Ήπειρο (+2%, από 708 χιλ. το 2023 σε 719 χιλ. το 2024) και Βόρειο Αιγαίο (+15%, από 418 χιλ. το 2023 σε 479 χιλ. το 2024).

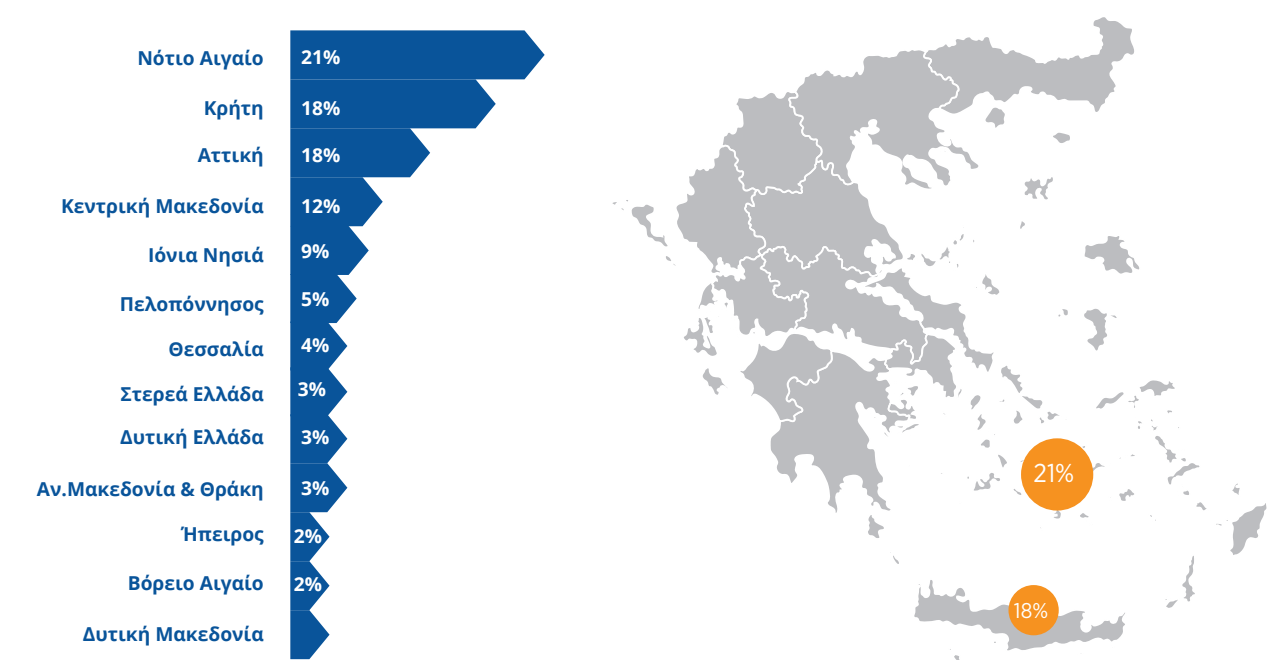
Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νότιο Αιγαίο	5.902.174	6.193.285	5%
Κρήτη	5.373.402	5.424.014	1%
Αττική	5.179.098	5.325.114	3%
Κεντρική Μακεδονία	3.267.053	3.423.386	5%
Ιόνια Νησιά	2.544.914	2.674.773	5%
Πελοπόννησος	1.471.444	1.525.886	4%
Θεσσαλία	1.035.417	1.073.243	4%
Στερεά Ελλάδα	870.764	875.909	1%
Δυτική Ελλάδα	844.258	840.810	-0%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	722.700	786.425	9%
Ήπειρος	708.392	719.423	2%
Βόρειο Αιγαίο	417.638	478.954	15%
Δυτική Μακεδονία	152.955	152.882	-0%
Ελλάδα	28.490.209	29.494.104	4%

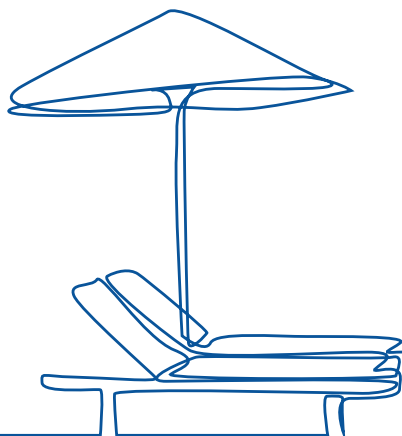
Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2024, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (21%), της Κρήτης και της Αττικής (18% αντίστοιχα), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2024 το 78% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2024

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2023-2024, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά +4% (από 20,8 εκατ. το 2023 σε 21,6 εκατ. το 2024) ενώ των ημεδαπών κατά +3% (από 7,7 εκατ. το 2023 σε 7,9 εκατ. το 2024).

5.4.2 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2023-2024 κατέγραψαν αύξηση κατά +4% (από 112,5 εκατ. το 2023 σε 116,9 εκατ. το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,3%, από 29,0 εκατ. το 2023 σε 28,9 εκατ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-0,2%, από 2,2 εκατ. το 2023 σε 2,2 εκατ. το 2024) και Δυτικής Ελλάδας (-2%, από 2,1 εκατ. το 2023 σε 2,1 εκατ. το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+8%, από 30,0 εκατ. το 2023 σε 32,4 εκατ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+4%, από 13,8 εκατ. το 2023 σε 14,3 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 11,0 εκατ. το 2023 σε 11,7 εκατ. το 2024), Αττικής (+2%, από 11,3 εκατ. το 2023 σε 11,6 εκατ. το 2024), Πελοποννήσου (+4%, από 4,0 εκατ. το 2023 σε 4,1 εκατ. το 2024), Θεσσαλίας (+2%, από 2,7 εκατ. το 2023 σε 2,7 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+4%, από 2,3 εκατ. το 2023 σε 2,4 εκατ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (+8%, από 2,0 εκατ. το 2023 σε 2,2 εκατ. το 2024), Ηπείρου (+8%, από 1,7 εκατ. το 2023 σε 1,9 εκατ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από 297 χιλ. το 2023 σε 298 χιλ. το 2024).

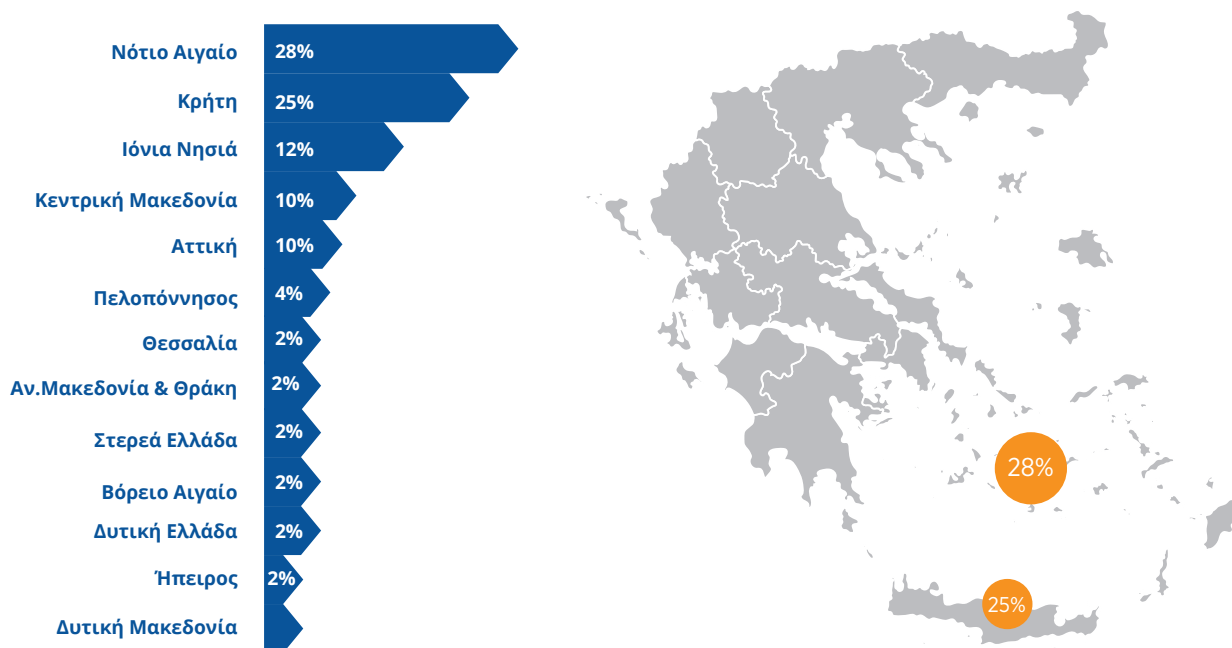
Πίνακας 65: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νοτίου Αιγαίου	29.954.292	32.447.938	8%
Κρήτης	29.029.567	28.949.170	-0%
Ιονίων Νήσων	13.809.340	14.327.897	4%
Κεντρικής Μακεδονίας	11.043.573	11.662.778	6%
Αττικής	11.327.339	11.596.941	2%
Πελοποννήσου	3.959.584	4.126.640	4%
Θεσσαλίας	2.656.381	2.696.953	2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2.315.351	2.406.601	4%
Στερεάς Ελλάδας	2.228.056	2.224.431	-0%
Βορείου Αιγαίου	2.017.839	2.178.034	8%
Δυτικής Ελλάδας	2.117.641	2.077.129	-2%
Ηπείρου	1.741.599	1.886.268	8%
Δυτικής Μακεδονίας	297.067	297.620	0%
Ελλάδα	112.497.629	116.878.400	4%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2024, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (25%), των Ιονίων Νήσων (12%) και της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής με 10% αντίστοιχα. Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2024 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2023-2024, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα εμφάνισαν αύξηση κατά +4% (από 95,1 εκατ. το 2023 σε 99,0 εκατ. το 2024) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +3% (από 17,4 εκατ. το 2023 σε 17,8 εκατ. το 2024). Τέλος, την περίοδο 2023-2024, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών παρέμεινε αμετάβλητο (85% έναντι 15%).

5.4.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2023-2024 κατέγραψε οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-1%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Κρήτης (-1%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2024), Βορείου Αιγαίου (-6%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-4%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2024), Θεσσαλίας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-2%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2024) και Αττικής (-0,4%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2024) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Πελοποννήσου (+1%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2024), Ηπείρου (+7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από 1,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2024) αύξηση.

Πίνακας 66: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Ιονίων Νήσων	5,4	5,4	-1%
Κρήτης	5,4	5,3	-1%
Νοτίου Αιγαίου	5,1	5,2	3%
Βορείου Αιγαίου	4,8	4,5	-6%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,4	3,4	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,2	3,1	-4%
Πελοποννήσου	2,7	2,7	1%
Ηπείρου	2,5	2,6	7%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,5	-1%
Θεσσαλίας	2,6	2,5	-2%
Δυτικής Ελλάδας	2,5	2,5	-2%
Αττικής	2,2	2,2	0%
Δυτικής Μακεδονίας	1,9	1,9	0%
Ελλάδα	3,9	4,0	0%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

5.4.4 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2023-2024 σημείωσε επιδείνωση (από 55% το 2023 σε 51% το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου (από 38% το 2023 σε 40% το 2024) και Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2023 σε 40% το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Ιόνια Νησιά (από 65% το 2023 σε 61% το 2024), Κρήτη (από 63% το 2023 σε 54% το 2023), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2023 σε 53% το 2024), Αττική (από 55% το 2023 σε 52% το 2024), Κεντρική Μακεδονία (από 53% το 2023 σε 49% το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 44,3% το 2023 σε 44,1% το 2024), Πελοπόννησο (από 39,4% το 2023 σε 39,3% το 2024), Θεσσαλία (από 40% το 2023 σε 38% το 2024), Δυτική Ελλάδα (από 40% το 2023 σε 36% το 2024), Στερεά Ελλάδα (από 34% το 2023 σε 33% το 2024) και Δυτική Μακεδονία (από 21% το 2023 σε 19% το 2024).

Πίνακας 67: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024
Ιόνια Νησιά	65%	61%
Κρήτη	63%	54%
Νότιο Αιγαίο	58%	53%
Αττική	55%	52%
Κεντρική Μακεδονία	53%	49%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	44%	44%
Ήπειρος	38%	40%
Βόρειο Αιγαίο	39%	40%
Πελοπόννησος	39%	39%
Θεσσαλία	40%	38%
Δυτική Ελλάδα	40%	36%
Στερεά Ελλάδα	34%	33%
Δυτική Μακεδονία	21%	19%
Ελλάδα	55%	51%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSET - Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2023-2024

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από 6,8 εκατ. το 2023 σε 7,2 εκατ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 2,1 εκατ. το 2023 σε 2,2 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+9%, από 919 χιλ. το 2023 σε 1,0 εκατ. το 2024), Κρήτης (+7%, από 937 χιλ. το 2023 σε 998 χιλ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+8%, από 762 χιλ. το 2023 σε 820 χιλ. το 2024), Αττικής (+10%, από 385 χιλ. το 2023 σε 425 χιλ. το 2024) και Δυτικής Ελλάδας (+3%, από 70 χιλ. το 2023 σε 72 χιλ. το 2024) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Πελοποννήσου (-0,4%, από 489 χιλ. το 2023 σε 487 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (-5%, από 331 χιλ. το 2023 σε 314 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 268 χιλ. το 2023 σε 254 χιλ. το 2024), Ηπείρου (-3%, από 257 χιλ. το 2023 σε 250 χιλ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 156 χιλ. το 2023 σε 153 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 149 χιλ. το 2023 σε 142 χιλ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-7%, από 20 χιλ. το 2023 σε 19 χιλ. το 2024) μείωση.

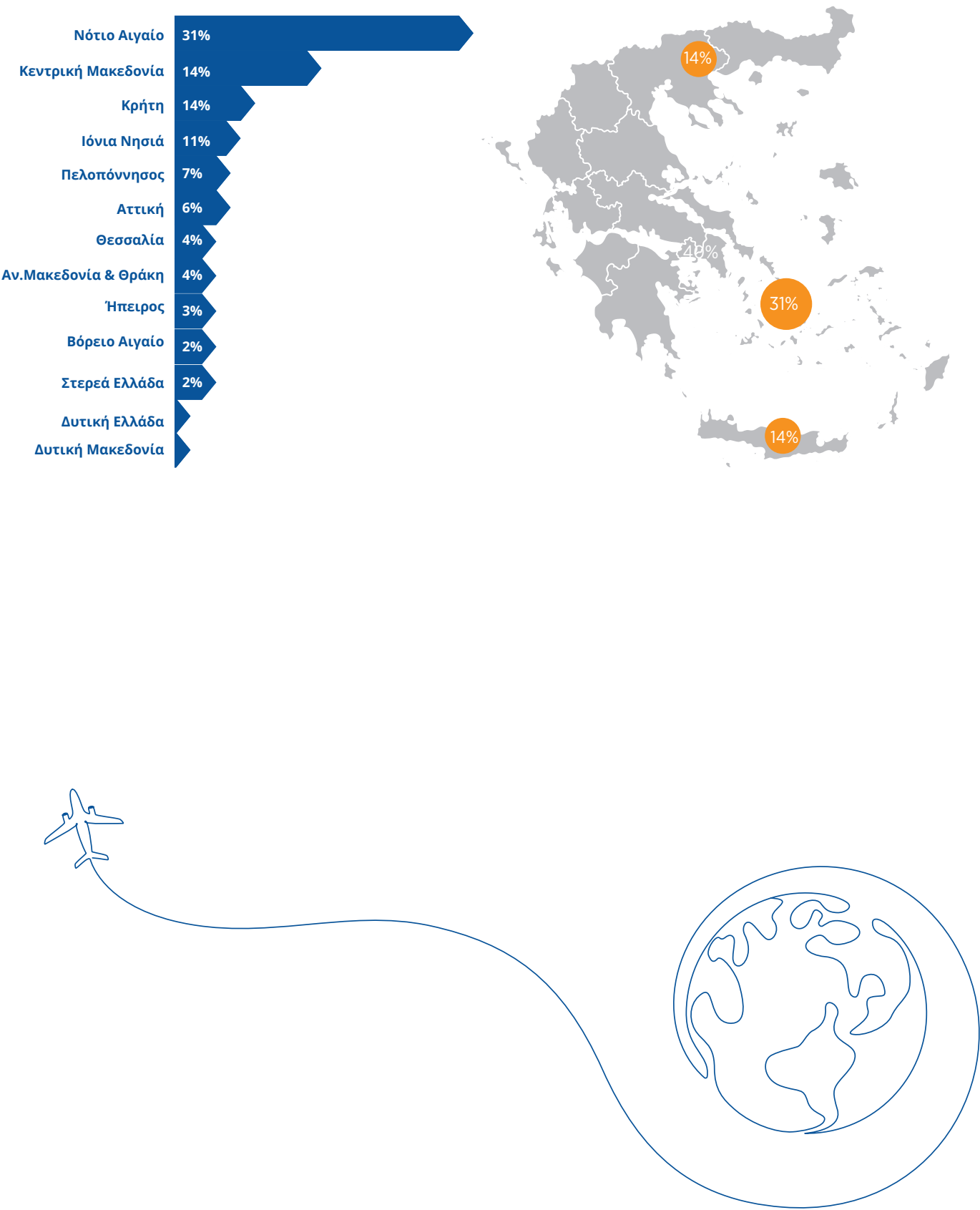
Πίνακας 68: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νοτίου Αιγαίου	2.077.123	2.232.440	7%
Κεντρικής Μακεδονίας	918.802	1.005.601	9%
Κρήτης	937.299	998.468	7%
Ιονίων Νήσων	761.647	819.516	8%
Πελοποννήσου	489.237	487.182	-0%
Αττικής	384.582	424.686	10%
Θεσσαλίας	330.976	313.955	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	268.249	254.038	-5%
Ηπείρου	257.106	249.574	-3%
Βορείου Αιγαίου	156.460	153.388	-2%
Στερεάς Ελλάδας	148.815	142.477	-4%
Δυτικής Ελλάδας	69.993	72.198	3%
Δυτικής Μακεδονίας	20.435	18.916	-7%
Ελλάδα	6.820.724	7.172.439	5%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSET - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2024, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ενοικιαζόμενα δωμάτια των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (31%), της Κεντρικής Μακεδονίας και της Κρήτης με 14% αντίστοιχα και των Ιονίων Νήσων (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2024 το 70% των συνολικών αφίξεων σε ενοικιαζόμενα δωμάτια της χώρας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2023-2024 σημείωσαν αύξηση κατά +4% (από 32,6 εκατ. το 2023 σε 33,9 εκατ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+8%, από 8,2 εκατ. το 2023 σε 8,8 εκατ. το 2024), Ιονίων Νήσων (+5%, από 5,8 εκατ. το 2023 σε 6,1 εκατ. το 2024), Κρήτης (+5%, από 5,3 εκατ. το 2023 σε 5,5 εκατ. το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 5,2 εκατ. το 2023 σε 5,5 εκατ. το 2024) και Αττικής (+6%, από 1,1 εκατ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Πελοποννήσου (-1%, από 1,5 εκατ. το 2023 σε 1,4 εκατ. το 2024), Θεσσαλίας (-5%, από 1,4 εκατ. το 2023 σε 1,3 εκατ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 1,3 εκατ. το 2023 σε 1,2 εκατ. το 2024), Ηπείρου (-4%, από 1,1 εκατ. το 2023 σε 1,1 εκατ. το 2024), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 820 χιλ. το 2023 σε 804 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 684 χιλ. το 2023 σε 647 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-1%, από 204 χιλ. το 2023 σε 201 χιλ. το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (-7%, από 48 χιλ. το 2023 σε 45 χιλ. το 2024) μείωση.

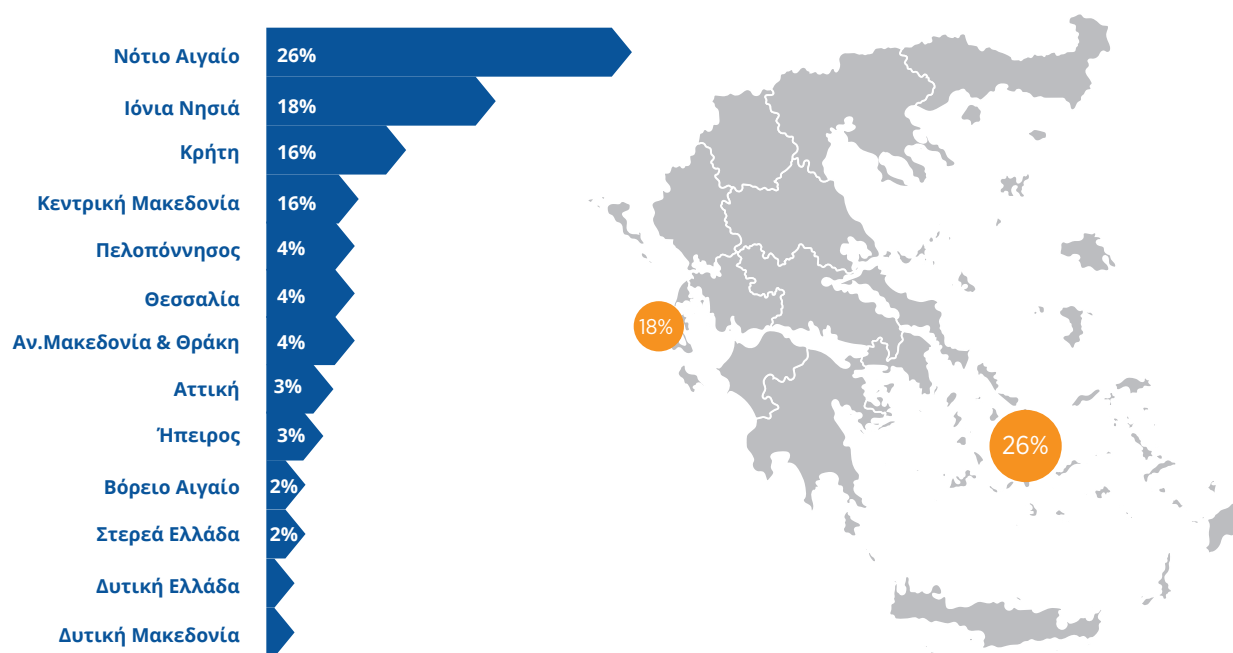
Πίνακας 69: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Νοτίου Αιγαίου	8.184.097	8.836.591	8%
Ιονίων Νήσων	5.830.040	6.092.393	5%
Κρήτης	5.265.162	5.541.551	5%
Κεντρικής Μακεδονίας	5.179.653	5.521.922	7%
Πελοποννήσου	1.457.170	1.441.301	-1%
Θεσσαλίας	1.380.411	1.307.071	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.329.624	1.235.431	-7%
Αττικής	1.053.618	1.116.920	6%
Ηπείρου	1.134.856	1.085.145	-4%
Βορείου Αιγαίου	820.491	804.439	-2%
Στερεάς Ελλάδας	683.914	646.579	-5%
Δυτικής Ελλάδας	203.645	200.617	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	48.410	44.938	-7%
Ελλάδα	32.571.091	33.874.898	4%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2024, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής καταγράφεται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (26%), Ιονίων Νήσων (18%) και Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας με 16% αντίστοιχα. Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2024 το 77% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ενοικιαζόμενα δωμάτια της χώρας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2023-2024 σημείωσε μείωση κατά -1% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2024). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση, με εξαίρεση οριακές αυξήσεις στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+0,5%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2024), Βορείου Αιγαίου (+0,01%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2024) και Δυτικής Μακεδονίας (+0,3%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2024). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Ιόνια Νησιά (-3%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Κρήτη (-1%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2024), Κεντρική Μακεδονία (-3%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2024), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,9 διανυκτερεύσεις το 2024), Στερεά Ελλάδα (-1%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2024), Ήπειρο (-1%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2024), Θεσσαλία (-0,2%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2024), Πελοπόννησος (-1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2024), Δυτική Ελλάδα (-4%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2024) και Αττική (-4%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2024).

Πίνακας 70: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Ιονίων Νήσων	7,7	7,4	-3%
Κρήτης	5,6	5,6	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	5,6	5,5	-3%
Βορείου Αιγαίου	5,2	5,2	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,0	4,9	-2%
Στερεάς Ελλάδας	4,6	4,5	-1%
Ηπείρου	4,4	4,3	-1%
Θεσσαλίας	4,2	4,2	-0%
Νοτίου Αιγαίου	3,9	4,0	0%
Πελοποννήσου	3,0	3,0	-1%
Δυτικής Ελλάδας	2,9	2,8	-4%
Αττικής	2,7	2,6	-4%
Δυτικής Μακεδονίας	2,4	2,4	0%
Ελλάδα	4,8	4,7	-1%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

5.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2023-2024

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2023-2024 κατέγραψαν αύξηση κατά +3% (από 471 χιλ. το 2023 σε 487 χιλ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-3%, από 94 χιλ. το 2023 σε 91 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (-4%, από 28 χιλ. το 2023 σε 27 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-19%, από 31 χιλ. το 2023 σε 25 χιλ. το 2024), Ιονίων Νήσων (-6%, από 26 χιλ. το 2023 σε 24 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 22 χιλ. το 2023 σε 22 χιλ. το 2024) και Αττικής (-2%, από 11 χιλ. το 2023 σε 11 χιλ. το 2024) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 129 χιλ. το 2023 σε 145 χιλ. το 2024), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 67 χιλ. το 2023 σε 70 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+13%, από 29 χιλ. το 2023 σε 33 χιλ. το 2024), Ηπείρου (+29%, από 18 χιλ. το 2023 σε 23 χιλ. το 2024) και Κρήτης (+1%, από 17 χιλ. το 2023 σε 17 χιλ. το 2024) αύξηση.

Για το 2023 και το 2024, για λόγους στατιστικής εμπιστευτικότητας αναφορικά με την προστασία της ταυτότητας των ερευνώμενων μονάδων, τα στοιχεία που αφορούν την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνονται στα στοιχεία αφίξεων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

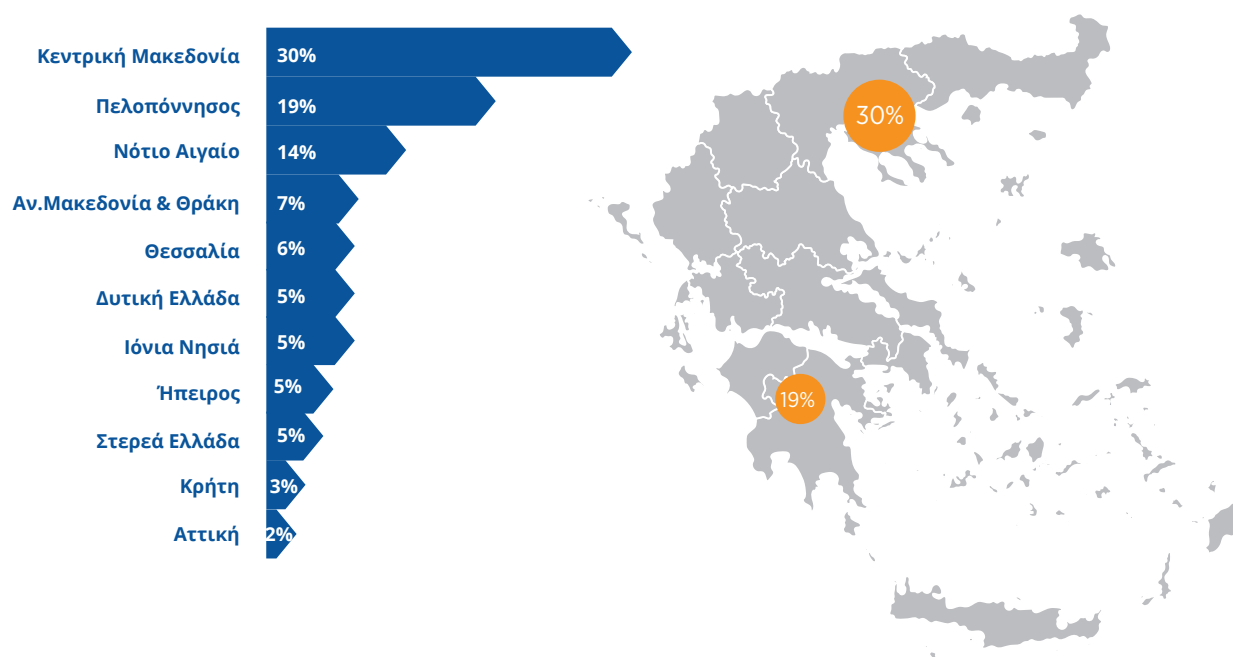
Πίνακας 71: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Κεντρικής Μακεδονίας	129.058	145.025	12%
Πελοποννήσου	93.890	90.787	-3%
Νοτίου Αιγαίου	67.062	69.549	4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	28.854	32.501	13%
Θεσσαλίας	28.016	26.782	-4%
Δυτικής Ελλάδας	30.923	25.155	-19%
Ιονίων Νήσων	25.846	24.265	-6%
Ηπείρου	17.591	22.643	29%
Στερεάς Ελλάδας	22.214	22.094	-1%
Κρήτης	16.665	16.810	1%
Αττικής	11.372	11.113	-2%
Ελλάδα	471.491	486.724	3%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (30%), της Πελοποννήσου (19%) και του Νοτίου Αιγαίου (14%). Δηλαδή οι τρεις αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2024 το 63% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2024

5.6.2 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2023-2024 κατέγραψαν αύξηση κατά +2% (από 2,1 εκατ. το 2023 σε 2,2 εκατ. το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+5%, από 878 χιλ. το 2023 σε 925 χιλ. το 2024), Πελοποννήσου (+1%, από 340 χιλ. το 2023 σε 343 χιλ. το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+28%, από 165 χιλ. το 2023 σε 211 χιλ. το 2024), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από 70 χιλ. το 2023 σε 73 χιλ. το 2024) και Αττικής (+0,5%, από 29 χιλ. το 2023 σε 29 χιλ. το 2024) να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 224 χιλ. το 2023 σε 218 χιλ. το 2024), Ιονίων Νήσων (-15%, από 123 χιλ. το 2023 σε 104 χιλ. το 2024), Ηπείρου (-3%, από 91 χιλ. το 2023 σε 87 χιλ. το 2024), Θεσσαλίας (-6%, από 88 χιλ. το 2023 σε 82 χιλ. το 2024), Δυτικής Ελλάδας (-16%, από 85 χιλ. το 2023 σε 72 χιλ. το 2024) και Κρήτης (-1%, από 48 χιλ. το 2023 σε 48 χιλ. το 2024) μείωση.

Για το 2023 και το 2024, για λόγους στατιστικής εμπιστευτικότητας αναφορικά με την προστασία της ταυτότητας των ερευνώμενων μονάδων, τα στοιχεία που αφορούν την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνονται στα στοιχεία διανυκτερεύσεων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

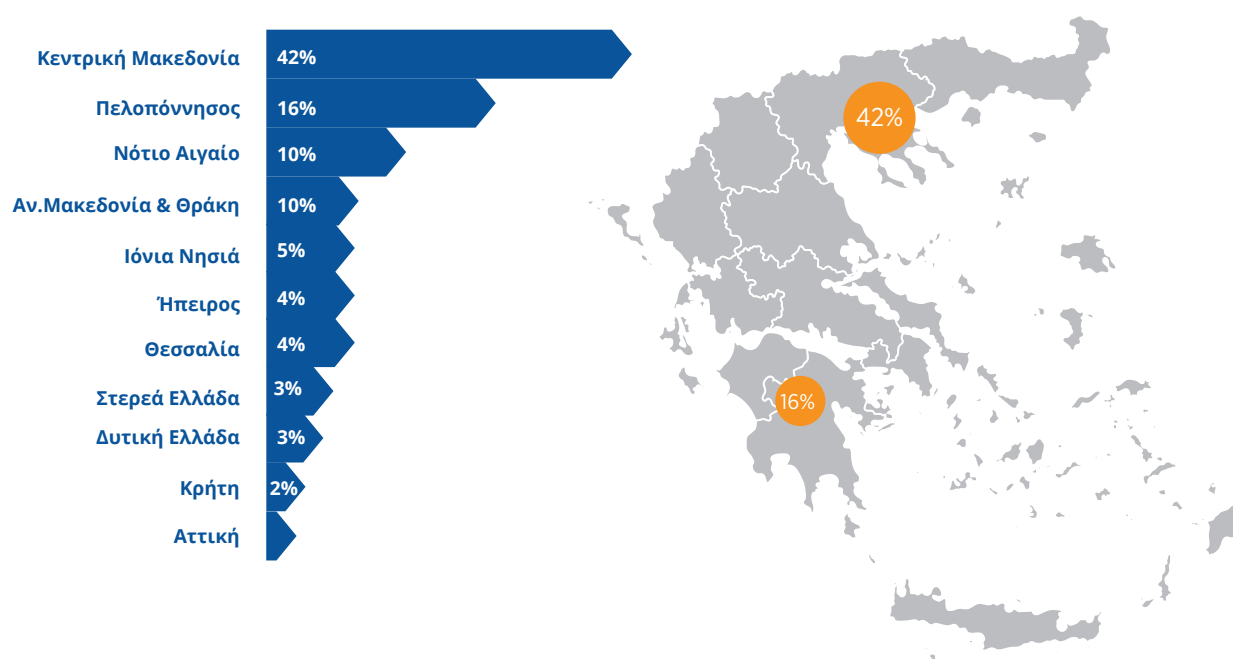
Πίνακας 72: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Κεντρικής Μακεδονίας	878.272	924.575	5%
Πελοποννήσου	340.348	342.690	1%
Νοτίου Αιγαίου	224.060	218.096	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	164.819	210.835	28%
Ιονίων Νήσων	123.419	104.410	-15%
Ηπείρου	90.577	87.479	-3%
Θεσσαλίας	87.664	82.175	-6%
Στερεάς Ελλάδας	69.833	72.914	4%
Δυτικής Ελλάδας	85.306	71.561	-16%
Κρήτης	48.162	47.858	-1%
Αττικής	28.641	28.771	0%
Ελλάδα	2.141.101	2.191.364	2%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSET - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (42%), της Πελοποννήσου (16%) και του Νοτίου Αιγαίου και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης με 10% αντίστοιχα. Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2024 το 77% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2024

5.6.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2023-2024 κατέγραψε μείωση κατά -1% (από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2024). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+14%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 6,5 διανυκτερεύσεις το 2024), Πελοποννήσου (+4%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2024), Στερεάς Ελλάδας (+5%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2024), Δυτικής Ελλάδας (+3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2024) και Αττικής (+3%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2024) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2024), Ιονίων Νήσων (-10%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2024), Ηπείρου (-25%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2024), Νοτίου Αιγαίου (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2024), Θεσσαλίας (-2%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2024) και Κρήτης (-1%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2023 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2024) μείωση.

Για το 2023 και το 2024, για λόγους στατιστικής εμπιστευτικότητας αναφορικά με την προστασία της ταυτότητας των ερευνώμενων μονάδων, τα στοιχεία που αφορούν την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνονται στα στοιχεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Πίνακας 73: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024	%Δ 2023-2024
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,7	6,5	14%
Κεντρικής Μακεδονίας	6,8	6,4	-6%
Ιονίων Νήσων	4,8	4,3	-10%
Ηπείρου	5,1	3,9	-25%
Πελοποννήσου	3,6	3,8	4%
Στερεάς Ελλάδας	3,1	3,3	5%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,1	-6%
Θεσσαλίας	3,1	3,0	-2%
Κρήτης	2,9	2,8	-1%
Δυτικής Ελλάδας	2,8	2,9	3%
Αττικής	2,5	2,6	3%
Ελλάδα	4,5	4,5	-1%

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2023

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.453 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2023, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.630 ξενοδοχεία¹⁴ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 191.732 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁵.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 53% των μονάδων και το 60% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 40% των μονάδων και το 52% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 37% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 20% των μονάδων και το 26% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4* και 2*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους -λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών ξενοδοχείων άλλων Περιφερειών με παρόμοια χαρακτηριστικά-, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹⁶, ΚΠΦ¹⁷, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών αυτών, ανά κατηγορία.

¹⁴ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

¹⁵ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹⁶ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹⁷ Κέρδη Προ Φόρων

Πίνακας 74: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2023¹⁸

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	105.741	129.341	101.584	85.900
Κύκλος Εργασιών	4.807.594.762	2.813.808.875	1.300.432.888	629.988.967
ΚΠΦΤΑ	1.490.514.139	735.001.030	312.133.991	167.589.781
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	26%	24%	27%
ΚΠΦ	463.970.841	324.927.771	143.265.053	98.793.898
ως % του Κύκλου Εργασιών	10%	12%	11%	16%
Καθαρά Πάγια	13.215.270.092	5.052.348.451	1.382.542.269	561.429.769
Ίδια Κεφάλαια	7.607.709.492	4.286.334.467	2.173.450.158	1.544.698.580
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	8.301.592.963	2.421.087.649	698.783.936	218.226.917
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	1,1	0,6	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,6	3,3	2,2	1,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

*Τα στοιχεία υπόκεινται σε αναθεώρηση

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα, προκύπτει ότι το 2023:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*, με εξαίρεση ίσως τα 2*.
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 9,5 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν σε περίπου € 15,6 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 11,6 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 20,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία σε όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ τα ξενοδοχεία 2* ΚΠΦ.
- Οι δείκτες κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα 3* ξενοδοχεία στα ΚΠΦΤΑ που κρίνεται ως Ικανοποιητικός και τα 5* ξενοδοχεία στα ΚΠΦ που κρίνεται επίσης ως ικανοποιητικός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα 5* ξενοδοχεία για τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ που κρίνεται ως υψηλός.

¹⁸ Benchmarks: **ΚΠΦΤΑ**: Πολύ Ικανοποιητικός >26, Ικανοποιητικός 20-25 και Χαμηλός <20, **ΚΠΦ**: Πολύ Ικανοποιητικός >11, Ικανοποιητικός 6-10 και Χαμηλός <6, **Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια**: Υψηλός>2, Υγιής<2, **Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ**: Υγιής<5, Υψηλός 5-10, Πολύ Υψηλός>10.

Πίνακας 75: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2023

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	45.466	21.722	12.802	7.334
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	124.978	39.062	13.610	6.536
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	71.947	33.140	21.396	17.983
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	78.509	18.719	6.879	2.540

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

*Τα στοιχεία υπόκεινται σε αναθεώρηση

Σύμφωνα με τον πίνακα 75, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου 1,7 φορές των 3* και περίπου τριπλάσιος των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια ανά δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια ενώ τα Πάγια ανά Δωμάτιο είναι διπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 74.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2023-2024

6.2.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 989 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2024 βασίζονται σε 374.371 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

Πίνακας 76: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2023-2024

Περιφέρεια	2023	2024
Ήπειρος	90,8%	90,8%
Κυκλάδες	90,3%	90,7%
Δυτική Μακεδονία	90,0%	90,2%
Πελοπόννησος	88,3%	88,4%
Θεσσαλία	86,8%	87,9%
Κρήτη	86,8%	87,6%
Κεντρική Μακεδονία	87,0%	87,4%
Βόρειο Αιγαίο	86,1%	86,9%
Στερεά Ελλάδα	86,8%	86,5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,4%	86,3%
Δωδεκάνησα	85,0%	84,9%
Ιόνια Νησιά	84,3%	84,4%
Αττική	83,8%	84,3%
Δυτική Ελλάδα	83,7%	83,5%
GRI	86,6%	86,9%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETI Intelligence

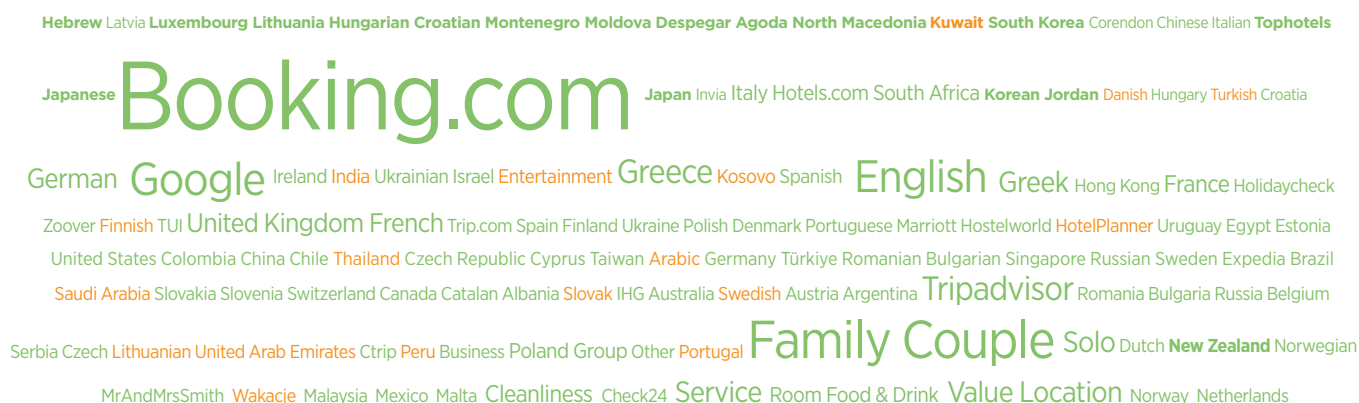
Στον Πίνακα 76 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια και ανά κατηγορία αστεριού. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε οριακή βελτίωση την περίοδο 2023-2024 (από 86,6% το 2023 σε 86,9% το 2024). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κυκλάδων (από 90,3% το 2023 σε 90,7% το 2024), Δυτικής Μακεδονίας (από 90,0% το 2023 σε 90,2% το 2024), Πελοποννήσου (από 88,3% το 2023 σε 88,4% το 2024), Θεσσαλίας (από 86,8% το 2023 σε 87,9% το 2024), Κρήτης (από 86,8% το 2023 σε 87,6% το 2024), Κεντρικής Μακεδονίας (από 87,0% το 2023 σε 87,4% το 2024), Βορείου Αιγαίου (από 86,1% το 2023 σε 86,9% το 2024), Ιονίων Νήσων (από 84,3% το 2023 σε 84,4% το 2024) και Αττικής (από 83,8% το 2023 σε 84,3% το 2024) να σημειώνουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (από 86,8% το 2023 σε 86,5% το 2024), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 86,4% το 2023 σε 86,3% το 2024), Δωδεκανήσων (από 85,0% το 2023 σε 84,9% το 2024) και Δυτικής Ελλάδας (από 83,7% το 2023 σε 83,5% το 2024) επιδείνωση. Το ποσοστό ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων της Περιφέρειας Ηπείρου παρέμεινε αμετάβλητο την περίοδο 2023-2024 (90,8%). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Δυτική Ελλάδα και η Αττική τα χαμηλότερα.

6.2.2 GRI – ΣΥΝΝΕΦΟ ΕΤΙΚΕΤΩΝ (THE TOPIC CLOUD) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το σύννεφο ετικετών (Πίνακας 77) δίνει έναν γρήγορο και οπτικό τρόπο για τον εντοπισμό των βασικών λέξεων-κλειδιά που επηρεάζουν το GRI. Όσο μεγαλύτερη είναι η λέξη του πίνακα τόσο υψηλότερος είναι ο όγκος των σχολίων, όσο πιο σκούρο είναι το πράσινο τόσο πιο θετική είναι η βαθμολογία, όσο πιο σκούρο είναι το κόκκινο τόσο πιο αρνητική, και όσο πιο σκούρο είναι το πορτοκαλί τόσο πιο ουδέτερη. Προφανή θέματα αποτελούν οι δύο κύριες πηγές προέλευσης σχολίων Booking και Google και ακολουθεί με διαφορά η TripAdvisor. Ακολουθούν λέξεις-κλειδιά που σηματοδοτούν τη θετική στάση των επισκεπτών: ανάλογα τον τύπο επισκέπτη όπως Couple, Family, Solo και Group καθώς και τη χώρα προέλευσης ή την εθνικότητα ή τη γλώσσα του επισκέπτη: English, Greece, German, France, Greek κ.ο.κ. Αλλά αυτά που σίγουρα έχουν τραβήξει την προσοχή είναι τα θετικά σχόλια για τα ξενοδοχεία και τις παροχές υπηρεσιών που συζητήθηκαν ευρέως στο διαδίκτυο το 2024 όπως τα Service, Location, Value, Room, Food & Drink και Cleanliness.

Πίνακας 77: Σύννεφο ετικετών στην Ελλάδα, 2024

6.2.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσω της σημασιολογικής ανάλυσης (semantic analysis) των σχολίων, προέκυψαν οι κύριες θεματικές κατηγορίες που δημιούργησαν τις περισσότερες θετικές αναφορές (mentions) για τα ξενοδοχεία που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο το 2024 (Πίνακας 78). Σημειώνεται ότι οι κατηγορίες που εμφανίζονται στις θετικές αναφορές (8) συγκεντρώνουν υψηλότερο αριθμό σχολίων, συνολικά 591.985 (67%), σε σύγκριση με τις κατηγορίες των αρνητικών αναφορών (23), οι οποίες αντιστοιχούν σε 296.374 σχόλια (33%). Στην πρώτη θέση με 167 χιλ. αναφορές βρέθηκε η κατηγορία Φαγητό-Ποτό με λέξη-κλειδί «Πρωινό». Στην συνέχεια ακολούθησαν οι κατηγορίες Εγκατάσταση (establishment) με 95 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Ξενοδοχείο», Προσωπικό με 93 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Προσωπικό», Εμπειρία με 78 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Τα Πάντα», Καθαριότητα με 64 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Υγιεινή», Παραλία με 36 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Θάλασσα», Υπηρεσία με 30 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Υπηρεσία» και Ατμόσφαιρα με 28 χιλ. θετικές αναφορές και λέξη-κλειδί «Ησυχία».

Πίνακας 78: Θετικές αναφορές σχολίων στην Ελλάδα, 2024

Θέση	Θεματική Κατηγορία	Θετικές Αναφορές	Κύριο Περιεχόμενο
1	Φαγητό και Ποτό	167.478	Πρωινό
2	Εγκατάσταση	94.617	Ξενοδοχείο
3	Προσωπικό	93.084	Προσωπικό
4	Εμπειρία	78.221	Τα Πάντα
5	Καθαριότητα	64.356	Υγιεινή
6	Παραλία	36.485	Θάλασσα
7	Υπηρεσία	30.243	Υπηρεσία
8	Ατμόσφαιρα	27.501	Ησυχία

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6.2.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσω της σημασιολογικής ανάλυσης (semantic analysis) των σχολίων, προέκυψαν οι κύριες θεματικές κατηγορίες που δημιουργήσαν τις περισσότερες αρνητικές αναφορές (mentions) για τα ξενοδοχεία που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο το 2024 (Πίνακας 79). Σημειώνουμε ότι για τις κατηγορίες που εμφανίζονται στις αρνητικές αναφορές, οι περισσότερες συνδέονται με ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα την εμπειρία των επισκεπτών.

Στην πρώτη θέση με 45 χιλ. αναφορές βρέθηκε η κατηγορία Δωμάτιο με λέξη-κλειδί «Κλιματισμός». Στην συνέχεια ακολούθησαν οι κατηγορίες Φαγητό-Ποτό με 45 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Ποτό», Τεχνικές Εγκαταστάσεις (Facilities) με 23 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Νερό», Εγκατάσταση (establishment) με 21 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Κτίριο», Καθαριότητα με 21 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Βρώμικο», Μπάνιο με 20 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Μπάνιο», Ατμόσφαιρα με 17 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Θόρυβος», Σχέση Ποιότητας Τιμής με 15 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Πληρωμή», Εμπειρία με 13 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Επισκέπτης», Τοποθεσία με 10 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Ταξί», Προσωπικό με 9 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Επικοινωνία», Κρεβάτι με 9 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Στρώμα», Ψυχαγωγία με 8 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Μουσική», Συντήρηση με 7 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Σπασμένο», Διακόσμηση με 7 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Επιπλα», Υπηρεσία με 6 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Ουρά», Υποδοχή με 6 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Υποδοχή», Παραλία με 5 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Παραλία», Κοινόχρηστοι Χώροι με 3 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Αίθουσα», Τεχνολογία με 2 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Τηλεόραση», Ασφάλεια με 2 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Κίνδυνος», Διαδίκτυο με 2 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «WiFi» και Ιατρική και Υγεία με 1 χιλ. αναφορές και λέξη-κλειδί «Ασθένεια».

Πίνακας 79: Αρνητικές αναφορές σχολίων στην Ελλάδα, 2024

Θέση	Θεματική Κατηγορία	Αρνητικές Αναφορές	Κύριο Περιεχόμενο
1	Δωμάτιο	45.352	Κλιματισμός
2	Φαγητό - Πότο	44.530	Ποτό
3	Τεχνικές Εγκαταστάσεις	23.473	Νερό
4	Εγκατάσταση	21.220	Κτίριο
5	Καθαριότητα	20.813	Βρώμικο
6	Μπάνιο	19.503	Μπάνιο
7	Ατμόσφαιρα	17.143	Θόρυβος
8	Σχέση Ποιότητα Τιμής	14.664	Πληρωμή
9	Εμπειρία	12.884	Επισκέπτης
10	Τοποθεσία	10.092	Ταξί
11	Προσωπικό	9.460	Επικοινωνία
12	Κρεβάτι	8.556	Στρώμα
13	Ψυχαγωγία	8.000	Μουσική
14	Συντήρηση	7.060	Σπασμένο
15	Διακόσμηση	6.526	Έπιπλα
16	Υπηρεσία	6.192	Ουρά
17	Υποδοχή	5.804	Υποδοχή
18	Παραλία	5.399	Παραλία
19	Κοινόχρηστοι Χώροι	2.789	Αίθουσα
20	Τεχνολογία	2.029	Τηλεόραση
21	Ασφάλεια	1.831	Κίνδυνος
22	Διαδίκτυο	1.671	WiFi
23	Ιατρική Και Υγεία	1.383	Ασθένεια

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETI Intelligence

7. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΦΗΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΜΗΝΟ, 2024

7.1 ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΧΟΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΜΗΝΟ, 2024

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται αξιολογήσεις¹⁹ της εμπειρίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, κατηγορία σχολίου και τρίμηνο. Τα στοιχεία προέρχονται από την εταιρεία TCI Research και συλλέγονται από 45 πηγές/πλατφόρμες, όπως π.χ. Airbnb, Google, Expedia.com, Booking.com, Facebook, TripAdvisor κ.α., οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 95% όλων των δεδομένων εμπειρίας που είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο.

Σε ότι αφορά την βαθμολογία εμπειρίας, η Ελλάδα εμφάνισε υψηλό επίπεδο ικανοποίησης των επισκεπτών της (9,2/9,2/9,1/9,2 ανά τρίμηνο αντίστοιχα). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βαθμολογία υψηλότερη ή ίση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (9,1/9/9,1), Κρήτης (9,1/9/9,1) και Βορείου Αιγαίου (9/8,7/9,1) για το 2ο, 3ο και 4ο τρίμηνο αντίστοιχα, Δυτικής Ελλάδας (8,9/9,1), Στερεάς Ελλάδας (8,9/9,1) και Ηπείρου (9,1/9) για το 1ο και 4ο τρίμηνο αντίστοιχα, Αττικής (9,1) για το 2ο τρίμηνο και Δωδεκανήσων (9), Ιονίων Νήσων (9) και Κεντρικής Μακεδονίας (9) για το 3ο τρίμηνο. Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι τόσο στην συνολική βαθμολογία όσο και στις επιμέρους κατηγορίες η χαμηλότερη τιμή καταγράφεται στο 3ο τρίμηνο όπου παραδοσιακά παρατηρούνται οι υψηλότερες τουριστικές ροές.

Σε ότι αφορά τις επιμέρους κατηγορίες, το επίπεδο ικανοποίησης των επισκεπτών στην Πολιτιστική εμπειρία είναι υψηλό (9,5/9,3/9,3/9,4) και υψηλότερο από τον συνολικό Εθνικό Μέσο Όρο (9,2/9,2/9,1/9,2) και για τα τέσσερα τρίμηνα. Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες και για τα τέσσερα τρίμηνα σημείωσαν υψηλότερη ή ίση βαθμολογία σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (9,2/9/8,9/8,9) και για τα τέσσερα τρίμηνα, Κρήτης (8,9/9/9) για το 2ο, 3ο και 4ο τρίμηνο αντίστοιχα, των Ιονίων Νήσων (9,4/9,3) για το 1ο και 4ο τρίμηνο αντίστοιχα και για τις Κυκλάδες (9,3) και την Αν. Μακεδονία & Θράκη (9,4) για το 1ο τρίμηνο.

¹⁹ Q1: 83.478, Q2: 177.989, Q3: 299.381 και Q4: 127.665

Το επίπεδο ικανοποίησης των επισκεπτών στην εμπειρία της Θάλασσας (9,2/9,8,8/9,1) είναι χαμηλότερο από τον συνολικό εθνικό Μέσο Όρο (9,2/9,2/9,1/9,2) για το 2ο, 3ο και 4ο τρίμηνο και ίδιο για το 1ο. Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες και για τα τέσσερα τρίμηνα σημείωσαν υψηλότερη ή ίση βαθμολογία σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (8,4/8,5/8,8) και Κρήτης (8,7/8,6/8,9) για το 2ο, 3ο και 4ο τρίμηνο αντίστοιχα, Θεσσαλίας (8,4/8,6/8,7) για το 1ο, 2ο και 3ο τρίμηνο αντίστοιχα, Βορείου Αιγαίου (8,4/8,5) για το 2 και 3ο τρίμηνο, Ηπείρου (8,6), Κυκλάδων (8,7), Δωδεκανήσων (9) και Κεντρικής Μακεδονίας (9) για το 1ο τρίμηνο και Στερεάς Ελλάδας (8,8) για το 4ο τρίμηνο. Για τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την κατηγορία της Θάλασσας.

Το επίπεδο ικανοποίησης των επισκεπτών στην εμπειρία Φαγητού & Ποτού (9,0/9,1/9,0/9,2) είναι χαμηλότερο από τον συνολικό Εθνικό Μέσο Όρο (9,2/9,2/9,1/9,2) με εξαίρεση το 4ο τρίμηνο που είναι ίδιο. Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες και για τα τέσσερα τρίμηνα σημείωσαν υψηλότερη ή ίση βαθμολογία σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (8,4/8,7/8,8/8,7) για όλα τα τρίμηνα, Δυτικής Ελλάδας (8,4/8,8/8,9) και Αττικής (8,9/9,0/9,1) για το 1ο, 2ο και 4ο τρίμηνο, Αν. Μακεδονίας & Θράκης (9,0/8,9), Κεντρικής Μακεδονίας (9,0/8,8) και Βορείου Αιγαίου (9,0/8,6) για το 2ο και 3ο τρίμηνο, Ηπείρου (8,8/8,8) για το 1ο και 3ο τρίμηνο, Κυκλάδων (8,9/9,0) για το 3ο και 4ο τρίμηνο και Πελοποννήσου (9,1), Δωδεκανήσων (8,6), Ιονίων Νήσων (9,0) και Κρήτης (9,1) για το 4ο τρίμηνο.

Πίνακας 80: Βαθμολογία εμπειρίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, κατηγορία σχολίου και τρίμηνο, 2024

Περιφέρεια	Πολιτισμός				Θάλασσα				Φαγητό & Ποτό				Σύνολο			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	9,4	9,3	9,4	9,5	9,3	9,4	9,4	9,4
Δυτική Ελλάδα	9,5	9,5	9,4	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,4	8,8	9,1	8,9	8,9	9,3	9,3	9,1
Θεσσαλία	9,7	9,6	9,5	9,5	8,4	8,6	8,7	9,5	9,3	9,2	9	9,8	9,6	9,5	9,3	9,5
Αττική	9,5	9,3	9,3	9,4	9,4	9	9	9,4	8,9	9	9	9,1	9,2	9,1	9,2	9,2
Πελοπόννησος	9,5	9,5	9,5	9,5	9,7	9,5	9,2	9,7	9,1	9,2	9,1	9,1	9,3	9,3	9,2	9,3
Ήπειρος	9,5	9,3	9,3	9,4	8,6	9,7	9,3	9,5	8,8	9,1	8,8	9,8	9,1	9,3	9,1	9
Κυκλάδες	9,3	9,3	9,4	9,4	8,7	9,3	9,2	9,2	9,4	9,2	8,9	9	9,2	9,2	9,1	9,2
Στερεά Ελλάδα	9,6	9,4	9,5	9,5	10	9,1	8,8	8,8	8,4	8,7	8,8	8,7	8,9	9,2	9,1	9,1
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9,4	9,3	9,3	9,4	9,2	8,4	8,5	8,8	9,1	9	8,9	9,6	9,2	9,1	9	9,1
Δωδεκάνησα	9,5	9,3	9,3	9,4	9	9,1	8,8	9,2	9	9,2	9	8,6	9,2	9,2	9	9,2
Ιόνια Νησιά	9,4	9,4	9,3	9,3	9,4	9,2	8,8	9,2	9	9,3	9,1	9	9,2	9,3	9	9,2
Κεντρική Μακεδονία	9,6	9,5	9,4	9,5	9	9	8,8	9,4	9	9	8,8	9,3	9,2	9,2	9	9,2
Κρήτη	9,5	8,9	9	9	9,3	8,7	8,6	8,9	9,3	9,4	9,1	9,1	9,4	9,1	9	9,1
Βόρειο Αιγαίο	9,2	9	8,9	8,9	9,9	8,4	8,5	9,2	9,4	9	8,6	9,5	9,4	9	8,7	9,1
Ελλάδα	9,5	9,3	9,3	9,4	9,2	9	8,8	9,1	9	9,1	9	9,2	9,2	9,2	9,1	9,2

7.2 NET SENTIMENT SCORES ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΧΟΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΜΗΝΟ, 2024

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα Sentiment Scores ανά κατηγορία σχολίου, Περιφέρεια και τρίμηνο. Τα στοιχεία βασίζονται σε αναφορές στο διαδίκτυο, προέρχονται από την εταιρεία TCI Research και συλλέγονται μέσω τεχνικών social listening στο internet από ένα πλήθος πηγών όπως π.χ. social media, blogs, forums, magazines, online news, newspapers κ.α.

Αναφορικά με τα σχόλια που επηρεάζουν την τουριστική εμπειρία, αξιοσημείωτη είναι η υψηλή αξιολόγηση του ανθρώπινου παράγοντα (Προσωπικό) και της Σχέσης Ποιότητας-Τιμής.

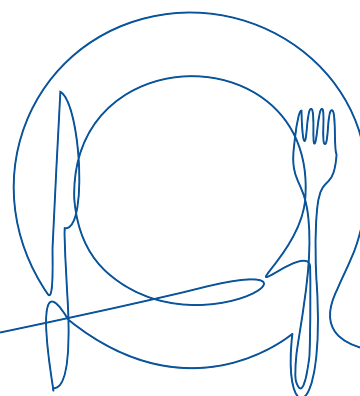
Ειδικότερα, στην κατηγορία Προσωπικό, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν και για τα τέσσερα τρίμηνα υψηλότερη ή ίση βαθμολογία σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (9,0/8,7/8,7/8,9) και Κεντρικής Μακεδονίας (9,4/9,4/9,2/9,3) και για τα τέσσερα τρίμηνα, Δυτικής Ελλάδας (9,3/9,1) και Στερεάς Ελλάδας (9,3/9,0) για το 3ο και το 4ο τρίμηνο, Βορείου Αιγαίου (9,1/8,7) για το 2ο και 3ο τρίμηνο, Πελοποννήσου (9,4/9,3) για το 2ο και 4ο τρίμηνο, Δωδεκανήσων (9,4) και Κρήτης (9,4) για το 1ο τρίμηνο και Αττικής (9,4) για το 2ο τρίμηνο. Δεν διαθέτουμε στοιχεία για το 1ο τρίμηνο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και για τα τέσσερα τρίμηνα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην κατηγορία Προσωπικό.

Σε ότι αφορά την κατηγορία Σχέση Ποιότητας-Τιμής, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν και για τα τέσσερα τρίμηνα υψηλότερη ή ίση βαθμολογία σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (8,9/8,8/8,6/8,7) και Κυκλάδων (9,1/8,7/8,6/9,0) και για τα τέσσερα τρίμηνα, Θεσσαλίας (8,9/8,4/9,0) και Κεντρικής Μακεδονίας (9,0/8,5/8,9) για το 2ο, 3ο και 4ο τρίμηνο, Αττικής (9,1) για το 1ο τρίμηνο, Ηπείρου (8,5) για το 2ο τρίμηνο και Βορείου Αιγαίου (8,5) για το 3ο τρίμηνο. Δεν διαθέτουμε στοιχεία για το 1ο τρίμηνο των Περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Ηπείρου και για το 1ο, 2ο και 4ο τρίμηνο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

²⁰ Σε ότι αφορά τις κατηγορίες των Sentiment Scores, οι συνολικές αναφορές ανά κατηγορία και ανά τρίμηνο έχουν ως εξής: Υγιεινή (Q1: 490, Q2: 2.631, Q3: 5.458, Q4: 1.349), Σχέση Ποιότητας - Τιμής (Q1: 6.381, Q2: 29.440, Q3: 52.418, Q4: 16.283), Προσωπικό (Q1: 7.364, Q2: 37.080, Q3: 61.138, Q4: 18.129) και Βιώσιμο Ταξίδι (Q1: 317, Q2: 1.575, Q3: 3.213, Q4: 977).

Στην κατηγορία Υγιεινή, βάσει διαθέσιμων στοιχείων, οι Περιφέρειες Αττικής (8,3/8,4/8,2/8,7) και Κεντρικής Μακεδονίας (9,3/8,8/8,8/8,4) εμφάνισαν υψηλότερη ή ίση βαθμολογία σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο σε όλα τα τρίμηνα, οι Κυκλάδες (8,6/8,8) μόνο στο 2ο και 3ο τρίμηνο, τα Ιόνια Νησιά (8,3) και η Πελοπόννησος (8,3) μόνο στο 2ο τρίμηνο και η Αν. Μακεδονία & Θράκη (8,8) και η Ήπειρος (8,5) μόνο στο 3ο τρίμηνο. Δεν διατίθενται στοιχεία σε όλα τα τρίμηνα για τις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας και της Δυτικής Μακεδονίας, για το 1ο, 2ο και 4ο τρίμηνο για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας, για το 1ο και 4ο τρίμηνο για την Αν. Μακεδονία & Θράκη, την Πελοπόννησο και την Θεσσαλία και για το 1ο τρίμηνο για τις Περιφέρειες Δωδεκανήσων, Ιονίων Νήσων και Κυκλάδων.

Σε ότι αφορά την κατηγορία βιώσιμο ταξίδι, η Περιφέρεια Αττικής (9,2/8,9/9,0/9,0) σημείωσε υψηλότερη βαθμολογία σε όλα τα τρίμηνα σε σύγκριση με τον Εθνικό Μέσο Όρο, η Κεντρική Μακεδονία (9,1/9,1/8,6) μόνο για το 2ο, 3ο και 4ο τρίμηνο, η Κρήτη (8,5) μόνο για το 2ο τρίμηνο, η Αν. Μακεδονία & Θράκη (8,9), η Ήπειρος (8,2), η Θεσσαλία (8,5) και τα Ιόνια Νησιά (8,4) μόνο για το 3ο τρίμηνο και τα Δωδεκάνησα (8,5) μόνο για το 4ο τρίμηνο. Δεν διαθέτουμε στοιχεία και για τα τέσσερα τρίμηνα για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας, για το 1ο, 2ο και 4ο τρίμηνο για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Ηπείρου και Θεσσαλίας, για το 1ο και 4ο τρίμηνο για την Πελοπόννησο και για το 1ο τρίμηνο για τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Δωδεκανήσων, Κεντρικής Μακεδονίας και Κυκλάδων.

Πίνακας 81: Net Sentiment Scores στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, κατηγορία σχολίου και τρίμηνο, 2024

Περιφέρεια	Προσωπικό				Σχέση Ποιότητας-Τιμής				Υγιεινή				Βιώσιμο Ταξίδι			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9,0	8,7	8,7	8,9	8,9	8,8	8,6	8,7	Μ.Δ.	7,6	8,8	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,9	Μ.Δ.
Αττική	9,5	9,4	9,5	9,5	9,1	9,1	9,1	9,1	8,3	8,4	8,2	8,7	9,2	8,9	9,0	9,0
Βόρειο Αιγαίο	Μ.Δ.	9,1	8,7	9,8	Μ.Δ.	9,2	8,5	9,4	Μ.Δ.	Μ.Δ.	7,9	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Δυτική Ελλάδα	9,7	9,6	9,3	9,1	9,2	9,4	9,3	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	10,0	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Δωδεκάνησα	9,4	9,6	9,4	9,6	9,4	9,1	8,9	9,1	Μ.Δ.	8,0	8,0	8,0	Μ.Δ.	8,0	8,1	8,5
Έπειρος	9,6	9,7	9,4	9,8	Μ.Δ.	8,5	9,1	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,2	Μ.Δ.
Θεσσαλία	9,8	9,5	9,4	9,7	9,3	8,9	8,4	9,0	Μ.Δ.	8,0	8,0	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	8,5	Μ.Δ.
Ιόνια Νησιά	9,8	9,7	9,5	9,6	9,2	9,2	8,9	9,1	Μ.Δ.	8,3	7,6	7,3	Μ.Δ.	8,3	8,4	8,0
Κεντρική Μακεδονία	9,4	9,4	9,2	9,3	9,3	9,0	8,5	8,9	9,3	8,8	8,8	8,4	Μ.Δ.	9,1	9,1	8,6
Κρήτη	9,4	9,6	9,4	9,5	9,2	9,1	8,9	9,1	6,7	8,1	7,5	7,6	8,0	8,5	7,8	8,0
Κυκλάδες	9,6	9,5	9,4	9,5	9,1	8,7	8,6	9,0	Μ.Δ.	8,6	8,8	7,7	Μ.Δ.	8,2	7,2	7,2
Πελοπόννησος	9,6	9,4	9,5	9,3	9,2	9,2	9,2	9,3	Μ.Δ.	8,3	7,9	Μ.Δ.	Μ.Δ.	7,3	6,9	Μ.Δ.
Στερεά Ελλάδα	9,6	9,7	9,3	9,0	9,2	9,5	9,2	9,5	Μ.Δ.	Μ.Δ.	5,8	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.
Ελλάδα	9,5	9,5	9,4	9,5	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,3	8,1	8,1	9,0	8,4	8,2	8,5

Πηγή: TCI Research - Επεξεργασία INSETI Intelligence
Η βαθμολογία που παρουσιάζεται στον πίνακα βασίζεται σε αναφορές στο διαδίκτυο

8. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (ΠΧΠ) θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από διαβούλευση. Αποτελούν βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της χώρας δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Για λεπτομέρη περιγραφή του χωροταξικού σχεδιασμού ανά Περιφέρεια, παρακαλώ μεταβείτε στον σύνδεσμο [εδώ](#).

Πίνακας 82: Χωροταξικό Πλαίσιο ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Χωροταξικό Πλαίσιο
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	✓
Αττική	✓
Βόρειο Αιγαίο	✓
Δυτική Ελλάδα	✓
Δυτική Μακεδονία	✓
Ήπειρος	✓
Θεσσαλία	✓
Ιονία Νησιά	✓
Κεντρική Μακεδονία	✓
Κρήτη	✓
Νότιο Αιγαίο	✗
Πελοπόννησος	✗
Στερεά Ελλάδα	✓

9. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

9.1 Στρατηγικές κατευθύνσεις σε Εθνικό επίπεδο

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι 18 Γενικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις που προέκυψαν από την ομαδοποίηση των Δράσεων της μελέτης του ΙΝΣΕΤΕ [«Ελληνικός Τουρισμός 2030 «Σχέδια Δράσης»](#) για τον προσδιορισμό κρίσιμων πεδίων παρέμβασης. Οι Γενικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις διακρίνονται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες: Επενδύσεις σε υποδομές και μεταφορές ευρύτερης σημασίας, επενδύσεις με μεγαλύτερη εστίαση στον τουρισμό, καθώς και οριζόντιες δράσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιχειρηματικότητας στον τουρισμό και ψηφιακής μετάβασης και εκσυγχρονισμού (βλ. Πίν. 83).

Πίνακας 83: Γενικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις

Θεματικοί Άξονες		Οριζόντιοι Άξονες
Επενδύσεις σε υποδομές και μεταφορές ευρύτερης σημασίας	Επενδύσεις με μεγαλύτερη εστίαση στον τουρισμό	Εκπαίδευση, κατάρτιση και επιχειρ/τα στον Τουρισμό
	Αναβάθμιση βασικών υποδομών και υποδομών προσβασιμότητας θεματικών μορφών τουρισμού	Αναβάθμιση συστήματος εκπαίδευσης στον Τομέα του Τουρισμού
	Αναβάθμιση και εμπλουτισμός τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών και ενίσχυση προώθησης και προβολής τους	Ενίσχυση και αναβάθμιση επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα του Τουρισμού
	Βελτίωση βασικών πολιτιστικών υποδομών και προώθηση, προστασία και ανάδειξη πολιτιστικού, φυσικού, ιστορικού, θρησκευτικού και κτιριακού αποθέματος	Ενίσχυση / υποστήριξη της επιχειρηματικότητας
	Βελτίωση Προσβασιμότητας και επιπέδου Φιλικότητας του προορισμού σε ευάλωτες και μη ομάδες	Ψηφιακή Μετάβαση και Εκσυγχρονισμός
	Προώθηση αειφορίας, βιώσιμη ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος στον τομέα του Τουρισμού	
	Προώθηση αρχών/πρακτικών βιώσιμης διαχείρισης των τουριστικών ροών, στήριξης της φέρουσας ικανότητας των προορισμών και βελτίωσης της ταξιδιωτικής εμπειρίας των επισκεπτών	
	Προώθηση εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης του Ενεργειακού Προφίλ στον τομέα του Τουρισμού	
Αναβάθμιση / ανάπτυξη νέων κόμβων πολυτροπικής μετακίνησης, μέσων και δικτύων ΜΜΜ και ενίσχυση βιώσιμων		Αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών και Ανάδειξη Έξυπνων Προορισμών
Αναμόρφωση του Λιμενικού Συστήματος, συγκοινωνιακές προσαρμογές και αστικές αναπλάσεις και αναμορφώσεις στον περιβάλλοντα χώρο των Λιμένων		
Βελτίωση / Αναβάθμιση / Ανάπτυξη οδικών υποδομών, του οδικού δικτύου, της οδικής ασφάλειας και της οδικής συνδεσιμότητας / προσβασιμότητας		
Βελτίωση / ανάπτυξη αερολιμενικών υποδομών και αεροπορικής συνδεσιμότητας / προσβασιμότητας του προορισμού		
Βελτίωση / ανάπτυξη σιδηροδρομικών υποδομών και συνδεσιμότητας / προσβασιμότητας του προορισμού		
Ενίσχυση θαλάσσιας συνδεσιμότητας / προσβασιμότητας των προορισμών: αναβάθμιση/επέκταση λιμενικών υποδομών, βελτίωση ακτοπλοϊκής προσβασιμότητας & συνδεσιμότητας, αναβάθμιση / επέκταση τουριστικών λιμένων και κατάλληλων υποδομών για τον ναυτικό τουρισμό		
Προώθηση Αστικών Αναπλάσεων και Δημιουργία ενός ελκυστικού, βιώσιμου και αειφορικού αστικού περιβάλλοντος		

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στις Γενικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις βασίστηκαν σε 5 βασικές στρατηγικές περιοχές-άξονες:

- βελτίωση και ανάπτυξη υποδομών,
- αναβάθμιση και προώθηση του τουριστικού προϊόντος,
- ψηφιακή αναβάθμιση και μετασχηματισμός,
- προστασία του περιβάλλοντος και αειφορία
- ενίσχυση δεξιοτήτων και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας.

Οι προτεινόμενες δράσεις ανά προτεινόμενο προορισμό, διαχωρίστηκαν σε δράσεις ανά άξονα και ανά κύριο προϊόν (Sun & Beach, Yachting, Κρουαζιέρα, Πολιτιστικός, City Break, MICE), αλλά και ανά υποστηρικτικό προϊόν (Αγροτουρισμός, Οικοτουρισμός, Sports & Activities, Γαστρονομίας και Τουρισμός Ευεξίας) βάσει της δυναμικής τους.

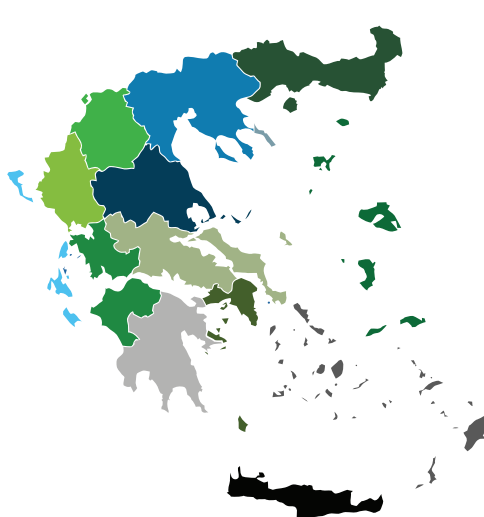
Πίνακας 84: Σχέδια δράσης ανά άξονα προτεραιότητας και ανά προϊόν

ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

Ανά άξονα	Ανά προϊόν
Βελτίωση και ανάπτυξη υποδομών	Sun & Beach
Αναβάθμιση και προώθηση τουριστικού προϊόντος	Yachting
Ψηφιακή αναβάθμιση και μετασχηματισμός	Κρουαζιέρα
Προστασία περιβάλλοντος και αειφορία	Πολιτιστικός
Ενίσχυση δεξιοτήτων και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας	City Break
	MICE
	Αγροτουρισμός
	Οικοτουρισμός
	Αθλητικός
	Γαστρονομικός
	Τουρισμός Ευεξίας

Βασισμένοι στις στρατηγικές προτεραιότητες ανωτέρω, προβήκαμε στην επιλογή 36 προορισμών σε όλη τη χώρα καλύπτοντας και τις 13 Περιφέρειες με τουλάχιστον 2 προορισμούς ανά Περιφέρεια. Η επιλογή των προορισμών δεν ταυτίζονται απαραίτητα με τη διοικητική διαίρεση της χώρας αλλά η επιλογή τους κατά κύριο λόγο βασίζεται σε ενότητες τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που καθορίζουν την ελκυστικότητα και αποδοτικότητα του προορισμού. Η επιλογή των προορισμών είναι ενδεικτική και περιλαμβάνει τόσο αυτόνομες περιοχές όσο και «cluster» προορισμών, όπως για παράδειγμα η πόλη των Ιωαννίνων και η κοντινή ορεινή περιοχή ή προορισμούς «ομπρέλα», όπως για παράδειγμα οι Κυκλάδες.

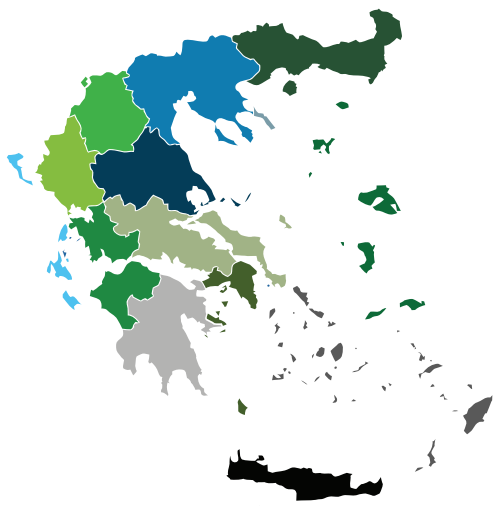
Πίνακας 85: Αναλυτική καταγραφή των 36 προορισμών

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 1. Θράκη 2. Θάσος, Καβάλα & Δράμα	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 20. Θεσσαλονίκη 21. Χαλκιδική 22. Όλυμπος & ακτές Πιερίας
Περιφέρεια Αττικής 3. Αθήνα 4. Αθηναϊκή Ριβιέρα 5. Νησιά του Αργοσαρωνικού	Περιφέρεια Κρήτης 23. Κρήτη 24. Βόρεια Κρήτη 25. Νότια Κρήτη
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 6. Λέσβος, Λήμνος & Χίος 7. Σάμος & Ικαρία	Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου Δωδεκάνησα 26. Δωδεκάνησα 27. Ρόδος 28. Κως
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 8. Δυτική Ελλάδα 9. Ολυμπία	Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου Κυκλάδες 29. Κυκλάδες 30. Σαντορίνη 31. Μύκονος
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας 10. Δυτική Μακεδονία 11. Βουνά και λίμνες της Δυτικής Μακεδονίας	Περιφέρεια Πελοποννήσου 32. Βορειοανατολική Πελοπόννησος 33. Νότια Πελοπόννησος
Περιφέρεια Ηπείρου 12. Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή 13. Ηπειρωτική ακτή	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 34. Δελφοί, Παρνασσός & Ανατολική Στερεά Ελλάδα 35. Εύβοια & Σκύρος 36. Ευρυτανία
Περιφέρεια Θεσσαλίας 14. Βόλος, Πήλιο & Σποράδες 15. Μετέωρα & Δυτική Θεσσαλία	
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων 16. Νησιά Ιονίου 17. Κέρκυρα 18. Ζάκυνθος 19. Κεφαλλονιά, Ιθάκη & Λευκάδα	

Από τον πίνακα, προκύπτει ότι το προϊόν Ήλιος & Θάλασσα αποτελεί το κυρίαρχο προϊόν της χώρας, αφού θεωρείται εδραιωμένο σε 13 προορισμούς ενώ ακολουθούν ο Πολιτιστικός τουρισμός (εδραιωμένο σε 10 προορισμούς), η Κρουαζιέρα (εδραιωμένο σε 7 προορισμούς) και ο Γαστρονομικός τουρισμός (εδραιωμένο σε 7 προορισμούς). Τα υπόλοιπα προϊόντα έχουν χαμηλή αντιπροσώπευση στους επιμέρους προορισμούς.

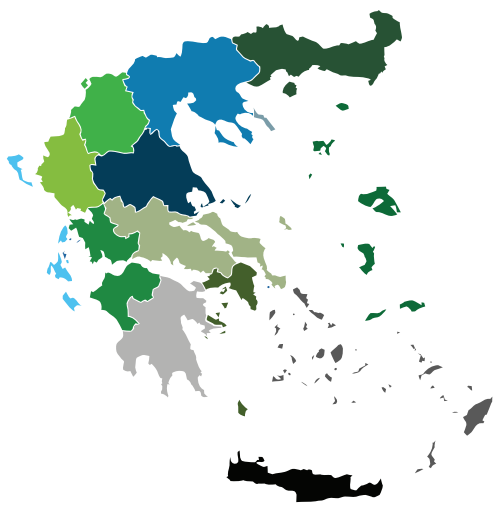
Πίνακας 86: Σχέδια δράσης ανά άξονα προτεραιότητας και ανά προϊόν

	Εδραιωμένο Προϊόν	Δυνατότητα Ανάπτυξης
Ήλιος & Θάλασσα	13	16
Yachting	4	17
Κρουαζιέρα	7	8
Πολιτιστικός		21
City Break	3	6
MICE	2	7
Αγροτουρισμός	1	16
Οικοτουρισμός	2	16
Αθλητικός	1	24
Γαστρονομικός	7	22
Ευεξίας		4

Περαιτέρω, στα πλαίσια άμβλυνσης της εποχικότητας και διαφοροποίησης του προσφερόμενου προϊόντος, η μελέτη μέσω των σχεδίων δράσεων της, προτείνει στους επιμέρους προορισμούς την ανάπτυξη σε εδραιωμένα ιδιαίτερα αναπτυγμένα 58 κύρια και 78 συμπληρωματικά προϊόντα, έναντι μόλις 16 νέων προϊόντων «Ήλιου και Θάλασσας».

Πίνακας 83: Σχέδια δράσης ανά άξονα προτεραιότητας και ανά προϊόν

	Εδραιωμένο Προϊόν	Δυνατότητα Ανάπτυξης
Ήλιος & Θάλασσα	13	16
Yachting		
Κρουαζιέρα		
Πολιτιστικός	16	59
City Break		
MICE		
Αγροτουρισμός		
Οικοτουρισμός		
Αθλητικός	11	82
Γαστρονομικός		
Ευεξίας		

Αναλυτικά, ο αριθμός των σχεδίων δράσεων ανά Περιφέρεια και στρατηγική κατεύθυνση παραθέτονται στον πίνακα 88.

Πίνακας 87: Αριθμός Σχεδίων Δράσης ανά Περιφέρεια και Προϊόν

Περιφέρεια	Οριζόντιες	Sun & Beach	Yachting	Κρουαζιέρα	Πολιτιστικός & Θρησκευτικός τουρισμός	City Break	MICE	Αγροτουρισμός	Οικοτουρισμός	Sports & Activities	Γαστρονομικός	Τουρισμός Ευεξίας	Σύνολο
Αν. Μακεδονία & Θράκη	54	8	-	-	15	5	-	6	12	7	1	4	112
Αττική	74	11	10	6	29	6	4	-	-	5	4	-	149
Βόρειο Αιγαίο	65	14	12	-	24	-	-	11	17	-	13	4	160
Δυτική Ελλάδα	53	15	-	13	25	7	4	5	7	6	-	-	135
Δυτ.Μακεδονία	19	-	-	-	6	-	-	3	9	3	1	-	41
Ήπειρος	44	6	8	-	20	7	-	6	5	4	3	-	103
Θεσσαλία	49	6	5	-	5	-	-	7	10	7	1	-	90
Ιόνια Νησιά	108	31	28	15	26	-	-	-	-	2	16	-	226
Κεντ.Μακεδονία	45	9	4	4	22	6	4	-	5	6	6	-	111
Κρήτη	37	9	-	8	10	9	4	6	11	7	5	-	106
Νότιο Αιγαίο	193	44	34	35	79	-	3	-	-	15	23	-	426
Πελοπόννησος	41	11	7	-	17	-	2	8	14	9	6	5	120
Στερεά Ελλάδα	78	4	4	-	8	-	4	10	17	9	4	4	142
Σύνολο	860	168	112	81	286	40	25	62	107	80	83	17	1.921

9.2 Στόχοι για το 2030

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην χώρα αλλά και η μείωση της εποχικότητας, η διασπορά της τουριστικής δραστηριότητας και σε άλλες Περιφέρειες, και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής.

Στον πίνακα 89, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019, τα οποία γίνεται η υπόθεση εργασίας ότι θα επιτευχθούν το 2023, και οι Στόχοι για το σύνολο της χώρας το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ), Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Πίνακας 88: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Βασικά Μεγέθη		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο	Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
Επισκέψεις	2019	5,7%	23,7%	56,0%	14,6%	39.300.819	27,2%
	Στόχος	8,0%	26,5%	48,0%	17,5%	50.000.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	5,1%	25,0%	58,5%	11,4%	232.463.747	31,9%
	Στόχος	7,6%	28,0%	50,1%	14,4%	306.642.424	
Έσοδα (σε €)	2019	4,2%	25,5%	59,3%	11,1%	17.679.915.651	52,4%
	Στόχος	6,0%	28,5%	51,4%	14,0%	26.949.797.525	

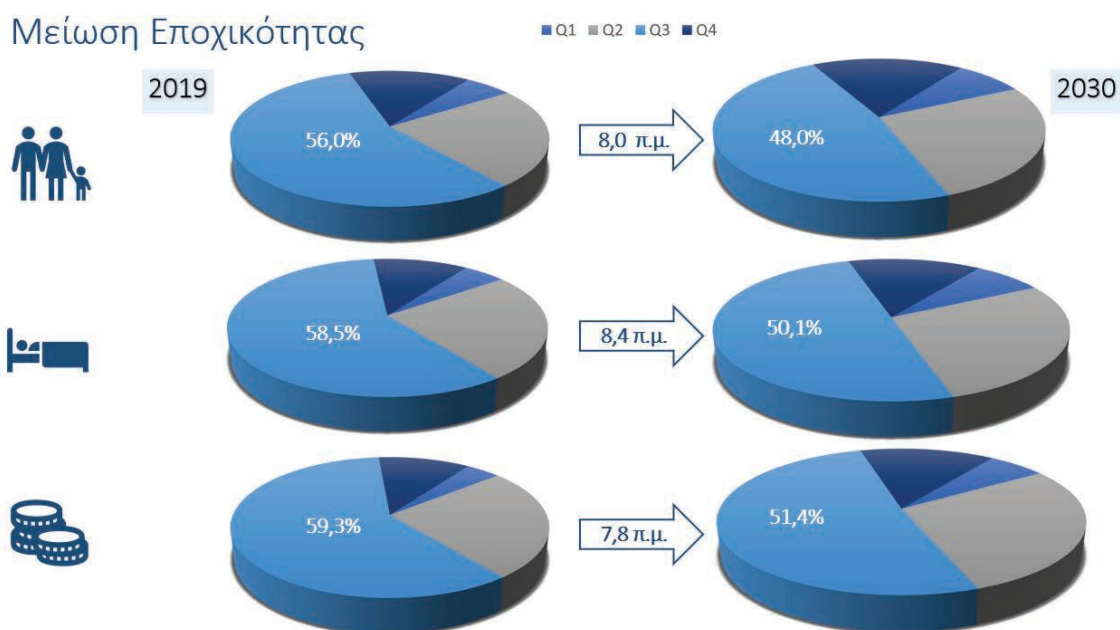
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	% Δ Στόχος 2030/2019
ΜΔΕ (€)	450	539	19,8%
ΜΔΔ (€)	76	88	15,6%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	5,9	6,1	3,7%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Από τα στοιχεία αυτά, προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+27,2%, από 39,3 εκατ. επισκέψεις στις Περιφέρειες το 2019 σε 50 εκατ. το 2030), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 8,0 π.μ. στις ετήσιες επισκέψεις), αλλά και αναλογικά μεγαλύτερη αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας σε Περιφέρειες που σήμερα έχουν μικρή ή πολύ μικρή τουριστική δραστηριότητα (αύξηση της συμμετοχής τους κατά 8,0 π.μ. στις ετήσιες επίσκεψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+19,8%, από € 450 το 2019 σε € 539 το 2030), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+15,6%, από € 76 το 2019 σε € 88 το 2030) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+3,7%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2030),
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+31,9%, από 232,4 εκατ. το 2019 σε 306,6 εκατ. το 2030) και -κυρίως- των εισπράξεων (+52,4%, από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 26,9 δισ. το 2030) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυνθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 8,4 και 7,8 π.μ. αντίστοιχα).

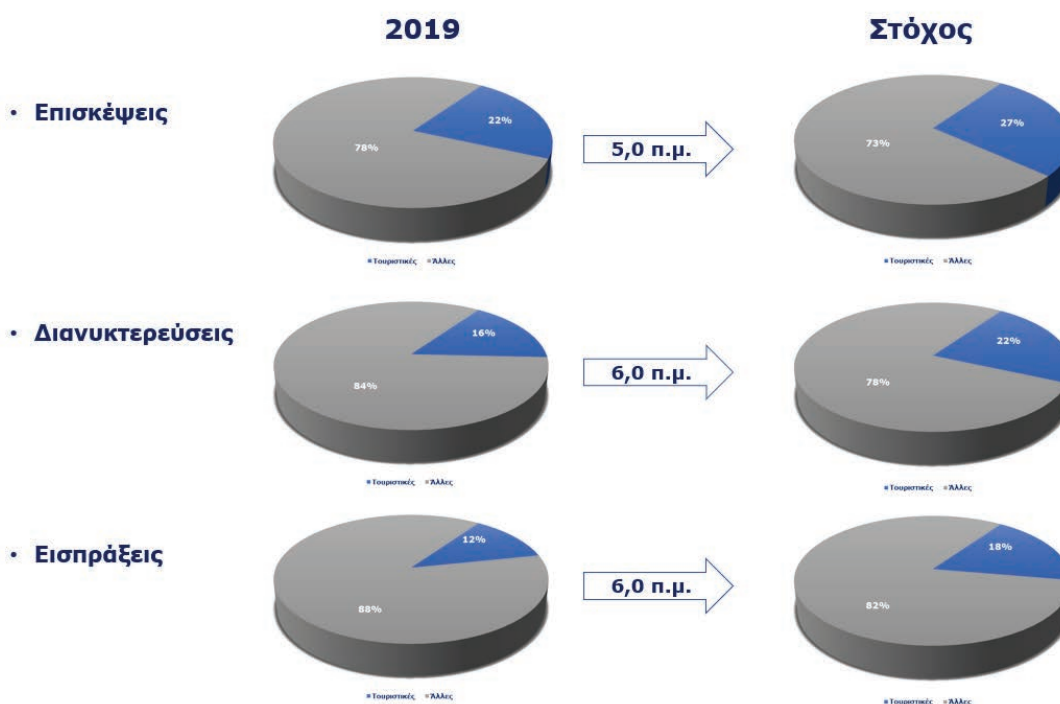
Διάγραμμα 49: Μείωση εποχικότητας ανά τρίμηνο για τις επισκέψεις, διανυκτερεύσεις και εισπράξεις

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η αύξηση των μεγεθών του ελληνικού τουρισμού θα επιτευχθεί αφενός από την άμβλυνση της εποχικότητας και αφετέρου από την αναλογικά υψηλότερη αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας στις λιγότερο Τουριστικές Περιφέρειες της χώρας. Συγκεκριμένα (βλ. Διάγραμμα 52), οι προτεινόμενοι στόχοι της μελέτης για τις τουριστικές και λιγότερο τουριστικές Περιφέρειες της χώρας είναι:

- Μείωση του μεριδίου των τουριστικών Περιφερειών στις επισκέψεις κατά 5 π.μ. και αντίστοιχη αύξηση του μεριδίου των μη τουριστικών Περιφερειών (από 22% σε 27%),
- Μείωση του μεριδίου των τουριστικών Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις κατά 6 π.μ. και αντίστοιχη αύξηση του μεριδίου των μη τουριστικών Περιφερειών (από 16% σε 22%) και
- Μείωση του μεριδίου των τουριστικών Περιφερειών στις εισπράξεις κατά 6 π.μ. και αντίστοιχη αύξηση του μεριδίου των μη τουριστικών Περιφερειών (από 12% σε 18%).

Διάγραμμα 50: Μείωση του μεριδίου των τουριστικών Περιφερειών στις επισκέψεις, διανυκτερεύσεις και εισπράξεις

INSETE

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:

«Αναβάθμιση, μετεξέλιξη και λειτουργία των σύγχρονων και αποτελεσματικών εργαλείων του INSETE, για ενημέρωση και διάχυση της πληροφόρησης στις επιχειρήσεις και στους εργαζομένους στον τουριστικό τομέα: GREEK TOURISM ANALYTICS DASHBOARD – GTAD», με Κωδικό ΟΠΣ (MIS) 6003242, η οποία εντάσσεται στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021- 2027» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+).

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
2021 – 2027